

STAN POGODY

Dzisiaj będzie pochmurno, stopniowy spadek temperatury z 28 do 10-15 stopni w nocy. Możliwość opadów 30 procent, dziś, w dzień, 10 procent w nocy.

W niedzielę, będzie częściowo pochmurnie, zimno, najwyższa temperatura około 22 stopni.

Wschód 7:13, zachód 4:22.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Published Since 1908

AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE - MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

CENA
20c

No. 298 Rok (Vol.) LXII

4 CZĘŚCI
PARTS

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 19-GO GRUDNIA (DECEMBER), 1970

Telephone BRunswick 8-8700

CZOŁGI PRZECIWI LUDNOŚCI W POLSCE

Senat Ujawnia Skandal w Pentagonie

Polonia Wstrząśnięta Wypadkami w Polsce

Chicago. — Przez cały dzień wczorajszego do biura Kongresu Polonii Amerykańskiej w Chicago nadchodziły wiadomości o wstrząsie wywołanym przez brutalność z jaką reżym w Warszawie tłum demonstrował. W niedzielę, 20-procentowa podwyżka cen żywności. Wydziały stanowe Kongresu Polonii podejmują różnego rodzaju akcje, wyrażające solidarność z walczącym narodem polskim i potępiające narzucony przez Moskalów reżym komunistycznych renegatów.

Wydział stanowy obejmujący metropolię New York, którego prezesem jest Bolesław Wojewódka, wspólnie z Wydziałem New Jersey (prezes p. Smyczek) planuje na jutro demonstrację Polonii przed gmachem Narodów Zjednoczonych.

Wydział stanowy K.P.A. we wschodniej Pensylwanii, którego prezesem jest Henryk Wyszyński, planuje na jutro mszę św. za spokoju duszy zamordowanych przez bolszewickich janczarów demonstrantów, a po nabożeństwie pochód ulicami Filadelfii.

Wydział w Connecticut, gdzie prezesem jest p. J. Mrotek, wysłał odpowiedni telegram do prezydenta Nixona i złożył oświadczenia amerykańskiej prasie.

Wydział w południowej Californii, gdzie prezesem jest dr Olgierd Klejnot, planuje na jutro demonstrację.

Prezes Kongresu Polonii mec. Alojzy Mazewski wrócił z N. Yorku po zdaniu swoich funkcji członka delegacji St. Zjedn. do N.Z., ale wczoraj miał zebranie Zarządu i Dyrekcji ZNP i dziś podejmie decyzję w sprawie ogólnokrajowej akcji przeciw zbrodniom reżimu w Warszawie.

"Głos Ameryki" Potroił Audycje Na Polskę

Washington, (UPI) — Z powodu rozruchów, jakie od tygodnia trwają w Polsce, wskutek braku żywności i podwyżki cen na nią, radiostacja — "Głos Ameryki" (Voice of America) potroiła wczoraj swe programy na Polskę i dodała do swych programów dla krajów wschodniej Europy obszerne wiadomości o sytuacji w Polsce.

W rezultacie — nadawanie wiadomości w języku polskim przez "Głos Ameryki" przebiegało z 2 godzin dziennie do 5 godzin i 45 minut. Będzie to trwało tak codziennie, aż do odwołania. Audycje w języku czeskim, słowackim i węgierskim przedłużą się o 30 minut, z powodu zwiększonych wiadomości o rozruchach w Polsce.

Audycje w języku rosyjskim pozostały bez zmian.

Mendoza Pod Obserwacją Psychiatrów

Manila, (DP) — Oskarżony o usiłowanie zamordowania Papieża boliwijski malarz Benjamin Mendoza y Amor został oddany pod obserwację trzech psychiatrów. Sędzia polecił im zbadać czy oskarżony jak twierdził swa obrońca, nie panuje nad swoimi władzami umysłowymi.

Po 8 Latach Inwestycji Komitetu

Wyrzucono \$7.9 Bil. Na Samoloty TFX, Które Wycofano

Washington (UPI). — Komitet Senacki opublikował wczoraj raport o skandalicznych nadużyciach w Pentagonie, po 8-letniej inwestycji i studiach Komitetu specjalistów.

Chodzi o bilionowe kontrakty na wykonanie programu budowy bojowych bombowców strategicznych TFX, co było "pełnym fiaskiem", a błędy kierownictwa i "konflikty interesów" były ukrywane tak przed Kongresem, jak i opinią publiczną.

Głównym bohaterem skandalu jest podsekretarz stanu w Departamencie Obrony — Roswell L. Gilpatrick.

Przedstawiając Senatowi raport z 8-letniej inwestycji sen. John L. McClellan wyraził się wczoraj, że cały program TFX był "bankrutstwem".

Gilpatrick przydzielił bilionowe kontrakty kompanii General Dynamics, gdy tymczasem powinien był o decyzji wyłożyć się, bo wtedy był płatnym urzędnikiem tej kompanii.

Raport Senackiego Komitetu stwierdza, że Gilpatrick roztropnie podejmował próby, aby Komitet wprowadzić w błąd i uniemożliwić wykrycie prawdy. Raport stwierdza, że Gilpatrick przydzielił "swe" kompanii kontrakty lub tak doradzał sekretarzowi obrony Robertowi S. McNamara. Te fakty Gilpatrick przyznał wobec Senackiego Komitetu, gdy został wzięty w krzyżowy ogień pytań.

Pod podobnymi zarzutami, jak Gilpatrick, jest także były sekretarz Navy Fred Korth i były sekretarz Lotnictwa Eugene Zuckert.

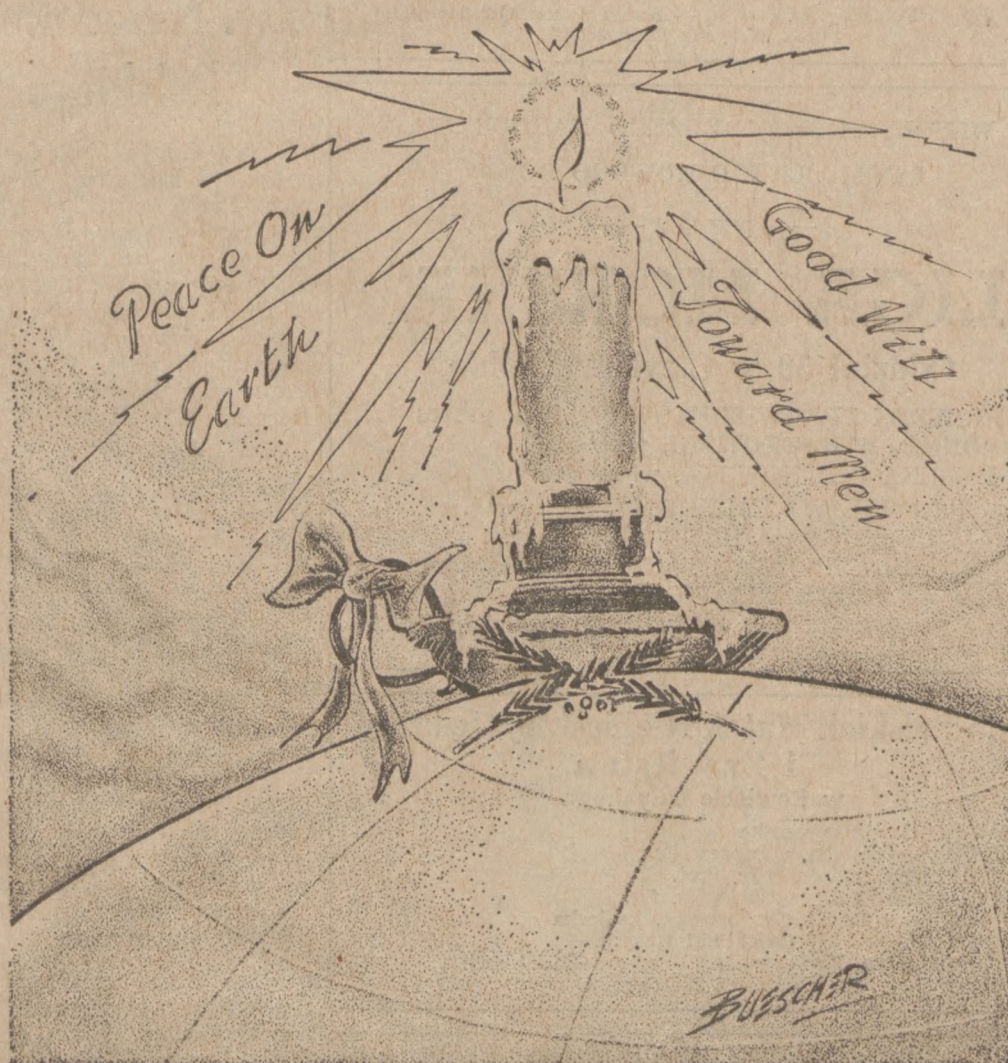
Eksperti Pentagonu wybrali kompanię Boeing dla wykonania programu budowy FTX, ale ich jedynymślnie zaletą — zostały zniesione przez konspiracyjny zespół — McNamara, Gilpatrick, Korth i Zuckert, który bez jakiegokolwiek dokumentacji i studiów sztabu ignorował te opinie i kontrakty bilionowe przydzielił kompanii General Dynamics, której doradcą prawnym był Gilpatrick. McNamara, z którego urzędowania to skandaliczne nadużycia miały miejsce, porzucił Pentagon w 1968 roku i został prezesem Światowego Banku.

Senator McClellan ujawnił, że pierwotny kontrakt opiewał na budowę 1,276 bombowców strategicznych F-111, kosztem \$5,8 biliona.

Wykonanie całego programu TFX miało się zakończyć w 1972 roku i miało być zbudowanych jeszcze 538 takich samolotów F-111. Cały koszt budowy samolotów TFX miał wynieść \$7,9 biliona.

Po pewnym czasie Dowództwo Nawa zrezygnowało z korzystania z tego programu, bo te samoloty nie mogły operować z lotniskowców. A Dowództwo Lotnictwa Wojskowego wycofało wszystkie samoloty zbudowane przez General Dynamics, gdyż po serii katastrof okazały się nie nadające do operacji. Program TFX okazał się fiaskiem, kraj stracił biliony dolarów podatkowych, które zarabiła kompania General Dynamics i zapewne członkowie ówczesnego rządu federalnego, za co największą winę ponosi McNamara, bo wydawał decyzje nazwane "kapryśnymi" przez Komitet Senatu.

Pokój Na Ziemi—Wzwanie Do Wszystkich Narodów

Jan Marcin Kandydatem Na Klerka Miejskiego

Jan C. Marcin, lat 60, klerk miejski od 1955 roku, został wczoraj zatwierdzony przez demokratyczny komitet nominacyjny jako nominat na dalszą kadencję, w rezultacie silnej presji, pod jaką znalazł się mayor Daley, który zamierzał poprzeć innego kandydata na to stanowisko.

Mayor Daley próbował wysunąć mianowicie Stanleya T. Kusper, liczącego lat 35, a który obecnie jest przewodniczącym Chic. Rady Komisarzy Wyborczych. Decyzja Mayor spotkała się z silną opozycją, że Kusper będzie potrzebny na obecnej swej kluczowej dla demokratów pozycji w okresie zbliżających się wyborów, oraz że Marcin nie zasłużył na to, by go mianować z pozycji klerka miejskiego.

Demokraci uchwalili również w piątek nominację na Josepha G. Bertranda, Sr., liczącego 39 lat, Murzyna, — na urząd skarbnika miejskiego. Mayor nosił się z zamiarem dopuszczenia młodszych ludzi do stanowisk, nado "niepisanego" prawo u demokratów udziała nagany dla tych osób, które nie dostarczyły nowych wyborców w wyborach.

Jan Marcin, który jest demokratycznym komitmanem 35 warty nie dostarczył ani jednego nowego głosu ze swej warty prócz normalnej grupy demokratów.

Daley uzyskał nominację demokratyczną jeszcze w czwartek i to jedynogłosnie. — Chciał on wysunąć Kuspera na urząd klerka Miejskiego, ponieważ Kusper pochodził podobnie jak i Marcin z etnicznej grupy polskiej a chciał utrzymać balans etniczny.

Wysunięcie Murzyna Bertranda ma również swój oddźwięk z balansu etnicznego. Murzyni dawno naciskali na przywódców o uzyskanie swej reprezentacji na urzędach.

Do utrzymania Marcina —

Nie Chcą Lenina w Monachium

Monachium (DP) — Nieznani sprawcy zniszczyli w Monachium bombę tablicę pamiątkową wmurowaną w Monachium w 1968 r. przez ambasadora sowieckiego dla upamiętnienia pobytu Lenina w mieście na przełomie XIX i XX w. Nikt nie został ranny.

JOHN C. MARCIN

le znaczenia, iż może utrzymać się na pozycji swojej bez poparcia ze strony maszyny Dalego.

On właśnie twierdził, — iż Kusper będzie koniecznym potrzebny demokratom w okresie wyborów, — jak również twierdził, iż Kusper musiałby być przesunięty na niższą płacę, gdyż obecnie pobiera \$28,000, gdy płaca klerka wynosi \$15,000 rocznie.

W końcu Mayor uległ presji i zostawił Marcina, podkreślając jego zdolność, lojalność i opinię bez najmniejszej skazy okazywane na urzędzie publicznym.

Hickel Nie Ma Planów Politycznych

Seattle, Wash. (UPI). — Były sekretarz spraw wewnętrznych Walter Hickel, który niedawno został zwolniony ze stanowiska przez prez. Nixon, w swej pierwszej wypowiedzi publicznej po zwolnieniu wyraził opinie, że Stany Zjednoczone wchodzą w "Nowy Wiek", który wymaga "nowego chowu przywódców krajowych i nowej filozofii rządzenia krajem".

Hickel zaprzeczył pogłoskom, żeby miał opuścić szeregi Partii Republikańskiej i zaprzeczył, żeby miał ambicję ubiegania się o urząd króla. Może się będzie ubiegał o stanowisko Kongresmana lub reprezentanta stanowego. Nie mam żadnych politycznych planów — powiedział Hickel.

Sowiety Sabotują Sprawę "Praw Człowieka" w N.Z.

New York, (DP) — Wyśiłki Związku Sowieckiego i jego sojuszników w komisji społecznej Zgromadzenia Ogólnego ONZ spowodowały odłożenie o rok powołania Wysokiego Komisarza N. Z. dla spraw związanych z obrońcą praw człowieka.

Sowiety, ich satelici i państwa arabskie szczególnie zarządcy przeciwstawiali się stworzeniu takiego stanowiska, w imię nie mieszania się do ich spraw wewnętrznych.

Z okazji dorocznego "Dnia Prawa Człowieka" (10 grudnia; 22 rocznica Powszechnej Deklaracji Prawa Człowieka) i uchwały, że r. 1971 będzie międzynarodowym rokiem walki z rasizmem i dyskryminacją rasową — U Tant i przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego, Hambro, wezwali państwa członkowskie do przestrzegania zasad deklaracji tak często i w tak wielu krajach naruszanych.

Konferencja Bałtycka Będzie Zwołana

Moskwa (UPI). — Rząd sowiecki zdecydował się zwołać konferencję krajów bałtyckich do Moskwy celem omówienia środków walki ze skażeniem wód Bałtyku.

O tych zamiarach rząd sowiecki powiadomił ministrów rybołówstwa Szwecji i Danii. Powiadomienie ministrów innych państw bałtyckich jest w toku.

Plan Zniszczenia Broni Biologicznej

Washington (UPI). — Dowództwo Armii podało do wiadomości \$12 milionowy plan zniszczenia broni biologicznej. Plan ma być wykonany w ciągu jednego roku. Armia wyprodukowała broń biologiczną od 1943 r. kosztem \$726 milionów.

Plan zniszczenia tej broni będzie wykonany po uzgodnieniu z agencjami federalnymi dla spraw bezpieczeństwa podczas gdy wycieczkowcy oraz skażenia wód i powietrza.

Kreml Nawołuje Kołchoźników Do Prywatnej Hodowli

Moskwa (DP). — Na planum KC sowieckiej partii komunistycznej (190 członków) w Moskwie postanowiono, że otwarcie 24 kongresu nastąpi 30 Marca 1971.

KC zatwierdził projekt planu ekonomicznego i budżetu, które zostały przedstawione nazajutrz na sesji Najwyższego Sowietu.

W ostatnich tygodniach ponawiano oficjalne apele (przewodniczących rad gminnych Rosji; artykuły w "Prawdzie") do pracowników sowchozów i kołchozów o zwiększenie prywatnej hodowli bydła i drobiu na ich prywatnych działkach z pomocą oficjalną.

Radioaktywna Chmura Nad Stanem Nevada

Mercury (UPI). — Z ośrodka prób atomowych Mercury w stanie Nevada, położonego w pustyni, w odległości 80 mil na północny zachód od Las Vegas, ewakuowano wczoraj pospiesznie 600 robotników, bo wskutek podziemnego wybuchu bomby atomowej wydołał się pył radioaktywny, — tworząc chmurę na wysokości 8,000 stóp w powietrzu. Opady tego radioaktywnego pyłu są groźne dla życia człowieka.

Komisja Energii Atomowej ostrzega, że chmura radioaktywnego pyłu posuwa się w kierunku północnym i północno-wschodnim, wprawdzie bardzo powoli, ale pył radioaktywny opada na ziemię.

Na razie żadne miasto w promieniu doświadczeń atomowych nie zostało ewakuowane z ludności. Najbliższa miejscowość — narażona na działanie radioaktywnego pyłu jest Alamo, o 250 mieszkańców.

Rzecznik Komisji Energii Atomowej odmówił wydania opinii, czy ta radioaktywna chmura może przekroczyć granicę Stanów Zjednoczonych. Jeśli to się stanie, — to będzie to pogwałceniem traktatu o zakazie prób atomowych, jakie w 1963 roku podpisał Stany Zjedn., Sowiety i ponad 100 innych państw.

Pogłoski, że Papież Jest Ciężko Chory Watykan Zaprzecza

Watykan (UPI) — Watykan zaprzecza pogłoskom, że papież Paweł VI jest "ciężko chory." Ale wbrew temu oficjalnemu zaprzeczeniu tak we Włoszech jak i w innych krajach Europy zachodniej prasa i radio podają wiadomości o "ciężkiej chorobie Papieża." Papież ma być według tych pogłoszek, tak ciężko chory, że od kilku dni nie przyjmuje swych najbliższych współpracowników.

Zaprzeczając ogłoszonym chorobom Papieża, rzecznik Watykanu wyjaśnił, że Papież nie odbywa normalnych audycji tylko z powodu przeciżenia "inną pracą." Kilka dni temu Watykan przyznał oficjalnie, że Papież "cierpi na lekką gripę i ma lekką gorączkę." Ale wczoraj Watykan twierdził, że Papież "powrócił do pełnego zdrowia" i gorączka go "opuściła."

Ceny Biletów Lotniczych w Europie Wzrosną

Genewa (UPI). — Stow. Międzynarodowego Transportu podaje, że od 1 kwietnia 1971 roku, nastąpi w zwiększenie cen biletów lotniczych w całej Europie o 5 do 8, a nawet 12 procent. Odnosić się to będzie do lotów jednostkowych podczas gdy loty wycieczkowe będą jeszcze bardziej zniżone.

Strajk w Warszawie Trwa Nadal

Komunikacja Ze Szczecinem Zerwana

Warszawa (UPI). — Jak głosią raporty korespondentów United Press International z Warszawy to rozruchy, jako bunt przeciwko podwyżce cen żywności w Polsce, trwają nadal tylko w Szczecinie, gdzie wczoraj wjechały czołgi dla poskromienia demonstrantów. Czołgi jeżdżą też po ulicach trzech miast nadbałtyckich — w Gdańsku, Gdyni i Sopocie — dla utrzymania "niełatwego pokoju".

Oprócz czołgów są w miastach portowych w Polsce skomasowane silne oddziały uzbrojonej Milicji i Wojska.

W całym kraju panuje nastroj napięty.

Źródła dyplomatyczne podają, że w fabrykach w Warszawie trwa strajk, chociaż reżym tego nie przyznaje. Jeden z dyplomatów, który odwiedził fabrykę w Warszawie, stwierdził, że robotnicy siedzieli na ławkach a w fabryce nie było żadnych znaków produkcji.

Audycje radiowe w Polsce starają się złagodzić "gniew i napięcie" z powodu podwyżki cen żywności o 20 procent. Jedną z audycji radiowych twierdziła, że do Gdańska przybił wczoraj okręt z pomarańczami, więc będą pomarańcze na Święta, co jest rzadkim zjawiskiem w sklepach w Polsce. Również wczoraj ukazały się w sklepach państwowych banany. Po raz pierwszy w tym tygodniu.

Radio Warszawa przyznało wczoraj, że jest "zbyt łatwo zwalać winę" za krwawe rozruchy na "chuliganów i anarchistów", jak to uczynił w czwartek premier Cyrankiewicz. Komuniści przyznają błędne podejście do robotników i młodzieży. Radio i prasa zapewniały wczoraj, że życie w Gdańsku, Gdyni i Sopocie powróciło do trybu normalnego. Oczywiście nie wspomniano wcale o tym, że na ulicach tych miast stoją czołgi i stoją w pogotowiu silne oddziały milicji i wojska.

EXTRA! Strajk Górników w Katowicach

Warszawa (UPI). — Ostatnie depesze United Press International dzisiaj rano z Polski głosią, że w rejonie Katowic wybuchły w kopalniach strajki i górników z powodu braku żywności i podwyżki jej cen o 20 procent.

O ile chodzi o Warszawę to te same depesze potwierdzają, że trwa tam strajk nie tylko w Żeraniu, w fabryce samochodów i w staliowni "Nowa Warszawa", ale także w drukarni "Trybuna Ludu", oficjalnego dziennika komunistów.

Nowy Ambasador Czechosłowacji w Polsce

Praha (DP) — Nowym ambasadorem czechosłowackim w Polsce mianowany został Franciszek Penc, zwolniony ostatnio przez plenium KC w Pradze ze stanowiska jednego z sekretarzy partii.

49-letni Penc przychodzi na miejsce Antonina Gregora, który był ambasadorem w Polsce od trzech lat. Ma on być przeniesiony na inne stanowisko.

Życzenia z Cleveland, Ohio i Okolicy

Korespondenci Jerzy i Eugenia Stolarczyk

9421 Alexander Rd.

Cleveland, Ohio 44125

Tel. (216)—641-7528

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971

— przesyła —

GMINA 88 Z.N.P.

GEORGE WROST, hon. prezes
FRANCISZEK GOŁEMBIEWSKI, prezes
JANINA JASIŃSKA, wiceprezeska
FRANCISZEK KISIELNICKI, wiceprezes
MARIANNA GOŁEMBIEWSKA, sekr. gen.
ANTONINA ZAREMBA, kasjerka
STEFAN WRONOWSKI, odźwierny
WŁADYSŁAW MISZEWSKI, marszałek
ANDRZEJ SZAL, podmarszałek

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Pomyślnego Nowego Roku

— przesyła —

GRUPA 1099 ZNP, TOW. TYŚIĄC WALECZNYCH
W AKRON, OHIO

L. H. Czartowski, prezes; Tomasz Wyszyński, sekr. fin.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

— i —

Szczęśliwego Nowego Roku 1971

— zasyła —

Dyrekcja Domu Czytelni Polskiej

Gminie 88 ZNP, Członkom Grup ZNP i Towarzystw
Przynależnych Do Gminy 88 ZNP, oraz Całej Szlachet-
nej Polonii w Cleveland i Okolicy — Zarząd Dyrektorów
Domu Czytelni Polskiej, 1108 Kenilworth Avenue,
Cleveland, Ohio 44113.

LUDWIK DZIK, prezes

JÓZEF GRABIEC, wiceprezes

FRANCISZEK WROST, sekr. fin.

FRANCISZEK NOWAK, sekr. prot.

LUDWIK KUBIT, kasjer

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I POMYŚLNego NOWEGO ROKU

— przesyła —

DELEGACI DO GMINY 6 ZNP

— oraz —

ZARZĄD GMINY 6 ZNP W CLEVELAND, OHIO

Jakub Marcik, hon. prezes
Franciszka Stachowicz, hon. wiceprezeska
Bolesław Piotrowski, prezes
Kazimierz Andrukiewicz, wiceprezes

Wanda Hujarska, wiceprezeska
Leokadia Giziewicz, sekr. gen.
Stefan Cichoński, kasjer
Władysław Musiał, odźwierny

Opiekunki Kasy:
Irena Jaskowska
Lillian Czacherska
Apolonia Pawłowska

Klub Matek Niebieskiej i Złotej Gwiazdy Przy Gminie 6 ZNP

Helena Ositkowska, prezeska
Józefa Kusiak, wiceprezeska
Stanisława Falkowska, sekr. pr.
Władysława Pawłowska, sekr. f.
Helena Kopczyńska, kasjerka
Stefania Biel, opiek. kasy.
Anna Bogucka, komendantka
Kamila Sternad, chorążyni

Grupa 9-ta ZNP

Towarzystwo Obrońców Związku

Jakub Marcik, honorowy prezes
Feliks Hujarski, prezes
Kazimierz Andrukiewicz, wiceprezes
Helena Kopczyńska, wiceprezeska
Stanisław Jaskowski, sekr. fin.
Leona Andrukiewicz, kasjerka
Julian Niedźwiecki, sekr. prot.
Władysław Musiał, marszałek
Opiekunowie Kasy:
Edward Grzybowski i Władysław Szawłowski

Grupa 2561 ZNP, Rodzina Piasta

Janina Klinczak, prezeska
Zofia Pazda, wiceprezeska
Apolonia Pawłowska, sekr. fin.
Sharon Glińska, sekr. prot.
Leokadia Kanclerz, kasjerka
Opiekunki Kasy:
Maria Barańska
Julia Drzał

GRUPA 3158 ZNP

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Dosiego Roku

— przesyła —

WYDZIAŁ KOBIET OKRĘGU 9 ZNP

Marianna Gołembiewska, komisarka
Helena Kopczyńska, wiceprezeska
Leokadia Giziewicz, sekr. fin.
Apolonia Pawłowska, kasjerka
Waleria Zbikowska, sekr. prot.

ŻYCZENIE ŚWIĄTECZNE

— od —

Gminy 46-tej Z.N.P.

z Youngstown, Ohio

ZARZĄD:

Mary Grabowska, Prezeska
Helen Poloskey, Wiceprezeska — Daniel Pakulniewicz, Wicepr.
Antoinette Cichon, Sekr. — Walter Mika, Kasjer
James Poloskey, Marszałek — Adam Baron, Odźwierny
oraz Wszyscy Delegaci

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNego NOWEGO ROKU

— przesyła —

LIGA MORSKA

Oddział 59 w Cleveland, Ohio

FRANCISZEK PRZEWIDZIEKOWSKI, hon. prezes
BRONISŁAW RUTKOWSKI, prezes
HELENA OSITKOWSKA, wiceprezeska
STANISŁAWA FALKOWKA, sekr. prot.
URSZULA GAJDUKIEWICZ, sekr. fin.
FRANCISZKA STACHOWICZ, kasjerka
KAZIMIERA PIOTROWSKA,
delegatka do Wydziału K.P.A.

Klub Polskich Matek Niebieskiej Gwiazdy i Zwycięstwa w Powiecie Cuyahoga

Leokadia Giziewicz, prezeska
Stella Sumkowska, wiceprezeska
Helena Budzik, sekr. prot.
Maria Barańska, sekr. fin.
Lottie Grzybowska, kasjerka
Opiekunki Kasy:
Michalina Kawczyńska, Urszula Gajdukiewicz,
Kazimiera Piotrowska

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNego NOWEGO ROKU 1971

Mieszkańcom Wardy 14 i Całej Polonii w Cleveland — przesyła

JÓZEF KOWALSKI

RADNY WARDY 14

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Pomyślnego Nowego Roku

Członkiniom Związku Polek i Całej Polonii — przesyła

JANINA TWARDZIK

Prezeska Obwodu 7-go w Cleveland

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Pomyślnego
Nowego RokuNASZYM RADIOSŁUCHACZOM
PATRONOM I CZYTELNIKOM

Eugenia i Jerzy Stolarczyk

WXEN 106.5 FM
Cleveland, OhioŚroda i Piątek, 7:30 p.m.
Niedziela, 10:30—11:30 a.m.9421 Alexander Road
Cleveland, Ohio 44125
Tel. 216—641-7528

Nowa Grupa Zw. Narodowego Polskiego

Nowa Grupa Związku Na-
rodowego Polskiego powstała
przy Posterunku 174 PLAW
w Chardon, Ohio. Do założenia
tej grupy przyczynili się:
honorowy prezes Gminy 88
ZNP G. Wrost, Stanisław
Sternik—delegat Gminy 88 i
komendant stan. Pław oraz
Franciszek Dyroz, kom. Po-
sterunku 174 PLAW.

W niedzielę, 13 grudnia, od-
było się pierwsze posiedzenie
organizacyjne nowej Grupy.
Komisarz Aleksander Kop-
czyński przewodniczył. Wśród
gości obecni byli: komisarka
M. Gołembiewska, kom. S.
Sternik, prezes Gm. 88 ZNP
Fr. Gołembiewski i okręgowy
organizator Tomasz Wyszyń-
ski. Nowa Grupa Tow. Char-
don Związku Narodowego
Polskiego, tak brzmi jej ofi-
cjalna nazwa, posiada już 30
zapisanych członków. Numer
porządkowy otrzymają wkrót-
ce z Zarządu Centralnego.
Pracą grupy kierować będzie
następujący zarząd:

Mike Krawoszyn, prezes;
Alice Dyroz, wiceprezes; Sha-
ron Majewska, sekr. prot.; Fr.
Dyroz, sekr. fin. i kasjer;
Frank i Paul Majewscy — o-
piekunowie kasy.

Przyjęcie od nowego zarzą-
du odebrała komisarka M. Go-
łembiewska, składając życzenia
i gratulacje.

Przemawiali, dając wska-
zówki i sugestie nowej grupie
i jej zarządowi, komisarz
Kopczyński, G. Wrost, S.
Sternik, F. Gołembiewski i T.
Wyszyński. Następne posie-
dzenie instalacyjne odbędzie
się w niedzielę, 10 stycznia
971 roku.

Posiedzenia Grup Gminy 6 ZNP

W niedzielę, 20 grudnia, na-
stępujące Grupy Gm. 6 będą
miały swoje posiedzenia:

Grupa 9 ZNP—prezes Feliks
Hujarski, sekr. fin. Stanley
Jaskowski.

Grupa 143 ZNP—Bolesław
Piotrowski, prezes; Tad. Choj-
nacki, sekr. fin.

Grupa 806 — Maria Dzię-
kowska, prezeska; Helena Mo-
rinec, sekr. fin.

Grupa 1938 ZNP — Andrzej
Grabowski, prezes; Walter
Pientka, sekr. fin.

Grupa 3090 ZNP—Jan Tre-
tiak, prezes; Józef Michalik,
sekr. fin.

Wesołych Świąt
i Pomyślnego Nowego Roku
Zarząd i Członkowie
Placówki 4 SWAP
Youngstown, Ohio

Zarząd Korpusu Pomocniczego Pań przy Placówce 4-tej

Youngstown, Ohio
M. GRABOWSKA,
Prezeska
J. ADAMSKA,
Wiceprezeska
E. WOJTASZEK,
Skr. Fin.
K. OSKIEWICZ,
Skr. Prot.

EUGENIA i JERZY STOLARCZYK Polski Program Radiowy

Założony w 1927 roku

WXEN

106.5 FM—Cleveland, Ohio
Środa i Piątek, 7:30 wiecz.
Niedziela, 10:30—11:30 rano

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku — przesyła

Grupa 3174 Z. N. P.

Tow. Postępowych Polaków w Parma

M. Gołembiewska, hon. prez. Zofia Seligman, sekr. prot.
Irena Górecka, prezeska Antonina Zaremba, sekr. fin.
Stanisław Bagiński, wiceprez. Albin Zaremba, kasjer

MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR

TO ALL MEMBERS AND ALL POLONIA

— from —

FREE POLISH KRAKUSY SOCIETY

Lodge 827 P.N.A. — Youngstown, Ohio

Antoni Kaczowka, Honorary President
Walter Chmara, President — Adam Baran, Vice President
Walter Mika, Fin. Sec. — Tadeusz Wojtaszek, Treasurer
Henry Skarbek, Rec. Sec. — S. Sulka and J. Warminski, Cashiers
A. Kadubowski, B. Fitas, S. Leniewski — Trustees
J. Michalowski, F. Gerchak, R. Sawicki — Welfare
S. Wolanin, Sergeant-at-Arms — A. Andres, Door Man
J. Sobieski and J. Mruk — Flag Bearers

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

— przesyła —

MARIANNA GOŁEMBIEWSKA

Komisarka Okr. 9 ZNP

— oraz —

FRANCISZEK GOŁEMBIEWSKI

Prezes Gm. 88 ZNP w Cleveland, Ohio

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Pomyślnego Nowego Roku

Całej Polonii w Cleveland i Okolicy

— Składają —

Członkowie Placówki 203 SWAP

Władysław Nagorny, komendant Kazimierz Rutkowski, sekr.

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego
Nowego RokuZwiązkowcom,
Związkowczyniom
Wszystkim Ludziom
Dobrej Woli

— przesyła —

Aleksander A. Kopczyński

Komisarz Okr. 9-go Z.N.P.

ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
— i —
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971Zasylają Wszystkim Koleżankom i Kolegom
Polonijnym Organizacjom i Całej Polonii
w Cleveland i Okolicy

Chóry Okręgu III Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce

Góra Pieśń Polska!

Wesołych Świąt

Zarząd Okręgu III Związku Śpiewaków Polskich
w Ameryce

Jan Choromański, prezes W. Zbikowska, sekr. prot.
K. Kaczmarek, wiceprezes Fr. Grams, sekr. fin.
B. Fisher, wiceprezeska T. Zinchak, kasjerka

Harmonia Chopin Nr. 8

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce
K. Kaczmarek, prezes W. Nowogrodzki, kasjer
J. Ptak, wiceprezes F. Trojanowski, sekr. prot.
J. Kupniewski, sekr. fin. St. Zaremba, gospodarz domu

Towarzystwo Śpiewu Moniuszko Nr. 21

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce

Tow. "Moniuszko", Grupa 1271 Z.N.P.

A. J. Choromański, prezes
Z. Jaroszewicz, wiceprezes J. Jermakowicz, sekr. prot.
M. Jarosz, sekr. fin. P. Zwirek, kasjer

Towarzystwo Śpiewu "Halina" Nr. 50

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce

M. Nowak, wiceprezes H. Kopczyńska, prezeska
N. Grams, sekretarka fin. St. Falkowska, sekretarka prot.
G. Grams, kasjerka

Chór Polsko-Narodowy Nr. 69

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce
F. Nowak, prezes F. Wrzost, sekretarz
P. Szlak, wiceprezes R. Jabłoński, kasjer

Towarzystwo Śpiewu "Jutrzenka" Nr. 100

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce

Grupa 1786 Z. N. P.
Stanisława Kamińska, prezeska
Stefania Reczek, wiceprezeska Irena Muciniak, kasjerka grupy
Melania Holeska, sekretarka prot. Waleria Zbikowska, sekr. fin. chóru
Adela Blazer, sekr. fin. grupy Julia Peldiak, kasjerka chóru

Towarzystwo Śpiewu "Polonez" Nr. 308

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce

E. S. Bakalar, prezeska T. Zinchak, sekretarka
M. Gołembiewska, wiceprezeska W. Adamska, kasjerka

Grupa 143 ZNP, Tow. Synowie Polski i Córy Marii Konopnickiej

Antoni Jakubowski, hon. prezes Waleria Zbikowska, sekr. prot.
Bolesław Piotrowski, prezes Tadeusz Chojnacki, sekr. fin.
Leon Kawczyński, wiceprezes Wincenty Kabaciński, kasjer

Opiekunowie Kasy: Michalina Kawczyńska, Józef Ogórek
Opiekunowie Chorych: Józef Dzierżawski, Waleria Zbikowska,
Mary Marynowska; Jan Bybała, marszałek

Grupa 548 ZNP, Sokół Polski Rozwój

Franciszka Stachowicz, prezeska

Jan Kochan, wiceprezes Michał Szymczyk, sekr. fin.
Helena Racka, wiceprezeska Leokadia Giziewicz, kasjerka
Helena Ositkowska, sekr. prot. Józefa Kaczmarek, opiek. kasy

Grupa 1487 ZNP, Tow. Tysiąc Walecznych

Kazimiera Piotrowska, prezeska Tadeusz Bartczak, sekr. fin.

Mary Bartczak, wiceprezeska Zofia Kuzak, kasjerka

Opiekunowie Kasy: Andrzej Nawrot i Tadeusz Rybacki

GRUPA 3068 ZNP

STELLA MALZAN, Prezeska

JÓZEF ILCZUK, Sekr. Fin.

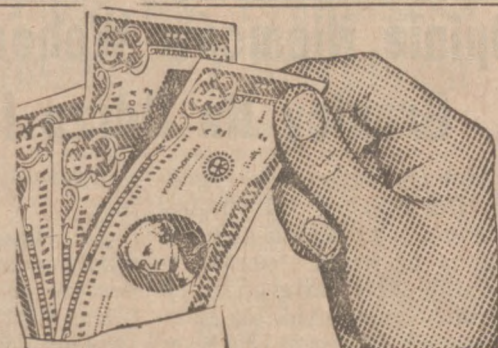
Grupa 17 ZNP

Tow. Orły Polskie Im. Tad. Kościuszki

Józef Molski, prezes W. Kiedrowski, sekr. fin. i kas.
Maria Kiedrowska, wiceprez. Bernard Golec, sekr. prot.

Gdy jest potrzeba na pomoc finansową, wy i wasi sąsiedzi mogą na nas polegać. Z dumą zawiadamiamy, że prowadzimy całkowitą obsługę bankową i jest dla nas radością i przyjemnością służyć tej dzielnicy.

Tylko naprawdę odcinając część zarabianych pieniędzy... oszczędzacie dla siebie na przyszłość. Otwórzcie tu Konto Oszczędnościowe. Następnie oszczędzacie systematycznie... odkładając trochę z każdej wypłaty. Procent 5% składany dziennie wypłacany kwartalnie, pomoże waszym pieniądzom wzrosnąć szybciej.

THE Cosmopolitan
NATIONAL BANK OF CHICAGO

DARMO PARKING Clark Street przy Chicago Avenue
CZŁONEK F.D.I.C. Chicago, Ill. 60610 Tel. MO 4-5200

GODZINY BANKOWE:

Od Poniedziałku do Czwartku: 9 rano—2 po poł.

PIĄTEK: 9 rano—2 po poł. i 4 po poł.—7 wiecz.

24 GODZINNE SKŁADANIE DEPOZYTÓW

Donald B. Santowski Wiceprezes z którym rozmówcie się po polsku oraz z 20-tu pracowników tegoż Banku — zasyłamy —

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA ORAZ POMYSŁNEGO I SBZCZESLIWEGO NOWEGO ROKU

Kuhn
POLSKIE WINO
POLSKIE WÓDKI I LIKIERY
POLSKIE PIWO
POLSKIE KONSERWY MIĘSNE
POLSKIE WEDLINY
POLSKIE DANIA GOTOWE
POLSKIE SERA
Największy i najszerszy w Chicago wybór importowanych z Europy wykwintnych artykułów żywnościowych, win i likierów.
Kuhn's FOOD SHOP 3053 N. Lincoln Ave.
Otwarte codziennie (i w soboty) od 9:30 rano do 10:00 wiecz.

THE APPLE ORCHARD ON THE CORNER
SANTA CLAUS
Will visit our orchard this coming weekend. He will visit with children from 9:30 a.m. until 5:30 p.m. Saturday and Sunday. If you own a snowmobile you may want to stop in and pick up one of our Applejack Snowmobile Club applications and pamphlet. We will have approximately 15 miles of trail and 60 acres of open land available for snowmobiles.
WEBB'S • The APPLE ORCHARD On The Corner
• Rts. 12 & 22 • LAKE ZURICH, ILLINOIS • 438-2861

Dr. F. SADOWSKI • Lekarz • Chirurg • Ginekolog
5250 W. Fullerton Ave. Przy Aptecce
Adams i Woods
BIURO: BErkshire 7-6176 REZ.: MErimae 7-8719
Godziny: od 10ej do 11ej rano—2ga do 4ej—7ma do 9ej wiecz.

LEKI DO POLSKI
Pawłowski Pharmacy
Paczki, Pieniądze, Prześle Wam
Najlepiej, bo mamy przeszło 20-letnią praktykę w eksporcie Dwoch dyplomowanych aptekarzy starokrajskich poradzi i zawiadzi najbardziej fachowo. Najtaniej, bo wysyłamy wprost z fabryk z tych krajów, gdzie są najtaniej i najlepsze, nawet z Japonii.
Apteka otwarta od 10—9-ej wieczór z wyjątkiem niedzieli.
Środy od 10—7-ej.
2923 Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60618.
Tel. HU 6-5400

Nie Czekajcie—
Jutro Może Być Za Późno!
Jeśli chcecie zabezpieczyć od ognia dom, meble, automobil, lub cokolwiek zaasekurować, prosimy przyjsz do naszego biura. Zabezpieczcie się. Zażądacie się do jednego z naszych agentów, lub maklerów, lub telefonujcie do naszego biura po adres najbliższego przedstawiciela.
Jesteśmy Członkami Klasy Pierwszej
"Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
GENERAL AGENTS
222 W. ADAMS UL.
Pokój 800 — Telefon CEntral 6-5206
CHICAGO

6%
NA DWULETNI
CERTYFIKATY
Składane Dziennie, Platne
KWARTALNIE
\$5,000
MINIMUM
5%
NA OSZCZEDNOŚCI
NA KSIĄŻECZKĘ
Składane Dziennie, Platne
KWARTALNIE
MIDLAND SAVINGS
AND
LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

Z Cleveland
SPROWADZ RODZINĘ
LUB LEĆ DO POLSKI NA ŚWIĘTA
Tyko \$325.00
Nowy York — Warszawa — Nowy York
NA 29 DO 45 DNI
Paczki Pekao — Katałogi Darmo
Groger Travel 401 Euclid Ave
CLEVELAND, OHIO. 44114
216-621-6036

Podatek Na Firmy Zagraniczne w Wenezueli

Caracas, Wenezuela (UPI). Senat w Wenezueli uchwalił po całonocnej debacie rekordowy, bo 60 procentowy, podatek od dochodu od wszystkich kompanii zagranicznych, pracujących na terenie kraju. Uchwalona ustawa idzie dziś do podpisu przez prezydenta Rafaela Caldera.

Nowy Numer "Na Antenie"

Najnowszy, grudniowy, numer "Na Antenie" — miesięcznika Rozłośni Polskiej Radia Wolna Europa — w swojej stałej rubryce "Za Kulami" przynosi wiele materiałów o "podszewkowej" stronie życia w Polsce, a zwłaszcza o ukrywanych przed opinią rozgrywkach frakcyjnych w rządzącej partii komunistycznej. Znajdujemy więc w tym miesiącu m. inn. wiadomości o

dalszej rozbudowie aparatu cenzury, kontrolach na lotniskach, o dozorowaniu dziennikarzy wysyłanych za granicę, podwyżkach cen i zahamowaniu budowy mieszkań oraz o nowej fazie sporu między Gierkiem i Jaszczukiem.

Na innym miejscu znajdziemy komentarze o głosnej aferze i procesie dra Gnata, o brutalnym nadużywaniu broni przez milicję i o kwaterze wypoczynkowej dostojników partyjnych w Łańsku na Mazurach.

Układ polsko-niemiecki omawia artykuł Jana Nowaka. Aleksandra Stypułowska pisze o stosunku de Gaulle'a do spraw polskich, Aleksander Korczyński omawia książkę profesora Dziwanowskiego o myśli federacyjnej Piłsudskiego, a Paweł Zaremba pisze o zwycięstwie 1920 roku na tle dzisiejszej rzeczywistości politycznej.

Znajdujemy też w numerze w y w i a d przeprowadzony przez Tadeusza Nowakowskiego ze Sławomirem Mroźkiem, a o bok recenzję ostatniej książki Mroźka napisaną przez Romana Palestra.

Stuletniej rocznicy "Polskiego Rapperswilu" poświęcony jest specjalny reportaż Haliny Zielińskiej i Pawła Zaremby. Numer rozpoczyna się "Gawędą Harcerską na Święto Niepodległości" napisaną przez Zdzisława Kołodziejskiego.

"Na Antenie" przynosi co miesiąc wybór z dziewiętnastogodzinnego programu, nadawanego codziennie przez Rozłośni Polską RWE do Kraju, ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i komentarzy o aktualnych sprawach polskich.

Prenumerata roczną w wysokości \$5.00, L. 2.2.0 (L. 2.1.0), Fr 25 lub w walucie innych krajów można wpłacić do Administracji "Na Antenie" (PCA Publications Ltd., 20 Queens Gate Terrace, London, SW 7) lub w przedstawicielstwach, których spis podany jest w każdym numerze.

TANIE i ATRAKCYJNE WYCIECZKI PO AMERYCE, DO POLSKI i INNYCH KRAJÓW

Samolotem

Okretem

Pociągiem

Autobusem

Tradycyjna Pasterka w grotach OO Karmelitów w Munster, Ind, odjazd 24 grudnia godz. 10:15 wiecz.

Hawaje — 13 dni... Od \$385.00

California — 7 dni... \$209.00.

PEKAO

Paczki żywnościowe — Pieniądze — Samochody — Mieszkania — Srowadzanie na Wizytę i na stałe — przedłużanie wiz i paszportów. Załatwiają w naszym biurze, zaoszczędzisz czas i pieniądze.

Friendly Travel Bureau

3946 N. CICERO AVENUE, CHICAGO, ILL. 60641

(róg Milwaukee i Cicero)

Tel. 286-6262 lub 286-6263

Właściciel: R. Chmura Kierownik: Teresa Gardner

Majestic-Rainbow Laundry & Dry Cleaners
SŁUŻY POLONII CHICAGOSKIEJ PRZEZ 50 LAT.
PO ODBIOR I DOSTAWĘ PROSIMY TELEFONOWAĆ
278-7126

Northern TV & Plastic Covers
CUSTOM MADE
COVERS FOR COUCH, CHAIR OR SECTIONAL \$89.95
COLOR AND BLACK AND WHITE T.V. SERVICE
Color T.V. Our Specialty — Sales and Service
7841 South Ashland Ave. Phone: 651-5300

NEW OPENING — EDWARD'S COIFFURES
We Specialize in:
• PERMANENT WAVING • TINTING • BLEACHING
Special Attention Given To Senior Citizens
We Style and Shape Wigs
4 OPERATORS FOR YOUR CONVENIENCE
Open Sundays — Tues., Thurs., Fri. evenings
2637 W. 79th Street Phone 434-0021

NOW OPEN! EFSER'S RESTAURANT AND LOUNGE
3623 South Archer Phone: VI 7-9536
Specializing in German Home Cooked Foods—Cooked to Perfection
Visit Our Beautiful Cocktail Lounge
Serving from 11 A.M. to 8:30 P.M.
Fine Food in the "OLD WORLD ATMOSPHERE"

GIFT FOR A LIFETIME
LONGINES
THE WORLD'S MOST HONORED WATCH
...in solid 14k and 18k gold
Solid fourteen karat gold bracelet watches with and without precious diamonds, crafted with the expertise that has made Longines first choice with those who seek the gift of rare quality...dramatic styling...and dependable value.
(A) In yellow solid 18k gold case and gilt dial \$350
(B) In yellow or white solid 14k gold case and 20 diamonds \$425
(C) In yellow or white, solid 14k gold case and 24 diamonds \$475
ROMAN KOSINSKI Jewelers
5754 W. BELMONT AV6-8181
2 bloki od Central
Franchised Jeweler For Longines & Wittnauer Watches From \$35 to \$5000

PODRÓŻE PACZKI PEKAO
NAJLEPIEJ ZAŁATWIAĆ DO POLSKI — PRZEZ
BALTIC TRAVEL
1246 Milwaukee Ave. Tel. BE 5-2444
Władysław Kuboń, kierownik biura

SAMOLOTEM DO POLSKI
na 29 do 45 dni tylko \$412.00

Europe Travel Bureau
5356 W. BELMONT AVE. — Tel: 282-7744
Come Along Travel, Inc.
6355 N. BROADWAY 274-6212

TANIE WYCIECZKI DO POLSKI
EKSPERCI W SPOWADZENIU KREWNYCH
PACZKI PEKAO
MGR. JOZEF I SŁAWA MIGALOWIE, właściele

TEXTILE MILL OUTLET
Obydwa Sklepy Otwarte Codziennie i w Niedziele.
Wyprowadzamy Cały Zapas Towarów Poniziej Ceny Kosztu.
Materiały na suknie do \$4.00 wartości za jard, teraz tylko \$1.00 za jard.
Imitacje futer i bondowane "knits" do \$4.50 za jard, teraz tylko \$1.00 za jard.
Wolwoty, zwycz. do \$9.95, teraz \$1.50 za jard.
"Leather Hides" zwycz. do \$25.00, teraz \$12.00 za jard.
Zamszowe "Hides" zwycz. do \$28.00 za jard, teraz \$15.00 za jard.
Przezroczyste tkaniny (sheers) do \$4.98 za jard, teraz 75c.
Jersey Arnel zwycz. \$2.98, teraz \$1.00 za jard.
Nylonowe sznurki 15c za jard.
WSZYSTKO MUSI BYĆ UPRAZDNIŁE
NOWY ZAPAS TOWARU PRZYCHODZI 2 STYCZNIA, 1977
843 Rollins Road, Round Lake Beach, Ill. — 546-8910
Także drugi sklep: 22 N. Genesee St., Waukegan, Ill. — 662-9843

JO-NITA'S Open Pit Barbeque
OPEN DAILY 6 A.M.-10 P.M. — SUNDAY 10 A.M.-8 P.M.
6941 W. GRAND PHONE 889-9393
CARRY OUTS & DELIVERIES
Full Slab of Ribs \$3.50 Whole Bar-B-Q Chicken \$1.95
Half Order of Ribs \$2.25 Half Bar-B-Q Chicken \$1.50
Above includes: — French Fries, Cole Slaw, Rolls & Butter.
We Cater to Weddings — Churches & Club Organizations
Place Your Order Ahead of Time.

MERRY CHRISTMAS
KANDLES CAN! Wielkie Otwarcie
RĘCZNIE WYRABIANE WONNE ŚWIECE
PROJEKTOWANE NA ZAMÓWIENIE NA WYSTAWIE
NIEZWYKŁE ŚWIECE KAŻDA W SWOIM RODZAJU
KANDLES CAN
4761 1/2 Milwaukee, Chicago, Ill. 777-4233
Proszę Nadmienić To Ogłoszenie

WINTER SPECIAL!
\$7.95 WITH YOUR WINTER TUNE-UP
Winterize Your Car For 71
All Types of Repairs — Body and Fender
Insurance Work Invited — Towing Service
NORTH & LARAMIE TEXACO
5155 W. NORTH AVE. PHONE 637-9304
Ask for FRANK — FREE CALENDAR

Przypominamy wszystkim naszym liczny polskim klientom, że nasza piekarnia w dni powszednie otwarta od 6 rano do 10 wieczór,
Jest Obecnie Otwarta w Niedziele
Od 6 Rano do 6 Po Południu
ZAMAWIAJCIE NASZE SŁYNNNE ŚWIĄTECZNE CIASTA Z OWOCAMI
Idealne Tak Na Wasz Stół, Także Jako Prezent Na Gwiazdkę.
PRZEPĘLNIONE PYSZNYMI OWOCAMI I ORZECHAMI.
PRAWDZIWY ŚWIĄTECZNY SPECJAŁ!
CIASTKA • BABKI
(NA ŚWIĘTA I WASZE RODZINNE UROCZYSTOŚCI)
Polecamy Wyśmienite
MAKOWCE • TORTY
KOLACZKI • CHAŁKI
Nasza firma, jej polscy piekarze i polskie sprzedawczynie przesyłają liczny Polskim Klientom i Klientom oraz całej Polonii SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
ROESERS BAKERY — 3216 NORTH AVE.
Tel. HUmboldt 9-6900
MÓWIĄCY PO POLSKU
Wszystkie nasze wyroby są na najlepszych i najświeższych składnikach i dlatego są także zdrowe i smaczne.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Second-Class Postage Paid

At Chicago, Illinois

Published Daily except Sundays by

ALLIANCE PRINTERS
AND PUBLISHERS, Inc.
1201 Milwaukee Avenue
Chicago, Illinois 60622

WYSYLANIE PRZEZ POCZTĘ

W CHICAGO I W KANADZIE

Codziennie i Sobotnie	Tylko
Rocznice (1 yr.) \$26.00	Sobotnie Wydanie
Półrocz. (6 mos.) 15.00	Rocznice (1 yr.) \$8.00
Kwartal. (3 mos.) 8.50	Półrocz. (6 mos.) 5.50
Miesięcz. (1 mo.) 4.00	Kwartal. (3 mos.) 3.25

WYSYLANIE PRZEZ POCZTĘ

POZA GRANICE CHICAGO W U.S.

Codziennie i Sobotnie	Tylko
Rocznice (1 yr.) \$25.00	Sobotnie Wydanie
Półrocz. (6 mos.) 13.50	Rocznice (1 yr.) \$8.00
Kwartal. (3 mos.) 8.00	Półrocz. (6 mos.) 5.50
Miesięcz. (1 mo.) 4.00	Kwartal. (3 mos.) 3.25

CODZIENNE (bez soboty)

Chicago - Kanada	Poza Granice Chicago
Rocznice (1 yr.) \$18.00	Rocznice (1 yr.) \$17.00
Półrocz. (6 mos.) 11.00	Półrocz. (6 mos.) 10.00
Kwartal. (3 mos.) 6.50	Kwartal. (3 mos.) 6.00
Miesięcz. (1 mo.) 3.00	Miesięcz. (1 mo.) 2.50

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie i Sobotnie	Tylko
Rocznice (1 yr.) \$34.00	Sobotnie Wydanie
Półrocz. (6 mos.) 20.00	Rocznice (1 yr.) \$10.50
Kwartal. (3 mos.) 12.00	Półrocz. (6 mos.) 7.50
	Kwartal. (3 mos.) 4.50

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy

Numer Codziennie (Single Daily Copy) 15c

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy

Numer Sobotni (Single Saturday Copy) 20c

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny
JÓZEF H. GAJDA, Zarządca

Telefon do Redakcji przed 7:30 rano

BRUNSWICK 8-8707

Telefon wszystkich Biur BRUNSWICK 8-8700

Rękopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

Globalna Współzależność

"Zaangażowanie naszego kraju w sprawy międzynarodowe w skali globalnej zostało zdecydowanie przez historię" — powiada prof. Zygmunt Brzeziński z uniwersytetu Columbia. "Misję tę musimy spełniać, a jedną kwestią są jej forma i jej cele".

W ubiegłym roku wyjechało za granicę 1.8 miliona Amerykanów, wobec 142,000, w roku 1936. Większość wyjechała do Europy, gdzie zdała sobie sprawę, iż tam są początki Ameryki, a także zrozumiała sens atlantyckiej wspólnoty. Ci, którzy wyjechali do Azji, musieli stwierdzić, że samoloty odrzutowe, telewizja i satelity komunikacyjne przekształciły świat w jedno olbrzymie miasto, a popularność śpiewaków i gwiazd filmowych wzrasta i zanika niemal równocześnie w Osaka, Mediolanie i Kalamazoo.

Handel międzynarodowy odgrywa coraz ważniejszą rolę w pomyślności Stanów Zjednoczonych, niż się ogólnie sądzi. Kraj nasz musi importować 33 procent rudy żelaznej i 89 procent aluminium względnie bauxytu. Natomiast w ubiegłym roku amerykańscy rolnicy, którzy produkują znacznie więcej, niż kraj może skomunować, wywieźli artykuły rolne wartości \$6.6 bilionów. Jest to produkcja jednego akra na każde 5 akrów pod uprawą.

Zagraniczne inwestycje są również pozytywną, której nie możemy ignorować. W samej Europie mają one wartość około \$100 bilionów, a przeszło 1,000 firm amerykańskich w różnych krajach Europy sprzedaje rocznie 30 procent tego, co sprzedają ich macierzyste kompanie w U.S. Jest faktem, że filie w Europie ocalały niejedną kompanię w U.S. przed bankructwem w czasie ostatniej recesji.

Związki gospodarcze i psychologiczne między U. S. a Europą Zachodnią i Japonią są tak ścisłe, że decyzyje, zapadające w Tokio, Paryżu, lub Bonn, mogą mieć wpływ na codzienne życie obywatela U. S. nie mniejszy — niż uchwalenie jakiejś ustawy przez Kongres.

To też, zdaniem tygodnika "Newsweek": żywość interesu Ameryki wymaga utrzymania politycznego przywództwa w zachodnim sojuszu i może większego podkreślenia łączności U.S. ze Wspólnym Rynkiem, niż NATO.

Oddajemy jeszcze głos prof. Brzezińskiemu: "Najważniejsze i najbardziej obiecujące zmiany w najbliższych latach dotyczyć będą Europy Zachodniej i Japonii. Jeśli dokonywać się tam będzie adlisy rozwój gospodarczy z zachowaniem demokratycznych form politycznych, będzie to miało większe znaczenie dla ewolucji nowego systemu międzynarodowego, niż ewent. zmiany w stosunkach amerykańsko - sowieckich. Zachodnia Europa i Japonia, podobnie jak Ameryka, znajdują się na czele rozwoju naukowego i technicznego, reprezentując najbardziej żywe rejony naszego globu".

W Trosce o Bezpieczeństwo Pracy

Od szeregu miesięcy przedstawiciele unii pracowniczych i przemysłu prowadzili przewlekłe, nierzadko zaognione i w sumie raczej mało produktywnie negocjacje o reformę dotychczasowych ustaw o bezpieczeństwie pracy w przemyśle. Sztworne stanowisko zajmowane przez obie strony nie doprowadziło niestety do zbliżenia pozycji i osiągnięcia kompromisowego załatwienia.

Dłatego wydaje się, że kompromisowa ustawa o bezpieczeństwie pracy, uchwalona przed kilku dniami w Senacie jest pożądanym ruszeniem sprawy z martwego punktu

i poważnym krokiem w kierunku zapewnienia robotnikowi należytej ochrony jego zdrowia i życia.

Znowelizowane przepisy upoważniają Sekretarza Pracy do ustalenia federalnych standardów obowiązujących zakłady przemysłowe w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa robotnika. Wszystkie pogwałcenia tych przepisów będą rozpatrywane przez specjalną komisję, mianowaną przez Prezydenta i zatwierdzoną przez Senat. Komisja składać się będzie z trzech członków, z kwalifikacjami wykształcenia, doświadczenia i znajomości zawodowej.

Ta kompromisowa ustawa, sponsorowana w Senacie, przez sen. Javits'a z Nowego Yorku uwzględniła, naszym zdaniem, należyte słuszne żądania robotników dla zapewnienia im skutecznej ochrony przed wypadkami w pracy, które ostatnio powodowały w każdym roku blisko 2 miliony cieleśnych uszkodzeń z czasową lub trwałą niezdolnością do pracy i poważnie podkopowały zdrowie milionów robotników w niezliczonych gałęziach amerykańskiego przemysłu. Ta ustawa czyni również zadość zastrzeżeniom przemysłowców, którzy słusznie podnosili, że poprzedni projekt, sponsorowany przez unie mógł łatwo prowadzić do arbitralnego unieruchomienia fabryk i trudności stały wynikłych.

Nowa ustawa wydaje się służyć dobrze w równej mierze światu pracy jak i pracodawcom w przemyśle.

INNI PISZĄ:

Sprawa Samolotów Supersonicznych

DAILY NEWS. — Izba Reprezentantów odmówiła — bardzo rozsądnie naszym zdaniem — większością 213 głosów przeciw 174, potwierdzenia uchwały senatu, który zalecił skreślenie z budżetu sumy 290 milionów dolarów, przewidzianych na kontynuację prac nad supersonicznymi samolotami transportowym (SST). Oznacza to, że obecnie mieszczą komisja kongresowa może utrzymać przy życiu (jeżeli zechce) ten projekt.

Uważamy, że ma ona obowiązek to uczynić dla dobra kraju. W przeciwnym razie zlikwiduje jakieś 150 tysięcy miejsc pracy w lotnictwie, odpisze na straty około 50 miliardów dolarów, jakich można oczekiwać ze sprzedaży SST zagranicę i zepchnie Stany Zjednoczone na drugie, trzecie, czy dalsze jeszcze miejsce w światowym postępie lotnictwa.

THE WALL STREET JOURNAL. — Niektóre argumenty, wysuwane przez obrońców dalszych prac nad projektowanymi supersonicznymi samolotami pasażerskimi (SST) wydają się bardziej niż słabe. Przewodniczący Pan American World Airlines, Najse E. Halaby oskarża np. senatorów głoszących przeciw przyznaniu dodatkowych sum na te prace, o nie zrozumienie tego programu i "dokonanie kroku wstecz w dziewiątym roku jego istnienia". Wynikać miałyby z tego — że samo już tak długie trwanie danego projektu, zapewnić powinno mu automatycznie nienaruszalność. Tak zresztą często w praktyce bywa — im dłużej trwa jakiś program rządowy, tym trudniej go zakończyć, ponieważ z biegiem czasu coraz większą ilość ludzi zaangażowane ma swe interesy w jego uwiecznieniu.

Na SST wydano już 700 milionów dolarów i zgadzamy się z opinią, że lepiej byłoby w ogóle nie wchodzić tego projektu, jeżeli miałyby on ulec skreśleniu. Ale lepiej też jest zlikwidować go w dziewiątym roku roku, niż wycofywać z taką decyzją do dziesiątego, jedenastego, czy dwudziestego roku.

Halaby podkreśla też, że jeżeli inne państwo wyprodukuje SST, "kraj nasz utraci przywództwo w lotnictwie". Przypominając jednak należy, że inne państwa już są na drodze do wszczęcia produkcji tych samolotów, które zatem będą "na chodzie" — na długo przedtem niż Stany Zjednoczone wypuszczą swój pierwszy SST — nawet jeżeli senat przyzna żądane fundusze.

Do całej tej kwestii podejść należy realistycznie, przy wzięciu pod uwagę obecnej sytuacji — i bez wysuwania wątpliwej wartości argumentów.

To i Owo

W Stanach Zjednoczonych w 1976 roku ruszyć ma seryjna produkcja super-bezpiecznego samochodu osobowego. Koszt wyprodukowania prototypu "uniwersalnego" samochodu wyniesie ok. 8 mln dolarów. Prototyp budować będą dwie znane firmy: Machine Foundry Company i Fairchild Hiller Corp. W ciągu 18 miesięcy wyprodukują samochód 5-osobowy o wadze 1,800 kg, który ma poważnie zmniejszyć możliwości śmierci w wypadku kraksy. W chwili obecnej urządzenie mające zabezpieczyć kierowcę i pasażerów przed śmiercią trzymane są w tajemnicy.

Na zachodzie USA odkryto pokłady węgla kamiennego (800 miliardów ton) o dużej wartości uranu, wynoszącej 1 kg uranu na 40 ton węgla. Po spaleniu węgla z popiołu można wydobywać uran.

Z Chicagowskiego Podwórka, Słów Kilkoro. — Marka i Róży Wieczór Autorski. — Red. Białasiewicz Gawędy. — Świąteczne Prezenty Zygmunta Kossakowskiego w Warszawiaków. — O Dianie z N. J. Oraz Jej Warszawskich Triumfach. — Piękna Dziewczyna Na Skale Lorelei.

Nasi akademicy, jak zwykle, produkują w organizowaniu imprez, które zwykle stają się swojego rodzaju ewenementem w życiu kulturalnym chicagowskiej Polonii. Nie sposób nie wspominać o nich nawet poza normalnym sprawozdaniem. Ostatnio zorganizowali wieczór autorski Róży Nowotarskiej oraz Marka Świąteczkiego, pary autorów książki pt. "Gentleman z Michigan".

Trumnie zapelniająca salę Chicago Society, publiczność w kilka zaledwie minut wykupiła wszystkie egzemplarze książki. Autorzy, nie posiadający zmysłu handlowego, przywieźli z Washingtonu zaledwie 16 egzemplarzy, co stało się przedmiotem żartów redaktora J. Białasiewicza, posiadającego zmysł handlowy nie ustępujący jego nieprzeciętnym zdolnościom dziennikarskim. Właśnie żart i anegdota panowała niepodzielnie na wieczorze Róży i Marka. Już zagajając wieczór prof. Terlecki błysnął kilkoma dowcipami. Następny zaś mowa — red. J. Białasiewicz, niezrównany w swym stylu gawędziarskim, wprowadził obecnych w swobodny nastrój wymiany wspomnień i myśli. Przez salę przebiegały się obrazy z czasów, gdy sąpikowaci obecnie panowie, toczyli boje o swe ideały na szpaltach międzywojennych pism akademickich, jak Dekada i Państwo Pracy, lub też na łamach młodzieżowych dodatków prasy codziennej. Już wtedy Marek Świąteczki "popiełnił" swą pierwszą książkę, omawiającą w stylu reportażowym sytuację polityczną w basenie Dunaju. Później praca sprawozdawcy wojennego Marka Świąteczkiego była nadal praktyczna nowymi książkami, jak np. wspomnienia ze spadochroniarzskich skoków pod Arnhem lub też walk na froncie wojskim.

"Pochodzenie" dziennikarskie Marka Świąteczkiego oraz powiązania z tym zawodem Róży Notarskiej zaciążyły poważnie na "Gentlemanie z Michigan". Jest to właściwie swego rodzaju konglomerat literacki. Jest w nim wiele z reportażu, z monografii — powieściowej we francuskim typie "La vie romancesque" i wreszcie z powieści dokumentarnej. Ten konglomerat właśnie sprawił, że książkę tę czyta się tak lekko, jak reportaż, romans, dziennikarską ciekawostkę. Trudno oprzeć się twierdzeniu, że jednak dziennikarski nerw daje literaturze lekkość, tempo akcji, zbieżność z bieżącymi słowami. Wielka szkoda, że — jak powiedział red. Białasiewicz — dziennikarstwo pożera talenty literackie, zabierając im czas, myśli i energię niezbędną do tworzenia rzeczy, które nie umierają razem z gazetą, pogrążoną w koszu na śmieci.

Na zakończenie prof. Terlecki podjął ryzykowną decyzję: zagwarantował wszystkim tym, którzy zakupią "Gentlemana z Michigan" i po przeczytaniu nie będą z tego zadowoleni, zwrot pieniędzy, które zatem będą "na chodzie" — na długo przedtem niż Stany Zjednoczone wypuszczą swój pierwszy SST — nawet jeżeli senat przyzna żądane fundusze.

Do całej tej kwestii podejść należy realistycznie, przy wzięciu pod uwagę obecnej sytuacji — i bez wysuwania wątpliwej wartości argumentów.

Były Czaszy u Lenarda

Były czaszy gdy w restauracji Lenarda zbierała się Polonia na wieczorach literackich, szopkach politycznych i żywych dziennikarstwie. Obecnie, od czasu tylko do czasu, ktoś indywidualnie zaryzykuje i spróbuje swych sił satyryczno-literackich na wieczorze u Warszawiaków. Tym razem do Warszawiaków przyprowadził Świętego Mikolaja — Zygmunta Kossakowskiego. Wiele zgrabnych kupletów, dowcipnych, trochę złośliwych, ale nie zgryźliwych, na temat popularnych postaci polonijnych. Śmiano się z dziennikarstwa, recenzentów teatralnych aktorów i ich dyrektorów. Trochę z impresariów, polityków i polonijnych działaczy. Na zakończenie Zygmunta Kossakowskiego, jako Świętego Mikolaja, wreczał obecnym różne świąteczne prezenty, łącznie z dowcipnymi dedykacjami. Wasz sprawozdawca otrzymał "w darze" wycinek ze sztucznej szczyty z potężnymi kłami, aby mógł łatwiej w swych recenzjach "kąsać" biednych aktorów.

Wszystko jednak było ułożone w dobrym tonie, dowcipne, przyjemne. Jaka szkoda, że tego rodzaju imprezy wśród Polonii są tak rzadkie. Jaka szkoda, że do lat ludzkości pożera tyle czasu zdolnym ludziom.

Obecnie Diana prześlata list do Zycia Warszawy, które na ten temat pisze:

Otrzymał przy Dianie, jako nagrodę, gobelin, wisi na honorowym miejscu na Uniwersytecie w Baltimore, podziwiany przez studentów, w gronie których jest młodsza siostra Diany, również pianistka, która przyjeżdża do Polski na kolejny Konkurs Chopinowski.

Mona Diana występowała już kilkakrotnie przed publicznością amerykańską, grając przeważnie Konfert f-moll Chopina. Szykuje się również do recitalu, który da w Washingtonie i do tournée po Japonii, Australii roza po krajach europejskich.

Warto podkreślić, że występy Mony Diany Gołabek bardzo pocholebnie oceniane są przez amerykańskich krytyków na łamach tutejszej prasy.

Legenda Pięknej Lorelei

...I szumi wiatr, zapada zmrok
I echo Renu mkną fale,
I widać gór urwisty szczyt
Odbity w rzeki kryształ.
Królowa róż z gwiazdystych niw
Siedzi na górze uroczej,
Złoty jej strój w oddali lśni,
Lśni złoty zwoj jej warkoczy...

Strofy te, które znacznie lepiej brzmią w oryginalnej (polskiej) przekład: Aleksander Kraushar, pochodzą z jednego z najbardziej znanych w świecie utworów niemieckiej poezji romantycznej — z "Lorelei" Henryka Heinego. W tym roku pewna amerykańska turystka wiersz ten tak głęboko wzięła sobie do serca, że kiedy statek spacerowy, którym odbywała przejażdżkę po Renie, zbliżał się do zakrętu nad którym wznosi się skała zwana "skale Lorelei", wyciągnęła aparat fotograficzny i... sromotnie rozczarowała się: "skała Lorelei" ziała kompletną pustką. Oburzona, wysłała w tej sprawie list do Richarda Michela, burmistrza St. Goarshausen, miejscowości położonej w pobliżu, czym skłoniła go do rozpisania konkursu na temat stosownego przyozdobienia "skały Lorelei". Na konkurs napłynęły setki propozycji z NRF i innych krajów Europy, a także z Oceanu. Poezja raz jeszcze ujawniła swą potęgę.

Dominującym wariantem większości prac konkursowych jest pomnik Lorelei, nagłej dziewczyny czeszącej swe długie włosy złotym grzebieniem. Lecz pojawiły się także i inne, często dziwaczne pomysły: ktoś zaproponował zbudowanie na skale supernowoczesnego hotelu w kształcie litery L, ktoś inny — zawieszenie na skale gigantycznych rozmiarów stannika, a pewna starsza pani domagała się ustawienia na skale "żywego pomnika", którego rolę, jej zdaniem, mogłyby spełniać najlepiej niejaka Katja Ebstein, piosenkarka, "z powodu jej pięknych długich włosów".

Trudno obecnie powiedzieć, jakie będą ostateczne następstwa konkursu, ponieważ burmistrz St. Goarshausen stwierdził, że nie uczyni nic, nie zasięgnął uprzednio opinii mieszkańców miejscowości w drodze powszechnej ankiety. Na razie — uczestnicy konkursu, niezależnie od zdobytych trzech pierwszych nagród, otrzymają od burmistrza odbitki starego sztychu i załączony do nich, pochochający z 1903 roku, wiersz, w którym Lorelei grozi, że każdego, kto chciałby na skale zbudować pomnik, straci do Renu.

Opinie Niemców Wobec Uznania Granicy Na Odrze i Nysie

Zachodnio-niemiecki tygodnik "Der Spiegel" informował niedawno o wynikach kolejnej ankiety na temat stosunku obywateli NRF do granicy na Odrze i Nysie. Ankieta przeprowadził instytut IFAK w Wiesbaden, a pytanie brzmiało: czy NRF powinien teraz uznać Odrę-Nysę.

Znamy ci jest pogląd, że Niemiecka Republika Federalna nie powinna się teraz dłużej ociągać z uznaniem linii na Odrze i Nysie za ostateczną granicę. Czy uważasz, że Niemiecka Republika Federalna powinna, względnie nie powinna uznać teraz granicę na Odrze i Nysie?

Oto wynik ankiety:
Za uznaniem granicy — 55% pytaných obywateli NRF.

Przeciwko uznaniu — 40%.

Niezdecydowanych — 5%.
Liczba odpowiedzi twierdzących jest tym większa, im niższy jest wiek pytaných. I tak:

Od 18 do 20 lat: za uznaniem — 75% — przeciwko 24%. W następnych grupach wieku stosunek zmienia się na korzyść odpowiedzi negatywnych. Ale dopiero w grupie wieku powyżej 65 lat liczba przeciwników uznania granicy przewyższa o 7% liczbę zwolenników.

Co ciekawsz, przewaga — choć niewielka — istnieje też wśród przesiedleńców. Oto wynik:

50% Niemców, którzy mieszkali dawniej na polskich Ziemiach Zachodnich i Północnych uważa, że NRF powinna teraz uznać polską granicę, a tylko 48% pytaných przesiedleńców mówi, że nie powinna.

Tygodnik "Der Spiegel" omawiając wyniki ankiety, podkreśla, że obalona została teza, obowiązująca od dwudziestu lat, jakoby większość przesiedleńców ze Wschodu nie chciała się pogodzić z utratą

obszarów dawnego zamieszkania.

Za uznaniem granicy wypowiada się znacznie więcej wyborców głoszących na SPD niż na CDU. Ale nawet wśród zwolenników Chrześcijańskiej Demokracji 39% oświadcza, że rząd NRF powinien teraz uznać Odrę-Nysę.

Żeby lepiej ocenić wymowę liczb należy je porównać z dawnymi "Gallupami", na przykład z wynikiem ankiety, przeprowadzonej w maju br. przez bardzo poważny instytut demoskopii w Allensbach. Wówczas zadano badanym szereg pytań. Żadne nie pokrywało się dosłownie z pytaniami postawionymi przez instytut IFAK. Najbardziej zbliżone do obecnego brzmiało:

Czy sądzisz, że powinniśmy, czy też nie powinniśmy zgodzić się na obecną polsko-niemiecką granicę?

Wynik był następujący:
Godziło się na obecną granicę 57% pytaných. Nie godziło się — 29%. Niezdecydowanych było — 14%.

O ile odpowiedzi twierdzące w obu ankietach (55% teraz, 57% w maju) — można uznać za pokrywające się ze sobą, bo 2% różnicy mieści się w granicach statystycznego błędu, to liczba przeciwników uznania wgl. pogodzenia się z obecną granicą znacznie teraz wzrosła: a mianowicie z 29% do 40%. Uderzające jest, że znacznie spadła liczba odpowiedzi niezdecydowanych.

Prawdopodobnie ogromna aktywność sprawy wpłynęła na to, że więcej obywateli niemieckich przedtem niezaangażowanych, zajęło obecnie określone stanowisko.

Tak czy inaczej przeciwników pogodzenia się z granicą na Odrze i Nysie jest teraz wśród Niemców o połowę mniej niż w 1951 roku, kiedy ankiety wykazywały, że było ich 80%.

Na Antonie

Więcej Businessu — Mniej Sloganów Politycznych

Na tegorocznych Targach Handlowych w Kantonie, które uchodzą za jedną z ważniejszych imprez międzynarodowych, podejmowanych przez Czerwone Chiny, business zdecydowanie przesłania politykę.

Znikły festiwale rewolucyjnych pieśni i poezji oraz recytowanie aforyzmów z przykazania Wodza Mao, tak bardzo popularne na poprzednich Targach.

Tranzakcje w imieniu Chin zawierali tym razem, nie polityczni politycy, komisarze i bohaterowie Czerwonej Gwardii — ale doświadczeni i wytrawni kupcy chińscy.

Co chciiano najbardziej kupować? Nawozy sztuczne, stal, maszyny, narzędzia do maszyn.

Co starano się sprzedać? Plody rolne, metale nieżelazne. Ale nie węgiel koksujący, którego bardzo poszukiwali Japończycy, ani wazne dla przemysłu wojennego surowce, jak tungsten i antymonium.

Według doniesień z Kantonu, nie objawiano bezpośredniego zainteresowania towarami amerykańskimi. Ale tam gdzie Chińczycy bardzo potrzebowali pewnego towaru, tam przeoczono afiliację amerykańskiego pochodzenia.

Nowy Kanał Panamski

Przez ostatnich sześć lat, specjalna komisja, mianowana przez Prezydenta studiowała szereg alternatywnych projektów połączenia wodnego pomiędzy Atlantykiem a Pacyfikiem, które zastąpiłyby dotychczasowy Kanał Panamski. Początkowo projekt nowego kanału, który przebiegałby wzdłuż granicy pomiędzy Nicaraguą a Costa Rica wydawał się być najbardziej favorizowany. Również projekt Kanału przez Columbię miał duży zalet.

W ostatnim tygodniu, jednakowoż, Komisja rekomendowała wykonanie nowego kanału, długości 36 mil, poprzez Panamę, na poziomie morza. Kanał ten przebiegałby jedynie tylko 10 mil na zachód od obecnego Kanału.

Kanał będzie mógł przepuszczać okręty o wyporności do 150,000 ton, jak również lotniskowce amerykańskiej floty, typu "Kitty Hawk", wyporności 60,000 ton, które są zbyt szerokie dla żeglugi na obecnym Kanału. Nowy Kanał będzie mógł potencjonalnie przepuszczać 56,000 okrętów rocznie, to jest dwa razy tyle co ruch żeglugowy obecnie.

Pięć-osobowa Komisja, pod przewodnictwem B. Sekretarza Skarbu Roberta B. Andersona odrzuciła projekty nowego Kanału poza Panamę, ze względu na znaczną długość oraz warunki terenowe, które wymagałyby niwelacji przy użyciu eksplozji nuklearnych. Uczeń doszli do przekonania, że nie można byłoby dokonywać takich nuklearnych ekskawacji bez wysokiego, a przez to niebezpiecznego stromego promieniowania. Budowa Kanału przy użyciu konwencjonalnych metod inżynierskich potrwa około 14 lat.

Kampanie Wyborcze Za Drogie

Czołowi przywódcy obu partii w Senacie i Izbie Reprezentantów mają nadzieję na wypracowanie w przyszłym roku dwupartyjnego projektu, ustawodawczego, który wprowadziłby ograniczenia wydatków w kampaniach przedwyborczych.

Przywódcy republikańskiej mniejszości w Senacie, Senator Hugh Scott z Pensylvanii tak ocenia sytuację: "Jest rzeczą oczywistą, iż obecnie żąda się zbyt dużo pieniędzy, wydaje się zbyt dużo pieniędzy i kampanie trwają zbyt długo".

— Ach, jakie piękne dzieci!
— zachwycił się król.

— Najjaśniejszy panie — odpowiedział burmistrz — myśmy bardzo wiele lat przygotowywali się na ten dzień.

Słynne Ziola Ks. Franciszka Na Reumatyzm i Artretyzm

Aby przyjąć cierpiącym z wydatną pomocą przy niedomaganiach reumatycznych-artretycznych w tym to właśnie celu została stworzona, naukowo wypracowana nadzwyczajna mieszanka, z najlepszej dobranej ziół pod nazwą "Ziola No. 6". Jest to środek ponad wszelką wątpliwość skutecznie działający na dolegliwości reumatyczne-artretyczne ułatwiający organizmowi wyzbycie się nadmiernie nagromadzonego kwasu moczowego w postaci powodujących ból kryształków, odprowadzając je w stanie rozpuszczonym do moczu, a z moczem na zewnątrz.

"Ziola No. 6" rozpoczyna owe kryształki, zmniejszając zarazem ból i opuchnięcia. "Ziola No. 6" dzięki uwzględnieniu zasady naukowej — wzajemnego współdziałania ziół między sobą w sposób

spółgany, przynosi już w niedługim czasie wybitne polepszenie. Duża paczka z tekstem polskim i angielskim, wraz z przesyłką, kosztuje tylko \$2.20.

Ponadto piszcie do nas co niedomagacie, a zaraz otrzymacie stosowne informacje, jaki Numer Ziół Ks. Franciszka sobie zamówić, aby rychło doznać ulgi i poprawy zdrowia.

Po wszelkie informacje telefonujcie HEMLOCK 4-2766, lub piszcie Father Francis Herbs, 6951 So. Maplewood Avenue, Chicago, Illinois 60629.

Pamiętajcie Droży Czytelnicy! że nie ma nic lepszego dla zdrowia, jak świeże ZIOŁA KS. FRANCISZKA zaparzone gotującą wodą.

Permanent 1/2 PRICE

COMPLETE—including Shampoo, Set, Styling, Cutting
REG. \$15.00

Call for Appointment—421-8179

If No Answer—252-8179

CARMEN'S — 2302 W. 19th St.

BAKER'S DOZEN — Donut Shop — Coffee Bar

GOD COFFEE, DONUTS A SPECIALTY — COFFEE 15c (To Go 20c)
Donuts, Long Johns and Glazed: 10c Each, 28c 1/2 Doz., 55c 1/2 Doz.
\$1.05 Baker's Dozen (13)

Delite Tarts, Bismarcks, Lemonade, Hot Cocoa and Other Goodies, Too!
Open Daily 7 A.M. till 6 P.M., Saturday 8 A.M. till 1 P.M.

BAKER'S DOZEN — 12 N. Wells St. — 641-9389

SLIPPING? LEAKING? JERKING?

BEAT THE HIGH COST OF
TRANSMISSION REPAIR!

Pay only \$39.95 Labor plus Parts
TRANSMISSION TUNE-UP SPECIAL
ONLY \$12.50

REGULAR \$19.95 VALUE

FREE Multi-Road Check—FREE Towing
24 Hour Service — All Work Guaranteed
Call for appointment now: 486-5300

2505 N. MILWAUKEE AVE.
1 1/2 Blks. to the "L" — 12 Min. to the Loop

BARDZO UROZMAICONY

Wielki Bal Sylwestrowy

Z Pierwszorzędną Orkiestrą Joe Pet - Peterek
Dla Wszystkich

w COLUMBIA HALL

1700 W. 48-ma Ulica

Zapraszamy Wszystkich Na

WIELKI BAL SYLWESTROWY Z KOLACJĄ

ORAZ WSZYSTKIE ZABAWKI I HAJAŚNIKI.

Jest pewnym, że ubawicie się doskonale i wyjdziecie zadowoleni. BRONISŁAW I HENRYKA KOPEC — Zarządcy tej sali ZAPEWNIĄJĄ WAS! Będzie to jedna z najlepszych zabaw na zakończenie Starego a Rozpoczęcie Nowego Roku.

Możecie się porozumieć, otrzymując więcej informacji.

Telefonując: — 247-9387 lub BI 7-9873

Pijac Ziola Zakonnika - Chorób Sie Unika

Naturalne leki są zbawienne. Pijcie znane od lat ZIOŁA ZAKONNIKA. Z całego świata nam przysłało. Nasze mieszanki specjalnych ziół, których wartość potwierdziły naukowe badania farmakologiczne, pomagają przy wielu dolegliwościach. No. 1 — na artretyzm, zię krew, stęba wątroby, 20c. No. 2 — na reumatyzm, zię krew, stęba wątroby, 20c. No. 3 — na dolegliwości żołądka, 20c. No. 4 — na nerwowość, bezsenność, wyczerpanie, 20c. No. 5 — na nerki, pęcherz, 20c. No. 6 — na artretyzm, 20c. No. 7 — na artretyzm, 20c. No. 8 — na artretyzm, 20c. No. 9 — na artretyzm, 20c. No. 10 — na artretyzm, 20c. No. 11 — na artretyzm, 20c. No. 12 — na artretyzm, 20c. No. 13 — na artretyzm, 20c. No. 14 — na artretyzm, 20c. No. 15 — na artretyzm, 20c. No. 16 — na artretyzm, 20c. No. 17 — na artretyzm, 20c. No. 18 — na artretyzm, 20c. No. 19 — na artretyzm, 20c. No. 20 — na artretyzm, 20c. No. 21 — na artretyzm, 20c. No. 22 — na artretyzm, 20c. No. 23 — na artretyzm, 20c. No. 24 — na artretyzm, 20c. No. 25 — na artretyzm, 20c. No. 26 — na artretyzm, 20c. No. 27 — na artretyzm, 20c. No. 28 — na artretyzm, 20c. No. 29 — na artretyzm, 20c. No. 30 — na artretyzm, 20c. No. 31 — na artretyzm, 20c. No. 32 — na artretyzm, 20c. No. 33 — na artretyzm, 20c. No. 34 — na artretyzm, 20c. No. 35 — na artretyzm, 20c. No. 36 — na artretyzm, 20c. No. 37 — na artretyzm, 20c. No. 38 — na artretyzm, 20c. No. 39 — na artretyzm, 20c. No. 40 — na artretyzm, 20c. No. 41 — na artretyzm, 20c. No. 42 — na artretyzm, 20c. No. 43 — na artretyzm, 20c. No. 44 — na artretyzm, 20c. No. 45 — na artretyzm, 20c. No. 46 — na artretyzm, 20c. No. 47 — na artretyzm, 20c. No. 48 — na artretyzm, 20c. No. 49 — na artretyzm, 20c. No. 50 — na artretyzm, 20c. No. 51 — na artretyzm, 20c. No. 52 — na artretyzm, 20c. No. 53 — na artretyzm, 20c. No. 54 — na artretyzm, 20c. No. 55 — na artretyzm, 20c. No. 56 — na artretyzm, 20c. No. 57 — na artretyzm, 20c. No. 58 — na artretyzm, 20c. No. 59 — na artretyzm, 20c. No. 60 — na artretyzm, 20c. No. 61 — na artretyzm, 20c. No. 62 — na artretyzm, 20c. No. 63 — na artretyzm, 20c. No. 64 — na artretyzm, 20c. No. 65 — na artretyzm, 20c. No. 66 — na artretyzm, 20c. No. 67 — na artretyzm, 20c. No. 68 — na artretyzm, 20c. No. 69 — na artretyzm, 20c. No. 70 — na artretyzm, 20c. No. 71 — na artretyzm, 20c. No. 72 — na artretyzm, 20c. No. 73 — na artretyzm, 20c. No. 74 — na artretyzm, 20c. No. 75 — na artretyzm, 20c. No. 76 — na artretyzm, 20c. No. 77 — na artretyzm, 20c. No. 78 — na artretyzm, 20c. No. 79 — na artretyzm, 20c. No. 80 — na artretyzm, 20c. No. 81 — na artretyzm, 20c. No. 82 — na artretyzm, 20c. No. 83 — na artretyzm, 20c. No. 84 — na artretyzm, 20c. No. 85 — na artretyzm, 20c. No. 86 — na artretyzm, 20c. No. 87 — na artretyzm, 20c. No. 88 — na artretyzm, 20c. No. 89 — na artretyzm, 20c. No. 90 — na artretyzm, 20c. No. 91 — na artretyzm, 20c. No. 92 — na artretyzm, 20c. No. 93 — na artretyzm, 20c. No. 94 — na artretyzm, 20c. No. 95 — na artretyzm, 20c. No. 96 — na artretyzm, 20c. No. 97 — na artretyzm, 20c. No. 98 — na artretyzm, 20c. No. 99 — na artretyzm, 20c. No. 100 — na artretyzm, 20c.

EWA ROKOSSOWSKA

Właścicielka Nowego Polskiego Biura Podróży

INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU

Zawiadamia, że nadal będzie służyć klientom,
zadowolonym z jej dotychczasowych usług
pod adresem:

3210 N. CENTRAL AVE. Tel. 777-8189

ANDRZEJ'S LOUNGE

(ANDRZEJ JACH, właściciel)

2001 W. 47th Street, Róg Damen

ZAPRASZA SERDECZNIE CAŁĄ POLONIĘ I NOWĄ EMIGRACJĘ

NA WIELKĄ ZABAWĘ SYLWESTROWĄ

W CZWARTEK, 31 STYCZNIA

PIĘKNA SALA, DOBOROWA ORKIESTRA, DOSKONAŁE JEDZENIE
DOBRE ZAOPATRZONY BAR.

Wstęp z kolacją tylko \$8.00 od osoby

DANCINGI przy dźwiękach ORKIESTRY TANECZNEJ w każdą
Sobotę i Niedzielę, wieczorami, od godziny 8-jej wiecz do 2-jej w nocy.

Kalendarz Zebrań Towarzystw Przy Gminie 143-iej Z.N.P.

Gmina 143 ZNP w każdy
pierwszy poniedziałek miesiąca,
w sali Jul. Słowackiego,
1700 W. 48-a ul., o godz. 8-jej.

Tow. Ks. Kordeckiego, Gr. 353
ZNP w każdy 3-ci wtorek mies.,
w sali dolnej SS. Piotra i Pawła,
o godz. 8-jej wieczorem.

Tow. Bratniej Pomocy św. Józefa,
Gr. 440 ZNP 3-ci poniedziałek
mies., w sali im. Jul. Słowackiego
o godz. 7-jej wieczorem.

Tow. Przemysłowców i Rzemieślników
Gr. 621 ZNP w każdy 4-ty wtorek,
w sali im. Jul. Słowackiego,
o godz. 8-jej wieczorem.

Tow. Niepodległości Grupa 768
ZNP w każdy 2-gi poniedziałek
mies., w sali im. Jul. Słowackiego,
o godz. 8-jej wieczorem.

Tow. Tadeusza Kościuszki, Gr. 913
ZNP 3-cia niedziela, w sali SWAP,
Nr. 2 — 48-ma i S. Wood
ulica, o godz. 2-jej popołudniu.

Tow. Wawel Gr. 1400 ZNP w

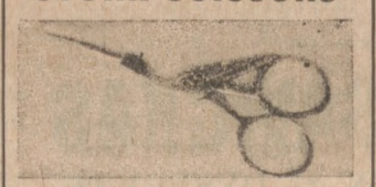
Gwiazdka Dla Kolekcjonerów
Na Wszelkie Okazje
Duży wybór oryginalnych współczesnych i stylowej grafiki, sztuki
malarstwa, wykonanej przez Stęła
Popowski, lub rzeźby przez Ruth
Andris. Godziny codzienne 1 do 7
wieczorem, w soboty 10 rano do
5:30 po poł. Zamknięte w niedziele.
R. A. NANTUS GALLERY
2045 N. Clark Street
Telefon 248-6660

For Beautiful Xmas Gifts
AND HANDCRAFT
KOREAN IMPORTS
Gifts for
Weddings, Anniversaries etc.
Dolls, Gifts, Toys, etc.
We Now Carry American Greeting
Cards for Every Occasion
Open Mon. thru Sat.
10 A.M. till 8 P.M.
3367 N. Clark 248-3337
3452 W. Lawrence 478-6676

W Nowej Lokacji
ADWOKAT
TADEUSZ LISOWSKI
5870 N. Milwaukee Ave.
631 2722

THE PERFECT FUND-RAISER
AND GIFT ITEM.
BUY ONE—SELL ONE.

STORK SCISSORS

Pette, only 3 1/2 inches long, yet
practical and useful. These Stork
scissors are ideally designed for use
in embroidery and other needle-
work. They are Silver and ZGold
and the eye of the Stork is Blue.
This unique gift item is imported
from Germany and made of fine
steel. These Stork scissors will be
cherished always by their recipient
and the donor will be remembered
with each use. Present this unique
gift to someone dear and order
one for yourself.

ARCADE CO., Box 7008-P,
Belle View Blvd.
Alexandria, Virginia 22307

Please send pairs of your
beautiful Stork Scissors. Enclosed
is \$3.98 per pair plus \$3.00 shipping
charges for each pair.
Fund-Raising groups: write for
Price list on quantity order.

NAME _____

ADDRESS _____

STREET _____ CITY _____

STATE _____ ZIP _____

Fund-Raising groups: write for
price list on quantity orders.

każdy 3-ci poniedziałek miesiąca,
w sali dolnej SS. Piotra i Pawła,
o godz. 8-jej wieczorem.

Tow. Bol. Chrobrego, Gr. 1577
ZNP w każdą 4-tą niedzielę mies.,
w sali im. Jul. Słowackiego, o
godz. 1:30 popołudniu.

Tow. Wisła, Grupa 1919 ZNP,
w każdą 3-cią niedzielę, miesiąca,
w sali G. Martyka, pnr. 4645
So. Honore ul., o godz. 2-jej popo-
łudniu.

Tow. Biała Róża, Grupa 2326
ZNP w każdy 1-szy czwartek
miesiąca, w sali Marquette Field
House, pnr. 6700 So. Kedzie Ave.,
o godzinie 7-jej wieczorem.

Tow. Town of Lake, Gr. 2635
ZNP, w każdą 2-gą sobotę, w sali
Jul. Słowackiego, o godz. 8-jej
wieczorem.

Tow. Millennium, Gr. 3175 ZNP
w każdą 2-gą niedzielę, w sali
Cornel Park, 50-ta i S. Wood ul.,
o godz. 2-jej popołudniu.

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Współrodaków Obywateli
Polskiego Pochodzenia
i całej Polonii
— zasyla —

Eugene L.
Wachowski
Sędzia Sądu Okręgowego
Szef Sądu Muncypalnej
Dywidji Sądu Okręgowego

IZZY RIZZY'S Ventriloquist School
3635 W. 63rd St.
Open 3 to 9, Mon. thru Fri. Phone 735-7370
Learn Ventriloquism — Be The Hit Of The Party —
Helps In Business
Or Just For Fun! Call or Come Down To See Us.
IZZY Available For Parties or Club Dates.

OLEJ OPALOWY
W WYSOKIM GATUNKU
DOSTAWA DO DOMU
Olej nr. 2 400 galonów — 14.9 centa za galon
GAS CITY Telefon 233-5626

SAVE at
The Bob Evertowski Shoe Store
5341 S. Kedzie — HE 4-6594
(formerly at 5631 S. Kedzie)
Family Type Shoe Store
Featuring WORK SHOES Wide Widths —
Also Mature Women's SHOES
Open Mon. & Thurs. 10 - 8 — Daily 10 - 6, Sat. 10 - 4:30

CZAR POLESIA
1814 W. DIVISION STREET
Jest To Piękna Polska Gospoda
ZAPRASZA WAS NA DOSKONAŁĄ
ZABAWĘ SYLWESTROWĄ
Pierwszorzędną Orkiestrą, Wielą Miłych i Przyjemnych
Niespodzianek, W Gronie Przyjaciół Wesoło i Beztrosko
Zakończycie Rok Stary, a Rozpocznie Nowy!
WSZYSTCI PROSZENI WSTĘP WOLNY DLA WSZYSTKICH
Tel. EV 4-8179

Na Każdą Okazję Każdy Chce Wyglądać
Doskonale, — Uczyni To Dla Was
POLSKA FIRMA
BILTS TUXEDO RENTAL
2653 MILWAUKEE AVE.
Wypożyczalnia strojów wieczorowych, gdzie na
składzie znajduje się wielki wybór
Smoków (Tuxedo) Fraków, Zakleto
Najnowszych (Fasnow) i Kolorów
Właściciel AUGUST KOTZ, będąc z zawodu europejskim krawcem,
Ekskavuje bardzo dokładnie dopasowanie każdemu do Waszej figury
Ceny Niskie. — Ponadto jeszcze niższe, jeżeli Pan Młody przyjdzie
z większą grupą i dla studentów.
Po Informacje i umówienie się telefonować HUMBOLDT 6-6313

Now Open!
CONNIE'S BEAUTY SHOP
Under New Management.
• High - Styling
• Clean and Style Wigs
• Hair Coloring and
• Permanent
Special Attention Given
to Senior Citizens.
Sales and Services on Wigs.
2127 N. Milwaukee
Phone: 342-6620

KLAUS BEAUTY SHOP
Najładniejsze ułożenie fryzury
przy Nowej Trwałej
Ondulacji Klaus
Barwienie włosów: wszelkie od-
cienie ostatniej mody wykonywane
przez specjalistów kolorystów. Naj-
nowsze style ukladania włosów
Strzyżenie panów, pań i dzieci w
naszym zakładzie fryzjerskim.
• blok na północ od
Diversey i Kinball
Otwarte Wieczorami
w Poniedziałek i Czwartek.
BE 5-2100 AL 2-0251
2865 MILWAUKEE AVE.
Mówimy po polsku.

Z Oddziału Im. Marsz. J. Piłsudskiego Nr. 2 L. M.

Oddział im. Marsz. Piłsudskiego
Nr 2 LM odbyło posiedzenie i
wybory nowych urzędników w so-
botę, 21go listopada. Wybory prze-
prowadziła kol. Lucia Markowska.
Przez aklamację wybrano ten sam
zarząd na rok 1971 i ta sama po-
zostaje sala i ten sam dzień na ze-
brania.

Instalacja odbędzie się w stycz-
niu, 16-go, w sobotę wieczorem.
W grudniu nie będzie posiedzenia
z powodu Świąt Bożego Narodze-
nia. — Teofil Jarosz, prezes; Zo-
fia Karwoska, sekr. prot.

Nemecek Bros. MĘSKIE UBRANIA i PŁASZCZE

Szyte do figury na miarę z
najlepszych i pierwszorzędnych
materiałów.

Od \$75 i wyżej

2700 SO. DRAKE
6908 Cermak Rd. Berwyn
oraz — 7534 W. North Ave.,
Elmwood Park
Tel. 522-0220

PLACE YOUR ORDERS EARLY
FOR THE COMING HOLIDAYS!
Party Cakes and All Occasions
— at —

VILLAGE BAKERY
Specializing in Wedding, Novelty,
Also Miniature Cakes
Phone 474-3600
17809 Burnham, Lansing, Ill.
Open 7 days week, 5 a.m. till 9 p.m.

CHRISTMAS SALE
Now Going On At
NO CAR FURS
Featuring Mink Coats and Trotters
At Sale Prices
Refrigerated Storage - Restyling
Repairing - Air Conditioned
Showroom
5310 W. NORTH AVE.
Phone: ME 7-5770

SLUGS ZELIN
4358 S. California VI 7-8289
RINGSIDE INN
OBECNIE PODAJE
36 Gatunków Importowanego Piwa
z całego świata.
Mamy najlepsze Chilli w mieście.
OBSŁUGA BEZ PRZERWY.
KIELISZEK WÓDKI i PIWO 35c
Any Bar Whiskeys

CHOROBY SKÓRNE OTWARTE RANY

Masę "LEGULO" skutecznie używano przeszło 36 lat wstrzymuje świer-
żenie, uspokoi ból, pomaga w gojeniu. Jest bardzo łagodna, nie pali. Gdy
świeżąc rana nie da Ci siedzieć lub spać spokojnie, spróbuj Masę
"LEGULO" a znajdziesz ulgę w swych cierpieniach. Także używana na
Oparzenia, Spalenia, HEMOROIDY, swierzbące i wystające PSORIASIS
(choroba powodująca suche łuski), CHOROBY SKÓRNE, RINGWORM,
BGZEMA, Bolaca, Pajaca Skóra od Moczu (Diaper Rash), ŚWIERZBIACE
PLAMY NA REKACH, NOGACH i innych miejscach na ciele, ATHLETE'S
FOOT (GRZYBICA — palenie swierzbiące pomiędzy palcami u nog) na
SUCHĄ i POPEKANĄ SKÓRĘ i inne CHOROBY SKÓRNE z zewnętrznymi
przyczyn. W Aptekach po

98c. \$1.80 i \$5.00
lub przesłać MONEY ORDER do LEGULO, Dept. D Z-7
5618 W. EDDY ST. CHICAGO, ILL. 60634

AMPOL TRAVEL BUREAU

dwa biura:

1282 N. Milwaukee Ave. oraz 4746 N. Milwaukee Ave.

Tel. 252-0661/2/3

Drugie Biuro Będzie Otwarte
4 Stycznia, 1971

Załatwia wszelkie sprawy emigracyjne na pobyt
stały lub czasowy z Polski i innych krajów.

Załatwia skomplikowane wypadki sprowadzania
krewnych z Polski przez swoich adwokatów w Warsza-
wie; załatwia renty, interwencje paszportowe, wizowe
odwołania itp.

Załatwia sprawy majątkowe, likwidacje i sprzedaż
nieruchomości, jak również gospodarstw rolnych w Pol-
sce, w relacji za 24 zł. — 1 dolar w USA.

Sporządza zaproszenia do Polski na wyjazd do kra-
jów Europy Zachodniej jak również i USA.

Załatwia fachowo i sprawnie przejazdy indywidual-
ne i grupowe do Polski i do innych krajów.

Załatwia przesyłki pieniędzy do Polski i innych
krajów.

Załatwia przesyłki różnych materiałów, paczek i sa-
mochodów do Polski.

Załatwia tłumaczenia świadectw, dyplomów i in-
nych dokumentów z języków europejskich.

Sluchajcie Przez Radio

WYJĄTKOWO CIEKAWYCH AUDYCJI

Nadawanych w Każdą Niedzielę

W JĘZYKU POLSKIM Z RADIOSTACJI

WOPA—1490 AM o godz. 8:15-8:30 rano

W JĘZYKU UKRAIŃSKIM Z RADIOSTACJI

WGLD—102,7 FM o godz. 7:45-8:00 rano

TOP INTEREST TO SAVERS

5% TO 6%

PER ANNUM
DEPENDENT ON TYPE,
AMOUNT AND TERM.
INTEREST
PAID QUARTERLY

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 • 847-1140
ASSETS OVER \$145,000,000. RESERVES OVER \$12,900,000.
OFFICE HOURS:
Monday & Thursday, 9 a.m. to 8 p.m. • Tuesday & Friday, 9 a.m. to 4 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

BOŻE NARODZENIE SIĘ ZBLIŻA

ZASKARBIECIE sobie wdzięczność
u Waszych miłych Dzieci i Wnu-
cząt pięknym i praktycznym po-
darkiem na Gwiazdkę—coś z
odzieży dziecięcej tak dla chłop-
ców, jakoteż dla dziewcząt.

Mamy wielki i bogaty wybór najlep-
szej jakości w najnowszych stylach
Dziecięcej Odzieży od 1 roku do 14 lat,
także większe rozmiary tak zwane Sub-
Teen Chubby. Z każdym zakupionym
podarkiem gwiazdkowym, otrzymacie
piękne pudełko zupełnie darmo.

NIE ODKŁADAJCIE Z WYBOREM

Wiadomości z Town Of Lake

Kroniki Żałobne. — Posiedzenia, Zabawy Towarzystw. — Sprawy Lokalne

Dnia 13go grudnia zmarła s.p. Aniela Zmuda z domu Wróbel, żona s.p. Augusta, członkini Tow. Grono Oświaty, Gr. 2394 ZNP, — członkini Niewiat Różańca św. przy parafii św. Brunona; Tow. M. B. Dobrej Rady przy klasztorze SS. Relicjanek; Arcybractwa M.B. Saletyckiej; Tow. Królowej Jadwigi, Gr. 35 Zjedn. Polek w Ameryce.

Pogrzeb odbył się 16 grudnia, z kościoła św. Brunona, gdzie o godz. 9:15 rano została odprawiona Msza św. za spokój Jej duszy. Zwiłki spoczywają na cmentarzu Zmartwychwstańców.

W żalu pozostali: Helena (Bolesław) Siorek, córka i zięć; Terry, wnuk; Charles Bolesław Zmuda z żoną; Zofia Mickiewicz z mężem Edwardem; siostra i szwagierki, siostrzenice, bratanka i bratanice oraz liczna dalsza rodzina.

Cześć Jej pamięci!

S.p. Apolonia Kokoszka Nie Żyje

Dnia 16 grudnia zmarła s.p. Apolonia Kokoszka (z domu Adamka), (żona s.p. Adama), członkini Grupy 1141 ZNP; Gniazda Sokolice nr 133 Legionu Pań przy Sherman Post Nr 27 PLAV; Korpusu Pomocniczego Placówka 2 PLAV; Oddziału Gdańsk nr 50 Li-gi Morskiej i Klubu Kujawiaków.

Pogrzeb odbył się 19 grudnia, z kościoła św. Jana Bożego, gdzie o godz. 10 rano została odprawiona Msza św. za spokój Jej duszy, a zwiłki spoczywają na cmentarzu Zmartwychwstańców.

W żalu pozostali: Wanda Jarocka, córka; Georgine (Dennis) Deason, wnuczka z mężem James i George Jarocki z żoną, Deborah, nado wnuki i prawnuki.

Cześć Jej pamięci!

Uwaga Członkowie

Klubu Stalowa Wola

Klub Stalowa Wola odbędzie swoje miesięczne zebranie w przyszłą niedzielę, 20 grudnia, w sali Columbia, 1700 West 48-ma ulica, róg Paulina.

Na tym posiedzeniu zostanie wybrany nowy zarząd, który kierować będzie klubem i pracą.

Zarząd Klubu serdecznie zaprasza o jak najliczniejsze przybycie. Po zebraniu i po wyborze nowego zarządu, będzie poczęstunek dla wszystkich członków klubu i ich przyjaciół. Do zobaczenia się na zebraniu Klubu Stalowa Wola. — Stanisław Karbarz, prezes; Maria Banach, sekr. prot.

Z Klubu Marynarskiego Morskie Oko

W niedzielę, dnia 27 grudnia, Klub Marynarski Morskie Oko urządza pielgrzymkę do Ojców Salwatorianów w Gary, Ind. Prosimy wszystkich co chcą wziąć udział z nami w tej pielgrzymce, ażeby zrobili rezerwacje nie później jak do 22 grudnia, gdyż musimy zawiadomić Ojców, ile nas przybędzie na obiad. Cena biletu na autobus i na obiad \$4.50 od osoby.

Wyjazd nastąpi z 48 i Western Ave, o godz. 8:30 rano; z 47 i Wolcott o 8:45 rano; z 51-ej i Ashland o 9-ej rano. Po rezerwacji prosimy telefonować do przewodniczącej Białek, HE 4-1388 lub do prezesa Tomczak 737-8654. — M. A. Białek, korespondentka.

Z Oddziału Morze L. M.

Znany ze swej pracy na niwie narodowej Oddział Gdańsk nr. 57 L. M. przy Okr. 7 — zaprasza członków, przyjaciół i znajomych, oraz wszystkie kluby na swoją instalację, która odbędzie się 9go stycznia, w sali Rajbow Gardens, 1425 W. 51sza ulica; początek o godz. 7-ej wieczorem. Do tańca przygrywać będzie doborowa or-

kiestra. Bilety można zakupić na posiedzeniu lub od członków i przewodniczącej pani Filipiak, zam. 4952 S. Justine Ave. lub telefonując na CL 4-2816. — A. Filipiak, przew.; J. Tabisz, prezes.

Posiedzenie Klubu Rabka Zdrój

Przedroczne posiedzenie Klubu Rabka - Zdrój — odbędzie się w niedzielę, 27 grudnia, w sali Am. Legion, 5146 S. Ashland Ave., o godz. 3-ej popołudniu. Ważne i pilne sprawy są do załatwienia, a także wybór urzędników na rok 1971, dlatego prosimy członków o liczne przybycie, by wybrać do brych zarząd na rok następny. Apelujemy o liczne wzięcie udziału w tym posiedzeniu. Po posiedzeniu opłatek i przyjacielski poczęstunek. — Jan Molek, prezes; Alicja Żurek, sekr. prot.

Gwiazdka Dla Dzieci

W niedzielę 20 grudnia w sali Rose Hawryszko pnr. 4756 So. Western Ave., o godz. 5-ej popołudniu Klub Parafii Osielec urządza gwiazdkę dla dzieci. Dzieci naszych przyjaciół również mogą przybyć na tę Gwiazdkę. Bilety są po \$2.00 od dziecka do lat 12-cie. Po rezerwacji prosimy telefonować HE-4 5213.

Z KLUBU PARAFII OSIELEC

Posiedzenie Wyborcze

Zawiadamiamy wszystkich naszych członków, że posiedzenie wyborcze Klubu Parafii Osielec, odbędzie się w niedzielę, 20go grudnia, w sali Rose Hawryszko, pnr 4756 S. Western Ave., o godz. 3ej po południu do godziny 5-ej wieczorem.

Zapraszamy w Nasze Szeregi

Praca Klubu Parafii Osielec bardzo się rozwinęła. Są niestety opóźnienia z wykonaniem niektórych zajęć. Ale wszystkie postępowania naprzód. W tym roku od 1go stycznia 1970 r. do obecnej chwili, zapisało się do naszego Klubu aż 45 nowych członków i członkiń, wliczając w to i dzieci. Samo to najlepiej świadczy, że Polonia lubi postępowanie Klubu Parafii Osielec, i dlatego wstępuje w nasze szeregi.

Osoby pragnące się do nas zapisać, prosimy przybyć na posiedzenie w tę niedzielę. Do naszego Klubu może zapisać się każda osoba, bez względu na wiek młody czy starszy.

Filmy o Pielgrzymkach Klubu

Serdecznie zapraszamy całą Polonię na pokaz filmów z pielgrzymek klubu parafii Osielec, które będą wyświetlane w niedzielę, 20 grudnia, w sali Rose Hawryszko, pod nr. 4756 So. Western Ave., o godz. 1-ej popoł. do godz. 3-ej. Wstęp na sale o godzinie 12:30 dla wszystkich bezpłatny.

Będziemy pokazywać filmy z Belleville, Ill., z West Bend, Iowa, z Doylestown, Penn., z Hales Corters, Wisc., z Munster, Ind. i z Yorkville, Ill. Dwie godziny pięknych filmów. Prosimy o przybycie.

Gwiazdka dla dzieci w Klubie par. Osielec odbędzie się w niedzielę, 20-go grudnia, w sali Rose Hawryszko, pnr. 4756 S. Western Ave. Początek o godz. 5:30 wiecz. Dzieci, które należą do naszego Klubu, otrzymają bilety na Gwiazdkę darmo. Inne dzieci bilety mogą otrzymać telefonując HE 4-5312.

Bilety na Gwiazdkę dla dzieci są po \$2 od dziecka. Każde dziecko otrzyma prezent od św. Mikołaja, kielbaski i woli Rajbow Gardens.

Kto chce uradować swe dzieci proszony jest zaraz telefonować

HE 4-5213 i bilety zamówić. Dzieci na Gwiazdkę przyjmujemy do lat 12.

Zebranie i Wybory Tow. Wł. Reymonta

Tow. Wł. S. Reymonta, Grupa 2418 ZNP — odbędzie posiedzenie i wybory w niedzielę, 20-go grudnia, w sali Słowackiego, 48 i S. Paulina ul., początek o godz. 2-ej popołudniu. Sekretarz fin. K. Olejniczak, urządzą od godz. 1-ej popołudniu.

Na ostatnim zebraniu przyjęto 1 członka i uczczono przez powstanie poległych weteranów. Wyasygnowano z kasy \$15.00 do Dziennika Zw. na ogłoszenie świąteczne, zakupiono 5 biletów na Social do Syreny nr. 49.

Uchwalono urządzić Gwiazdkę dla dzieci wspólnie z Gminą 39. Rodzice są proszeni o przybycie ze swoimi dziećmi do Sherman Parku w sobotę, 19 grudnia, o godzinie 2-ej popołudniu punktualnie. Gwiazdka odbędzie się pod kierownictwem p. Melanii Winickiej, dyrektorki ZNP. Program będzie urozmaicony, a podarki rozda św. Mikołaj.

W niedzielę, 17 stycznia 1971 r., Towarzystwo odbędzie instalację. Przysięgę odbierze F. M. Prochot, wiceprezes krajowy ZNP, który został zaproszony. Zarząd tow. prosi członków o przybycie na to posiedzenie, ponieważ mamy wiele ważnych spraw, które sam zarząd nie jest w stanie załatwić. — F. Kasznia, prezes; R. Kłos, sekr. prot.

Podajemy do wiadomości, że Klub Marynarski Morskie Oko, urządza pielgrzymkę do OO. Salwatorianów w Gary, Ind. w niedzielę, 27 grudnia. Msza św. odbędzie się o godz. 10:30 rano, zaraz po mszy św. OO. wydadzą smaczny obiad, podzielimy się opłatkami i zaśpiewamy koledy polskie. Autobus odjeżdża z 48-ej i Western, o godz. 8:30 rano; z 47-ej i Wolcott o 8:45 rano; z 51-ej i Ashland o 9-ej rano. Cena biletu na autobus \$2.50, za obiad \$2.00; razem \$4.50. Prosimy robić rezerwacje zaraz, gdyż mamy tylko jeden autobus. Telefonsować: do prezesa Tomczak, 737-8654. — Białek, korespondentka.

Obywatelom i Obywatelkom
27 Dystryktu i Całej Polonii
Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt

FRANK D. SAVICKAS
SENATOR STANOWY 27 DYSTRKTU

Zarazem składam serdeczne podziękowanie polonijnym wyborcom za oddanie na mnie Ich głosów.

Serdeczne
Życzenia
Wesołych
Świąt
i Szczęśliwego
Nowego Roku
Całej Polonii

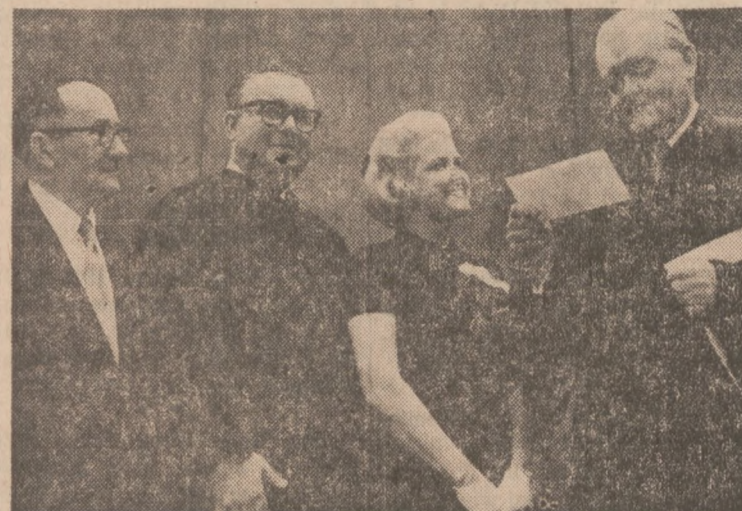
składają

Mec. Edward J. Komosa z żoną Marylą Rozmarek-Komosa

Prezes Tow. Dzieln. Polacy, Gr. 1464 ZNP
oraz Wiceprezes Gminy 148 ZNP
2900 N. Milwaukee Ave.
Chicago, Ill.
Dlckens 2-0910

SEDZIA-MAGISTRATE
1-GO DYSTRYKTU

Sędzia Wincenty W. Tondryk Składa Przysięgę

Od lewej ku prawej są na zdjęciu: sędzia Sądu Apelacyjnego Tadeusz Adesko, przewodniczący programu instalacyjnego; sędzia Wincenty W. Tondryk, jego żona Alicja oraz sędzia, szef Sądu Okręgowego John Boyle, odbierający przysięgę. Zdjęcie przedstawia jeden z momentów, kiedy podczas instalacji w poniedziałek, dnia 7-go grudnia, sędzia Wincenty W. Tondryk został zaprzysiężony, jako sędzia Sądu Okręgowego, pierwszej dywizji. Wybrany został na ten urząd podczas ostatnich, jesiennych wyborów.

Śledztwo Przeciw 17 Tys. Hitlerowskich Zbrodniarzy

Warszawa. — W Warszawie 17 tysięcy hitlerowców, którzy dopuścili się zbrodni na terenie Polski. Z tej liczby okrogłe komisje prowadzą większość, bo ok. 5,000 spraw. W III kwartale br. podjęto 835 nowych dochodzeń.

Humor
Z Zeszytów
Szkolnych

Szwajcarzy nie mają swojego języka, ale mają za to swój własny ser.

Na chłopca padały ranne rosy i nie pytały czy mu zimno.

Jacek Soplica zmarł, ale żałował.

Tow. Ratunkowe Siedliska-Bogusz

— zasyla —

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Członkom Klubu, Ich Rodzinom i Wszystkim Organizacjom Polonijnym.

Tadeusz Pyrchla, Prezes
Katarzyna Gałuszka, Wiceprezeska — Anna S. Nikiel, Sekr. Prot.
Eugeniusz Ludwig, Sekr. Fin. — Stanisław Chodor, Kasjer
Rada Gospodarcza: Jakób Wytaniewicz i Sefania Pyrchla

POLSKA RADA PRACY W AMERYCE

Istniejąca około pół wieku i pielęgnująca prawie tradycje organizacji robotniczych w Polsce

— składa —

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Członkom, Kongresowi Polonii Amerykańskiej z prezesem Alojzym Mazewskim Na Czele, Prasie Polskiej, Organizacjom, Przyjaciółom, Sympatykom i Całej Polonii

Season's Greetings

The Polish Arts Club

Klub Dobroczynny Parafii Lisia Góra

Nr. 33 Z.K.M.

Przesła Członkom, Przyjaciółom i Całej Polonii
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU

ZARZĄD:
Stefania Czachowska, Prezeska
Franciszek Steinmach, Wiceprezes — Lillian Bogacz, Wiceprezeska
Ludwika Mechla, Sekr. Prot.
Antonina Chrobak, Sekr. Fin. — Jan Madej, Skarbnik
Józef Tokarz, Marszałek

KLUB POWIATU RZESZÓW

Na Południowej Stronie Miasta Chicago

— zasyla —
Wszystkim Członkom i Członkiniom Klubu
oraz Administracji Dziennika Związkowego i Całej Polonii
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

ZARZĄD:
Ferdynand Piekarczyk, prezes
Stefania Weinert, wiceprezeska
Józef Dudek, sekr. fin.
Bruno Dykiel, sekr. prot.

Roman Dudek, kasjer
Edward Mickiewicz, marszałek
Rozalia Kontek, Rada Gosp.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Członków, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii

— zasyla —

Polski Klub Oświatowy Osobnica

ZARZĄD:

Bronisław Gierut, prezes
Helena Sendra, 1-sza w-przez.
U. Dykas, 2-gi wiceprezes

Stan Paluch, sekr. fin.
W. Berdysz, sekr. prot.
K. Kapanowski, skarbnik

KLUB PRZYJACIOŁ WARSZAWY

— zasyla —

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Całej Polonii oraz Członkom i Ich Rodzinom

Henryk Kudliński, Prezes
Danuta Jurewicz, Wiceprezeska — Antoni Trzaskowski, Wicepr.
Sylvia Rycal, Sekretarka — Leokadia Charmańska, Skarb.

Serdeczne Życzenia Świąteczne

Związkowcom i Związkowczyniom

oraz Całej Polonii Składa

ZOFIA BUCZKOWSKA

Komisarka Okr. 13-go Z.N.P.
Chicago, Ill.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Naszych Członków, Sympatyków i Znajomych

oraz Całej Polonii — zasyla

KLUB PARAFII MIKLUSZOWICE

Nr. 2 — Z.K.M.

ZARZĄD:

Antoni Marzec, Prezes
Zofia Solak, Wiceprezeska — Wiktoria Dziwik, Sekr. Fin.
Helena Oboza, Skarbniczka — Jan Imolek, Marszałek.

DYREKCJA:

Kasper Zegiel, Franciszek Marzec, Lucja Gibula

ZJEDNOCZONE KLUBY POLSKIE

W STANACH ZJEDNOCZONYCH

Leon Andrak, Prezes
Maria Milas, Sekr.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Odbiorców, Klientom i Całej Polonii

— zasyla —

Najpopularniejsza Firma
Likierów, Win i Wódek Wszelkiego Rodzaju

WHOLESALE DEALERS

WINES — LIQUORS

WHOLESALE LIQUORS

SOUTH SHORE LIQUORS

1000 W. Exchange Ave.
Telefon: CLiffside 4-6000

Town of Lake — Bridgeport — Brighton Park

BUSINESS DIRECTORY

Kupujcie w Składach, Które Sie Ogłaszają w DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

DYWIDENDY OD WSZYSTKICH OSZCZĘDNOŚCI

NA CERTYFIKATACH
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH
NA \$1,000

NA CERTYFIKATACH
NA \$5,000 LUB WIECEJ
NA OKRES 2 LAT LUB DŁUŻEJ

OSZCZĘDZAJCIE
w Polskiej Spółce
na Town of Lake

Dywidendy są płatne kwartalnie.

SUPREME

SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION

JOHN GIERUT, Prezes

1751-1755 WEST 47th STREET

YArds 7-3895

TERAZ ZARABIAJCIE

6%

NA KONTACH
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH
WYPŁACANE KWARTALNIE

**LOOMIS SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

1359 West 51st St. • Chicago 60609 • YArds 7-6700

5%

Symbol of Mercy
Wear it Proudly

COMPLETE GLASS
SALES AND SERVICE
SHATTERPROOF
of Wisconsin, Inc.
REPLACEMENT SPECIALISTS
HOME GLASS REPAIRS
Mobile Units, Fast Service
442-1929 or 442-1330
5723 W. Appleton Ave., Milwaukee
3441 E. Ramsey, Cudahy, 769-8300

MED-CITY
KARATE & JUDO
Instructors for Men, Women
and Children. Private or Group.
Phone: 378-2576
4849 W. Chicago Avenue.

Do POLSKI
LEKARSTWA
ZYNNOC
PIENIAŁZE
najtaniej
PRZEZ
W
GRABOWSKI
175 DRAYCOTT AVENUE
LONDON SW3 ENGLAND

Are Hawks Striving To Make Major Trade?

Pat Stapleton ranks 1-2 in either order—as the great put on artist of the Black Hawks along with Stan Mikita.

"Hey, I've got a scoop for you," yelled Stapleton after the last Hawk practice. "I've been traded to Detroit for Gary Unger. We're giving cash so Detroit will take me. I'm leaving now."

TOMMY IVAN

Stapleton was ready to leave the locker room and had his skates slung over his shoulders as if to take them home, so for a moment—but then it dawned that he was kidding.

Still, there's a good chance the Hawks will make a major deal at any time. Sure, they're well out in front of the second place St. Louis Blues, with whom they won Wednesday night at the Stadium, but general manager Tommy Ivan is still trying to improve the team.

"It's unbelievable how much talking I'm doing right now," he said. "Monday night, even at home, I talked to three or four people trying to work out something. So far nothing, but I've found if you keep talking enough something happens."

Quite a bit of his talking has revolved around Mike Walton, the rebellious center of the Toronto Maple Leafs. Walton, 25, an exceptional talent, is under suspension at the moment in the latest chapter of his squabbles with the Leafs.

"There's no secret that we've talked about Walton," said Ivan. "We've been after him several times. But I don't know if they really want to trade him. They say they do."

but they're asking so much you can't be sure.

"You know, Walton's married to a niece of the owner (Stafford Smythe), so he's one of the family. Last time Toronto was in Chicago Jim Gregory (general manager) and King Clancy were in my office two hours talking. They kept insisting they wanted to trade Walton but they didn't come up with the kind of deal we could make."

The Hawks are looking primarily for an extra center or even left wing. Walton, who has scored as many as 30 goals in a season, would fit in at both spots.

"We could use a left wing, although if Dan Maloney comes through—and it looks like he will now," said Ivan, "we should be all right there with the two Halls and with Doug Mohns back in that spot. But we could trade a defenseman. We've got a surplus and if we can make a deal to strengthen ourselves we will."

The Hawks went until late February last season before making their big trade of the season with Los Angeles. They got goalie Gerry Desjardins, center Bryan Campbell and defenseman Bill White for Gil Marotte, Denis DeJordy and Jack Norris.

"You can make a deal until within a month of the last scheduled game," said Ivan, "so there's plenty of time yet."

For Those Interested In Polish Stamps

The Union of Polish Philatelists invites all those interested in collecting Polish stamps to join their organization. The entrance fee is \$2.00 per year. Further information may be obtained by writing directly to:

Polski Związek Filatelistów
Rynek Starego Miasta 14
Warszawa, Poland

USAC Road Race In Colo.

Indianapolis (UPI) — The U.S. Auto Club announced a race in its new 1971 road racing series will be held on June 13 at Continental Divide Raceway at Castle Rock, Colo. The race will carry a \$50,000 purse.

Sox Will Present a Brighter Look

The White Sox will be more conspicuous as a team but will go nameless on the field as individuals next season.

Stu Holcomb, now operating under the title of general manager, startled the White Sox diehards recently with the announcement that the team will be attired in red, white and blue uniforms.

On the road, they'll wear red, white and blue. At home, it'll be red and white.

Their shoes will be white with a red stripe... at home and away.

And the back of the White Sox shirts will have just a

number. Names on the back of uniforms, a Bill Veech creation of 1959, will be dropped. Instead, a big block number will identify the players.

Holcomb, with tongue in cheek, said that the White Sox players would become so popular and well-known that numbers will be sufficient identification.

Holcomb mentioned Mickey Mantle as proof. "Everyone knew Mickey's number was 7," said Stu.

Holcomb said the new look, which replaces the traditional white and black uniforms, will be displayed Jan. 8.

N. H. L. Hands Out \$15,850 In Fines

"Senseless Brawling" Must Stop, League Head Says

Montreal (Special) — Clarence Campbell, N.H.L. president, handed out \$15,850 in fines recently for five bench-clearing brawls among players this season.

Included was \$13,600 in automatic assessments and a \$1,000 club fine on the Montreal Canadiens, who were involved in three of the incidents.

"This type of senseless brawling has got to stop," Campbell said. "Penalties will be increased, including suspensions if necessary, until the proper result is achieved."

Fourteen Boston and 13 Montreal players were assessed \$100 each for leaving their benches to engage in a fracas on Nov. 8. Pete Mahovich of Montreal was fined an additional \$100 for being the first player in the fight.

Fines of \$100 each were levied against 14 Pittsburgh and 13 Montreal players for a brawl at Montreal Nov. 28 and additional fines of \$100 went to Al Smith of Pittsburgh and

Claude Larose of Montreal for leading their teams over the boards.

24 Players In Chicago

A Boston-Chicago fracas at Chicago Dec. 2 cost 12 players from each club \$100 each. Gerry Cheevers, Boston's goalie, was penalized \$100 for leaving the crease to fight and \$150 extra was assessed on John McKenzie of the Boston Bruins for being the first player over the boards.

The same night 11 Minnesota and 11 California players tangled, for which \$2,550 was levied, with an extra \$100 imposed on California's Dennis Hextall and \$150 each on Minnesota's Bill Goldsworthy and Ted Harris.

For the latest incident, a week ago in Toronto 11 Toronto and 13 Montreal players drew a total of \$2,400.

All fines will be withheld by the clubs from the salaries of players and the money will go to the N.H.L. Players' Emergency Fund.

Jagiello Brothers Bowl Same 522 Series

Brothers Hank, (Alliance Printers & Publishers), Fred and Al Jagiello were in the same groove on Nov. 25 while bowling in the Austin Lions League at Manor Bowl.

Each rolled a 522 series, but they took slightly different routes to achieve the same result. Hank fired games of 160, 182 and 180. Fred rolled 159, 181 and 182 lines, while Al hit 165, high game of 194 and 163. They are members of the D and D Liquors team.

Award Presentation At Gordon Tech H.S. Football Banquet

Coach, Bob De Moss, of Purdue spoke to a crowd of over 500 Wednesday night at Gordon Tech High School football banquet at the Regency Inn. Honored were the members of the Rams' Catholic League North Section Runners-up. Four major awards were presented by head coach, Tom Winiacki; most valuable lineman, Louis Lang; most valuable back, Bob Sobczewski; Coach's Award—lineman, Loren Dardi; Coach's Award—back, Tom Agosti.

Lang and center Rich Berowski were named to All-State teams. Dardi, Sobczewski and linebackers, Joe Hatfield and Don McPoland, were named to the All-Catholic squad; and tackle, Jim Lee, was named All-Section.

Coach Winiacki called the 1970 Rams, who posted an 8-3 record, "the most dedicated group I have ever coached."

Pepitone Signs 2-year Cub's Pact

Joe Pepitone, obtained from Houston in midsummer to fill the Cubs' center field job, signed a two-year contract last Wednesday.

Pepitone, long-haired controversial figure at Houston as well as in his years with the New York Yankees, settled down to become one of the Cubs' most consistent players.

In 56 games, he collected 57 hits in batting .268, clouted 12 homers and rove in 44 runs. He is the third Cub to sign for 1971, joining pitchers Milt Pappas and Bill Hands.

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZYGMUNT P. BOBIN

DZIŚ, w sobotę, dnia 19 grudnia, b.r. w lokalu klubu sportowego Eagles, 1340 N. Ashland Ave., odbędzie się zorganizowana samorządnie przez kilku działaczy sportowych zabawa taneczna, z której cały dochód przeznaczony jest na Fundusz Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

NA TE zabawę proszeni są członkowie wszystkich klubów sportowych, jak i ich kibice, którym naprawda na sercu leżą wyniki i postawa polskich sportowców na Olimpiadzie w Monachium, Zach.

The Chicago Black Hawks Story

From last place to first in just one season... that's the fantastic climax of the action-packed Chicago Black Hawks Story. It all began in 1926 when a brand-new team appeared on the hockey scene. A book written by George Vass of the Chicago Daily News tells it all... the good years and the long, lean years in between... right up thru the spectacular '69-'70 season, climaxed by a championship and the coveted Prince of Wales Cup.

4 Chicago Premieres, Special Student Offer At Ivanhoe's Theatre

Award-winning actress Irene Dailey, comical character John McGiver, and four plays not yet seen in Chicago are part of Ivanhoe Theatre Producer - Director George Keathley's exciting Theatre '71 subscription series now being offered. The Theatre also is announcing a special student policy.

Theatre '71, a great Christmas gift for friends, family, business associates or yourself, opened with John McGiver in Dalton Trumbo's "The Biggest Thief In Town." The Midwest premiere of Paul Zindel's "The Effect Of Gamma Rays On Man-In-The-Moon Marigolds, starring Irene Dailey, is next, followed by a double bill of Tennessee Williams' "Suddenly Last Summer" and "I Can't Imagine Tomorrow." Lillian Hellman's "Another Part Of The Forest" and Roger O. Hirson's "Journey To The Day" complete the series.

w 1972 roku. Początek sportowej zabawy o godzinie 9-ej wieczorem. Do tańca przygrzewać będzie orkiestra "Continental". A więc dziś wszyscy idziemy na zabawę!

ROZGRYWKI piłkarskie w National Soccer League prawie(!), że zostały zakończone, pozostało tylko zespołowi Olympics do rozegrania jeszcze spotkanie, — które trwać będzie tylko 20 minut, ale czy władze piłkarskie zdołają oficjalnie zakończyć ten sezon w tym roku, trudno to w uwierzyć. Starają się jednak wszelkimi siłami zrealizować rozgrywki piłkarskie w Hali Krytej, które według odpowiedni sekretarza ligi — mają rozpocząć się już 10-go stycznia w wielkiej hali Amphiteatru (International Amphitheatre) przy 42-ej ul. i Halsted.

OSTATNIEJ niedzieli kierownik boiska Winnemac nie zezwolił na rozegranie meczu piłkarskich w ramach rozgrywek pucharowych, ponieważ spadł śnieg i boisko było rozmokłe. Kibice piłkarscy pytają, czy nie można uzyskać zezwolenia na rozegranie tych spotkań na innym stadionie?

TE SAME mecze pucharowe, które ostatniej niedzieli w ostatniej chwili zostały odwołane, pomiędzy zespołami Eagles - Sparta i Real F.C. - Rams zostały ponownie wyznaczone na niedzielę 20 grudnia na tym samym boisku (Winnemac Stadium), ale czy dojdą do skutku nie wiadomo, — gdyż prorocy od pogody zapowiadają na sobotę i niedzielę śnieg z deszczem. Nie wiadomo więc czy kierownik boiska ponownie odmówi zespołom rozegrania tych spotkań piłkarskich. Kibice dobrze zrobią, jeżeli w niedzielę przed wyjazdem na boisko przedzwonią do klubu i dowiedzą się, czy mecz taki się odbędzie, gdyż ostatniej niedzieli dużo kibiców piłkarskich odjechało sprzed boiska Winnemac bardzo zawiedzionych. Mecz Rams - Real F.C. rozpocznie się o godz. 12, natomiast Eagles - Sparta o godz. 2 po poł.

Jefferson Park Offers Volleyball

Myrna Rosz, physical instructor at Jefferson Park Fieldhouse, 4822 N. Long, reports that volleyball is now available for girls, women and couples.

The volleyball courts will be open according to the following schedule: Girls, 14 to 17 years, Tuesdays from 5 to 6 p.m.; women, 18 years and over, Tuesdays from 8 to 9 p.m.; and couples 21 years and older, Tuesdays and Thursdays from 9 until 10 p.m.

In addition, conditioning classes for women will be available on Tuesdays from 7:30 to 8 p.m.

White Sox Release Pitcher Stange

Lee Stange, a 34-year-old right-handed relief pitcher was handed his unconditional release recently by the White Sox.

Stange, a native of Chicago, split the past season with the White Sox and Boston. He was 1-0 in 16 games for the Sox after being obtained in mid-season from the Red Sox, where he was 2-2 in 20 games. Stange's over-all earned run average was 5.40.

Archer-Kedzie Bowl

12 Automatycznych Torów Brunswick — Cocktail Lounge
Bezpłatny obszerny Parking
i Darmo Instruktorzy
4300-06 S. Kedzie
Virginia 7-9821-9120

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

GMINA 41 Z.N.P.

Prezes ZNP Mec. Alojzy A. Mazewski, Honorowy Prezes Czesław M. Kościelak, Prezes

Tadeusz Celmer, Wiceprezes Józef T. Szezech, Skarbnik Stefania Foszcz, Wiceprezes Józef A. Kupiec, Marszałek Helena M. Stermińska, Sekr. Mieczysław Matusiak, Odźw.

Tow. Króla Jana Sobieskiego Grupa 668 Z.N.P.

Helena Maciorowska, Prezeska
Wiktor Dembicki, Wiceprezes Kazimiera Baran, Sekr. Fin.
Phyllis Dembicka, Sekr. Prot. Jan Maciorowski, Skarbnik
Teofil Ozga, Marszałek

Tow. Króla Władysława Jagiełły Grupa 2206 Z.N.P.

Wojciech Bruz, Prezes Dyrekcja: B. Madera, J. Hayden
Jan Hasiak, Wiceprezes J. Dziuba, Marszałek
Jan Świerczyński, Sekr. Prot. M. Dobiesz, Odźwierny
Mieczysław Matusiak, Sekr. Fin. Franciszek Slosarczyk, Skarb.

Towarzystwo Gwiazda Polski Grupa 893 Z.N.P.

Józef F. Foszcz, Prezes Michał J. Bojczuk, Sekretarz

Towarzystwo Wolność Ludu Grupa 2742 Z.N.P.

Józef Szpak, Prezes Helena M. Stermińska, Sekretarka

Towarzystwo Przyszłość Polski Grupa 672 Z.N.P.

Józef A. Kupiec, Prezes

NIECH BOŻA DZIECINA BŁOGOSŁAWI WSZYSTKIM KOLEGOM I KOLEZANKOM
PLACÓWKĄ 141 STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMII POLSKIEJ W AMERYCE
WRAZ Z KORPUSEM POMOCNICZYM
Wiktor Michałowski, Komendant
Maria Stachon, Prezeska

STOWARZYSZENIE MATEK POLSKO AMERYKAŃSKICH WETERANÓW

Jadwiga Gackowska, Prezeska

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
Polonii Chicagońskiej Składają

A. RUTKOWSKA I E. ZBYSZEWSKA
właścicielki

FALCON TRAVEL BUREAU INC.

2735 N. Milwaukee Chicago, Ill. 60647
Tel. 276-2100 i 276-2101

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów, Towarzystw, Klubów i Polskich Organizacji oraz całej Polonii—zasyła

New Little Bohemia Restaurant & Lounge

2700 SOUTH CHRISTIANA AVENUE

Najserdeczniejsze Zaproszenie Dla Wszystkich Naszych Przyjaciół Polskiego Pochodzenia Do Pięknego i Nowoczesnego Naszego Lokalu. Doskonała Domowa Kuchnia Na Sposób Amerykański, Polski, Czeski i Kontynentalny. — Przybądźcie Sami, z Waszą Rodziną i Przyjaciółmi. — Wszelkiego Rodzaju Trunki Nie Tylko Krajowe, Lecz i Importowane, Szczególnie: Piwa, Wina i Likier. Specjalnie Przygotowujemy "Mixt Drinks." Ceny Przystępne.

OTTO PEJSA, Właściciel
Także Piękna Sala Do Wynajęcia Już Do 70 Osób Na Wszelkie Okazje Jak Bankiety, Wesela, Przyjęcia, Party i Inne Okazje Dla Waszych Rodzin, Klubów, Towarzystw i Organizacji.
Telefon 762-9537

PLACÓWKĄ 142 STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMII POLSKIEJ W AMERYCE

Wraz z Korpusem Pomocniczym Pań
Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku Bratnim Placówkom i Korpusom oraz Przyjaciółom Polskiego Weterana

Za Zarząd Placówki Za Zarząd Korpusu
H. SEIDL, komendant M. MEDZIANOWSKI, prezeska

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU

Wielebnemu Duchowieństwu, Klientom, Organizacjom, Prasie i całej Polonii

POLONIA COAL CO.

1642 N. BESLY COURT
BRUNSWICK 8-2600

Z Okazji Nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i Sympatykom oraz całej Polonii Składamy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Aby dla Was ten Nowy Rok 1971 był lepszy, aby Boża Dziecina darzyła Was wszystkich czerstwym zdrowiem oraz powodzeniem w Waszych wszelkich poczynaniach

RAJ APPLIANCE & FURNITURE CO.
2957 MILWAUKEE AVE.

FRANCISZEK RAJSKI, Właściciel Firmy—7 RODZINĄ I PRACOWNIKAMI
Tel. HU 9-0565

Po świętach zapraszamy Was do naszego sklepu. Zaproście bardzo dużo na naszej generalnej wyprzedaży na meblach, przyborach elektrycznych—Appliances, a szczególnie na kolorowej tel. wizji.

Feast on the Finest

for breakfast, lunch, dinner
and snacks, enjoy...

Krakus

Imported POLISH HAM

Extra Lean • Fully Cooked • Delicious

Buy them whole or sliced at better food stores, meat markets

V. S. FOOD PRODUCTS, INC., Midwest Distributor
DI 2-7310

Rekordowy Ruch Na O'Hare

Międzynarodowe lotnisko O'Hare posiadające opinię najruchliwszego w świecie, rozpoczyna dzisiaj tydzień wzmożonej operacji. Joseph Dunne, zastępca komisarza ruchu lotniczego w Chicago oświadczył, iż będzie to zdaje się rekordowy tydzień w historii lotniska. Dziś przez lotnisko O'Hare przezniesie się ponad 100,000 pasażerów. Szereg linii lotniczych ogłosiło o dodatkowych przylotach lotów na ten tydzień. Ogłoszono również o dodatkowych przylotach autobusów na lotnisko odwożących pasażerów z ich aut z placu postojowego C, do samolotów. Ruch na lotnisku O'Hare wzmożony zostaje tysiącami studentów i żołnierzy przybywających na urlopy do domów i tysięcy mieszkańców, którzy odlatają na kilka dni na słońce do Florydy, Portoryko, Jmaki, Meksyku lub do Kalifornii.

Loty dodaje i linia Northwest Orient, która poniosła straty przez 5-miesięczny strajk. Pomimo jednak tego spodziewanego wzmożenia ruchu, lotnisko O'Hare od czasu swego otwarcia w 1955 roku wykazuje po raz pierwszy spadek liczby pasażerów. Gdy w ub. roku przez lotnisko przesunęło się 31,443,218 pasażerów, w tym roku liczba ta będzie o conajmniej 1 milion mniejsza.

Iluż z waszych ukochanych zobaczy was lecz nie usłyszy w czasie świąt?

Czy \$99.00 to tak dużo aby przywrócić słuch waszym ukochanym?

Prawie Niewidoczny Nowo Wynaleziony Aparat Słuchowy

Nareszcie został rozwiązany problem dla tych, którzy słyszą, ale nie mogą rozumieć na skutek niedosłyszania. Najnowszy i najmniejszy na świecie aparat do słuchania przekracza wszelkie oczekiwania. Jest on prawie tak mały jak tabletki aspiryny. Idealny w wypadkach ludzi, którzy posiadają niedomagania słuchowe. Cena tylko \$99. Emerytom udzielamy zniżki. Badania słuchu będą wykonane w naszej klinice lub u Was w domu bezpłatnie i bez zobowiązania dla Was. Laboratorium nasze dokonuje naprawy także wszelkiego rodzaju innych aparatów słuchowych. Dalszych informacji udziela chętnie w języku polskim Wasz rodak, BOLESŁAW RECZEK, kierownik CHICAGO HEARING AID CENTER. Od 1-go sierpnia 1970 roku, jesteśmy w nowym lokalu, pod adresem: 111 W. Madison, Chicago, Illinois 60603. Tel. ST 2-8177. Godziny biurowe: Poniedziałek, Wtorek, Środa i Piątek — 9:30 — 5:30; Czwartek — 9:30 — 8:00; Sobota — 9:30 — 3:00. (PRM)

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Polonii Chicagowskiej — zasyła

KUPER MONUMENTAL WORKS

6605 MILWAUKEE AVE. TEL. NI 7-9816
Wielki Wybór Wzorów — Artystyczne Wykonanie
Kupując Bezpośrednio u Nas Oszczędzacie
Komisowe Agentów
Ustawiamy na wszystkich cmentarzach w Chicago

Chicago Vision Center

Daje Wam tę wspaniałą okazję!

Jedna Para OKULARÓW za jedną niską cenę

ORAZ DWIE PARY SZKIEŁ KONTAKTOWYCH ZA CENĘ JEDNEJ PARY.

Uszkodzone ramki naprawiamy lub wymieniamy na nowe na poczekaniu.

Robimy okulary na receptę Waszego lekarza, lub Wasze stare szkła mogą służyć jako wzór do nowych okularów.

Godziny biurowe: poniedziałek, wtorek, środa i piątek 9:30 do 5:30; czwartek 9:30 do 8:00; sobota 9:30 do 3:00.

Prosimy zapamiętać nasz adres: 111 W. Madison
Tel. 263-0334 Mówimy po polsku

ŻYWA PAMIĘĆ

Pamiątkowy kielich lub cyborium (puszka na komunię) wyprawowane z pamięcią o Waszym najdroższym zmarłym, który można podarować potrzebującym miśm lub jakimś księdzu, którego wybieracie, będzie zawsze żywym wspomnieniem, pięknym i niezwykłym. Szybko dostawa, celem wystawienia w domu pogrzejnym Ornaty Alby i wiele innych przedmiotów Liturgicznych i religijnych dla Waszej Parafii w Polsce. Także posiadamy inne pamiątki.

WATRA MEMORIAL CENTER

2846-48 W. Cermak Road Chicago, Ill. 60623
247-2425 Area Code 312

POLSKIE ZAKŁADY POGRZEBOWE

BAFIA FUNERAL HOMES

Piękne Dwie Nowoczesne Kaplice Na Usługach Polonii
1810 W. 18 Ul. i 1745 W. 47 Ul.
Tel. CAnal 6-2298 Tel. YArds 7-8407

CZARNIK MEMORIALS

NAGROBKA Lub POMNIKA

Udajcie się Do

CZARNIKA

JEDYNA POLSKA FIRMA

Naprzeciw Cmentarza Zmartwychwstania Pańskiego

Otwarte w Niedziele i Święta

7300 Archer Road, Justice, Ill. Tel. GLobe 8-4443

Wiesław Danielak

Niezwykły Teatr Na Niezwykłych Trasach

Na trasie z Warszawy do Ciechanowa lub innego miasta na Mazowszu spotyka się nierzadko autokar z napisem "Teatr Ziemi Mazowieckiej". Podróżuje nim niezwykle zespół, składający się z 36 aktorów i aktorów, tworzących wraz z ekipą techniczną wędrowny teatr. W świątki i piątki, w styczniu i w czerwcu, przez rozprężone latem piaski i po zimowej grudzie pędzi do miast, osad, a nawet wsi, rozrzuconych w niezwykle malowniczym i rozległym województwie warszawskim, obejmującym region Mazowsza, Kurpiów i Podlasia. Dociera do 2,600,000 rolników i robotników mieszkających na tej ziemi. Z tym to zespołem udało się pewnego razu do Ciechanowa Mazowieckiego, miasta powiatowego o dużych tradycjach. Tu wznoszą się przecież ruiny zamku książąt Mazowsza, tu przebywali: Zygmunt Krasinski, Maria Konopnicka, Aleksander Świętochowski. Pozostały po nich ich dawne gabinety pracy, obecnie przekształcone w muzea. Pozostała też w oko-

licy tęsknota do studiowania i oglądania na scenach zarówno arcydzieł klasyki światowej jak i utworów współczesnych dramaturgów i komediopisarzy. Szczególnie zainteresowana jest teatrem turcja młodzież, kształcąca się w dziesiątkach szkół podstawowych, zawodowych i średnich, a także pracująca w fabrykach i biurach.

Powiatowy Dom Kultury w Ciechanowie wypełniony był po brzegi. Kierowniczka tej placówki zapewniła, że jest tak zawsze kiedy teatr objazdowy obwieści swoje przybycie. Niekiedy widzowie już od kilku godzin oczekują w kawiarence Powiatowego Domu Kultury. Są to przyjezdni ze wsi. Inni zdyszani wpadają tuż przed ostatnim dzwonkiem, prosto z fabryk, biur i szkół.

Ale oto kurtyna idzie w górę i oczom mieszkańców Mazowsza ukazują się bajkowy krajobraz wsi w dalekiej Bułgarii. Teatr Ziemi Mazowieckiej wystawia bowiem dzieła nie tylko autorów polskich. W 1970 r. przygotowano komedię bułgarskiego poety, pisarza i dramaturga Panco Panczewa — "Ktorego wybrać". W przyszłym roku publiczność oglądać będzie komedię węgierską a potem czeską.

Aleksander Sewruk, dyrektor "teatru w autokarze" opowiada, że dwie trzasy aktorów Teatru Ziemi Mazowieckiej dały w roku 1969 aż 3410 przedstawień. Większość sztuk wystawiono w miastach powiatowych. Zdarzył się jednak występ we wsi nad Wisłą tak odciętej lasami od świata, że przez okres okupacji hitlerowskiej nie oglądano tu ani jednego hitlerowca. Przez kilka lat zespół grywał też na scenie, umieszczonej na barce rzecznej. Przedstawienia oglądała ludność nadwiślańskich wiosek. Warunki techniczne były i są jeszcze ciężkie. Grać trzeba w małych salkach bez zaplecza, odpowiednich szatni, ogrzewania. Repertuar dobierany jest do poziomu publiczności. Barwne komedie odpowiadają szczególnie gustom publiczności robotniczej, z okolic w pobliżu Warszawy. Im dalej od stolicy, tym repertuar teatru musi być bardziej różnorodny. Duże wrażenie robiła np. inscenizacja pod tytułem "Podpalacze" — wstępującą montaż rozkazów przemówień i wspomnień czterech hitlerowskich generałów, odpowiedzialnych za zniszczenie Warszawy w roku 1944 i 1945. Widowisko "Chleb, krew i pieśń" składało się z partyzanckich piosenek, śpiewanych podczas okupacji przez żołnierzy podziemnej armii na Mazowszu, Kurpiach i Podlasiu. Mimo trudnych warunków scenicznych teatr wystawia też tragedie i dramaty Mickiewicza, Słowackiego i Krasinskiego, utwory Wyspiańskiego, scenicze przeróbki niektórych znanych powieści jak "Chłopi" Reymonta. Nie brakuje sztuk Szekspira, Mollera, Shawa, Gogola oraz współczesnych pisarzy. Ciężka i odpowiedzialna to praca. Ten wielki trud wynagradzają jednak gorące zwykłe oklaski publiczności. Potem kolacja w przydrożnej gospodzie i około dwie godziny podróży do Warszawy. Wtedy ich kole-dzy — aktorzy ze stołecznych teatrów dawno już śpią.

KALENDARZYK

Dziś — sobota, dnia 19 grudnia, — Grzegorza, Urbana.
Jutro — niedziela, dnia 20 grudnia, — Teofila, Juliusza, Bogumiły.

Pojutrze — poniedziałek, dnia 21 grudnia, — Jana, Tomasza, Tomisława.

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE — i — NOWOROCZNE — składa — KAMIN MONUMENTS

Jedynie Oryginalny "ROCK OF AGES" — zapamiętany jest w tej Znamiennej Plecie

Szukajcie Tego Znaku Zanim Kupicie

POMNIKI • NAGROBKI

Jedyny Autoryzowany Przedstawiciel "ROCK OF AGES" Na Cmentarzu Zmartwychwstania Pańskiego

75-ta i ARCHER AVE.

GLobe 8-3175

Godziny codziennie od 9 do 5, siedem dni w tygodniu.

"WIOSNA JESIEŃIA" — Mayor miasta San Antonio, Texas, W. W. McAllister, lat 81, po uroczystości zaślubin z 42-letnią Cleo Sterne. Ślub odbył się w Little Rock, Ark.

Kiesinger Żąda Referendum Nad Ostpolityką Brandta

Bonn. (DP) — Przeciwnicy wschodniej polityki Brandta oraz traktatów z Sowietami i Polską prowadzą ostrą kampanię, domagając się referendum, by naród mógł się wypowiedzieć.

W ślad za byłym kancle-rzem Kiesingerem z żądaniem referendum wystąpił opozycyjny wobec rządu koalicyjnego tygodnik "Bild am Sonntag". Jego zdaniem naród powinien zdecydować o traktatach, które właściwie stanowią traktaty pokoju, ale mimo to zwyciężeni, Niemcy mają prawo decyzji o ich przyszłości i granicach.

Traktat z Polską wywołuje ogromne poruszenie, zwłaszcza wśród uchodźców i wysiedleńców.

Oddział Warszawa LMA Odwołuje Posiedzenie

Oddział Warszawa nr. 31 Ligi Morskiej — zawiadamia członkostwo, iż posiedzenie w grudniu nie będzie, a zebranie w styczniu odbędzie się już w nowym lokalu, w domu Związku Polek, pnr. 1309-15 N. Ashland Ave. Poprzednia nasza sala na zebrania i cały dom sprzedane zostały na kościół innej narodowości. Krótkie kartki informujące o dacie i miejscu następnego posiedzenia w styczniu zostaną rozesłane członkostwu. — A. Czachor, prezeska; M. Milas, sekret.

Rośnie Sława Polskich Uzdrawisk

Warszawa. — Bieżący rok jest rekordowy pod względem liczby kuracjuszy zagranicznych lecących się i odpoczywających w polskich uzdrawiskach. Z leczenia sanatoryjnego i wczasów w uzdrawiskach skorzystało w ub. roku około 300 obcokrajowców.

W tym roku ich liczba wzrosła o przeszło 70 procent. Najwięcej przyjeżdżają do polskich uzdrawisk goście ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Szwecji, Australii, Włoch, a nawet Wenezueli i Libanu. Przeważają wśród nich przedstawiciele Polonii. Największym wędrownym obcokrajowcem cieszą się: Ciecoci-niek, Krynica, Kołobrzeg i Bursko. Ale równie popularne są Cieplice, Kudowa, Szczawnica, Polanica i Konstancin.

Rubloff Nie Zostanie Aresztowany

Wicegub. stanu Paul Simon w liście do senatora stanowego Arthura R. Swanson (R-Chicago) odrzucił żądanie aresztowania Arthura A. Rubloff, który odmówił stawienia się przed Senatem jako świadek w sprawie działalności powiatowego urzędu taksatora.

Simon oświadczył, iż zgadza się, iż powinno być przeprowadzone dokładne dochodzenie w tej sprawie lecz "do-szedłem do wniosku, że byłoby to wysoce niewłaściwe wydać nakaz aresztowania któregośkolwiek świadka za niestawienie się przed Senatem bez uprzedniej formalnej rezolucji tego ciała ustawodawczego, domagającego się podjęcia podobnej akcji."

Msza Św. Za Śp. Gertrudę Basińską

Msza św. za spokój duszy ś.p. Gertrudy E. Basińskiej, nieodżałowanej pamięci małżonki znanego działacza patriotycznego Polonii i Związku kowego mec. Stanisława E. Basińskiego, odprawiona zostanie w niedzielę, dnia 20-go grudnia, o godz. 9:15 rano w katedrze Wszystkich Świętych pnr 212-20 Dickens Ave. w Chicago.

Msze św. żałobną odprawi J. Eks. Biskup Franciszek C. Rowiński, biskup Pol. Katolickiego Kościoła Narodowego, — który wygłosi również stosowne kazanie.

Wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych proszą o wzięcie udziału w tej Mszy św., mąż, mec. Stanisław E. Basiński i rodzina.

"Dziennik Związkowy" nalleplej informuje w sprawach polskich swych czytelników jako największe polskie pismo w Ameryce.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka, babcia i prababcia nasza ś.p.

Salomea Jarosiewicz

(z domu Rudak)

żona ś.p. Konstantego

Członkini Polish-American Social Club na Town of Lake i Klubu Nowy Prąd po długiej i ciężkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 18-go grudnia, 1970 o godzinie 9:15 rano w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 21 grudnia, o godzinie 9:30 rano z zakładu pogrzebowego pnr. 1256 - 58 W. 51 ul., do kościoła Św. Jana Bożego a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego na parcele familijna.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni.

Maria (Stanisław) Fiedorek, Janina (Stanisław) Pilny i Władysława (Stanisław) Kwartnik córki i zięciowie; Stanisław i Klara Beczka kuzyni, oraz wnuki, wnuczki, prawnuki i prawnuczki wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się Jan Patka

Telefon BO 8-5257.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż, ojciec, brat, stryj, teść i dziaduszek nasz ś.p.

Franciszek Skorusa

Członek Tow. par. Chocholów, Kola No. 8 im. Gen. A. Galicy ZPPA; i Tow. Białego Orła Grupa 2727 Z.N.P. po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Św. Sakramentami, dnia 17-go grudnia, 1970 o godzinie 6:05 wieczorem przeżywszy lat 69.

Zwłoki można odwiedzać w sobotę, od 12-iej w pol.

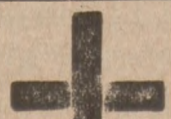
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 21 grudnia, o godzinie 9:30 rano z zakładu pogrzebowego pnr. 1745 W. 47 ulica, do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa, a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego na parcele familijna.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni.

Maria (z domu Czapał) żona w Czechosłowacji; Jan (Anna) Maria Hubiak, Józef (Anna) i Ludwina synowie, synowie, córki i zięciowie w Czechosłowacji, Karol, Jakub (Wiktor) i Aleksandra Strucila bracia, bratowa i siostra w Polsce, Anna Skorusa bratowa; Karol, Władysław i Stanisław bratanicy oraz wnuki i wnuczki wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się Stanisław Bafia

Telefon: YA 7-8407. (18-19)

Podziękowanie

Dotknęci bolesną stratą po śmierci najukochańszego ojca i brata naszego, ś.p.

Leona A. Kupeck

w nieutulonym żalu, pragniemy podziękować księdzu z parafii Św. Tekli za odprawienie Mszy św., wzruszające kazanie i odprawienie zwłok na cmentarz Maryhill, a także wszystkim krewnym i znajomym, oraz reprezentacją: Legionu Amerykańskiego F. D. Roosevelt Post, Stow. Adwokatów Polskich, Reprezentacji Związku Narodowego Polskiego i Grupy 2475 ZNP, Intercollegiate Council, Chicago Society PNA, Wydziału Stanowego Kongresu Polonii Amerykańskiej i członkom innych Organizacji do których Zmarły należał, za modlitwy i kwiaty. Pogrzebowemu B. F. Malec dziękujemy za kierowanie pogrzebem, a wszystkim, którzy przybyli do kaplicy i wzięli udział w pogrzebie składamy serdeczne "Bóg zapłać".

Yvonne i Diana, córki; Rosalie Anderson, siostra i rodzina.

KRONIKA Z TRÓJCOWA

Wszystkim w parafii i przyjacielom Trójcowa składamy jak najserdeczniejsze życzenia radośnych świąt Bożego Narodzenia! Niechaj Boska Dziecina zesła wszystkim obfite łaski zdrowia, szczęścia i głębokiego pokoju w tym okresie gwiazdkowym.

Spowiedź Na Boże Narodzenie

W piątek przypada uroczystość Bożego Narodzenia. W przygotowaniu się na tą uroczystość spowiedzi słuchać będziemy: w poniedziałek i wtorek rano od 7 do 8-ej; w środę, 23 grudnia, spowiedzi słuchać będziemy rano od godz. 7 do 8 i wieczorem od godz. 7 do 8-ej.

W czwartek, 24 grudnia spowiedzi słuchać będziemy rano od godz. 7 do 8; oraz po południu od godz. 3 do 5-ej. Wieczorem już spowiedzi nie będzie, oraz w sobotę nie będzie spowiedzi. Jest to więc duża dogodność dla parafian, którzy chcą się w tym świętym okresie wyświadczyć i spędzić wieczór wigilijny w gronie rodziny.

Biuro Parafialne Zamknięte

W piątek i sobotę kancelaria parafialna będzie zamknięta przez obydwa dni. Ze sprawami do załatwienia przyjdzie należy w poniedziałek podczas dnia lub wieczorem.

Pasterka Bożego Narodzenia

Według ustalonego programu, uroczysta Pasterka odprawiona zostanie w głównym kościele w czwartek o północy. Przed Pasterką śpiewane będą nasze polskie tradycyjne koledy. Inne msze św. w Dzień Bożego Narodzenia będą odbywane tak jak w niedzielę.

Oplatki

Kto pragnie zaopatrzyć się w tradycyjne opłatki na Boże Na-

rodzenie, może je nabyć koło plebanii, w niedzielę rano, lub na plebanii w godzinach urzędowych.

Mój Dar Dla Mojej Parafii

Podczas wszystkich mszy św. w dzień Bożego Narodzenia zbierana będzie kolektka w specjalnych kopertkach, pod nazwą "Mój Dar Dla Mojej Parafii". Mamy nadzieję, że tak jak w innych latach, parafianie okażą chętną ofiarność.

Zapowiedzi

Mitchell Marcinczak mł. z Carole Grygiel p. z par. St. Comillus zap. 1.

Posiedzenia

Tow. Trzeciego Zakonu Ojca Franciszka odbędzie swe posiedzenie w tę niedzielę po południu, o godz. 1:30, w sali zwykłych posiedzeń.

Posiedzenie Sodalicji św. Jana Bosko odbędzie się w tę niedzielę, o godzinie 2 po poł. w sali posiedzeń w szkole św. Trójcy.

Oplata Parafialna

Uprasza się parafian, którzy jeszcze nie złożyli opłaty rocznej na parafie, by to uczynili przed końcem roku bieżącego. Po Nowym Roku zaczniemy obliczenia ksiąg finansowych, aby zdać roczne sprawozdanie i wyrobić parafianom legalne pokwitowanie za sumy ofiarowane w czasie roku, co można pożytecznie użyć przy wyrabianiu podatku federalnego, czyli tzw. "Income Tax".

Posiedzenia Odłożone

Tow. Matki Boskiej Szkaplerznej i Tow. Ozdoby Kościoła nie będzie miało swego posiedzenia dnia 27-go grudnia. Posiedzenia te są odłożone na następny miesiąc.

Kolektka Na Poparcie Szkoły Parafialnej

W niedzielę, jako trzecią nie-

Rzeźba Głowy Kopernika w NZ

Nowy York (ZW) — W środę stały przedstawiciel PRL przy ONZ amb. M. Kulaga, przekazał na ręce sekretarza generalnego ONZ, U Thanta dar reżymu dla ONZ z okazji 25 rocznicy tej organizacji, przed zbliżającymi się obchodami pięćsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Darem tym jest wykuta w granicie rzeźba głowy Mikołaja Kopernika dłuta A. Karnego i Z. Dębniaka.

Uroczystość, która odbyła się w sali sąsiadującej z salą posiedzeń Rady Bezpieczeństwa, zgromadziła kierownictwo Sekretariatu ONZ z sekretarzem generalnym ONZ U Thantem i jego zastępcami.

Sekretarz generalny ONZ, dziękując za dar rządu polskiego oświadczył m. in., iż Kopernik należał do tych w owych czasach rzadkich, wspaniałych umysłów, które otworzyły nowe horyzonty wiedzy dla całej ludzkości. Wszyscy — w rodzinie ONZ — powiedzieli U Thant — czcimy natchnienie z dzieła i odkryć, jakich dokonał Kopernik. Położył on fundamenty pod rozwój nowoczesnej astronomii. Można go więc uznać za współtwórcę współczesnych osiągnięć kosmicznych.

dziu miesiąca przypada kolektka dodatkowa na poparcie szkoły parafialnej. Prosimy parafian a zwłaszcza tych, którzy mają dzieci w naszej szkole, aby okazali swoją hojność.

Wiadomości z Kalifornii

Korespondentka Halina Wyszyńska

1518 E. 3rd St., Apt. 36, Long Beach, Calif. 90801
Tel. 436-9545

Kalendarzyk Posiedzeń

Posiedzenia Gminy 73-ej w Los Angeles, odbywają się w 1-szą niedzielę każdego drugiego miesiąca w Domu Związkowym—Polish Auditorium, 4434 Crenshaw Blvd., Los Angeles, o godz. 2-ej po południu. — J. Kolano, prezes.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Posiedzenia Tow. Białego Oria, Grupy 3123 ZNP odbywają się w każdy drugi piątek miesiąca o godzinie 7:30 wieczorem w Vasa Temple, pn. 2031 E. Villa w Pasadena. Prezeską Grupy jest kom. Estelle M. Nieder.

Z Pobytu Kdr. B. Wrońskiego w Los Angeles

Polonia w Los Angeles gościła komandora Marynarki Wojennej Bohdana Wrońskiego, dyrektora Polskiego Instytutu i Muzeum im. Gen. W. Sikorskiego w Londynie.

Licznie zgromadzoną Polonię w dniach 30 listopada w Patriotic Hall i 4 grudnia w sali parafialnej, kdr. B. Wroński zapoznał z celem założenia Instytutu, znaczeniem jego dla granicy i dla Polski, oraz osiągnięciami jego do dnia dzisiejszego. Instytut jest ważną komórką Polską, gdzie zgromadzone są najważniejsze dokumenty historyczne i pamiątki po tragicznie zmarłym gen. W. Sikorskim, oraz bogate zbiory wszystkich sztabów Polskich Sił Zbrojnych na zachodzie.

Instytut Polski i Muzeum im. Gen. Sikorskiego jest także instytucją wydawniczą prac

dokumentalno-historycznych, oraz ośrodkiem bogatego życia intelektualnego, w jego lokalu odbywają się odczyty, wieczory literackie, jak również zebrania dyskusyjne Zw. Dziennikarzy.

Odczyt swój kdr. Wroński zakończył apelem skierowanym do Polonii o materialne poparcie Instytutu, bo tylko ofiarność Polonii Zagranicznej zapewnić może Instytutowi jego dalszą owocną działalność. Instytut przyjmuje nowych członków. Roczna składka od osób indyw. wynosi \$5. Od organizacji i klubów \$15, a kto wpłaci jednocześnie \$75 zostanie wpisany do złotej księgi Instytutu. Po odczycie, wyświetlony został film historyczny "Na Połu Chwały", ilustrujący dzieje walk żołnierza polskiego w II Wojnie Światowej.

Wieczór Lwowski-Wileński w Los Angeles

Koło Lwowian w Los Angeles, urządziło dorocznym zwyczajem dn. 28-go listopada Wieczór Lwowski-Wileński, który długo pozostanie w pamięci wszystkich uczestników. Bogato i pięknie opracowany program z wielkim zainteresowaniem ślędzony był przez widownię.

Kilka słów o Wilnie powiedział Antoni Siemiak. Dowcipny monolog wygłosił Roman Margis, a Jadzia Salwarowska i Krystyna Leszczyńska pięknie wykonały melodeklamację. "Trzy Ziemie". Irena Ryń-

ska-Bator, przy akompaniamencie Heleny Rogal, wykonała dwie piosenki, "My od Lwowa za daleko" i "Piękna Karolcia".

Ulubienicami wieczoru były dwie młode artystki: Jolanna Santia i Halina Banas, które z wielką werwą wykonały duet na akordeonach, gorąco oklaskiwany przez widownię. — Nusia Salwarowska (nr. na Syberii) zadeklamowała trzy piosenki "Migłano" W. Brzyzwickiego, "Gdzie najlepiej" i "Wilja" aria z op. Lehara "Wesoła Wdówka", zaśpiewała Krystyna Leszczyńska przy akompaniamencie Stefana Pasternackiego. Publiczność nagrodziła utalentowaną śpiewaczkę hucznym brawem. — Grupa Młodzieżowa "Mazur" ZNP pod dyr. p. Jadwigi Wielkoszewskiej, zatańczyła z dużym wzięciem "Poleczkę kresową" i Kujawiaka. Stefan Wasik z orkiestrą Michała Krafca, zakończyli miły wieczór wesołą piosenką "Tylko we Lwowie". Konferansjerka była w wykonaniu "baciarów Szczepcia i Tońcia" w osobach Adama Michałowskiego i Jerzego Stefańskiego.

Salę pięknie udekorowali: M. Kozień, A. Michałowski, B. Latos, J. Stefański. Przy tej okazji, była także wystawa obrazów i pamiątek ze Lwowa i Wilna.

Wiadomości w Skrócie

Zarząd Stow. Misyjnego Świętego Andrzeja Boboli wystąpił w okresie świątecznym i noworocznym z następującym apelem:

Liczne Polskie Misje Katolickie w dalekich krajach czekają na Gwiazdkę tak, jak czekają wszystkie dzieci w swoich domach. — My ze swej strony zrobimy niespodziankę i zamiast kosztownych kartek świątecznych i noworocznych dla swoich polskich znajomych, złożymy ofiarę polskim misjonarzom. Niech gwiazdkowa pomoc ułatwi im realizację ich boskiego posłannictwa. Możemy być pewni, że ich podziękowanie wyrazi się modlitwami i liczne msza św. odprawiać się będą za wszystkich ofiarodawców i ich potrzeby.

24 grudnia, w sali par. kościoła Narodowo-Polskiego w Los Angeles, odbędzie się uroczystość opłatkowa połączona z wieczorą wigilijną. Ks. prob. Kalata zaprasza bardzo serdecznie wszystkich wiernych i sympatyków na tę tradycyjną uroczystość.

27 grudnia, o godz. 6 po poł. w sali par. przy kościele Matki B. Częstochowskiej w Los Angeles, odbędzie się kolednica. "Gwiazdka" będzie u "Jedrussa". Ks. Proboszcz prosi o liczne przybycie na tę uroczystość.

31 grudnia, odbędzie się "Bal Sylwestrowy Samopomocy" w Biltmore Hotel, Los Angeles.

Wybory nowego zarządu do Rady Głównej przy Gminie 73, odbędą się w pierwszą niedzielę po Nowym Roku.

Pamiętaj, że wobec zmuszenia narodu polskiego, do milczenia, "Dz. Związkowy" jest jedynym jego wolnym głosem.

Get this Therma-Weave blanket as a **FREE GIFT**

for saving at Fairfield

Start the new year on a very practical note: add to your savings at Fairfield and take home a beautiful Beacon thermal blanket, our gift to you.

And here's one gift you will use all year round. A blend of 55% Rayon and 45% Polyester fibers gives you all the warmth you'll need in winter, especially if used with a light bedspread. In warmer weather, used by itself, the thermal blanket becomes a cool and comfortable covering. It's machine washable, specially treated to reduce shedding and piling. The 72" x 90" size fits any standard double bed with ease. Choose from a rainbow of decorator colors: pink, gold, avocado, blue, flame red, and white.

To get this ideal blanket absolutely free, simply add \$350 or more to your Fairfield savings account. Or open a new account with at least that much. Offer begins December 26 and will be good while our supply lasts. Limited to one per saver, and you must pick up your free blanket in person.

But hurry! These popular blankets may be gone sooner than you think.

YOUR KEY TO HAPPIER LIVING

FAIRFIELD

Savings

1601 Milwaukee Ave. (at Damen and North)
Phone HUmboldt 9-4800

PARAFIA ST. VIATOR

4170 W. ADDISON STREET
 PASTERKA o północy o 12:00 w górnym i dolnym kościele
 1:30—1-sza Msza św.
 5:45—2-ga Msza św.
 7:30—3-cia Msza św. w górnym kościele
 8:45—4-ta Msza św. w górnym kościele
 10:00—5-ta Msza św. w górnym kościele
 10:00—6-ta Msza św. w dolnym kościele
 11:15—7-ma Msza św. w górnym kościele
 11:15—8-ma Msza św. w dolnym kościele
 12:30—9-ta Msza św.
SPECJALNA MUZYKA WYKONA CHÓR STARSZYCH
 Przesyłamy życzenia
 NAJWESELSZYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
 POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU
 Dla Naszych Parafian, Przyjaciół i całej Polonii
KS. EUGENE J. SULLIVAN, C.S.V., Proboszcz
 oraz Wszyscy Ojcowie—Księża Asystenci

PARAFIA**ŚW. STANISŁAWA KOSTKI**

1351 Evergreen Avenue

RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

— i —

BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU

Parafianom, Przyjaciółom i całej Polonii

— składają —

KS. MARIAN KALETH, C.R., Proboszcz

Księża Wikarzy:

KS. RAYMOND GOLUBSKI, C.R., Przełożony**KS. WŁADYSŁAW BARTYLAK, C.R.,** Emeryt**K. JAN MYŚLIWIEC, C.R.****KS. WOJCIECH KOWALCZYK, C.R.****KS. CZESŁAW NORKIEWICZ, C.R.**

Porządek Nabożeństw:

O Godzinie 11:30—Śpiew Kolęd w Górnym Kościele

12:00—Pasterka w Górnym Kościele

7:00—Msza Święta — 8:30—Msza Święta Dla Dzieci

9:45—Msza Święta — 11:00—Msza Święta

12:15—Ostatnia Msza Święta

PARAFIA ŚW. KONSTANCJI

5843 STRONG ULICA

11:15 JUŻ W KOŚCIELE BĘDĄ ŚPIEWANE KOŁEDY

12:00 SOLENNA PASTERKA

6:00—1-sza Msza św. — 8:30—3-cia Msza św.

7:15—2-ga Msza św. — 9:45—4-ta Msza św.

11:00—5-ta Msza św. Solenna—SUMA

12:15—6-ta Msza św.

ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Wszystkich Parafian i Organizacji Polskich

— zasyła —

KS. MARCIN R. BOROWCZYK, proboszcz

i Księża Asystenci:

Ks. Antoni Chrusciel, Ks. Raymond Barlog, Ks. Franciszek Kozioł**PARAFIA ŚŚ. PIOTRA i PAWŁA**

3745 SO. PAULINA ULICA

O godz. 11:30 Śpiew Kolęd — 12:00 Pasterka

6:00—1-sza Msza św. — 7:00—2-ga Msza św. po Polsku

8:00—3-cia Msza św. — 9:15—4-ta Msza św.

10:30—5-ta Msza św. — 12:00—6-ta Msza św.

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia Najradośniejszych

ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Naszym Parafianom, Sympatykom, Ludziom Dobrej Woli,

Calej Polonii oraz Dalekiej Pięknej Pracy dla Dobra Waszych

Rodzin, Parafii. We wszelkich poczynaniach Szczęść Wam Boże!

KS. JÓZEF F. MYTYCH, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

KS. JÓZEF PACHOREK — KS. JAN JODŁOWSKI**KS. STANISŁAW PRZYBYŁOWICZ****WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA****I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Szczęść Wam Boże w Dalszych Poczynaniach

— zasyła —

PARAFIA ŚW. RÓŻAŃCA

910 - 14ta ULICA, NORTH CHICAGO, ILL.

O godz. 12:00 w nocy Pasterka ze Mszą Świętą

7:00—2ga Msza św.; 9:00—3cia Msza św.; 11:00—4ta Msza św.

"WESELMY SIĘ, RADUJMY SIĘ"

KS. WŁADYSŁAW J. ŻMIJA, Proboszcz**KS. TADEUSZ COCOT,** Asystent**Parafia Św. Damiana—St. Damian Parish**

15242 SO. CENTRAL AVE. OAK FOREST, ILL.

Pasterka o 12:00 w nocy.

Rano—godz. 7:00—1-sza Msza św.

8:30—2-ga Msza św. — 9:45—3-cia Msza św.

11:00—4-ta Msza św. — 12:15—5-ta Msza św.

— przesyłamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Oby Zatriumfowała i Zwyciężyła ŚWIATŁOŚĆ i PRAWDA nad Ciemno-

ścią i Zaklamaniem. — Radość, Weselie i Chwała w całej swej najwyższej

istocie stała się wskaźnikiem naszego postępowania.

KS. STANISŁAW J. SHAW, Proboszcz i**KS. JOHN DOHERTY,** Asystent**PARAFIA ŚW. SYLWESTRA**

2157 HUMBOLDT BOULEVARD

O godzinie 11:15 Śpiewanie Kolęd

O godzinie 12-tej w Nocy PASTERKA

O godzinie 1:15 Cicha Msza św.

7:00—2-ga Msza św. — 8:30—3-cia Msza św.

9:45—4-ta Msza św. — 11:00—5-ta Msza św.

12:15—6-ta Msza św.

1:15 po poł.—7-ma Msza św. po Hiszpańsku

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Parafian, Przyjaciół i Znajomych, a Dla Polonii We Wszel-

kich Poczynaniach oraz w Waszych Wszelkich Wysiłkach —

Szczęść Wam Boże.

KS. JOHN AHERN, Proboszcz

Wraz z Wszystkimi Księżmi Asystentami

PARAFIA ŚW. WOJCIECHA

Serdeczne Życzenia

RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

— oraz —

BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO

W NOWYM ROKU

— składają —

KS. ROMAN BERENDT, Proboszcz**KS. JAN KALATA****KS. PRAŁAT PAWEŁ ILIŃSKI**

Porządek Nabożeństw Świątecznych:

Godzina 11:30 wieczór—Śpiew Kolęd

Godzina 12:00 o północy—Pasterka

Godzina 6:30 z rana—1-sza Msza Święta

Godzina 8:00 z rana—2-ga Msza Święta

Godzina 9:30 z rana—Suma

Godzina 11:00 z rana—4-ta Msza Święta

Godzina 12:15 po południu—Ostatnia Msza Święta

Fundacja z Pittsburgha Daje \$25,000 Na Zbadanie i Ocene Nowego Projektu Budowlanego w Kolegium Związkowym

Plan Budowy Gmachu Ogólno-Użytkowego
 Opracowany i Uzasadniony Będzie
 Przez Fachowców

Cambridge Springs, Pa. — Prezydent Kolegium Związkowego, Alliance College, Dr. Henryk J. Parciński podaje do wiadomości, że fundacja Claude Worthington Benedom Foundation z Pittsburgha wyznaczyła \$25,000 na zbadanie i techniczną ocenę nowego planu budowlanego na gruntach kolegijskich. Suma ta pokryje koszt tak zwanych "feasibility studies."

Zbadanie i techniczna ocena tego planowanego przedsięwzięcia odnosi się do planów zbudowania na gruntach zakładów kolegijskich tak zwanego Ogólno-Użytkowego Gmachu. — all purpose building, który obok urządzeń gimnastycznych ma obejmować salę na zromadzenia i konwokacje studenckie oraz scenę teatralną.

DR. PARCIŃSKI podkreśla, że jest to po raz pierwszy w historii Kolegium Związkowego, iż fundacja prywatna daje znaczną sumę pieniężną na programy rozbudowy na-

szej uczelni wyższego wykształcenia.

Ogólno-Użytkowy Gmach w zakładach Kolegium Związkowego jest bardzo potrzebny szczególnie dla studentów. Dotychczas bowiem Alliance College nie posiada odpowiednio wyposażonej sali gimnastycznej, ani też budynku, w którym mogłyby się odbywać masowe zebrania, konwokacje i inne uroczystości.

USTALENIE kosztorysu takiego gmachu, jakoteż ocena możliwości jego budowy będą opłacone z sumy przyznanej dla Kolegium przez Fundację Claude Worthington Benedom.

ROZLEGŁY program rozbudowy zakładów Kolegium Związkowego zapoczątkowany był w roku 1963. Od tego czasu do roku ubiegłego skompletowano tam 5 nowych gmachów ogólnym kosztem \$5 milionów. Na ten cel rząd federalny nie tylko udzielił długoterminowej i nisko-

procentowej pożyczki, ale wyznaczył znaczne sumy w ramach pomocy edukacyjnej.

Związek Narodowy Polski przyczynił się w wielkiej mierze do wykonania tych planów zarówno pożyczką jak i hojną daniną gotówkową.

Dr. Parciński wyraża nadzieję, że dar fundacji z Pittsburgha będzie zachętą i natchnieniem dla zamożnych Amerykanów polskiego pochodzenia, że pośpieszą oni z wydajną pomocą finansową dla naszego Kolegium Związkowego — Alliance College.

Myśli Wybrane

— Armata — to jedyny instrument, jakiego jeszcze brakuje w nowoczesnych zespołach pop-spiewaków.

Dr Esteb

— W dniach imperialnych Anglii mówiło się o Anglikach, że świat jest ich football. Dzisiaj mówi się, że football jest ich światem.

"The Sunday Telegraph"

Parafia ST. STEPHEN King of Hungary

2015 WEST AUGUSTA BLVD.

11:30 będą śpiewane Kolędy

12:00 w Nocy—PASTERKA i

12:30 w Nocy

Wierni przystąpią do Komunii

Św. Następne Msze Św.

7:30—2 Msza Święta

8:30—3 Msza Święta

10:00—4 Msza Święta

11:15—5 Msza Święta

12:30—6 Msza Święta Solenna

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOLYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

Wszystkim Swym Parafianom

Sympatykom i całej Polonii

— zasyła —

Ks. Prob. JOSEPH MAGYAR,**D.D.M.A.****NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA****WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA****I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i całej Polonii

— zasyła —

UNIVERSAL MEDICINE CO.

JOHN KUKLINSKI, Właściciel

IMPORTERZY I HURTOWNI SPRZEDAWCY

WYŚYŁAMY LEKARSTWA DO POLSKI

1901 W. DICKENS AVENUE CHICAGO, ILLINOIS

Telefon BRunswick 8-4360

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA**WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA****I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Dla Klientów, Przyjaciół oraz Polonii

— zasyła —

PARNELL PHARMACY

Lekarstwa Wypełnione Na Recepty Przez Nas Doręczamy Do Waszych

Domów Bez Specjalnej Dopłaty.

Także Wysyłamy Paczki PEKAO i Lekarstwa Do Polski. Gdy Macie

Receptę z Polski, Czy Innych Krajów Europejskich.

A. J. NIEZGODZKI, R. Ph.

525 W. 123-cia Ulica

Tel. PU 5-6371

Par. Św. Pryscylli—St. Priscilla Parish

7007 W. ADDISON UL.

O Godz. 11:30 śpiewanie Kolęd

O Godz. 12:00 w nocy uroczysta Pasterka

Koncelebrowana i potem Cicha Msza św.

Następne Msze św.:

7:15—3-cia Msza św. — 9:45—5-ta Msza św.

8:30—4-ta Msza św. — 11:00—6-ta Msza św.

12:15—7-ma Msza św.

Wesolych Świat Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku

Parafianom, Przyjaciółom i całej Polonii

Oby Wasze wysiłki i poczynania wydały jak najobfitszy plon

i przyczyniły się do sukcesów, do zrealizowania Waszych

początnych z jak najowocniejszymi wynikami.

Niech we wszystkim Boża Dziecina

Błogosławi Wam i obdarzy wszelką pomyślnością.

— zasyła —

KS. A. J. HINTERBERGER, Proboszcz

oraz Księża Asystenci

PARAFIA ŚW. ROMANA

23-CIA ULICA i WASHTENAW AVE.

PASTERKA O GODZINIE 12:00 W NOCY

DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA MSZE ŚW.:

6:00—1-sza Msza św. — 9:45—4-ta Msza św.

7:00—2-ga Msza św. — 11:00—5-ta Msza św.

8:30—3-cia Msza św. — 12:15—6-ta Msza św.

1:30 po poł.—7-ma Msza św.

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

NAJRADOŚNIEJSZEGO NOWEGO ROKU

Dla wszystkich naszych Parafian, oraz Przyjaciółom, Polskim

Organizacjom, oraz wiele szczęścia i powodzenia we wszelkich

wysiłkach, owocnej, szlachetnej i pięknej pracy dla dobra

Kościoła Świętego, naszych Rodaków, sprawy polskiej i Polonii

Amerykańskiej, oraz Stanów Zjednoczonych.

KS. ANTONI JANIĄK, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

Ks. Czesław Sulek i Ks. Emil Seroka, Franciszkanin**PARAFIA ŚW. MARII MAGDALENY**

8412 So. Marquette Avenue

Założona w 1910 Roku

Zasyła Serdeczne Życzenia Wesolych Świat Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku Parafianom, Przyjaciółom

i całej Polonii

KAPŁANI Z TEJŻE PARAFII**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA****WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA****WESOLEGO, SZCZĘŚLIWEGO i RADOSNEGO****NOWEGO ROKU**

Dla Klientów, Znajomych, Przyjaciół, Towarzystw,

Klubów i Polskich Organizacji oraz całej Polonii

— zasyła —

MIDWEST BANK**AND TRUST COMPANY**

1606 N. Hallem at North Ave. Elmwood Park, Ill. 60635

Tel. 456-4700

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
 WESOLYCH ŚWIAT
 BOŻEGO NARODZENIA
 I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
 Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych

— zasyła —

POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA**Z CAŁYM ZARZĄDEM****GREAT LAKES
 SAVINGS & LOAN ASSOCIATION**

9117 SOUTH COMMERCIAL AVENUE

STANISŁAW ZIMA, Sekretarz i Zarządca

Telefon ESsex 5-1600

Oszczędzajcie tam, gdzie Wasze oszczędności są zabezpieczone
 i przynoszą Wam dobrą dywidendę.
 Tu Macie Pewność, Bezpieczeństwo i Zaufanie

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
 WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
 I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom i całej Polonii

— zasyła —

RELIANCE FEDERAL**SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**

2000 W. Cermak Road

DAMEN AVE. AND CERMAK RD.

Tel. FRontier 6-4600

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wielebnemu Duchowieństwu, Polskim Parafiom,
Prasie Polskiej i Polskim Programom Radiowym,
Wszystkim Klubom, Sekcji Pań przy Z.K.M. — Okręgowi 32
a Szczególnie Małopolanom i Małopolankom

— zaszyła —

Związek Klubów Małopolskich w Ameryce

ZARZĄD:
Franciszek Barnas, Prezes Anna S. Nikiel, Gen. Sekr.
Zofia Guzy, Wiceprezesa Aniela Bartkiewicz, Sekr. Fin.
Józef Kukielka, Wiceprezes Antoni Nowakowski, Kasjer

DYREKCJA:
Anna Gilski — Rozalia Rusin — Józefa Magiera — Stasia Lorens
Paweł Czuj — Rudolf Drodz — Józef Kogut
Władysław Pula — Andrzej Gołabek

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Swym Członkom, Przyjaciółom i Calej Polonii

— zaszyła —

KLUB MYŚLENICE

ZARZĄD:
A. Gołabek, Prezes — R. Ulman, Wiceprezesa
A. Nowak, Sekr. Prot. — S. Zajac, Sekr. Finansowy
L. Zak, Kasjer

Klub Pilzno i Okolice Nr. 116 Z.K.M.

— życzy —
Wszystkim Członkom, Członkiniom i Znajomym
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zarząd Klubu:
Józef Moll, Prezes — Ludwik Wadas, Hon. Prezes
Zofia Piekos, Wiceprezesa — Karolina Czeleń, Sekr. Prot.
Franciszek Peszek, Sekr. Fin. — Stanisław Miela, Kasjer

Rada Gospodarcza:
Józef Olejarsz — Anna Moll — Stanisław Piekos

KLUB PAR. JASTRZĄBKI NOWEJ

— zaszyła —
Swoim Członkom, Członkiniom i Ich Rodzinom
SERDECZNE ŻYCZENIA RADOSNYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Także Rodzinom w Polsce

ZARZĄD:
LUDWIK KIEBASA, Prezes
WALERIA ŻURAWSKI, Wiceprezesa
STEFANIA GAWLIK, Sekr. Prot. — STAN. KADZIELAWA, Sekr. Fin.
STANISŁAW KOCOL, Skarbnik — JOZEF KADZIELAWA, Marszałek
JOZEF GAWLIK, Opiekę Kasy

KLUB PRZYBYŚLAWICE

— zaszyła —
SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
DLA CAŁEJ POLONII

ZARZĄD:
Mieczysław Woźniak, prezes Jan Żurek, wiceprezes
Piotr Woźniak, sekr. prot. Mieczysław Dziak, kasjer
Franciszka Szara, sekr. fin.

RADA GOSPODARZA:
Stanisław Kowalczyk, Stanisław Staszczak, Stanisław Szara

Klub Parafii Jadowniki Mokre w Chicago

— przesyła —
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971

Członkom Klubu i Ich Rodzinom,
Sąsiednim Klubom, Sympatykom i Calej Polonii

Zarząd:
Ludwik Nowak, prezes
Wanda Burzawa, wiceprezesa Józef Koziół, sekr. fin.
Karol Wilkosz, wiceprezes Marcin Urban, skarbnik
Edward Koziół, sekr. prot. Jan Kołodziej, marszałek

Dyrekcja:
Maria Majka, Józef Wiklański, Stanisław Nowak

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

KLUB PARAFII RABKA-ZDRÓJ

Członkom i Calej Polonii

Zarząd:
Ks. Wład. Szczypuła, Kapelan; Jan Molek, Prezes;
Aniela Wojciak, Wiceprezesa; Alicja Żurek, Sekr. Prot.;
Anna Długopolska, Sekr. Fin.; Anna Sutor, Kasjerka

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

KLUB NIEDŹWIADA

Jan Mazur, prezes Helena Skóra, sekr. fin.
Jan Pociask, w-prezes Wład. Żurawski, kasjer
Anna Ligęska, wiceprezesa Szymon Skóra, chorąży
Wojciech Cabaj, sekr. prot. Antoni Skóra, chorąży

Klub Parafii Odporyszów

SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Członkom i Ich Rodzinom oraz Calej Polonii

Zarząd Klubu:
STANISŁAW JAKUS, prezes
ANN SZYMCAK, wiceprezesa JEAN MERCHUT, sekr. finan.
JOZEF WĘNC, sekr. prot. JOZEF WARZECHA, kasjer

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —
Swym Członkom, Członkiniom i Przyjaciółom, Polonii,
Rodakom w Polsce

KLUB PARAFII NIWISKA

POWIAT KOLBUSZOWA

ZARZĄD:
Michał Dziak, Prezes Rozalia Olinska, Sekr. Fin.
Zofia Skiba, Wiceprezesa Kazimiera Juda, Kasjerka
Henryk Ziomek, Sekr. Prot. Anna Pepsnik, Radna

Klub Wzajemnej Pomocy Par. Dąbrowa

— zaszyła —
Wszystkim Swoim Członkom i Członkiniom
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO, POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU

Zarząd Klubu:
Kazimierz Bomba, prezes Tadeusz Stefanczyk, sekr. fin.
Antonina Czarnota, w-prezesa Czesław Żurawski, skarbnik
Jan Żurawski, sekr. prot.

Rada Gospodarcza:
Tadeusz Orwat, Józef Warzecha, Stefania Karczmarek

Reprezentacyjny Bal Sylwestrowy 1-szej Dywizji Panczernej

Stowarzyszenie Żołnierzy 1 Dywizji Panczernej w Chicago urządza tradycyjny Bal Pancerniaków 31-go grudnia, w Sherman House, przy Randolph i Clark, na który serdecznie zaprasza całą Polonię. Początek zabawy o godzinie 9 wieczorem, w sali Louis XVI. Sylwester Pancerniaków uchodzi za jedną z najbardziej eleganckich i atrakcyjnych imprez towarzyskich.

Na tegorocznym Jubileuszowym Balu honorowym gościem będzie Gen. Klemens S. Rudnicki oraz liczne grono przywódców Polonii.

Kierownictwo hotelu oddało do dyspozycji na ten bal całe piętro z Crystal Room, Golden Room, Ruby Room i Old Chicago Room włącznie. Komitet przygotował wiele atrakcji, łącznie z występami zespołu tanecznego "Polonez". Gra wyborowa orkiestra A. Kawałkowskiego.

Po bliższe informacje dzwonić na 342-4368 lub 486-5389. — Rezerwacja stolików: p. Józef Wlizio, 17 W. 528 Ironwood, Darien, Illinois 60559. Telefon: 969-8506.

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Dla Członków Klubu, Ich Rodzin, Przyjaciół,
oraz Calej Polonii — przesyła

KLUB POGÓRSKA WOLA

Józef Nikiel, Prezes
Emil Ładyga, Wiceprezes — Zyta Szponder, Wiceprezesa
Anna S. Nikiel, Sekr. Prot. — Agnieszka Micek, Sekr. Fin.
Maria Tchón, Kasjerka

DYREKCJA: Emilia Kapustka — Aleks Buniewicz

KLUB PARAFII DĘBICA

ZA ZARZĄD KLUBU
Antoni Kosiba, Prezes K. Mitchel, Sekr. Prot.

ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Członków, Przyjaciół oraz Calej Polonii

— zaszyła —

KLUB PARAFII JORDANÓW

ZARZĄD:

Józef Lubaszka, prezes Edward Marchiński, sekr. fin.
Franciszek Rafacz, wiceprez. Józef Maciaszek, skarbnik
Józefa Lubaszka, sekr. prot. Franciszek Maciaszak, marsz.

KLUB BRZEZINY

SŁE SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
KLUBOWCOM

Zarząd:

Anna Pondel, prezeska Stanisław Miskiewicz, kasjer
Bronisława Pacocha, sekr. prot. Julia Pacocha, dyrektorka
Stanisław Jaskulka, sekr. fin.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świat
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom i Ich Rodzinom oraz Calej Polonii

— zaszyła —

KLUB POWIAT JASŁO

ZARZĄD:

Władysław Ruciński, prezes Aniela A. Bartkiewicz, sekr. prot.
Józefa Sulimowska, wiceprezesa Maria Kućma, sekr. finan.
Michał Sowa, wiceprezes Władysław Marmon, skarbnik

DYREKCJA: Joanna Pawelek — Wanda Telma

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Członkom, Przyjaciółom i Znajomym, Prasie Polskiej
oraz Calej Polonii — Składa

KLUB DOBROCZYNNOSCI PARAFII LUSZOWIAN W CHICAGO

ZARZĄD:

Władysław Pula, prezes Józef Chrabaszcz, sekr. prot.
Józef Naras, honorowy prezes Maria V. Gray, sekr. fin.
Teresa Początek, wiceprezesa Władysław Kostecki, kasjer
Jan Kamiński, wiceprezes Wojciech Motyka, marszałek i stróż
Andrzej Pihl, chorąży

KOMISJA REWIZYJNA:

Edward Kiszka, Franciszek Początek i Zofia Babiarsz

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świat
Bożego Narodzenia oraz Radosnego Nowego Roku
Dla Członków, Przyjaciół i Calej Polonii — zaszyła

KLUB ZABOROWIAN

ZARZĄD:

Józef Kukielka, prezes
Antoni Oleksy, wiceprezes Jan Kowalczyk, sekr. fin.
Anna Nowakowska, wiceprez. Stanisław Wodka, skarbnik
Józef Sikora, sekr. prot. Józefa Pacyna, marszałek

Serdeczne Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Członkom i Polonii Zaszyła

Klub Kasinka Mała

Nr. 109 Z. K. M.

ZARZĄD:

William Surma, Prezes
Jan Mastela, Wiceprezes Al. Rybicki, Sekr. Fin.
Frances Kaleciak, Wiceprezesa Józef Jakubiak, Kasjer
Mary Rybicki, Sekr. Prot. Mary Ciez, Rada Gospodarcza

Tow. Ratunkowe Szczurowa

Składa Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Członkom i Calej Polonii

ZARZĄD:

Raczon Piotr, prezes Drust Michał, kasjer
Rosa Sylvester, wiceprezes Kamionka Karol, chorąży
Anna Płodzien, wiceprezesa Urban Stefania, dyrektorka
Jan Kowalczyk, sekr. prot. Gut Kazimierz, odźwierny
Ranek Anna, sekr. finan.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zaszyła Członkom, Ich Rodzinom i Calej Polonii
Wszelkiej Pomyślności, Zdrowia, Szczęścia i Pokoju
w Nowym Roku

KLUB OŚWIATOWY JAŻWIAN

Zarząd Klubu:

Jan Wałęga, Prezes — Stanisława Węgrzen, Wiceprezesa
Jan Węgrzen, Sekr. Fin. — Stanisław Uba, Sekr. Prot.
Adam Wałęga, Kasjer — Wojciech Starzyk, Marszałek

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU
SKŁADA CZŁONKOM I POLONII

KLUB PIŃCZOWIAN Nr. 1-szy

Na Południowej Stronie Miasta Chicago

Mieczysław Zuwała, prezes
Stefania Czajka, wiceprezesa Stefania Koziół, sekr. fin.
Stefan Boduch, wiceprezes Franciszek Raś, kasjer
Joanna Pietrzyk, sekr. prot. Józef Koziół, marszałek

Gwiazdka Dla Działu w Gminie 39 ZNP

Gwiazdka dla działu Gminy 39 ZNP odbędzie się w tę sobotę, 19go grudnia, w sali Sherman Parku, 52 i So. Racine Ave., o godzinie 1:30 po południu.

Młodzież z Szkołki sobotniej wystąpi z programem gwiazdkowym: deklamacjami, tańcami i śpiewem koled polskich i amerykańskich.

Zapraszamy wszystkich członków zarządów, delegatów do Gminy 39 ZNP oraz sąsiednie Gminy 123 i 143.

Gwiazdor rozda upominki dzieciom, które otrzymały zaproszenia od sekretarzy ich Grup. Zaproszenia muszą być przedstawione, ażeby dziecko mogło otrzymać upominek. — Prosimy o nich nie zapomnieć. — Fr. Prochot, prezes; M. Winięka, przew. Kom. Młodzieży.

Więcej Godzin — Więcej Płacy

Miejskie Kolegia zaoferowały swym nauczycielom nowy kontrakt z dotychczasową stawką godzinną ale z umożliwieniem pracy przez większą ilość godzin, tak że ich płaca wypadnie większa.

Kancierz kolegiów Oscar E. Shabat określił, iż jest to najbardziej atrakcyjny kontrakt w kraju. Shabat zaproponował także zwiększenie klas przez dodanie 10 uczniów.

Przewodniczący unii nauczycielskiej na powiat Cook, Norman G. Swenson określił, iż idea Shabata na ulepszenie edukacji oparta ma być na tym, iż nauczyciele mają o 10 uczniów więcej do nauczania w klasach i pracować mają dłużej z egzodzin. Swenson ostrzegł, iż jeśli nauczyciele nie otrzymają podwyżek płac, unia ogłosi strajk w styczniu.

Narkomania — Jest Winą Społeczeństwa

Amerykanie żyją w społeczeństwie, która opiera się na nadmiernym używaniu różnych pigułek i narkotyków i młoda generacja nie można wyłącznie winić za nadużycia narkotyków, — powiedział dyrektor Ośrodka Rehabilitacyjnego Carl Charnett na przesłuchaniach prowadzonych przez stan, komisję śledczą od spraw kryminalnych.

Gospodyn domu, która używa środków amfetaminowych dla łatwiejszego uporańia się z jej pracą domową, lub używając środków nasenne lub byznesta, który używa alkohol przy swym obiedzie nie różnią się od młodych ludzi szukających ułatwień w życiu przez przyjmowanie narkotyków.

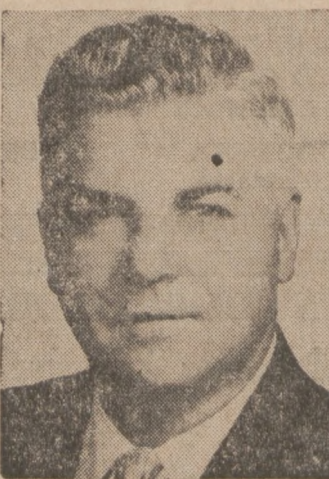
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Swoim Rodakom, Obywatelom
Polskiego Pochodzenia i Przyjaciółom,
Wiele sukcesu całej Polonii
— życzy —

PETER J. MILLER

Stanowy Reprezentant
15-go Dystryktu
do Legislatury Stanowej
z całej Regularnej
Organizacji Republikańskiej
36 Wardy

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych,
oraz Calej Polonii — zaszyła

JOHN F. WALL

Reprezentant 23-o Dystryktu
Legislatury Stanowej
oraz Komitentan 11-ej Wardy
Wrz z Gmin Reg. Organizacja
Republikańska 11-ej Wardy

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Członków i Calej Polonii, zaszyła

KLUB POJAWIAN

ZARZĄD:

Jan Rębacz, Prezes
Władysław Czaja, Wiceprezes
Władysław Pucek, Sekr. Prot.
Stanisław Czaja, Sekr. Fin.
Józefa Pucek, Skarbniczka

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH I RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Członków, Przyjaciół oraz Naszych Sympatyków
i Calej Polonii — zaszyła

KLUB MIASTA DOBCZYCE

Stanisław Płoskonka, Prezes
Bronisława Drodzowicz, Wiceprezesa
Antoni Leszczyński, Skarbnik — Fran. Folwarski, Sekr. Fin.
Bogdan Kudlik, Sekr. Prot. — Franciszek Kudlik, Marszałek

BARDZO WAŻNE ZAWIADOMIENIE

Posiedzenia Naszego Klubu odbywają się co trzecią niedzielę,
co drugi miesiąc w sali Państwa Lipskich,
pnr. 2059 W. 19-1a ulica.

Właśnie posiedzenie roczne odbędzie się w niedzielę,
dnia 20-go grudnia o godz. 2:00 po południu.
Na posiedzeniu tym załatwionych będzie dużo ważnych spraw.
Prosimy o liczne przybycie naszych członków.

Radosnych Świąt i Dosiego Roku Życzą:

KLUB GRYBÓW

Józef Walong Prezes Zygmunt Halkiewicz Sekr.

KLUB CZARNA POW. ROPCZYCE

Eugeniusz Blaski Prezes Florence Tomaszek Sekr. Prot.

KLUB ŁĘCZAN

Franciszek Barnas Prezes Tadeusz Golenia Sekr. Prot.

KLUB DOBROCZYNNOSCI PARAFII MEDYNIA

S. Kempa, Prezes B. Szuberla, Sekr.

KLUB KĘCZAN

LUDWIK MATUSIAK, prezes
MARIA POPIOLEK, sekretarka

VETERAN'S TAVERN

ANIELA LESZCZYŃSKA i SYNOWIE, Właśc.
2538 W. FULLERTON AVE. Tel. Humboldt 6-0885
Sala do wynajęcia na różne okazje.
Zapraszamy do nas na Sylwestra.

Klub Przyjaciół Prezesa ZNP Mec. A. A. Mazewskiego

CZESŁAW M. KOSCIELAK, prezes
HELENA M. STERMINSKA, sekretarka

POLSKI UNIwersytet LUDOWY

W. STEPIEN, Prezes
1838 W. Division St. Chicago, Ill. 60622

WASHINGTON WELFARE CLUB

MARIAN KOŁODZIEJCZAK, Prezes
MARIA MILAS, Sekretarka

KLUB PIŃCZOWIAN PAŃ

ZOFIA MILKA, Prezeska
MARIA MILAS, Sekretarka

ASHLAND HOTEL

JOZEFINA JACH, właśc.
1535 W. 47TH STREET
YA 7-2241

ODDZIAŁ WARSZAWA

Nr. 31 Ligi Morskiej
w Ameryce

STORGUL

PLUMBING & HEATING
PLUMBING — SEWERAGE WORK
Repair Service
Estimates Furnished on Request.
First Class Work
2218 West Cermak Road
Phone Virginia 7-0300

Życzenia Świąteczne i Noworoczne składa

KLUB
MAŁOPOLAN

TOW. PATRIA Grupa 3032

KLUB GENERAL W. SIKORSKI

Polsko-Duńska Umowa Handlowa

Warszawa. — W Kopenhadze — podpisano wieloletnią umowę handlową na lata 1971 - 1975 między Polską a Danią. Ze strony polskiej umowę podpisał wiceminister Handlu Zagranicznego Ryszard Karski, a ze strony duńskiej — minister Handlu Knud Thomsen. Nowa umowa nosi charakter promocyjny. Jej podstawowym założeniem jest doprowadzenie w nadchodzącym pięcioleciu nie tylko do harmonijnego i wzajemnie korzystnego ilościowego rozwoju wymiany handlowej, lecz w równej mierze do poważnego wzbogacenia asortymentowego struktury polsko-duńskich obrotów towarowych.

W oparciu o zasadę największego uprzywilejowania nowa umowa handlowa potwierdza gotowość obu stron do przyczynienia się do rozwoju

wzajemnych stosunków gospodarczych — podkreślając przy tym znaczenie kooperacji przemysłowej. Umowa wprowadza szczególne ułatwienie dla rozwoju kooperacji przemysłowej, zwalniając wynikające z niej dostawy od ograniczeń ilościowych oraz przyznając maksymalne udogodnienia celne. Polsko-duńska umowa handlowa zawiera również oświadczenie rządu Danii o terminie zniesienia ograniczeń ilościowych importu tych towarów polskiego pochodzenia, dla których są one jeszcze utrzymywane.

Popieracie tych, którzy ogłaszają się w Dzienniku Związkowym.

Alliance Society, Gr. 2475, Wybrało Nowy Zarząd Na Rok 1971

Wiceprezesa ZNP, p. I. Wallace Dokonała Zaprzysiężenia Zarządu

Alliance Society Grupa 2475 ZNP, wybrała nowy Zarząd na rok 1971. Zarząd ten zaprzysiężony został przez wiceprezesa krajowego p. Irene Wallace.

Alliance Society Grupa 2475 ZNP odbyła swe roczne i wyborcze posiedzenie w środę, 16-go grudnia. Posiedzenie odbyło się w sa-

li p. Słowika, przy zbiegu lic Milwaukee i Belmont ave., o godzinie 8-jej wieczorem.

Prezes Tow. Karol Bojkowski przedstawił zebranym krajową wiceprezeskę p. Wallace, obecną na posiedzeniu, która zebrani powitała burzą oklasków.

Następnie prezes Bojkowski po wyczerpaniu spraw bieżących powołał komitet nominacyjny, który składał się z trzech następujących członków: Jan Ulatowski, Jerzy Przyłuski i Jan Kawecki.

Komitet nominacyjny przedstawił w swoim sprawozdaniu, że obecny zarząd Grupy 2475 ZNP pracuje bardzo sprawnie i wydajnie dla Związku Narodowego Polskiego, jak również i dla dobra swej Grupy i dlatego poleca zebranym, ażeby obecny zarząd wybrać powtórnie w całości na rok 1971, na co wszyscy zebrani członkowie na posiedzeniu wyrazili swą zgodę.

Cały wiec zarząd został wybrany przez akklamację, jak następuje: Prezes — Karol Bojkowski; wiceprezes — Józef Moos; wiceprezeska — Halina Latoszyńska; sekretarz prot. — Jan Wróblewski; sekretarz finansowy — Emil Kolasa i kasjer — Antoni Dudek.

Następnie prezes Bojkowski poprosił wiceprezesa krajowego p. Wallace do odebrania przysięgi od nowego zarządu.

Zyczenia Wiceprezesa Wallace

Po odebraniu przysięgi Wiceprezesa w krótkim przemówieniu złożyła życzenia jak najlepszego rozwoju Grupie 2475, jak również złożyła wszystkim życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego Roku od siebie i od całego Zarządu Centralnego ZNP. Zebrani na posiedzeniu podziękowali jej dużymi oklaskami.

Następnie przemówił p. Bohdan Parafiniuk, organizator Gminy 120 ZNP, który złożył życzenia Grupie 2475 oraz życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i życzenia dalszego rozwoju.

Prezes Bojkowski zamianował delegatów do Gminy 120 ZNP, za zgodą zebranych jak następuje:

Jan Ulatowski, Emil Kolasa, Karol Bojkowski, Jan Wróblewski, Józef Moos, Antoni Dudek, Halina Latoszyńska, Stanisław Latoszyński, Franciszek Sternik, Leokadia Kawa, Jerzy Przyłuski, A. Jeziorański, S. Skowroński, J. Skwarnicki, Helena Dudek, Charmaine Bojkowska, Artur Rzeszotarski, Ray Restarski, Karol Synowiec, Celia Hermanowska, Irena Wróblewska i Helena Ulatowska.

Następnie prezes Karol Bojkowski poprosił zebranych do stołów na smaczną kolację przyrządzoną przez p. Słowika, po której zebrani spędzili dłuższy jeszcze czas na miłej przyjacielskiej pogawędce. — J. Wróblewski, sekr. Grupy 2475 ZNP.

Z Gminy 79 ZNP

Tow. Św. Izydora Oracza, Grupa 406 ZNP — odbędzie swe wyborcze posiedzenie w niedzielę, 27 grudnia, w sali św. Kazimierza, pnr. 2226 So. Whipple ulica. Początek o godzinie 2-jej popołudniu.

Prosimy członków o liczne przybycie, gdyż odbędzie się wybór nowej administracji. — Antoni J. Saratowicz, prezes; Franciszek J. Buczek, sekr. fin.

For your car
your home
your life
and your health

State Farm is all
you need to know
about insurance.

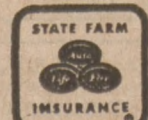
See me.

STAN KAPKA

4638 N. WESTERN

BUS. 878-1200

RES. 965-7488

STATE FARM

Insurance Companies

Home Offices: Bloomington, Illinois

Życzenia Prymasa S. Wyszyńskiego Na Programach Dr. Sikory

Podczas ostatniej tury europejskiej i na Bliskim Wschodzie, dr. Włodzisław Sikora miał możność spotkać się z Ks. Kardynałem Stefanem Wyszyńskim w Rzymie i tam uzyskać kilka dłuższych nagrań świątecznych, każde inne, specjalnie poświęcone dla Polonii w Chicago i dla Komendantów, oraz wszystkich polskich Organizacji. Nadto dołączkowe nagranie dla Amerykańskiej Czeszochowy. Dr. Sikora nagrywał z Ks. Kardynałem przez ponad jedną godzinę czasu.

Wymienione życzenia świąteczne i noworoczne, oraz piękne myśli Prymasa Polski, będzie można usłyszeć trzykrotnie na programach dra Sikory, pierwsze życzenia jutro, w niedzielę, 20 grudnia, od godz. 3:30 do 4-jej popołudniu ze stacji WOPA, na odcinku programowym Niezależnego Stow. Polskich Komendantów.

Następnie dwa dłuższe przemówienia i życzenia nadane będą kolejno na programach wieczornych dr. Sikory — ze stacji WOPA w wigilię Bożego Narodzenia, w czwartek, 24 grudnia, o godz. 8-jej wieczorem oraz w pierwsze święto Bożego Narodzenia, w piątek, o godz. 8-jej wieczorem, ze stacji WOPA.

Będą również składane życzenia osobiste przez Ks. Bi-

skupa Rubina, konsula Juliusza Szygowskiego w imieniu rządu RP w Londynie, oraz prezesa ZNP i KPA oraz delegata do ONZ — mecenasa Alojzego Mazewskiego.

Podczas tych świątecznych programów będą również nadane specjalne fragmenty z Ziemi Świętej i Groty Narodzenia Pańskiego w Betlejem, gdzie dr. Sikora nagrywał kilka godzin z Ks. Krzysztofem Bednarzem, znanym archeologiem polskim.

Z Kensington

Zawiadamia się, że posiedzenie Tow. Narod Polski Gr. 132 ZNP odbędzie się w niedzielę, 20 grudnia, w sali Domu Polskiego pnr 11937 So. Michigan Ave., początek o godz. 2-jej po południu. Jest to b. ważne posiedzenie, gdyż dokonany zostanie wybór nowego zarządu na 1971 rok. — Przewoźnik Tow. prosi członków o liczne przybycie. — F. Kabat, prezes; M. Szklarowski, sekr. prot.

NOW OPEN!
BARGAINS GALORE
Large Assortment Latest Fashions
LADIES' CLOTHES
Sizes 7 to 20½
\$18.00 Dresses — Now \$10.00
IRENE'S BARGAIN CENTER
2604 N. Cicero Ave.
Chicago, Ill.

ZAPRASZAMY DO NAS NA SYLWESTRA —

A Każdy Doskonale Ubawi Sie i Wyjdzie Zadowolony w Nowym Roku.

GOSPODA "CORN" HANKI

857 N. Ashland Ave.

Tel. SEeley 3-8355

ALBINA RĄCZKA, właścicielka

Doskonale Napoje Wszelkiego Rodzaju oraz Wszystko, Aby Doskonale Zakńczyć Rok Stary a Wesóły Rozpocząć Rok Nowy.

THE DIPLOMAT

Specjalność Stejki — Restauracja — Bar Koktajlowy
Sala Bankietowa na Wszelkie Okazje.

5600 W. FULLERTON AVE.

Chicago, Ill.

Tel. 889-8000

WYJAZDY do POLSKI

SAMOLOTAMI: na różne okresy pobytu w Polsce — każdego dnia.

SPROWADZANIE Waszych krewnych i znajomych z Polski na stałe lub z wizytą.

PEKAO, przekazy do wyboru, paczki żywnościowe, odzieżowe, maszyny rolnicze, materiały budowlane, lekarstwa i inne.

Sprawy notarialne i spadkowe w Polsce załatwi

POLSKIE BIURO PODRÓŻY

STAUDACHER & RATKE

1650 W. 48th STREET

Chicago, Illinois

Tel. YA 7-2324

Czy wiecie Rodacy, że najszybszą i najlepszą pomocą dla rodzin w Polsce są paczki i przekazy do wyboru PEKAO? ... Dla Waszych Krewnych i Przyjaciół.

OBECNIE najwięcej pożądanym artykułem jest WEGIEL. Jedna tona — bez dostawy — \$13.00 Dwie tony, z dostawą — \$30.00 stawą pod dom

BIURO WYSYŁKI; TARASIEWICZ AGENCY

ELEONORA MAROLEWSKA, Kierowniczka

5047 S. ASHLAND AVE., CLIFFSIDE 4-3545

Załatwiamy wyjazdy po cenach taryfowych do POLSKI oraz wszystkich krajów świata. Bilety lotnicze, żeglowne, kolejowe i autobusowe w Stanach Zjednoczonych. Sprawozdania krewnych z wizytą lub na stałe. Załatwianie aktów notarialnych. Adoptacji dzieci. Wysyłki lekarstw i paczek.

PACZKI PEKAO

Lekarstwa Do Polski

WYSYŁA SZYBKO APTEKA

CABAŃSKI PHARMACY INC.

M. Wieteska, R.Ph.G.

1147 N. ASHLAND AVE.

Tel. Humboldt 6-9376

Chicago, Illinois 60622

WASZEJ RODZINIE: W POLSCE możecie wysłać każdy rodzaj paczki żywnościowej, przekazy do wyboru, maszyny rolnicze, materiały budowlane, aparaty telewizyjne, pralki, lodówki i samochody.

NAJTANIEJ: wykonujemy recepty tutejsze. Wysyłamy lekarstwa według recepty zagranicznej lub na podstawie opisu choroby gdyż załatwiamy to Dyplomowani Aptekarze z długoletnią praktyką europejską i amerykańską.

PACZKI ŚWIĄTECZNE

NA BOŻE NARODZENIE

Paczka No. 35 waga 24 lb. \$10.00

Paczka No. 39 waga 24 lb. \$17.00

Paczka ze świeżymi owocami No. 88 . . . . . \$4.50

GODZINY OTWARCIA APTEKI:

PONIEDZIAŁEK — WTOREK — CZWARTEK — PIĄTEK

9 rano do 8 wieczór.

ŚRODA od 9 do 6 wieczór. — SOBOTA od 9 do 7 wieczór.

Gift idea
you can bank on.

\$50⁰⁰ Opens a 5%

Premium Interest

Compounded Daily

Golden Passbook

Savings Account

Open a savings account as a special Christmas gift. \$50.00 will open a Golden Passbook Account for a special person on your Christmas list. It'll be a gift that will keep on giving with interest that's compounded daily and credited quarterly. A gift that you can add any amount to at any time, for a birthday or future Christmases. Withdrawals can be made within 10 days after March 1, June 1, September 1, and December 1. Here's a wonderful chance for you to start a youngster on the road to thrift this Christmas

STEEL CITY NATIONAL BANK

Each Depositor
Insured to \$20,000.
3030 East 92nd St.
CHICAGO, ILLINOIS 60617
768-1900
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku 1971

— zasyła —

RODZINA SŁOTKOWSKICH

Oraz Wszyscy Pracownicy i Reprezentanci Firmy

SŁOTKOWSKI SAUSAGE CO.

Firma założona w 1918 roku przez Józefa B. Slotkowskiego

2013-37 W. 18 St. — CHICAGO, ILLINOIS 60608 — (312) 226-1667

NAJWIEKSZA POLSKA WYTWÓRNIĄ WĘDLIN NA ŚRODKOWYM ZACHODZIE

POD KONTROLĄ FEDERALNĄ (No. 2578) OBSŁUGUJĄCĄ OBECNIE

CAŁY TEREN STANÓW ZJEDNOCZONYCH

LEONARD P. SŁOTKOWSKI
Prezes i Zarządca

TEOFILA SŁOTKOWSKA
Wiceprezesa i Sekretarka

DR. EUGENE SŁOTKOWSKI
Wiceprezes

WSZYSTKIM KLIENTOM ORAZ DEALEROM PEKAO

Najserdeczniejsze Życzenia Zdrowych i Wesołych Świąt

oraz

Pomysłnego Nowego Roku

— składa —

PEKAO TRADING CORPORATION New York, N. Y. 10003

Prof. Tomasz J. Turley, Chicago

Wkład Polaków Do Nauki Światowej (2)

Osiągnięcia Polskich
Antropologów

W czasach najnowszych antropologia polska, podobnie jak i matematyka, zdołała zająć w nauce światowej poważne miejsce. Osiągnięcia uczonych polskich, ich liczne publikacje w zakresie nauki o człowieku — antropologii a także etnologii i etnografii — znane są poza granicami Polski. Antropologowie polscy nie ograniczali się tylko do badań ludności polskiej, lecz przeprowadzali badania antropologiczne ludów zamieszkujących na różnych kontynentach, zwłaszcza brali udział w pracach nad klasyfikacją ras ludzkich.

Rozwój badań naukowych w dziedzinie antropologii datuje się od drugiej połowy 19-go wieku, kiedy to powstała (1856) pierwsza katedra antropologii na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie pod kierownictwem prof. J. Majera i współpracy prof. J. Kopernickiego; uczeni ci uważani są za organizatorów tzw. Szkoły Krakowskiej w zakresie badań antropologicznych.

Prace uczonych poświęcone były przede wszystkim badaniom antropologicznym Słowian, ich pochodzeniu i kulturze. Prof. Kaz. Moszkowski, Uniw. Krakowski, opublikował cenne dzieło o pochodzeniu Słowian i o kulturze ludowej słowian (1929), później prof. J. Czekanowski nadrukował rozprawę o historii Słowian. Dzieło prof. Moszkowskiego zostało przyjęte z wielkim uznaniem przez uczonych europejskich. Szwedzi przetłumaczyli tom I o kulturze słowian. Szereg innych antropologów polskich w końcu zeszłego stulecia przeprowadził badania nad składem ludności zamieszkującej ziemie polskie a także Europę wschodnią i Azję.

Prof. Uniw. Jagiellońskiego Julian Talko-Hryniewicz, opublikował kilka prac w rezultacie swych obserwacji i podczas licznych podróży, w urobie Wschodniej i Azji: „Ludy Azji Środkowej”, „Charakterystyka fizyczna ludu ukraińskiego” (1890) „Charakterystyka fiz. ludów Litwy”. Autorem dzieła pt. „Pochodzenie ludów aryjskich” był prof. antropologii Uniw. Warszawskiego Stanisław Poniatowski (1889—1945). Z polecenia Amerykańskiego Muzeum Narodowego, Waszyngton. St. Poniatowski w 1914 r. wyjechał na wyprawę antropologiczną do kraju Nadamurkiego, we Wschodniej Syberii. Pomimo iż wojna przerwała badania, wyniki wyprawy były częściowo nadrukowane w 1923 r.

Prof. Uniw. Poznańskiego Eug. Frankowski nadrukował w jęz. hiszpańskim książkę o badaniach antropologicznych i etnograficznych na półwyspie Iberyjskim. Wybitny uczyony, prof. Uniw. Warszawskiego St. Czarnowski (1879—1937) znał kulturę antycznej, nadrukował pracę, wysoko ocenianą przez naukowców francuskich i wydaną w „Travaux de l'Anne'e Sociologique” o „KULCIE ŚW. PATRYKA, patrona Irlandii”. Cenne badania antropologiczne przeprowadził prof. Uniw. Jagiellońskiego Kaz. Stolyhwo w Argentynie i Peru. Wyniki swych badań opublikował w Sprawozdaniach Tow. Naukowego w Warszawie. Prof. Stolyhwo opublikował także pracę pt. „Analiza typów antropologicznych”. Autorem monografii o społeczeństwie pierwotnym w jęz. angielskim był prof. Uniw. Warszawskiego L. Krzywicki.

Wśród badaczy krajów pozapolskich wymienić należy jeszcze szereg wybitnych antropologów i etnografów. Jan Kubary (1846—1896) znany badacz ludów Oceanii, autor prac w jęz. polskim i niemieckim (Ethnographische Beiträge zur Kenntniss der Karolineninselngruppe, 1895). Uczniowie europejskiej szkoły oceniali prace Jana Kubary o mieszkańcach wysp Oceanii, zwłaszcza wyspy Palau. Bronisław Piłsudski był autorem monografii o Ajnosach i Gila-

kach — mieszkańcach północno-wschodniej Syberii. W Sieroszewski napisał pracę o Jakutach, Edw. Piekarski zaś opracował słownik jakucki.

W zakresie badań antropologicznych ludów syberyjskich Tunguzów i Samojedów wyróżniła się wybitna Polka Maria Czaplicka (1886—1921), autorka cennych monografii w jęz. angielskim: „Aboriginal Siberia”, 1916, „My Siberian Years” i inne. Bryt. Król. Tow. Geograficzne przyznało Marii Czaplickiej w uznaniu tych prac nagrodę Murchisona. Enc. Britannica drukuje obszerną informację o M. Czaplickiej podkreślając jej zasługi w zakresie antropologii. Obecnie na uniwersytetach amerykańskich pracują antropologowie R. Solecki, P. Radwański i A. Iwańska.

Bronisław Malinowski

Najsilniej z rozwojem nauki światowej związane są nazwiska polskich uczonych Bronisława Malinowskiego i Jana Czekanowskiego.

Prof. Br. Malinowski (ur. w Krakowie 1884, zm. w New Yorku 1942) należy do najwybitniejszych antropologów polskich o sławie światowej. Po studiach na uniwersytecie Krakowskim, gdzie otrzymał stopień doktora fil. opublikował monografię „Wierzenia religijne” (1912). Wrócić potem został zaproszony na uniwersytet w Oslo, później pracował w Anglii w British Museum, w 1933 r. przeniósł się do USA, gdzie został prof. antropologii na Uniwersytecie Yale.

Bronisław Malinowski wniosł niezwykle cenne wartości do nauki o człowieku pierwotnym, szczególnie wstawił się badaniami antropologicznymi i etnograficznymi wśród takich szczepów prymitywnych jak malaniezyjscy papusi, australijscy aborygeeni, afrykańscy Bantu, amerykańscy Indianie. Br. Malinowski zbadał i opisał ich warunki życia, prymitywną gospodarkę, zwyczaje, wierzenia i język.

Uczniowie amerykańscy uważają Br. Malinowskiego za fundatora nowej tzw. funkcjonalnej szkoły antropologii. Teoretyczne prace Malinowskiego mają znaczny wpływ na rozwój niwczesnych zadań nad człowiekiem i historią, jego cywilizacją. Książki Bronisława Malinowskiego są drukowane w języku angielskim, do najważniejszych należą „Argonauts of the Western Pacific”, „Coral Gardens and their Magic”, „The Family Among the Australian Aborigines”, „Scientific Theory of Culture”, „Freedom and Civilization”.

Poland can truly be proud of such son — takie słowa wypowiedział angielski uczyony prof. R. R. Marett z Uniwersytetu Oxford o Bronisławie Malinowskim, jako jednym z najwybitniejszych antropologów i socjologów XX wieku; Enc. Britannica drukuje obszerną informację o Bronisławie Malinowskim, nazywa go „One of the leading figures in the development of modern social anthropology.”

Jan Czekanowski

Jednym z znakomitych antropologów polskich był prof. Uniw. Lwowskiego i Krakowskiego Jan Czekanowski (1832—1965), wprowadził do nauki o człowieku zasady statystyczno-matematyczne i stworzył znaną w świecie naukowym tzw. lwowską szkołę antropologiczną. Jan Czekanowski wyróżnił się jako badacz szczepów afrykańskich, brał udział w ekspedycji geograficznej księcia Meklemburskiego do Kongo w latach 1907—9. Wyniki swych cennych badań nadrukował w 5-tomowej monografii pt. „Forschungen im Niel—Kongo Zwischengebiet”. Wielka ta praca naukowa przyniosła Czekanowskiemu uznanie w świecie naukowym Europy i Ameryki. Encyklopedia Amerykańska pisze o Janie Czekanowskim i jego uczniu St. Klimek

... „Lulajże Jezuniu, Moja Perelko” ...

Życzenia Rady Nadzorczej
i Zarządu Centralnego ZNP

Na nadchodzący okres Bożego Narodzenia, urzędnikom Okręgów, Gmin i Grup, wszystkim Związkowcom i Związkowczyniom, Kongresowi Polonii Amerykańskiej, bratnim organizacjom, ich przywódcom i członkostwu, każdej rodzinie amerykańskiej polskiego dziecka, wchodzącej w skład naszej wielkiej społeczności polsko amerykańskiej, przesyłamy najgorętsze życzenia — WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA.

Związkowcom i Związkowczyniom pragniemy wskazać, że tegoroczna Gwiazdka ma szczególne znaczenie w chwalebnych dziejach naszej organizacji. Albowiem zamyka okres 90-lecia ZNP, które czciliśmy podniosłymi uroczystościami wszędzie gdzie skupiają się większe rzesze naszej społeczności związkowej.

A zamykając dziękczynieniem ten okres naszego 90-lecia, również wskazujemy na fakt, że te uroczyste święta Bożego Narodzenia zapoczątkują dla naszej organizacji dwa ważne okresy. Albowiem stoimy na progu Sejmu 36-go jaki odbędzie się we wrześniu w Pittsburghu i jednocześnie świadomi jesteśmy faktu, że rozpoczynamy nowe dziesięciolecie,

RADA NADZORCZA

Dr. Władysław L. Dworakowski
CenzorKazimierz Lotarski
Wicecenzor

Komisarze i Komisarki:

Jan Siderski, Alicja Nahormek, Józef A. Zduńczyk, Ewelina Gawalis, Leopold Babiński, Helena B. Piotrowska, Jan F. Nowak, Joanna Kowalska, Eugeniusz Zegar, Janina Kozmor, August Górski, Leokadia Misiora, Ludwik Sliwinski, Zofia Wójcik, Franciszek Łysakowski, Anna Jasionowska, Aleksander Koczyński, Marianna Gołombiewska, Józef H. Krawulski, Bronisława Barć, dr. Stanisław Sułkowski, Paulina Górka, Tomasz Paczyński, Helena Orawiec, Czesław Mikołajczyk, Zofia Buczkowska, Karol E. Matras, Jadwiga Sochaczek, Tadeusz Wachel, Władysław Kubiak, Antoni Sliwa, Stanisława Nieder.

w tomie 2, str. 452, zaznaczając iż są oni autorami klasyfikacji ras ludzkich. O badaniach naukowych Czekanowskiego zamieszczają również informacje encyklopedie niemieckie, francuskie, włoskie. Prof. J. Czekanowski był autorem kilkuset publikacji. Ostatnio była nadrukowana w 2-gim wydaniu „Człowiek w czasie i przestrzeni”, cenna monografia tego wielkiego uczonego. Cenne prace z zakresu antropologii Afryki murzyńskiej opublikował T. Henzel.

Trzeba zaznaczyć, iż St. Klimek prof. Uniw. Lwowskiego, uczeń Czekanowskiego, wybitny antropolog, był autorem kilku publikacji w czasopiśmie amerykańskich z zakre-

które prowadzi nas do setnej rocznicy Związku Narodowego Polskiego.

Rozważcie te sprawy w sercach swoich, Bracia i Siostry, gdy zasiadacie do stołów wigilijnych, aby łamać się opłatkiem i składać sobie wzajemne życzenia.

Niechżeś wśród tych życzeń i pozdrowień świątecznych znajdują się słowa o wielkości zasług Związku Narodowego Polskiego, oraz słowa przemawiające za tym, że obowiązkiem serca każdej rodziny polsko amerykańskiej jest przynależność do naszej wielkiej rodziny związkowej.

Równoległe z tym apelem, polecamy Waszej szczodrości i ofiarności nasze Kolegium Związkowe — Alliance College, jako ognisko studiów polskich i lepszej przyszłości dla naszych młodych pokoleń.

Również postanowimy sobie w sercach swoich, że będziemy nadal wspierać kraj naszych przodków — Polskę, w ramach programów, zasad i dążeń Kongresu Polonii Amerykańskiej.

Weźmy te sprawy do serc naszych gdy będziemy łamali się opłatkiem, a wówczas tegoroczna Gwiazdka będzie miała dla nas szczególnie głęboką treść i trwałe znaczenie.

ZARZĄD CENTRALNY

Alojzy A. Mazewski, Prezes

Irena Wallace, Wiceprezesa

Franciszek M. Prochot, Wiceprezes

Adolf K. Pachucki, Kraj. Sekretarz

Edward J. Moskal, Kraj. Skarbnik

Dyrekcja:

— Józef A. Dancewicz

Jan J. Ziemia

Helena Szymanowicz

Katarzyna Dienes

Melania Winiecka

Dr. Edward C. Różański

Tadeusz Radosz

Florentyna Wiatrowska

Mieczysław Odobina

Hilary Czaplicki

ryki. Emigrant polski 1863 r. B. Horodyski, antropolog, przebył wśród Indian amerykańskich kilka lat, opublikował szereg artykułów o Indianach ze stanu Omaha, Nebraska, w czasopiśmie „Wędrowiec” (1884). Prof. Uniw. Warszawskiego Jerzy Loth spędził rok wśród Indian szczepu Miskito, Ameryka Środkowa.

Antropologia polska zdobyła światowy rozgłos oryginalnymi pod względem teorii badaniami z zakresu systematyki człowieka i etnogenezy. Dzięki pracom Bronisława Malinowskiego i Jana Czekanowskiego i jego uczniów antropologia polska zajmuje obecnie jedno z czołowych miejsc w nauce światowej.

Artur L. Waldo

Świat Juliusza
Andrzejkowicza

(10)

(Ciąg dalszy)

Oddajemy teraz głos w tej sprawie Julianowi Lipińskiemu, który w pamiętniku swym zanotował, że „zaraz w styczniu 1880 roku zawiązał się u mnie filadelfijski komitet pomocy (głodnym). Ja i inny członek komitetu posłaliśmy do rodaków prosić o składki. (Pomimo tego, że czwarty miał miesiąc po liście Gillera, nawet Lipiński nie tworzył komitetu dla sprawy Związku). Udał się do ob. J. Andrzejkowicza. Przyjął nas bardzo uprzejmie, a później pogawędka dotyczyła już spraw wychodźstwa”. Przytacza Lipiński dalej cały dialog rozmowy na temat potrzeby utworzenia Związku Polskiego. Uderza tu w oczy fakt ten, że jeśli rozmowa o Związku, to głównie w kantorze Andrzejkowicza. Pomijając to, że Andrzejkowicz naprowadzał dyskusję na temat Związku, w tej chwili na uwagę zasługuje adres kantoru Andrzejkowicza, a mianowicie No. 106, w styczniu bowiem roku 1880 firma Juliusza jeszcze tam się znajdowała. W historii ma znaczenie wszystko to, co zaskakuje społeczeństwo swą nowością, swym pierwszeństwem. Stanowi to i dla Polonii organizacyjne „kamienie milowe”, zasługujące na wyróżnienie, nie tylko zapamiętanie. Jeśli bowiem Związek zajmuje w historii Polonii tak wysoce honorowe miejsce, godzi się znać miejsca, którymi najwcześniejsza myśl organizacyjna szła. Znajmy myśli tej kolebki, znajmy kolebkę organizacji, znajmy „dom założyciela”, zamieniony może na muzeum. Znać tylko „miasto założenia” Z.N.P., to w dobie wielkich postępów wiedzy i zachowywania domów wielkich wydarzeń jako zabytków historii, jest za mało. Tymi potrzebami kierowany odwiedziłem te dzielnice Filadelfii przed około dwudziestu laty, odfotografowałem budynek zabytkowy, a miałem nawet szczęście spotkać ludzi, którzy owe dawne czasy pamiętali, a którzy odtąd już też powymierali (Plateau zmarł w 1951).

Andrzejkowicz Organizatorem

Rzecz wysoce charakterystyczna, że we wszystkich wspomnieniach współzałożycieli Z.N.P., wyrażonych w listach do Osady w 1905 r., nigdy nie padło nazwisko Agatona Gillera, choć powinno być jeszcze świeże w ich pamięci. Nie był również na ożydko ustach „list” Gillera podczas obrad wstępnych, jak i później organizacyjnych. Dopiero po dokonaniu wyboru urzędników grupy Związku Narodowego Polskiego sam Andrzejkowicz zaproponował, ażeby powiadomić w Rapperswilu władze Muzeum i Agatona Gillera. Oto wyjątki z dwu relacji. Relacja Lipińskiego:59)

„Postawiony na czele, p. Andrzejkowicz, otrzymawszy do działania pełnomocnictwo, energicznie rozwinął działalność. Przypisał mu trzeba, iż wcale nie zawiódł położonych w nim nadziei i grosza swego na tę sprawę nie żałował. Już to takie wydatki jak wynajęcie sali, druk ulotek i t.d. z własnej jego kieszeni były pokrywane. Zaraz też ob. Andrzejkowicz ogłosił stosowną odezwę w piśmie wychodzącym podówczas w New Yorku pod tytułem „Ogniwo”. Wrócić potem na ogólnym zebraniu zostało owo towarzystwo zorganizowane i przystąpiło do niego 75 członków”.

Detali Lipiński unikał, najprawdopodobniej nie pamiętał. Liczbę członków wziął z posiedzeń późniejszych, na pierwszym posiedzeniu bowiem nie zapisał się nawet piętnastu. O tym mówi w swojej relacji Jan Niepomucen Popiełński:60)

„Zwołaliśmy Polaków pod numer 347 przy ulicy Trzeciej na dzień 14 lutego 1880 roku za pośrednictwem gazet angielskich i niemieckich, a także przez gazetę polską „Ogniwo” wychodzącą w New Yorku. Odezwę tę podpisał J. Andrzejkowicz, J. N. Popiełński, J. Szajnert i J. Lipiński, schodząc się przedtem codziennie już to u mnie, Szajnerta lub Lipińskiego, a także w składzie Andrzejkowicza, aby przygotować materiał do dalszej pracy. Stosownie do oznaczonego dnia i godziny, stanęliśmy w sali, aby czekać na gości i przyszłych członków Z.N.P. Oprócz nas wymienionych, przybyło około piętnastu. Pan Andrzejkowicz wyjaśnił cel naszego zebrania, większość (utworzenie Związku) popiera i wybiera: Andrzejkowicza prezesem, Szajnerta sekretarzem, a Lipińskiego skarbnikiem. Na tym pierwszym posiedzeniu podpisał deklarację (członkowskie) zaledwie 10 czy 11 osób. Nazwę mieliśmy już gotową. Postanowiono napisać do towarzystw po innych miastach”.

Jak z powyższego wynika, wszystkim kierował Andrzejkowicz. Nawet komunikaty prasowe w trzech językach pisał ten, który je znał najlepiej — Andrzejkowicz. Samo wprowadzenie komunikatów w językach niemieckim i angielskim dowodzi ręki przemysłowca, przyzwyczajonego do przygotowywania reklam.

(Ciąg Dalszy Nastąpi)

W Noc Wigilijną

Powie Chrystus Pan Nasz miłościwy:

— Posłuchajcie, aniołowie moi,

Tak mi dzisiaj na duszy radośnie,

Niech każdy swe skrzypki nastroi.

Miedzy ludzi pójdziemy z muzyką,

Chcę im huczną wyprawę wesele:

Jednych wiarą zratuje, a drugich

Białym chlebem miłości obdziele.

Ktoś zaś spośród mieszkańców tej ziemi

Najgodniejszym mych łask się okaże.

Temu rzeknę — słuchajcie: Zbawionys,

Bo nadzieję przynoszę ci w darze.

Aniołowie na skrzypkach zagrali,

Idą przodem z muzyką a pniem,

Wiele radzi, że Chrystus z opłatkiem

Miedzy ludzkim zasiadzie stworzeniem.

Przyszli w kraje bogate i plenne:

W snach nad nimi rozwarły się niebia;

Wszystko macie — Król światów zawoła

— Tylko jeszcze miłości wam trzeba.

Przepłynęli i rzeki i morza,

Dumni mędrcy zabiegli im drogę:

— Nad przepaścią stoicie — rzekł Chrystus

— Jeno wiarą ocalić was moge.

Nie poskapił miłości i wiary —

Aniołowie zagrali radośnie:

Plon obfity dla nieba — śpiewają

— Z Twoich darów, o Panie, wyrośnię!

Zasłzi w ziemię od losów przykłątą —

Podzielił się szare sukmany

Pod ich stopy: — Ni króla, ni władce

Widzim w Tobie, Nasz Jezu Kochany!

Na te oczy od łez już osłepie,

Tylko Bożą widzimy Dziecinę;

Nie żądamy już więcej niczego,

Zbaw nas z grzechu i przebac nam winę.

Znikły skrzypki i pieśni aniołów,

Z Chrystusowych zrenic iza się leje:

— Czym opłacie wasz ból i pokore?

Dam wam świętą i zbawczą nadzieję

— JAN KASPROWICZ

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Pacjentom, Przyjaciółom i Całej Polonii

— składa —

DR. ROMAN V. KLODNICKI
OPTOMETRYSTA

1521 West 51st Street

Tel. BI 7-3800 i BI 7-3737

Literatura Polska Po Angielsku

Trzy Książki Jerzego Peterkiewicza

Wydanie jednej książki po angielsku jest uważane dla Polaka za wielki sukces. Tymczasem w 1970 r. ukazały się aż trzy książki, po angielsku, Jerzego Peterkiewicza. Zostały wydane w W. Brytanii i w Stanach Zjednoczonych.

Jerzy Peterkiewicz, poeta, dramaturg, powieściopisarz, profesor polonistyki na londyńskim uniwersytecie, ma bez porównania wyższą pozycję w świecie anglosaskim niż

wśród polskich kół emigracyjnych. Tłumaczy się to m.in. tym, że należy do pokolenia, które w czasie 20-lecia niepodległości się nie liczyło, było "zbyt młode". Dziś, w naukowych sferach brytyjskich, J. Peterkiewicz wcale nie uchodzi za młodego. Ale jego autoritet jest b. wielki.

Studium krytyczne Peterkiewicza "The Other Side of Silence" (The Poet at the Limits of Language), wydane

przez Oxford University Press, traktuje o kryzysie poezji w Anglii. Dlaczego poeci przestają pisać? O krańcowości języka. O teorii milczenia. Książka Peterkiewicza wywołała ogromną dyskusję w amerykańskich i brytyjskich piśmiach literackich. Prof. J. Peterkiewicz sądzi, że to najważniejsza z jego dotychczasowych prac i że będzie podstawą do rozpraw i sporów przez długie lata.

Druga książka J. Peterkiewicza, która się ukazała obecnie, to nowe wydanie "Polish Prose and Verse" (wydana przez University of London: The Athlone Press). Jest to wybór polskich tekstów z objaśnieniami po angielsku. Jest też obszerny esej wstępny, po angielsku. Książka ta jest używana w Anglii przy egzaminach "A" level. W Szwajcarii, Niemczech, Kanadzie i wielu innych krajach książka służy również do egzaminów. Jest koniecznością, przy studiowaniu polskiej literatury.

Wreszcie trzecią książką, wydaną obecnie, jest "Five Centuries of Polish Poetry" (Oxford University Press); papierowa okładka; cena 25sh. We wnikliwym wstępie J. Peterkiewicz analizuje polską poezję i jej cechy szczególne. Wyjaśnia trudności w tłumaczeniu jej na inne języki.

Książka ta jest właściwie antologią. Peterkiewicz wybrał sto wierszy, reprezentujących kolejne epoki. Za najlepsze dzieło Kochanowskiego uważa "Treny". Bardzo wysoko ceni Andrzeja Morsztyna i Zimorowicza. Jest potem Karpiński, Krasiński, nie ma wcale Trembeckiego. Okres wielkiej emigracji, prócz oczywiście trzech wieszczów, reprezentuje najobficiej Norwid. Przyjemnie, że są trzy wiersze niedocenionego Syromkomi. Jest aż 9 stron Kasprowicza, stawianego nader wysoko w antologii.

Ostatnie czasy reprezentują najlepsi poeci przedwojenni, a więc Gałczyński, Żegadłowicz, Czechowicz, Bąk... Podkreśla Peterkiewicz, że świadomie unikał zamieszczania banalnych wierszy, które może zachwycały współczesnych, ale czasem będą tylko wywoływać znudzenie i politowanie.

Technika tłumaczenia wierszy była skomplikowana. Peterkiewicz tłumaczył je dokładnie, słowo w słowo, na angielski, po czym Burns Singer (już nie żyje), nie umiejący po polsku, przerabiał je na wiersz po angielsku. Wtedy Peterkiewicz korygował je raz jeszcze. Możemy ten proceder dać wiele doskonałych rezultatów. Oto np. strofka wiersza Gałczyńskiego:

Wciąż uciekamy. Z miasta do miasta
Inteligenci
Tesknąc na nocy. Głęboka klasa
Mali, zmarznęci.
W przekładzie to tak wypadło:
We always run away.
from town to town
we — intellectuals;
small and shivering,
a trifle without a tribe
a class of ineffectuals.

Burns Singer pisze, że wiersz Słowackiego "Smutno mi Boże" bardzo mu się nie podobał. Zbyt płaczący, zbyt rozkliwający się nad sobą. Lecz skoro zmienił zwrot "Lord, I am sad" na "Master, my heart is sore", wiersz nabrał rumieńców.

Lecz choć mi tak złości
i niebo i morze
Smutno mi Boże.
A w tłumaczeniu:
Yet though you gild the skyline,
sea and shore
Master, my heart is sore.
Ciekawie jest śledzić na zna-

Serdeczne Życzenia
ŚWIATECZNE
I NOWOROCZNE

— składa —

Dr. Alex A. PIETRUK
3939 SOUTH KEDZIE
Yards 7-2022

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
Klientom, Udziałowcom i Całej Polonii Składa

**SECURITY FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASS'N**

1209 MILWAUKEE AVENUE

Telefon 227-7020

Serdeczne Życzenia

RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Pacjentom i Całej Polonii — Składa

DR. JANUSZ WOJEWNIK

Choroby Kobiety i Położnictwo

6333 MILWAUKEE AVENUE

Telefon 696-3655

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

— zasyłają —

Dr. Tadeusz Niedzielski z Małżonką

3601 West Belmont Ave. Telefon IRving 8-2226

Serdeczne Życzenia

Wesołych Świąt
— i —
Szczęśliwego Nowego Roku
Pacjentom, Przyjaciółom i Całej Polonii

— składa —

Dr. Irena Horoszowska-Fischer
LEKARZ-DENTYSTA

5700 N. SHERIDAN ROAD

Chicago, Illinois 60626

Telefon: 784-5700

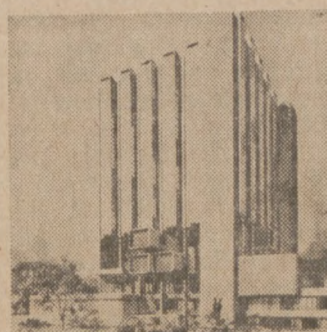
WESOŁYCH ŚWIAT

Pacjentom, Przyjaciółom i Całej Polonii

— życzą —

Dr. and Mrs. Henry J. Zaluga

May the holy feast of Christ's Nativity be your
source of joy today and throughout
the New Year.

St. Mary of Nazareth Hospital

1120 N. Leavitt Street
Chicago

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

— i —

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

PRZYJACIOŁOM, KLIENTOM
ORAZ CAŁEJ POLONII

DYREKTORZY:

JOHN A. SIEROCINSKI, Chairman of the Board
E. JOHN SIEROCINSKI, Vice Chairman
WALTER FOSZCZ
WILLIAM L. JOYAL
ADAM S. KUSHEMBA
JOHN H. ONDRUS
LORRAINE PALASZ
TONY ZALE

ZARZĄD:

E. JOHN SIEROCINSKI, President
FRANK FRONCEK, Vice President
A. E. KUTA, Vice President
LORRAINE PALASZ, Treasurer
TERESA PETERS, Asst. Vice Pres. & Secretary
T. J. FRONCEK, Asst. Vice Pres.
FRANCIS JASIAK, Asst. Vice Pres.
C. G. MACK, Asst. Vice Pres.
CHARLES E. DVORAK, Asst. Vice Pres.
CHARLES F. KALAL, Asst. Treasurer
WALTER KOLBY, Attorney
oraz PRACOWNICY

SECOND FEDERAL SAVINGS

26th Street and Pulaski Road

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

Wielebnemu Duchowieństwu, Organizacjom
Polonijnym i Członkom naszej spółki
oraz całej Polonii

NORTHWESTERN SAVINGS

Zarząd i Dyrekcja:

J. P. GRZEMSKI

Przewodniczący Dyrekcji

S. M. PYATT

Sekretarz-Skarbnik

C. J. DANKOWSKI

Radca Prawny

STANLEY J. CYNKAR

Prezes

FRED O. DUMKE

Dyrektor

DR. P. A. WŁODKOWSKI

Wiceprezes

HENRY SMALLEY

Asystent-Sekretarz

WILLIAM NAWROCKI

Dyrektor

2300 North Western Ave., Chicago, Illinois 60647 • Phone HUmboldt 9-2300

Z Rewii Młodzieży Okręgu 12-go ZNP

Uczestnicy, biorący udział w programie. Na zdjęciu, z lewej (stoją): Genowefa Gajda, koordynatorka Rewii; dyr. ZNP Melania Winiecka, przewodnicząca Mi. gminy 39-ej; dyr. ZNP Florentyna Wiatrowska, członkini Komitetu Rewii. Z prawej strony: kom. Okr. 12 ZNP Tomasz Paczyński; komisarka Okr. 12 ZNP Helena Orawiec; wiceprezes ZNP Franciszek M. Prochot, przewodniczący Kom. Sportu i Młodzieży ZNP.

Dziatwa Gminy 143 ZNP w inscenizacji "Prezenty spod choinki".

Dobosze gminy 80-ej ZNP.

Danuta Ornatkiewicz

Toruńscy Astronomowie w Służbie Człowieka

W miarę zbliżania się Wielkiej Roczniczy Kopernikańskiej rośnie zainteresowanie miejscami związanymi z pracą genialnego astronoma. Na czoło wysuwa się Toruń — miasto, w którym przyszedł na świat i gdzie też czynione są rozległe przygotowania do jednego uczczenia 500-lecia Jego urodzin. Wśród toruńskich instytucji najbardziej powołanych do uczestniczenia w tych przygotowaniach znajduje się Obserwatorium Astronomiczne w Piwnicach pod Toruniem. Jest ono kontynuacją myśli i prac Kopernika. Jednak od czasu wydania Jego wielkiego dzieła minęło ponad 400 lat, w ciągu których wzrastał stopniowo gmach dzisiejszej wiedzy o wszechświecie. Dopiero od 1945 r. rozwija się w Piwnicach radioastronomia tj. dział zajmujący się badaniem promieniowania radiowego wysyłanego przez ciała niebieskie. Pracuje tu czterdziestu par osób, dwudziestu naukowców. Wielu jest absolwentami UMK w Toruniu.

Toruński Zakład Radioastronomii kierowany przez doc. dr S. Gorgolewskiego jest ośrodkiem wiodącym w Polsce. Młody naukowiec opublikował ok. 30 prac naukowych referowanych również na międzynarodowych zjazdach, gdzie spotkały się z dobrym przyjęciem. Miarą pozycji jaką toruński ośrodek już zdobył w nauce światowej jest fakt, że w ciągu ostatnich 5 lat gościło tu ok. 10 profesorów i tyluż stażystów — młodych astronomów z ZSRR, Czechosłowacji, Węgier, NRD i innych krajów. Toruńscy młodzi astronomowie wyjeżdżają również za granicę uzyskując tam specjalizacje i przywożąc cenne materiały. Ostatnio np. przebywał w Światowym Centrum Badań Atmosfer Planet w USA jeden z pracowników Obserwatorium dr. J. Woszczyk, gdzie wykonał niezwykle interesującą pracę. Otrzymał na duży teleskop zdjęcia widm aMra analizował i mierzył określając grubość atmosfery i rzeźbę terenu tej planety. Pomiar polskiego naukowca udowodnił, że na Marsie są wzniesienia do ok. 10 km, a więc po prostu góry podobnie jak na Ziemi.

Otrzymał również dane z bezpośrednich pomiarów wykonanych na powierzchni i w otoczeniu księżyca, w atmosferze Wenus, w otoczeniu Marsa. Jak informuje Dyrektor Instytutu Astronomii UMK i Obserwatorium Astronomicznego prof.

dr. Wilhelmina Iwanowska największe kontakty z badaniami kosmicznymi ma właśnie radioastronomia. Dla radioastronomów korona słoneczna to jest nie tylko aureola otaczająca słońce i widoczna w czasie całkowitych zaćmień, ale jest to cała przestrzeń wokół słońca sięgająca aż do orbity Ziemi. Ta przestrzeń wysyła promienie radiowe bardzo zmienne w zależności od procesów jakie zachodzą w plazmie. Właśnie toruński ośrodek zajmuje się od początku badaniem tego promieniowania. Dane uzyskane w ten sposób są niezwykle ważne dla kosmonautyki. Jak wiadomo słońce stale wysyła strumienie szybkich cząstek, na które kosmonauta jest najbardziej narażony. Dlatego w obserwatoriach prowadzi się stale tzw. służbę słońca podobnie jak na Ziemi służbę meteorologiczną.

Polska nie wysyła sztucznych satelitów Ziemi ani stacji międzyplanetarnych. Toruńscy astronomowie nawiązali jednak współpracę w tej dziedzinie ze Związkiem Radzieckim. Budując się w Toruniu spektrograf (aparatura odbierająca dłuższe fale osiągalne poza atmosferą) będzie umieszczony na jednym z satelitów radzieckich, aby pełnić na nim służbę słoneczną. Każdy wybuch na słońcu dociera do Ziemi najpierw drogą fal radiowych, ponieważ one rozchodzą się z prędkością światła, zaś strumienie cząstek szybkich zjawiają się o dobre pół godziny później. Zatem obserwując na spektrografie wzmożenie promieniowania radiowego można z pewnością powiedzieć, że następnego dnia dotrze do Ziemi niebezpieczny strumień szybkich cząstek.

Ten wielki zasób wiedzy współczesnej astronomii wyrósł z niezwykle skromnych danych. Dla Kopernika przecież jedynym źródłem informacji, jedynym materiałem doświadczalnym było światło dochodzące do Ziemi z dalekich światów. A jednak stałe, długotrwale obserwacje nieba i znużenie obliczenia doprowadziły wielkiego uczonego do jego rewelacyjnego odkrycia. Ziemia przestała być ośrodkiem wszechświata, a człowiek jako mieszkaniec tego rzekomego ośrodka istotą szczególnie wyróżnioną. Dziś mówimy o bezpośrednim kontakcie człowieka z księżycem, z Marsem, o radioastronomii i badaniu przestrzeni kosmicznej. Ale jednak sposób optyczny, ten najstarszy pozostał nadal w arsenale astronomów. Taką właśnie wiekową lunetą posługują się

Starsi chłopcy i dziewczęta gminy 39 ZNP odtanńczyli Taniec Góralski.

Młodsze dzieci gminy 39-ej ZNP w skeczu "Antoni Kociubiński".

Dziatwa gminy 23-ej ZNP, która wykonała skecz "Taniec Polski".

Część sali, zapelnionej publicznością (jak widzimy na zdjęciu — niektórzy siedzą na przystawianych krzesłach, dzieciaki na podłodze, z powodu brak miejsc).

Wiech

Jak Wykiwać Automat

Przeczytałem parę dni temu nazad w Expressie, że podobnie w Szwecji został się zrobiony rzadki wynalazek. A mianowicie są ustawione na ulicach automaty do sprzedawania ankiolu, tylko trzeźwym klientom.

Po głosie ich poznają. Gdy albowiem trzeba wyszczególnić obywateli do specjalnej tubki. Rzecz wiadoma, że klient zalany w czarnoziem, w huźdacie, czy w kołysce, a nawet pozostający tylko na cyklu, czyli podkropony, ma trudności w tak zw. wysłowieniu. Cwany automat od razu uoznaje po głosie z kiem ma przyjemność i buteleczki w razie czego nie wydaje.

Czy forse zwraca nie wiadomo. I o wiele pochodzi z tej samej fabryki co nasze automaty telefoniczne, przypuszczam, że wąpie żeby zwracać.

Wynalazek faktycznie niewąski. Ale ja znam lepszy. Zaprawionemu nie tylko gdydy nie wyda, ale jeszcze pozna po chuchu, co ten dany gość miał detalicznie.

Z miejsca odpowiada na przykład tak: 2 setki czystej, korniszonek; znowuż dwie czyste, śliweczka, duże jasne z wianuszkami, twardożek.

Dosyć masz, idź spać moczymordo.

To automat, co? W domu go posiadają, Gienia się nazywa.

Zart żartem, śmiech śmiechem, ale u nasz nie Szwecja, takie jak tamte automaty nie mieliby zastosowania, bo naród za uprzejmy. Zawsze można by poprosić grzecznie jakas przechodzącą osobę, żeby za nasz zamówienia do automatu złożyła trzeźwym głosem.

Faktycznie wieczorową porą zwłazcza przy sobocie, na Targowej czy na Marszałkowskiej, mogliby być trudności ze znalezieniem takiego zastępcy. No, ale może w ostatnim razie jakieś dziecko by się trafiło.

Tak, że to nie jest wynalazek na Polskie. Ale jak z tego widać. Szwedziakom troszkę ulżyło pod względem spożycia ankiolu. Bo słysząc, że do tych pór do kieliszka wódki trzeba było tam wręczać o biadek z trzech dań k komputer. Inaczej nie wydawali. Powiedźmy dwa takie obiady, każdy jeden tronkowy

Szwedziak mógł od biedy opchnąć, ale już o trzeciej porcji krupniczkę na kościach jak sobie pomyślał, musiał się zastanowić, że nie da rady. A chciało się wypić trzeci kieliszek — trzeba obiadek obowiązowo wtroić trzeba było i to na czysto. Nie można było krupniczką, czyli też kompucikiem kwiatków nieznacznie podliwać, bo w każdym interesie gastronomicznym szwedzki gloszczak baczenie dawał.

To tyż niektóre Szwedziaki smutne po tem swoim Sztokholmie chodzili ze łzami w oczach szły na lokalach do wypicia w miejscu czytali, ale nic nie mogli wykompinować.

Dopiero jak ten prom do Świnoujścia został zaprowadzony największe kizyory zaczęły do nasz zapychać, żeby jak najprędzej w przyzwioitem polskim interesie się znaleźć, gdzie nikt nikomu do krupniku nie zmusza.

A jak taki prom do Szwecji nazad posuwa zatacza się podobnie cały, chociażby pogoda była ładna i morze gładkie jak sadzawka w Saskim Ogrodzie. Ale kosztą są znaczne i nie każdy może sobie pozwolić tak popłynąć.

Dla tych zostaje się automat, tylko trzeba się niem umieć posługiwać. Ponieważ więc Szwedziaków oboście lubię i szanuję, służę uprzejmie nadmienioną powyżej instrukcją, jak kiwać automat, przy użyciu nagłego zastępstwa. Grosza za to nie chcę, w ramach tak zwanej sąsiedzkiej przysługi.

Osobiście jednakowoż namawiam do przerzucenia się na roztrzępaniec, albo kefirek, ale jak nie chcecie, na siłę go wam wleję, czy jak? Do kogo ta mowa?

Na Kubie Trudności z Prądem

Hawana (DP)—Rząd Fidela Castro podjął kampanię narodową zmierzającą do ograniczenia zużycia elektryczności na Kubie. Do akcji zmobilizowano około 20,000 dzieci, które w małych grupach chodzą po domach przypominając mieszkańcom o obowiązku oszczędzania prądu.

MILWAUKEE ZGODA

M. E. PANKIEWICZ, reprezentant, 1577 W. Mitchell St. Tel. OR 1-0960

MOJE CREDO

By, gdy opuszczę placu padół,
Nie spytał Bóg Dobry: "Kto to jest?"
Ilekoć mijam wiejski kościół.
Wstępuję doń oddać Stwórcy cześć;

Prezes ZNP Mec. A. Mazewski Zainstaluje Władze Gminy 8

Zebranie Instalacyjne Odbędzie Sie
w Niedzielę, 10-go Stycznia

Zebranie Instalacyjne Gminy Nr. 8 ZNP odbędzie się w niedzielę, dni 10-go stycznia. Zebranie odbędzie się w Domu Związkowym, o godzinie 5-tej popołudniu. W zebraniu tym mają prawo wziąć udział wszyscy delegaci do Gminy, oraz zarządy Gminy i Grup, wybrane na rok 1971.

Po kolacji dla delegatów, oraz zaproszonych gości odbędzie się program instalacyjny, podczas którego wystąpi działwa związkowa, oraz wygłoszą przemówienia wybitni Goście.

Głównym mówcą będzie prezes Związku Narodowego Polskiego i KPA mec. Alojzy Mazewski, który również odbierze przysięgę od nowych urzędników tak Gminy jak i Grup Związkowych.

Jeszcze raz przypomina się wszystkim delegatom do Gminy, ażeby przynieśli z sobą mandaty od swych Grup.

W sprawie programu instalacyjnego oraz odnośnie zamawiania biletów dla gości należy się zwracać do sekretarki Gminy, Józefy Grawiewicz.

Szczegóły programowe tego zebrania będą podane w odpowiednim czasie, na łamach Dziennika Związkowego.

Obecnie jedynie awizujemy datę z prośbą do wszystkich organizacji Polonijnych, ażeby w tym dniu nie urządziły swoich własnych imprez.

Józefa Grawiewicz, sekret.

There's no safer
place to earn:

NAJWYŻSZE PROCENTY,
JAKIE DOZWOLONE

5%

5 3/4%

na książeczke o-
szczęd. składany,
płatny dziennie
do 5.13% rocznie.

Certyfikaty 1 do
2 roczne \$1,000
minimum, skła-
dany dziennie
do 5.92% rocz-
nie.

5 1/4%

6%

na "Golden" ksią-
żeczke 90-dniowa.
Wymagane zamo-
wienie. Dziennie
składany do 5.39%
rocznie.

Certyfikaty 2 do
5 roczne \$5,000
min. składany
dziennie do 6.18%
rocznie.

5 1/4%

7 1/2%

Certyfikaty od 3
mies. do 1 roku
\$1,000 min. skła-
dany dziennie do
5.39% rocznie.

Certyfikaty
\$100,000. min.
składany
dziennie do 6.18%
rocznie.

PLATNE DZIENNE
DYWIDENDY SKŁADANE
DZIENNIE OSZCZĘDNOŚCI
UBEZPIECZONE
DO \$20,000
przez F.S.L.L.C.

Ronald Bieniek

FIRST CLASS TAVERN

"Meet Your Friends Here"

3278 So. 9th Place

Z Przyjęcia Dla Byłych Posłów Ostatniego Sejmu ZNP

Po Sejmiku odbyło się przyjęcie dla b. posłów, oraz zaproszonych gości, urządzone staraniem Komitetu przyjęć, na czele którego stał wiceprezes Gminy 8 ZNP, Tadeusz Makowski. On też zaimplementował program i po odmówieniu modlitwy spożyto doskonałą kolację przygotowaną przez byłą komisarkę Okręgu 14-go, H. Sochaczek.

Po kolacji odbył się krótki program z przemówieniami okolicznościowymi urzędników i gości.

W imieniu Gminy Nr. 8 ZNP przemawiał prezes W. Woźniak, poczem delegat Stanley Nastal przedstawił Cenzora Dworakowskiego, podkreślając Jego zasługi jako najwyższego urzędnika ZNP, przewodniczącego Rady Nadzorczej i Kolegium Związkowego.

Cenzor wyraził zadowolenie że mógł przybyć do Milwaukee po raz pierwszy w życiu. W swoim przemówieniu podkreślił on znaczenie Kolegium Związkowego, które wypuszcza przyszłych przywódców Polonii, oraz wzbogaca kulturę amerykańską, zapoznając społeczeństwo o dorobku kulturalnym Polaków. Z wielkim zadowoleniem podkreślił on fakt, że wśród 16-tu polonijnych organizacji wzajemnej pomocy ZNP jest jedyną prowadzącą wyższą uczelnię, w której studiują nie tylko Związkowcy ale i inni studenci. Największym osiągnięciem ubiegłego roku było wystąpienie na wyższe studia na Uniwersytecie Jagielloński do Krakowa, 11-tu studentów z Kolegium Związkowego.

Apelował on o dalszą pomoc i opiekę nad tą instytucją, która jest jego "oczkiem w głowie", poczem złożył gratulacje nowej Komisarce. Również krótko przemawiali i składali życzenia nowej Komisarce Komisarz Watras i red. M. E. Pankiewicz.

Przy stole honorowym zasiadali: Cenzor Dworakowski, jego sekretarz W. Samek, Komisarka Podkomorska, Komisarz Watras, prezes Gminy Nr. 8 ZNP W. Woźniak, sekretarka Gminy Nr. 8 Józefa Grawiewicz, S. Nastal, red. M. E. Pankiewicz i wiceprezes Gminy Nr. 8 Tadeusz Makowski, który po przedstawieniu gości odmówił modlitwę i podziękował wszystkim za przybycie, mimo olbrzymiej śnieżyicy, jaka nawiedziła Milwaukee.

E. Sobociński - Prezesem SPA

W związku z wakaniem jaki powstał po śmierci prezesa Stow. Polaków w Ameryce sp. Jana Kielicha odbyło się specjalne zebranie na którym dokonano wyboru na niedokończony termin, nowego prezesa.

Prezesem Stow. Polaków w Ameryce został Erwin F. Sobociński, który przez 30 lat był dyrektorem tej pol.-am. organizacji. Na tym samym zebraniu wybrano na wiceprezesa Raymunda Łączniaka a na asystenta sekretarza, Dawida Łatusa.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

FALK

DESIGNERS AND MANUFACTURERS OF A BROAD RANGE
OF QUALITY GEAR DRIVES, AND SHAFTS COUPLING FOR
INDUSTRY THROUGHOUT THE FREE WORLD

FALK CORPORATION

Milwaukee, Wis. 53201

342-3131

SZCZERE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Swoim Odbiorcom, Kontraktorom i Przyjaciółom

— składa —

GEO. J. MASIAKOWSKI, właśc. Goldmann's Electrical Dept.
930 W. MITCHELL ST. PHIL CLARK 645-9100

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku Dla Klientów, oraz Całej Polonii

FIRST WISCONSIN
NATIONAL BANK
of SOUTHGATE

Southgate Shopping Center and City of Franklin.
3333 SO. 27TH STREET

Wesołych Świąt i Szczęśliwego
Nowego Roku, życzy

Allen - Bradley
Quality Industrial Controls

and
Electrical Components

1201 S. 2nd Avenue
Milwaukee, Wis. 53204

PLACÓWKA NR. 3, S.W.A.P.

J. W. Sadowski, Komendant B. Błoński, Adj. fin.
E. Antosiewicz, I P-kom. F. Poltowicz, Adj. prot.
H. Krzemiecki, II P-kom. C. Grabowski, Ofic. kas.
1629 So. 10th Street, Milwaukee, Wisc.

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
WSZYSTKIM WETERANOM

— i —
CALEJ POLONII

Stowarzyszenie
Polskich
Kombatantów

WALKER'S
Maple Grove Tavern
Our Specialty
Luncheons After The Funeral
FIRST CLASS TAVERN
3555 So. 13th Street
672-3434

Jos and Frank
Zawacki

PIERWSZORZĘDNA TAWERNA
1337 Michigan Ave.
South Milwaukee, Wis. 53172

Naszej Klienteli
i Całej Polonii
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

South Side Sausage
Co. Inc.

3 WIELKIE SKŁADY:
1711 W. Mitchell St. 645-2108
1023 W. Mitchell St. 672-0837
3173 So. 92nd St. 372-1120

W interesie 55 lat.

Tow.
Władysława
Jagielly

Grupa 1476 Z.N.P.

Milwaukee, Wis.

EDMUND KONIECZNY,
Prezes

RALPH SAKOWSKI,
Sekretarz

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego
Nowego Roku
życzą wszystkim

Dr. L. A. Bernhard

Dr. E. Gecht

Dr. C. J. Levinson

Dr. Z. H. Slonowitz

Dr. J. Slomowitz

Dr. H. Worsencroft

Clinic: 1672 So. 9th St.

383-4700

Serdeczne życzenia Bożego
Narodzenia i Szczęśliwego
Nowego Roku wszystkim
Naszym Odbiorcom, oraz
Całej Polonii życzy

Kullmann's Better
Made Bakery

Party Cakes to Order. Let Us
Deliver Your Wedding Cake

720 W. Mitchell St.

645-2514

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
Wszystkim Aptekarzom
Odbiorcom i Całej Polonii

— zasyła —

The F. Dohmen
Company

Hutowny Skład Apteczny

2738 S. 13th St.

672-1730

Życzymy Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

DOUCAS OLDS

Milwaukee's Newest and Finest
Oldsmobile Dealer

7801 W. Greenfield Ave.

West Allis, Wis.

453-4200 453-4289

Całej Polonii Wesołych
Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego
Roku życzy

JUDGE HUGH R.
O'CONNELL

JUDGE BRANCH 17

CRIMINAL COURT

Serdeczne życzenia Wesołych
Świąt Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
Zasyłamy Wszystkim

LAYTON PARK
STATE BANK

2741 W. Forest Home Ave.

645-7100

GREENDALE OFFICE:

5635 Broad St.

421-2100

KARL RATZSCH'S
RESTURANT

320 E. Mason St.

1 block N. of Wisconsin Ave.
in Eastown

Otwarte codziennie od 11:30
rano do północy. Po rezer-
wacji dzwonić

276-2720

Wesołej Gwiazdki i
Pomyślnego Nowego Roku,
Wszystkim Klientom i
Całej Polonii życzy

MITCHELL
STATE BANK

Mitchell narożnik 11-tej ul.

645-0600

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Całej Polonii

Bruskewitz Forest
Home Chapel

321-1700 Bus at the door
number 64

2101 W. Mitchell St.

645-1013

Funeral Service since 1912

SAVE FOR A
PURPOSE

Parking in Rear

Savings Insured to \$20,000

RELIAANCE SAVINGS
AND LOAN ASSN.

3140 S. 27th St.

671-2222

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

1101 W. MITCHELL ST.

Dr. L. A. Bernhard

Dr. E. Gecht

Dr. C. J. Levinson

Dr. Z. H. Slonowitz

Dr. J. Slomowitz

Dr. H. Worsencroft

Clinic: 1672 So. 9th St.

383-4700

Serdeczne życzenia
Świąteczne i Noworoczne, dla
Wszystkich Akcjonariuszy,
Klienteli oraz Całej Polonii
LIBERTY SAVINGS AND LOAN

5812 W. Burnham St.

545-6800 West Allis, Wis. 53219

Seasons
Greetings

MASTER LOCK CO.

WORLD'S STRONGEST PADLOCKS

MASTER LOCK CO. • Milwaukee, Wis.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
wszystkim Odbiorcom

HOME STYLE
Quality Candy

SHOPPES

VISIT ANY OF OUR CONVENIENTLY LOCATED SHOPPES

JEDYNA POLSKA FABRYKA CZEKOLADEK ZAŁOŻONA
PRZEZ SP. JÓZEFA HELMINIAK

Our 55th Year — We like it here — Our 10th Shoppe

• 157 W. Wisconsin • 2040 W. Wisconsin • 7137 W. Greenfield

• Mayfair • 629 W. Mitchell • Capital Court

• Packard Plaza • Point Loomis • County Fair

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Związkowcom i Związkowczyniom

— składa —

GMINA NR. 8 ZNP

Milwaukee, Wisconsin

Miller
makes it
right!

step up
to quality...
enjoy
hearty, robust
Miller High Life...
best
of the better
beers!

The Champagne of Beers

MILWAUKEE ZGODA

M. E. PANKIEWICZ, reprezentant, 1577 W. Mitchell St. Tel. OR 1-0960

MOJE CREDO:

By gdy opuszczę placu padół,
Nie spytał Bóg Dobry: "Kto to jest?"
Ilećroć mijam wiejski kościół,
Wstępuję doń oddać Stwórcy cześć;

Wesołych Świąt Życzą Organizacje, Przedsiębiorstwa i Obywatele z Wisconsin

Parafia Św. Sakramentu So. 41st Street and W. Oklahoma Ave.	Kościół Św. Wojciecha ARTHUR V. KRAWCZYK Proboszcz S. 20th and W. Becher Sts.	Klug and Smith Co. Engineers and Contractors 4425 W. Mitchell St. 383-6100	Harold J. Jankowski ALDERMAN 11TH WARD 3329 So. 78th Street	 Gerald D. Kleczka State Representative 14th Dist. 14th Ward 3427 S. 9th Pl.	Allen R. Calhoun, Jr. ALDERMAN 3rd WARD 3429 N. Summit Ave.	Kościół Chrystusa AZOF JASHINSKY, Pastor 12ta i W. Hayes Ave.
Albin Sowinski, Edward J. Wawrzyniakowski, Proboszczowie PARAFIA ŚW. WINCENTEGO de PAUL W. Mitchell ulica i So. 21st 645-3400	JOSEPH E. SASS FUNERAL HOME Agnes Sass — Norman J. Sass 1019 W. OKLAHOMA AVE. Prywatne Parkowisko 744-3836	Marjan Kmiec ADWOKAT Biuro: 2711 W. Michigan St. Mieszkanie: 3414 So. 119th Ul.	Max Raskin SEDZIA OKRĘGOWY FILIA NR. 2	JUDGE HARVEY L. NEELEN CIRCUIT COURT JUDGE BRANCH 10	CHET AND LEONA'S FLORAL SHOP, INC. Personal Floral Designing, With Your Thought In Mind. Weddings - Business - Banquets Parties - Open Friday Evenings. 1200 W. Lincoln Ave. 645-0772	SEDZIA FRANCISZEK X. SWIETLIK 735 N. Water Ulica 276-4913
Sorgel Electric Corporation 838 W. National Ave.	JOHN M. SCHNEIDER AND SON CO. Real Estate, Loans, Insurance 817 W. Mitchell St. 645-0627	VETTER HARDWARE AND SHEET METAL Repair and Install All Heating Units — Gutters — Ducks — Venting 2578 N. Holton St. 374-1119	Arnold H. Klentz Mayor Miasta West Allis, Wis.	LINCOLN PHOTO STUDIO QUALITY SINCE 1923 636 W. Lincoln Ave. 672-5650	Adrian Realty ADRIAN R. CHOINSKI South Side Specialists in Realty 1241 W. Windlake Ave. 672-2121	DR. RICHARD J. STELMASZEWSKI DENTIST 1401 W. Oklahoma Ave. 384-7570
SUPERIOR DIE SET CORP. 900 W. Drexel Ave. Oak Creek, Wis.	Branch 1 Probate Judge WILLIAM J. SHAUGHNESSY Court House	Dr. Robert J. Karczewski DENTYSTA 3122 S. 27th Street — 383-8936	Stanley J. Kowalkowski ADWOKAT 8129 W. Lincoln Ave. 541-6611 Mieszkanie: 2302 S. 82nd St. 541-9360	Harold J. Jaskolski ADWOKAT Office: 7635 W. Oklahoma Ave. Res.: 8003 W. Euclid Ave.	CHOJNACKI PHARMACY R. A. CHOJNACKI Wypełnia Recepty — Wysyła Lekarstwa do Polski. Free Prescriptions Pick-Up and Delivery 1835 So. 25th St. 383-0694	FALCON HALL AND TAVERN Sala Do Wymagania Na Wszelkie Okazje 1575 W. Beche Street 384-4484
Towne Realty, Inc. 1105 W. Lincoln Ave. 672-7844	Gerald Skibinski SUPERVISOR 12TH WARD Office: 637 W. Mitchell St. Home: 1957 So. 12th St.	Dr. Joseph Kaja DENTYSTA 616 W. Lincoln Ave. 645-7281	John Rauschenberger Co. ROPE, TWINE, PAPER, AND WIRE PRODUCTS 193 N. Broadway 271-2569	GRAND STUDIO Raymond Ignatowski, Prop. PHOTOGRAPHERS 539 W. Mitchell St. 384-5590	Joseph C. Czerwinski STATE REPRESENTATIVE 8th Dist. — 8th Ward 1230 So. 34th Street	FENNIG FUNERAL HOME Harry Fennig — Thomas Fennig Przedsiębiorcy Pogrzebowi 525 W. Lincoln Ave. 645-5520
Industrial Towel and Uniform 5300 W. Lincoln Ave. 321-4200	Alex R. Sowinski Pierwszorządca Tawerna 1584 W. Forest Home Ave. 383-6182	Elmer W. Roller CIRCUIT JUDGE SEDZIA OKRĘGOWY FILIA No. 5	OSMAŃSKI HEATING-SHEET METAL WORKS, INC. 907 W. National Ave. 672-2086	Helwig Carbon Products Inc. 2550 N. 30th Street 372-3113	Ks. Antoni Czaja PROBOSZCZ Parafii Św. Jana Kantego i Asystenci Parafia Św. Jana Kantego So. 9th Place i W. Dakota St.	FEERICK FUNERAL HOMES Two Convenient Locations (Ample Parking) 2025 E. Capital Dr. 962-8383 4620 W. North Ave. 444-1617
THOMAS E. ZABLOCKI COUNTY CLERK	B. F. SPOTT Realnościowiec — Realtor 1420 W. Lincoln Ave. 645-3200	Greater Milwaukee Bowling Assn. 6055 W. Fond du Lac Ave. 463-5590	VICTOR A. NAPIERALSKI Adwokat i Komisarz Sadowy 1227 W. Lincoln Ave. 383-1276	HIGHWAY RESTAURANT świetne potrawy, doskonała obsługa, śniadania, obiady i kolacje. Restauracja otwarta codziennie, od 6-ej rano do 12-ej w nocy. 565A W. Lincoln Ave. 383-9566	James C. Devitt STATE SENATOR 28 District Milwaukee 23rd, Racine 3rd and Waukesha 4th Assembly Districts	Dr. Louis B. Uszler LEKARZ I CHIRURG 569 W. Lincoln Ave. 645-1543
ROSOLEK-WORDEN FUNERAL HOME Obsługa Wszelkich Wyznań i Kościołów 1403 W. Hayes Ave. 645-1199	MAX A. SASS AND SONS FUNERAL HOME Serving All Faiths. Complete and Courteous Service. Air Conditioned. Convenient to Greendale, Hales Corners, New Berlin. 1515 W. Oklahoma Ave. 645-4092 Private Parking Facilities.	Prałat Raymond A. Punda Parafia Św. Stanisława So. 5th i W. Mitchell St.	E. MICHAEL McCANN CITY ATTORNEY MILWAUKEE COUNTY	Michael J. Barron EAST SIDE SUPERVISOR AND ATTORNEY 3rd District 110 E. Wisconsin 272-4344	Edw. A. Dudek ADWOKAT I KOMISARZ 780 N. Water Street 273-3310	Theodorus F. Wasielewski Francis T. Wasielewski Wasielewski & Wasielewski ADWOKACI 637 W. Mitchell 645-3264
ERVIN J. RYCZEK SUPERVISOR 11-EJ WARDY 3631 W. Ruskin Street	Schaff Funeral Service The Right Service at the Right Price. For 3 Generations. Convenient to Greendale, Hales Corners, New Berlin. W. Lincoln Ave. St. — So. 60th St. 541-7533	Tadeusz J. Pruss SEDZIA CYWILNY	LOUIS J. MOSAKOWSKI CLERK CITY HALL 2005 10th Ave. South Milwaukee, Wis.	Art Flower Shop ROMAN B. J. KWASNIEWSKI Wszelkie materiały do robienia sztucznych kwiatów na srebrne lub złote uroczystości. Rozmaite ozdoby z "Plastic" 1024 W. Lincoln Ave. 384-2332	Ellen Pastry Shop 960 W. Oklahoma Ave. 744-1436	WHITE EAGLE BUILDING AND LOAN ASSN. Mrs. Alice Luba, Secy. 2117 W. Mitchell St. 645-7315 Mortgage Loans ate Our Business
Stanley A. Rypel ARCHITECT 928 W. Oklahoma Ave. 481-4820	SCHMIDT and BARTELT FUNERAL HOMES Known for service since 1887 3 convenient locations. WATKINSONA 10121 W. North Ave. 774-5010 WHITEFISH BAY 306 W. Silver Spring Dr. 964-3040 MILWAUKEE 5050 W. Vliet St. 453-2800	Dr. T. J. Pionkowski DENTYSTA 3075 So. 13th Street 383-1587	DR. CONRAD E. MIETUS DENTYSTA 1041 W. Mitchell St. 672-2469	Best Realty Co. GRACE RUTKOWSKI, Realtor 926 W. Oklahoma Ave. 481-1700	John Ernst Cafe "SINCE 1878" American and European Food Fine Wines - Cocktails Entertainment Nightly Ample Parking 600 E. Ogden Ave. 273-5918	Ks. Jan A. Wiczorek, Proboszcz i Ksieża Asystenci z Parafii Św. Heleny So. 10th St. i W. Holt St. 744-3695
HENRY F. RZECZKOWSKI ADWOKAT 2363 So. 13th Street 672-0198	Milwaukee Valve Co., Inc. 2375 So. Burrell Milwaukee, Wis.	DR. ANTONY A. PIONEK DENTYSTA 3306 S. 27th Street 672-8494	DR. EDMUND MAJCHRAK DENTYSTA 703 W. Mitchell St. 645-3923	Geo. A. Bowman SEDZIA SADU MAŁOLETNICH Branch 11 Children's Court 10201 W. Watertown Plank Rd. 258-9910	Evers Funeral Home 1224 W. Greenfield Ave. Dignified — Thoughtfulness Service Serving All Faiths	DR. FRANK A. WIŚNIEWSKI DENTYSTA 1206 W. Lincoln Ave. 383-6460
Parafia Św. Jadwigi KS. FRANK J. YANIAK KS. JOSEPH H. HAAS N. Humboldt and E. Brady	LEO B. HANLEY SEDZIA Supreme Court Justice	Ronald G. Parys SENATOR 9th District, 4, 6 and 13th wards City of Milwaukee 1st, 2nd and 3rd wards of Glendale	MADER'S German Restaurant 1037 N. 3rd Street Open 11:30 A.M. to 9 P.M. Every Day	Dr. Tadeusz S. Buszkiewicz SPECJALISTA CHOROBY DZIECIĘCYCH 3333 H So. 27th St. 672-8858	Basse Agency "Consult Us, For Your Insurance Needs." 1013 W. Greenfield Ave. Milwaukee, Wis. 53204	Ks. Raymond Witkowski Proboszcz i Asystenci Parafii Św. Jacka W. Becher i So. 15ta ulica
St. James Church KS. JOHN R. KOLANKO 7171 So. 27th Street Franklin, Wis.	SUMINSKI FUNERAL HOME 1220 E. Brady St. 273-6594 South Milwaukee, Wis. 1202 Milwaukee Ave. 762-2700	DR. FRANK J. PALLASCH LEKARZ I CHIRURG 2411 W. Capital Drive 445-5400	MICHAŁ MACHOS TAWERNA Sala do wynajęcia na Wszelkie Okazje 926-932 E. Center St. 264-9977	WILLIAM P. ATKINSON State Representative Cudahy, and South Milwaukee 1115 16th Ave. South Milwaukee, Wis.	A. Szczerbinski and Co. Lincoln Homes Realty RALPH A. ANDRZEJEWSKI President 2222 So. 13th Street	Henry J. Wojcik Realnościowiec — Realtor 1400 W. Forest Home Ave. 672-4700
John J. Fleming CITY ATTORNEY City Hall	WALTER H. STANKOWSKI Malarz - Dekorator, Zmierzacz Ścian Chetnie podaje oszacowania. 2437 W. Kimberley Ave. 282-8337	SAM L. ORLICH STATE REPRESENTATIVE MEMBER OF ASSEMBLY 12th District — 12th Ward 1307 So. 11th Street 672-4865	Nicholas F. Lucas MUNICIPAL JUDGE OF WEST ALLIS, WIS.	AMERICAN SODA WATER CO. All kinds of Soda Waters. 1703 So. 43rd St. 645-7054 4040 W. Loomis Rd. 282-9992	Rud J. Talsky, Inc. REAL ESTATE, INSURANCE MORTGAGE LOANS 1601 W. Mitchell St. 645-5960	BERNICE TAP Joseph and Bernice Wojdacz Pierwszorządca Tawerna 1501 S. 3rd Street 383-5020
Wszyscy Ojcowie z Bazyliki Św. Jozafata W. Lincoln Ave. i S. 6-ej Ul.	Jerome M. Korpala ADWOKAT 1227 W. Lincoln Ave. 645-6266	Northern Bank MILWAUKEE'S LARGEST OUTLYING BANK Open Fri. Evening until 8 P.M. 3536 W. Fond du Lac Ave. 445-8200	LONE PINE INN Fine Restaurant — Tavern 1572 W. Grant St. 384-7215	3 Piękne Składy Obuwia Branovan 2111 W. North Ave. 1223 W. Greenfield Ave. 1009 W. Mitchell St.	Raymond J. Tobiasz STATE REPRESENTATIVE 11th Dist. — 11th Ward 3145 So. 50th Street 545-6355	MICHAEL S. WOLKE SHERIFF OF MILWAUKEE COUNTY
GENE & MARCY'S TAP Skowronski's Prop. Kregielnia i Bufet 2042 W. Lincoln 383-9586	KONICKI HEATING-AIR CONDITIONING CO. Mueller Climatrol House Heating Dealer. Gas, Oil, Forced Furnaces. Conversion Units - Furnaces Sheet Metal Service 1919 So. 13th St. 383-3380	Judge John A. Fiorenza Sędzia Powiatowy Filia Nr. 10	LISTWAN'S BAR RAY LISTWAN, Owner 1329 E. Brady Street 273-1085	Dr. Irene Brzezinski DENTYSTA 1026 W. Lincoln Ave. 384-0310	Tyborski Funeral Home Tyborski Howell Chapel Alvin J. Tyborski, Mortician Air Conditioned Ample Parking 3801 So. Howell Ave. 744-7039	ALLIANCE HALL Sala do wynajęcia na wszelkie okazje Stanley i Sophie Jadwiewicz Zarządcy 809 W. Burnham ulica
JAN F. and WANDA GMINSKI BIURO REALNOŚCI Ubezpieczenia 2221 S. 16th Street 645-7234	EDMUND J. KRAWCZYK ADWOKAT 1245 W. Windlake Ave. 645-9062	FIRST FEDERAL SAV. - LOAN ASSN. AMERICAN SAV. - LOAN ASSN. Stanley Celichowski Manager 634 W. Mitchell St.	Roman's Jewelers ROMAN A. FLEIS 3 Licensed Watchmakers. All Watches Electrically Tested for Greater Accuracy 1515 W. Lincoln Ave. 672-3392	Dr. C. S. Cajski DENTYSTA 1227 W. Lincoln Ave. 672-3764	Fred Usinger, Inc. SAUSAGE FACTORY 1030 No. 3rd Street 276-9100	HENRY J. BALL AND SONS GENERAL CARTAGE 1713 W. Pierce St. 645-2621

Janek
Wawrzyniakowski
645-7525

MILWAUKEE ZGODA

M. E. PANKIEWICZ, reprezentant, 1577 W. Mitchell St. Tel. OR 1-0960

MOJE CREDO:

By gdy opuszczę placu padół,
Nie spytał Bóg Dobry: "Kto to jest?"
Niekróć mijam wiejski kościół.
Wstępuję doń oddać Stwórcy cześć;

Z Gminy 8 ZNP

Roczne a zarazem wyborcze zebranie Gminy Nr. 8 ZNP odbędzie się we wtorek, 5-go stycznia. Zebranie odbędzie się w Domu Związkowym, o godzinie 7:30 wieczorem.

Przypomina się wszystkim Grupom ZNP przynależnym do Gminy Nr. 8 ZNP, ażeby wybrały swoich delegatów do Gminy na swych zebraniach w miesiącu grudniu. Wybrani delegaci powinni przynieść z sobą podpisane mandaty, ażeby mieć prawo do głosu w wyborze nowego zarządu Gminy na rok 1971.

Rok ten, który jest rokiem Sejmowym jest bardzo ważny w naszej organizacji. W maju odbędą się wybory posłów na Sejm ZNP i dlatego jest pożądanym, ażeby wszyscy delegaci z poszczególnych Grup wzięli czynny udział w poczynaniach Gminy Nr. 8 ZNP, oraz wybrali odpowiednich ludzi do zarządu, od którego będzie zależeć dalszy rozwój naszej organizacji. — Józefa Gralewicz, sekretarka Gminy.

Z Wieczery Wigilijnej Towarzystwa "Polonia"

Tradycyjna wieczerza wigilijna Tow. Polonia, Grupa 3100 ZNP odbyła się w sali Sokolni w ubiegłą niedzielę popołudniu.

Gości powitał sekretarz fin. Józef Kuras, prosząc na przewodniczącego założyciela Grupy, red. M. E. Pankiewicza.

Po odmówieniu modlitwy przez Janusza Okszę Czechowskiego spożyto sutą kolację, poczem przystąpiono do wykonania bogatego programu artystycznego. Przewodniczący poprosił b. komisarke Okręgu 14 ZNP, Władysławę Podkomorską do przemówienia a prezesa Woźniaka do złożenia życzeń.

Na program artystyczny złożyły się deklamacje Janinki Jaworskiej, Janka Jaworskiego, i A. Woliesia. Marek Karbownik odegrał na akordeonie kilka utworów a Kółko Młodzieży pod kier. Wandzi Kuras i Ireny Salapaty wykonało cztery tańce ludowe. W pięknych, barwnych strojach narodowych, panienki ta-

czyły z gracją, zbierając zasłużone brawa.

Następnie chóralnie sala odśpiewała kilka koled, poczem zjawili się na sali św. Mikołaj, którym był p. Oksza Czechowski. Rozdał on dzieciom podarki zakupione przez Grupę.

Po występie znów Marka Karbownika, jego utalentowana siostra młoda tancerka Danuta Karłowicz z "Romeo i Julia".

Był to jeden z najpiękniejszych numerów tego wieczoru, bowiem panna Danuta ma nie tylko piękna aparycję i wdzięk ale również tańczy jak zawodowa baletnica i otrzymała duże brawa a sala domagała się bisu.

Przewodniczący podziękował paniom za przygotowanie kolacji a wszystkim za tak liczne przybycie na wspólną wieczerzę wigilijną, która była 20-tą z rzędu tego młodego i energicznego Stowarzyszenia.

Na występie wieczoru przewodniczący powitał nowego członka Grupy, Ryszarda Suzańskiego, który przybył kilka miesięcy temu do Milwaukee z Polski i obchodził pierwszą Gwiazdkę na wolnej ziemi amerykańskiej, na którą dostał się po wielu dramatycznych przejściach poprzez kontynent europejski.

Kalendarzyk Imprez

31 grudnia: Wielki Bal Sylwestrowy, SPK. Sala Federacji, początek godz. 2 wieczorem.

5-go stycznia: Roczne wyborcze zebranie Gminy Nr. 8 ZNP. Dom Związkowy, godz. 7:30 wieczorem.

10 stycznia: Oplatek SPK. Sala Nowej Federacji, godz. 2 popołudniu.

10 stycznia: Instalacyjne zebranie Urzędników Gminy Nr. 8 i Grup do niej przynależnych. Dom Związkowy, godz. 5-ta popołudniu.

23 stycznia: Bal 20-lecia Tow. Polonia, Grupa 3100 ZNP. Five Star Hall, godz. 8-ma wieczorem.

13 lutego: Tradycyjny Bal Wojska Polskiego. Staniem SPK. Eagle Club, godz. 8 wieczorem.

24 lutego: Mazowsze, Performing Arts Center, godz. 8 wieczorem.

Zaręczenia

Pp. Janostwo Miklaszewscy, 1738 Hickory Str., South Milwaukee, ogłosili tu zaręczyny swej córki Mary Ann Miklaszewskiej z panem Duane Rich, synem pp. Gordon Rich z pnr. 4208 W. Orchard Str. Ślub ich odbędzie się w czerwcu przyszłego roku w kościele św. Wojciecha.

W ubiegłym tygodniu odbyły się zaręczyny panny Sharon L. Zimmermann z panem Tomaszem Fiałowskim. Przyszła panna młoda jest córką pp. Richard Zimmermann z pnr. 8221 W. Muriel Pl., a jej narzeczoną jest synem pp. John Fiałkowski z pnr. 2769 N. Weil Str.

Przyszła panna młoda jest studentką na Uniw. Wisconsin. Ślub ich jest przewidziany na 12-go czerwca przyszłego roku, w kościele Corpus Christi.

RICHARD G. KLEINDIENST (na zdjęciu), zastępca generalnego prokuratora w Washingtonie, D.C. zapytany jak powinien w razie potrzeby reagować rząd Stanów Zjednoczonych na terrorystyczną akcję uprowadzenia osobistości świata politycznego oświadczył, iż nawet gdyby w rachubę wchodziła najbliższa rodzina prezydenta rząd nie powinien pertraktować z terrorystami. "Lepiej jest poświęcić się raz żeby zapobiec licznemu podobnym wypadkom w przyszłości".

Wauwatosa Realty Kupiła Lucey Realty

Wauwatosa Realty Co., największa kompania realnościowa w Wisconsin wykupiła w ubiegłym tygodniu Lucey Realty Service, której prezesem jest nowo wybrany gubernator naszego stanu, Patrick Lucey.

Lucey Realty posiada dwa biura w Madison i zatrudnia 20 agentów, sprzedając przeciętnie około 350 domów rocznie.

Wauwatosa Realty posiada siedem biur w Milwaukee, Waukesha i Washington County, zatrudniając ponad 100 agentów

sprzedażowych. Jest to największa kompania realnościowa w Wisconsin, która sprzedaje rocznie około 1,300 domów na sumę \$30 milionów. W ubiegłym miesiącu sprzedała ona 25,000-czny dom w czasie 25 lat swego istnienia.

Prezes Wauwatosa Realty Co., John Horning, ogłaszając kupno Lucey Realty powiedział, że jego ambicją jest, ażeby kompania Wauwatosa R.C. objęła cały stan i miała swoje filie we wszystkich większych miastach Wisconsin.

SZCZERE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU — zasyła
Tow. Rzeczpospolita Polska
GRUPA 2138 Z.N.P.

Tadeusz Makowski, Prezes

Maria Krolasik, Sekr.

Wydz. Kongresu Polonii Amerykańskiej

Życzy Polonii Milwaukeej
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Swiom Pacjentom i całej Polonii

DR. ANTONI MARKUSIEWICZ
1846 W. Atkinson Ave. Milwaukee, Wis. 2366 South 13th St.

Wesołej Gwiazdki, i Szczęśliwego Nowego Roku,

dla całej Polonii

ACME ENGINEERING CO.

FABRYKA MASZYN

WACŁAW GŁOWACKI, Prezydent

4160 So. 13th Street — 281-8860

Najserdeczniejsze życzenia
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego
Nowego Roku, Polskiej Klienteli
oraz całej Polonii

**FIRST WISCONSIN
BANKSHARES BANKS
in Milwaukee**

FIRST WISCONSIN NATIONAL BANK OF MILWAUKEE
(14 citywide locations) • BROOKFIELD NATIONAL BANK
FIRST NORTHWESTERN NATIONAL BANK OF MILWAUKEE
MAYFAIR NATIONAL BANK OF WAUWATOSA • MEQUON
NATIONAL BANK • FIRST WISCONSIN NATIONAL BANK
OF SOUTHGATE

Your Wisconsin Master Charge® Banks

Wesołych Świąt Życzą Organizacje, Przedsiębiorstwa i Obywatele z Wisconsin

**GUTOWSKI
FUNERAL HOME**
L. Fietz, Dyrektor
Kompletna grzezna usługa. 2
osobne kaplice. Air-conditioned.
2007 S. 15th St.
645-0532

**SENATOR
Casimir
Kendziorski**
Third District

**Kramer Heating
& Mfg. Inc.**
HEATING and VENTILATING
2585 S. 33rd Street
383-0043

**INTERSTATE PRINTING
& CALENDAR CO.**
Programs, Church Bulletins,
Book Matches,
Advertising Novelties.
2075 S. 13th St.
672-4496

**LINCOLN
REXALL PHARMACY**
Kenneth R. Moberg, Pharmacist
Complete Prescription Service
Free Prescription Delivery
Open Daily 9:30 to 9:30 Weekdays
9:30 to 9:00 Sat. and Sundays
33rd and W. Lincoln Ave. 383-1765

St. Helen St. Gerard St. Roman St. Alexander
Piszczyk
SOUTH VIEW PHARMACY
FREE PRESCRIPTION
FREE DELIVERY
3462 So. 13th St. 682-0214

**Lakeside
Laboratories**
Div. of Colgate Palmolive Co.
1707 E. North Ave.
271-9400

Arnold J. Gazinski
ADWOKAT
7635 W. Oklahoma Ave.
541-3433

**NOEHRE'S
HOME MADE SAUSAGE
SHOP**
728 W. Mitchell Street
672-5690

James A. Rutkowski
ATTORNEY and STATE
REPRESENTATIVE of 23 DIST.
926 W. Oklahoma Ave.
Mieszkanie: 10223 Kay Parkway
Hales Corners, Wis.

St. Veronica St. Augustine
**ST. FRANCIS
REXALL PHARMACY**
3567 S. Howell Ave.
481-6700
St. Stephen St. Roman

NATIONAL BAKERY CO.
Rozmaite gatunki Pieczywa
Wisniewski Bracia
Stanisław i Bruno
3200 So. 16th Avenue
672-1620
W Nowym i Większym Lokalu

Immaculate Sacred Heart Parishes
**SOUTH SHORE
PHARMACY**
PRESCRIPTIONS - GIFTS
2532 E. Oklahoma Ave.
482-1710

**AMERICAN SERB
MEMORIAL HALL**
WE SERVE THE FINEST
IN FOODS
Catering to Industrial Parties
Accommodations for 50 to 600
Dial 545-6030
5101 W. Oklahoma Ave.

KANSAS BAR
Roman Strykowski
Można Tu Spotkać Przyjaciół
i Przyjemnie Spędzić Czas.
3672 S. Kansas Ave.

**Lincoln Savings &
Loan Assn.**
2222 So. 13th Street

GLOBE OPTICAL CO.
Dopasujemy Okulary i Przyrządy
do Naprawy Słuchu.
Płine Reparatce Wykonujemy
na Poczekaniu.
1801 So. 11th Street at Maple
645-1714

John L. Czarnecki
ALDERMAN 17th WARD
3313 S. New York Ave.
483-7143

ALVERNO COLLEGE
Milwaukee, Wis.
PRIVATE LIBERAL ART
COLLEGE FOR WOMEN
Founded by The School Sisters of
St. Francis

W. J. Lazynski, Inc.
GENERAL CONTRACTORS
4445 No. 124th Street
781-8700

JOHN E. PRZYBYLSKI
IMPORTER FROM POLAND
Co Polska posiada, to pan
Przybylski ma na składzie.
4101 W. Greenfield Ave.
384-1442

**Eagle
Knitting Mills,**
Div. of Zwicker Knitting Mills, Inc.
507 So. 2nd Street
Milwaukee, Wis. 53204

Stanley J. Cybulski
ADWOKAT
Biuro: 3625 W. Oklahoma Ave.
383-3900
Mieszkanie: 3147 So. 33rd St.

MARTY LARSEN
SUPERVISOR
13 District — 13 Ward
3314 N. Bremen St.

ŻYCZENIA Z CUDAHY

Serdeczne Życzenia Wesołych
Świąt Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Naszym Robotnikom,
Ich Rodzinom, Odbiorcom,
Rzeźnikom i całej Polonii

— składa —

Patrick Cudahy, Inc.

MEAT PRODUCTS
Cudahy, Wis.

**CUDAHY
TANNING CO.**
5043 S. Packard Ave.
Cudahy, Wis.
483-8100

**Tomaro
Contractors, Inc.**
2727 E. Layton Ave.
Cudahy, Wis.

**Dr. Manfred
Landsberg**
LEKARZ i CHIRURG
4775 S. Packard Ave.
Cudahy, Wis.
744-3108

**DRS. EDWARD J.
TOMASIK & ASSOCIATES**
OPTOMETRISTS
3333 So. 27th Street 383-5553
W CUDAHY:
3553 E. Layton Ave 744-0449

Parafia Św. Rodziny
Ks. Feliks F. Taterczyński
Proboszcz
3767 E. Underwood Ave.
Cudahy, Wis.

**PULASKI HALL and
COCKTAIL BAR**
RAYMOND GŁOWACKI,
Właściciel
3900 E. Pulaski Ave.
Cudahy, Wis.
481-3068

**ROMANOWSKI
OIL COMPANY**
Shell Fuel, Oil, 24 Hour Burner
Service. Day or Night.
Phone: 744-6850
4666 S. Packard Ave.
3771 E. Morris Ave.
Cudahy, Wis.

**DRS. FINE - LANDO
CLINIC**
LEKARZE i CHIRURDZY
3533 E. Ramsey Ave.
Cudahy, Wis.
769-6600

**NERO
FUNERAL HOME**
CUDAHY and SOUTH
SHORE AREA
3701 E. Layton Ave.
Cudahy, Wis. 744-6730

Ackerman Clinic
LEKARZE i CHIRURDZY
4818 So. Packard Ave.
Cudahy, Wis.
482-0840

Zoeller's Shoe Store
4654 So. Packard Ave.
Cudahy, Wis.

QUICK REALTY
3715 E. Layton Ave.
Cudahy, Wis.

Dr. F. J. Zolnowski
DENTYSTA
3456 E. Plankinton Ave.
Cudahy, Wis.
744-4204

Wesołych Świąt i
Szczęśliwego Nowego Roku
Życzymy Wszystkim

**GEO. J. MEYER
MFG. CO.**

Pkgng Machinery
4751 S. Meyer Place
Cudahy, Wis.

Wszystkim Naszym Klientom
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
i całej Polonii

— życzy —
**FIRST
NATIONAL BANK
OF CUDAHY**
3644 E. Birchwood Ave.
Cudahy, Wis.

Serdeczne życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Polonii składa

**CUDAHY
MARINE BANK**
Hours: Mon - Thurs 9-4
Fri 9-8 P.M. Sat. 9-12
4702 So. Packard Ave.
Cudahy, Wis.

Popierajcie Tych,
Którzy Ogłaszają Sie
w Dzien. Związkowym

MILWAUKEE

Jerzy Sadowski Został
Prezesem Grupy 3100 ZNPWybór Nowych Władz; Bal 20-Lecia
Przyłączenia Grupy Nr. 3156 ZNP
Do Tow. Polonia, Grupa 3100

W ubiegłą niedzielę odbyło się roczne wyborcze zebranie Tow. Polonia Grupa Nr. 3100 ZNP.

Zebrań zabrał prezes W. Woźniak, poczem odczytano i przyjęto protokół z zebrania wyborczego z poprzedniego roku. Po przyjęciu korespondencji postanowiono zakupić bilety dla wszystkich delegatów do Gminy Nr. 8 ZNP na instalacyjne zebranie.

Krótkie sprawozdanie z całorocznej działalności złożył prezes, wiceprezes i wiceprezes a bardzo obszernie i wyczerpująco sekretarz finansowy Grupy, J. Kuras. Z jego sprawozdania wynika, że Grupa 3100 ZNP liczy 253 członków, w tym 181 pełnoletnich i 72 małoletnich. Jedną trzecią z członków Tow. Polonia to młodzież, która rokuje jak najlepsze nadzieje na przyszłość.

Sprawozdanie finansowe złożył skarbnik J. Sadowski a w imieniu komisji rewizyjnej odczytał protokół J. Pajczkowski.

Ze sprawozdania wynika, że majątek Grupy wyraża się obecnie sumą \$2,650.00 i że gospodarka Tow. była rozsądną i dokładną. Zebranie przyjęło do sprawozdania z uznaniem.

Wybory Nowych Władz

Prezes poprosił znaną i zasłużoną Związkowszczyznę, b. komisarz Okręgu 14-go ZNP, Władysława Podkomorską do przeprowadzenia wyborów nowych władz. Umiejętnie przeprowadziła ona wybory, zaczynając od zaproszenia komisji wyborczej, w skład której wchodził: J. Jo-

achimczyk, Pajczkowski i Karpowicz.

Ponieważ na urząd prezesa było dwóch kandydatów, wybory odbyły się przez tajny balot. Jerzy Sadowski został wybrany większością głosów przeciw W. Woźniakowi. Również na skarbnika odbyły się wybory przez balotowanie i tu został wybrany Karpowicz, bijąc W. Woźniaka.

Na inne urzędy nie było więcej kandydatów więc wybrano ich przez akklamację. Zarząd Tow. Polonia na rok następny przedstawia się następująco: Jerzy Sadowski, prezes; M. Kuras, wiceprezes; T. Stomma, wiceprezes; J. Kuras, sekr. fin.; K. Karpowicz, skarbnik i W. Kuras, sekr. prot.

Delegatami do Gminy Nr. 8 ZNP wybrani zostali: M. E. Pankiewicz; J. Kuras, Kordasiewicz, W. Woźniak, J. Sadowski, M. Kuras i Welz.

Następnie załatwiono cały szereg spraw nowych m. inn. odczytano pismo Zarządu Głównego ZNP o połączeniu Grup 3100 ZNP i Nr. 3156 ZNP.

Zabrani jednogłośnie zgodzili się na przyłączenie do Tow. Polonia Grupy 3156 ZNP z tym, że nowa Grupa będzie miała ten sam numer 3100 oraz nazwa pozostania ta sama "Polonia".

Red. Pankiewicz poruszył sprawę zbliżającej się 20 rocznicy założenia Tow. Polonia i apelował, aby zdobyć najmniej 20-tu nowych członków. Po krótkiej dyskusji, postanowiono urządzić bal 20-lecia, który odbędzie się w sobotę 23-go stycznia.

P. Podkomorska podała do wiadomości, że zaproszenie nowych władz Grupy odbędzie się na wspólnej instalacji w Gminie Nr. 8 ZNP. Po załatwieniu wszystkich spraw zebranie odroczone.

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

Całej Polonii Milwauckiej

— składa —

TOWARZYSTWO

POLONIA

Grupa 3100 ZNP

Koelsch

Funeral Home

Established 1903

THREE GENERATIONS

476-0052

7626 W. Greenfield Ave.

WESOŁY GWIAZDKI

SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

Polonia Sport Club,

Inc.

2491 So. 12th Street

CLUB ROGERS

Cocktail Lounge

Sigmund W. Grabowski, Prop.

HOT PLATE LUNCHES

CHILI — SANDWICHES

1720 W. Forest Home Ave.

GMINA NR. 201

—

GRUPA NR. 534

Z.N.P.

— życzy —

Całej Polonii

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

GMINA 115

Z.N.P.

w Milwaukee, Wis.

ANIELA KNAP,

Prezesa

WM. PLACEK,

Sekretarz

WESOŁY GWIAZDKI I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Penneys
The Christmas Place
J. C. Penney Co., Inc.
1135 W. MITCHELL ST.

Wesołych Świąt

Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Swoim Klientom, oraz Całej Polonii

— życzy —

LINCOLN STATE BANK

W. Lincoln at So. 13th Street

Członek "Federal Deposit Insurance Corp."

MAX GAPIŃSKI, Prezes

J. M. MURRAY, Asyst. Wiceprezes i Kasjer

Wiadomości Ze Stanu Indiana

KRONIKA z GARY, LA PORTE, EAST CHICAGO —
MICHIGAN CITY, HAMMOND, WHITING i OKOLICY

Pisze Aleksander Wachel, 6516 Kentucky Ave., Hammond, Indiana.

Telefon: Tilden 4-2997

Grupa 3095 ZNP
Urządza "Opłatek"

Tradycyjnym i przyjętym już zwyczajem Tow. Gen. Sikorskiego, Grupa 3095 ZNP łączy Wiecek Instalacyjny ze świątecznym programem "Opłatek". Impreza ta ma już wyrobioną renomę i cieszy się wielkim poparciem ogółu polonijnego.

Program "Opłatek" obejmuje łamanie się opłatkiem, podarunki gwiazdkowe dla działu przy należnej do Grupy 3095 ZNP, sutą kolację, zaproszenie Zarządu na rok 1971 i zabawę taneczną przy dźwiękach popularnej polskiej orkiestry.

Program ten rozpocznie się o godz. 5:30 pod wieczór, w sobotę, dnia 9go stycznia, 1971 roku, w sali Weteranów, 241 Gostlin ul., w North Hammond. Bilety w minimalnej cenie na choćby częściowe pokrycie kosztów są już do nabycia u członków komitetów, jakoteż będą dostępne przy kasie w dniu imprezy.

Komitet serdecznie wszystkich zaprasza.

Noc Sylwestrowa
Placówki 40 SWAP

W czwartek, dnia 31go grudnia, rb. Polonia w mieście Hammond powita Nowy Rok na wspaniałe zapowiadającym się Balu Nocy Sylwestrowej staraniem Placówki 40 SWAP i Korpusu Pomocniczego Pan. w sali Weteranów, 241 Gostlin ul., w North Hammond.

Komitet apeluje serdecznie do bywalców i miłośników polskiej muzyki o przedwczesne zakupu biletów w siedzibie klubowej Placówki. (Tel. WE 3-9347).

Cena biletu (minimalna) włącznie kolację, tradycyjne ciasteczki, wieniec i grzechotki na powitanie Nowego Roku.

Komitet zapewnia, że tegoroczny Bal Nocy Sylwestrowej w Weteranów w North Hammond będzie najokazalszy w historii imprezy.

Instalacja-Zabawa
Okręgu 5-go L.M.

Wśród organizacji, pracujących dla dobra Polonii, na niwie społeczno-narodowej przoduje od wielu lat Okręg 5 Ligi Morskiej pod kierownictwem wybitnego prezesa kolegi Stefana Robaka. Obchody "Świąt Morza", sponsorowane przez Okręg 5-ty są zawsze patriotyczną manifestacją Polonii, światowej swej roli w życiu społeczeństwa amerykańskiego. Wszelkie dochody z imprez Okręgu przeznaczane są zawsze na cele humanitarne-społeczne.

"Łącząc przyjemne z pożytecznym" Okręg 5 Ligi Morskiej urządził doroczny Wiecek Instalacyjny w sobotę, dnia 23go stycznia, 1971 roku, w sali Vicky's Melody Hall pnr. 347 154th Place w Calumet City. Początek programu o godz. 5:30 pod wieczór.

W jednogodzinny program instalacyjny będzie: złożenie przysięgi przez nowoobраниch urzędników Okręgu 5go, sutą kolację i krótkie przemówienia wybitnych gości.

Udział w programie instalacyjnym i wesołej zabawie tanecznej zapowiedzieli już przedstawiciele Okręgów 2-go i 7-go z Chicago, sąsiednich Oddziałów z South Chicago, oraz organizacji polonijnych w Indiana.

Komitet imprez Okręgu 5go Ligi Morskiej uprzejmie zaprasza wszystkie organizacje polonijne, przyjaciół z Gary, Whiting, Hammond i East Chicago, oraz wszystkich miłośników polskiej muzyki i zabawy.

Bilety w przystępnej cenie będą do nabycia przy kasie w dniu imprezy: 23go stycznia, 1971 roku, w Calumet City.

Klub Syrena
Zaprasza

Doroczny Wiecek Instalacyjny Klubu Sportowego Syrena odbędzie się w sobotę, dnia 30go stycznia, o godz. 5:30 pod wieczór, w sali Legionu Amerykańskiego, 4003 Alder ul., w Indiana Harbor. Komitet serdecznie uprasza organizacje polonijne, przyjaciół i sportowców o zarezerwowanie sobie tego dnia na udział w milej i towarzyskiej zabawie Syreniaków. W programie kolacja i zabawa taneczna.

Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych

— składa —

APOLONIA
ŁUKASZEWSKA
WICEPREZESKA

Pomocny Dla Polskiego Seminarium
Duchownego w Orchard Lake, Mich.
przy parafii św. Józefa
w East Chicago, Ind.

Maria Drewno Ponownie Prezeską
Grupy 114, Tow. PułaskiegoKomisarz T. Wachel Przeprowadził
Obrady Wyborcze

W czwartek, dnia 10go grudnia, rb. o godz. 8 wiecz. w sali Weteranów pnr. 241 Gostlin ul., w North Hammond, przy licznych udziałach członkostwa odbyło się posiedzenie wyborcze Tow. im. Gen. Pułaskiego, Gr. 114 ZNP.

Obrady wyborcze według regulaminu związkowego biegle przeprowadził komisarz Okręgu 15 ZNP Tadeusz Wachel, sekretarza Sławomir Gieryski.

W skład zarządu Grupy 114 ZNP na rok 1971 przez akklamację weszli: prezeska Maria Drewno (po raz drugi z rzędu); wiceprezes Kasper Bury; sekr. prot. Sławomir Gieryski; sekr. fin. Aleksander Wachel, który jest zarazem organizatorem Grupy; kasjer Stanisław Sanecki; radni kasy — Jean Tometzak i Henryk Mazurkiewicz; marszałek Piotr Zarówny; delegaci do Federacji — Maria Drewno i A. Wachel.

Komisarz Tadeusz Wachel po zakończeniu obrad przemówił do zebranych na tematy związkowe; podkreślił fakt, że Grupa 114 ZNP nie traci na członkostwie i przekorzysta nałożona w konfeście 90-cio lecia kwotę 28 nowych członków na rok bieżący. Jak podkreślił komisarz Wachel: "każdy z nas może i powinien

zapisać choćby jednego członka przed końcem grudnia, 1970 roku."

Z uchwał rocznych Grupy 114 ZNP na uwagę zasługuje zniesienie funduszu pośmiertnego w ramach towarzystwa. Wyplata należnych sum nastąpi w miesiącu styczniowym, 1971 roku. Z dniem 10go grudnia, rb. było jeszcze 57 członków i członki przynależnych no Funduszu Pośmiertnego Towarzystwa Pułaskiego.

We wtorek, dnia 22go grudnia, rb. o godz. 6 wiecz. w sali Weteranów, pnr. 241 Gostlin ul., w North Hammond odbędzie się Program Gwiazdkowy dla działu przynależnej do Grupy 114 ZNP.

Dorocznym zwyczajem zawita Gwiazdor z podarunkami dla dzieci. W programie gwiazdkowym wystąpi zespół młodzieżowy Grupy 114 ZNP z repertuarem świątecznym. Wszyscy mile proszeni o udział. Wstęp wolny.

Zainstalowanie Zarządu Grupy 114 ZNP na rok 1971 nastąpi po zakończeniu obrad rutynowego posiedzenia miesięcznego Grupy w czwartek, dnia 14 stycznia, w oazie Wiecek Instalacyjny o godz. 8 wiecz. w sali Weteranów.

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Dla Wszystkich Członków, Członkiń i Ich Rodzin

— przesyła —

Tow. Św. Kazimierza Gr. 922 Z.N.P.

Alex Czajkowski, Prezes

Dan Rudziński, Sekr. Prot.

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

Sklada Polonii

SYRENA

Władysław Sularz, Prezes — S. Bieniak, Wiceprezes
E. Rafalski, Skarbnik — Stefan Góralczyk, Sekr.
L. Tokarz, Marszałek

DYREKTA:

C. Centkowski, T. Borowski i K. Chodecki

REWIZORZY:

T. Czerny, T. Owczarek i J. Praszcak

...SYRENETTES CLUB:

Josephine Praszcak, Prezeska — Tania Góralczyk, Wiceprezeska

Marianna Rafalski, Skarbniczka — Margaret Smuc, Sekr.

WESOŁYCH ŚWIAT I WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI

W NOWYM ROKU CAŁEJ POLONII

— życzy —

STANLEY KWIAT

North Township — Justice of the Peace

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

z Podziękowaniem za Udzielane Poparcie

Skladaja Polonii w Powiecie Lake, Indiana

KOMISARZE POWIATOWI

Stanley Olszewski

J. J. Forszt

Martin Behnke

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

Całej Polonii — składa

CHÓR CHOPINA Z GARY

Nr. 122 Z.N.P. w Ameryce

LILLIAN PESDAN, Prezeska

STEPHANIE WALLACE, Sekr.

Najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne

Wszystkim Grupom i Gminom ZNP, Okręgu XV ZNP,

Oraz Bratnim Organizacjom Polskim i Całej Polonii

— składa —

Wydział Kobiet Okr. XV Z.N.P.

Władysława Kubiak, Komisarz — Józefina Kolanko, Wiceprezeska

Genowefa Krane, Sekr. Prot. — Janina Rzepka, Skarbniczka

Aleksandra Matlones, Odziwna

DYREKTORKI:

Władysława Długosz, Klara Fox, Józefina Mejer i Leokadia Ziemia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Życzy Wszystkim Członkiniom Zw. Polek i Całej Polonii

Komisja 21 Obwód 3 Zw. P. w A.

NA STAN INDIANA

Joanna Zoltkiewicz, Prezeska Stanowa

ZARZĄD KOMISJI 21:

Aniela Stanis, Prezeska — Katarzyna Głowacka, Wiceprezeska

Maria Jamroz, Sekr. — Eugenia Kubas, Kasjerka

Bronisława Banasiak, Kierowniczka Modzieży

Aniela Goldys i Charlotte Piniak, Marszałkinie

PREZESI GRUP:

Gr. 37—M. Jamroz; Gr. 77—A. Zych; Gr. 122—C. Wesołowska

Gr. 128—J. Zoltkiewicz; Gr. 132—H. Pienta; Gr. 408—B. Pieters

Gr. 429—Z. Buzinska; Gr. 430—W. Woźniak; Gr. 749—Y. Hanus

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i DOSIEGO NOWEGO ROKU 1971

Życzy Wszystkim

ODDZIAŁ 89 STRZELCÓW

Legionu Pułaskiego z East Chicago

(Siedziba pnr. 1302 W. 150th St., East Chicago, Ind.)

JAN KASZKUR, Prezes

P. CYGANIEWICZ, Sekr.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ NOWEGO ROKU — zasyła

Placówka 40-ta SWAP z Hammond, Ind.

Wrz z Korpusem Pań

ZARZĄD PLACÓWKI:

F. Woźniak, Komendant — S. Mardos, Pod-kom.

S. Gieryski, Sekr. Fin. — M. Bohusz, Sekr. Prot.

L. Zarzycki, Oficer Kasowy — Z. Jaworski, Marszałek

Chorągwie: Z. Słaski, B. Ruczewski

DYREKTA:

W. Zygmunt — S. Gieryski — K. Marjański — A. Ziętara

L. Zarzycki — M. Bohusz — S. Mardos

ZARZĄD KORPUSU:

T. Modrzejewska, Prezeska

S. Zarzycka, Isza Wiceprezeska — M. Poremba, 2-go Wiceprezeska

I. Sybilka, Sekr. Prot. — S. Leszczewska, Sekr. Fin.

S. Domalik, Kasjerka — P. Cyganiewicz, Radna Kasy

Chorągwie: J. Modrzejewska — C. Martinez

Merry Christmas to
Polish-Americans
in Lake County, Indiana

LESLIE O.
PRUITT

SHERIFF—ELECT

LAKE COUNTY

INDIANA

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
ZDROWIA, SZCZĘŚCIA
i POWODZENIA
w NOWYM ROKU

— życzy —

POLONII w INDIANA

JOHN F. PERS

North Township Assessor

(Członek Gr. 114 ZNP

z Hammond)

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciół, Znajomych, Klientom

i Całej Polonii — zasyła

STANLEY COAL &

OIL SUPPLY CO.

STANISŁAW GAWRYŚIAK, Zarządca

Zawsze Należy Zapatrzyć Sie w

Najlepsze WĘGIEL oraz OLEJ

do Waszych Budynków Wszelkiego

Rodzaju po Niskich Cenach

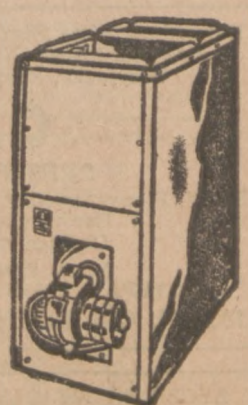
DOSTAWA DO WASZYCH DOMÓW

Ma także na składzie stokery i różnego rodzaju piece olejowe

800 CLARK RD.

Tel.: 949-3625

GARY, IND.

NAJSZCZERSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i POM

“Ulica Sezam” — Program Telewizyjny Dla Dzieci

W mies. “Ameryka” kolportowanym w Polsce przez ambasade Stanów Zjednoczonych ukazał się ciekawy artykuł o specjalnym programie dla dzieci w wieku przedszkolnym, który umieszczamy poniżej:

Dzieci w wieku przedszkolnym — a jest ich w Stanach Zjednoczonych 12 milionów — zaliczają się do najbardziej nienasyconych telewizją, nie więc dziwnego, że rodzice i wychowawcy uważali TV za niepokonanego rywala książek i nauki. Dziś jest już inaczej. Interesujący program dla dzieci zatytułowany Ulica Sezam przeobraził telewizję w sojusznika szkoły, a przy okazji ustanowił nowy rekord popularności w kategorii programów nie komercyjnych. Jego założeniem jest popieranie umysłowego i kulturalnego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, zwłaszcza z dzieckiem wychowującym się w niekorzystnych warunkach ekonomicznych lub nie sprzyjającym klimacie kulturowym. Program zyskał tak entuzjastyczne uznanie dzieci, rodziców i nauczycieli, że chyba już nigdy nikt nie będzie utrzymywał, iż wyrażenie “telewizja oświatowa” jest nonsensem — jak to się poprzednio zdarzało. Do tego dołączyło się i

oficjalne uznanie: na wiosnę program otrzymał nagrodę im. Peabody za pomysłowe zastosowanie telewizji w nauczaniu.

Program, finansowany w 50% z funduszy federalnych, a w 50% przez fundacje, powstał z pomysłu tak prostego, że teraz, gdy został zrealizowany, wydaje się, iż zawsze był znany i od dawna czekał na wcielenie w życie. Spór o to, czy małe dzieci powinny przesiadywać przed szklanym ekranem w okresie, który zdaniem pedagogów ma decydujące znaczenie dla ich rozwoju i w którym dziecko najwięcej się uczy, nie jest istotny. Trzeba pogodzić się z faktem, że przed nim przesiadują. 95% rodzin amerykańskich, nie wyłączając rodzin najuboższych, posiada telewizory. Producent Ulicy Sezam zadali sobie pytanie: Jaki rodzaj programów lubią małe dzieci? Czego się uczą z oglądania ekranu? Po ustaleniu środków technicznych i pomysłów telewizyjnych, które przykuwają uwagę małego dziecka, jak środki te przekształcić w konstruktywne narzędzie nauczania? I w końcu: Jak wychowawczy potencjał telewizji wykorzystać, aby służył kształtowaniu umysłów chłonnej publiczności,

złożonej z trzy- i pięcioletków?

Joan Ganz Cooney, kierowniczka Warsztatu Telewizji Dziecięcej, gdzie zrodził się pomysł programu Sesame Street, mówi:

— Postanowiliśmy przede wszystkim zbadać, co dzieci oglądają i co je najbardziej interesuje w komercyjnych programach telewizyjnych. Dotychczas przy opracowaniu widowisk dla dzieci zastanawiano się nad tym, co — zdaniem dorosłych — dzieci powinny oglądać, ale nam chodziło o to, co chcą oglądać. Małe dzieci, otwarcie lub podświadomie, szukają takiego zestawu obrazów i dźwięków, który trafia do nich i tylko do nich. Nasze cele i dążenia nie obchodzą dzieci. Z tego wynika, że jeśli chcemy zdobyć tę publiczność, program musi być co najmniej równie ciekawy, jak inne wyświetlane w tym samym czasie programy.

Zanim Warsztat Telewizji Dziecięcej zrealizował pierwszy swój program, przeznaczył 18 miesięcy na szeroko zakrojone studia i obserwacje upodobań maluchów. Przedmiotem badań były dzieci, nie chodzące jeszcze do szkoły, ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci z rodzin biednych, gdyż dzieciom tym nieskończenie bardziej potrzebne jest wychowanie przedszkolne niż ich rówieśnikom z warstw średnich. Owszem, mają one dostęp do telewizora i spędzają — podobnie jak ich rówieśnicy z domów zamożnych — przeciętnie 30 godzin tygodniowo przed szklanym ekranem, ale oglądają programy dla dorosłych albo tandetne programy dziecięce, toteż przychodząc do szkoły wykazują półtoraroczne opóźnienie w rozwoju umysłowym i przygotowaniu do regularnej nauki.

Zespół współpracowników Warsztatu Telewizji Dziecięcej (nauczyciele, specjaliści w zakresie środków łączności i przekazu, psychologowie) przeprowadził obserwacje w żłobkach i przedszkolach, studiując reakcje dzieci na istniejące programy, natuwając momenty, kiedy mały widz przestaje uważać, analizując postacie telewizyjne najbardziej lubiane przez dzieci, oraz baczenie obserwując, jakie efekty wzrokowe i słuchowe wywołują podniecenie, niepokój lub zachwyty.

Stwierdzono przy tym, że dzieci żywo reagują na kukiełki, filmy animowane, humor sytuacyjny, piosenki i gry, oraz że czterolatnie dziecko znosi bez znużenia dużą ilość powtórzeń. Odkryto również, że małe telewizorów lubią krótkie, dobitne teksty reklamowe, że większość dzieci zapamiętuje wyrazy i liczby wielokrotnie ukazujące się na ekranie w związku z propagandą jakiegoś produktu; jest to zresztą fakt dobrze znany osobom, które obserwują dzieci lub dłużej z nimi obcuje. Zanalizowali także metody, które okazały się skuteczne przy reklamowaniu płatków i kaszek na śniadanie, detergentów i innych artykułów, po czym bezwzględnie naśladowali te chwytły przy opracowywaniu krótkich “migawek” informacyjnych o brzmieniu i symbolu graficznym głosek, a także o kształcie i kolejności cyfr. Potem uczestnicy semi-

narium, na które zaproszeni zostali pedagodzy, literaci, plastycy, psychologowie, specjaliści od reklamy, producenci telewizyjni oraz psychiatrzy dziecięcy, ogółem 75 osób, opracowali szczegółowe propozycje, zastrzeżenia i zalecenia. Po tych studiach i doświadczeniach narodził się godzinny program, nadawany codziennie przez 200 stacji telewizyjnych w całym kraju. Jest to program żywy, hałaśliwy, trzymający w napięciu uwagę widza; łączy realizm z fantazją, wypełniony jest muzyką jazzową i rock-and-roll, szybko zmieniającymi się scenami, psikusami, błyskotliwymi

(ciąg dalszy na str. 9-ej)

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego
Nowego Roku

— życzy —

GMINA 139 ZNP

Olga Bozek, wiceprezesa
Genowefa Wesołowska, sekretarka

**NA JADWIGOWIE
LOGAN HARDWARE
& PAINT CO.**

2408-10 FULLERTON AVE.

Telefon ARmitage 6-0661

Kazimierz Kosiba, Właśc.

Mamy duży zapas na składzie elektrycz. przyborów, plumbing, rzeczy domowych, tapet, przyborów szkolnych, farb i zabawek.

ROBIMY KLUCZE.

Tow. Zjednoczona Polska

Grupa 2002 Z.N.P.

— składa —

ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Członkiniom, Członkom i całej Polonii

W. Marzec, Wiceprezes — S. Dowgiało, Sekr. Fin.

W. Sojka, Kasjer — O. Kudetko, Sekr. Prot.

**POLSKO-AMERYKAŃSKA
RADA EMERYTÓW W CHICAGO**

SKŁADA SERDECZNE ZYCZENIA

WESOLYCH ŚWIAT I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU 1971

Prezesowi K.P.A. i Z.N.P. MEC. A. MAZEWSKIEMU

Prezesowi Z.P.R.K. p. J. OSAJD

Przewodniczącej Zw. Polek w USA p. ADELI ŁAGODZINSKIEJ

Prezesowi Macierzy Polskiej p. V. JANICKIEMU

Redaktorom Pras Polonijnej

Anonserom Polskich Stacji Radiowych

oraz Rodzinom Polskich Emerytów

Wszystkim Przyjaciółom Emeryta Polskiego w USA

O Których Trzeczy Się Nasza Organizacja.

Prezes Rady ST. PIOTROWICZ SR

Wiceprzewodnicząca AGN. CZACHOR

Sekretarz Rady EDWARD PUACZ

— składa —

NAJLEPSZE ZYCZENIA

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971-GO

Swoim Członkom i Ich Rodzinom oraz całej Polonii Chicagowskiej

— a Narodowi Polakom Gorące Zyczenia, Aby Jaknajprędzej

Stali Się Wyłącznym Gospodarzem na Swojej Własnej Ziemi

**POLSKO AMERYKAŃSKI
KLUB HANDLOWY**

w Chicago

Prezes: T. M. Strugielski—Wiceprezesi: S. C. Leśniak

i A. C. Kielbasa—Skr. Prot.: Dr. Juliusz Zygowski—

Skr. Fin.: Chas. W. Smith—Skarbnik: B. E. Stanisławski—

Marszałek: S. Warzala oraz Dyrektorzy: Julius S. Dean,

Jan Drwal, Roman M. Grendys, Louis Konec, Rich. Matuszczak,

Leo P. Niemiec, Stanley Olech, Joseph Piech, Henry S. Pietrzak,

Stanley J. Piotrowicz, Sr., Vincent Sompolski, Henry A. Swastek,

Dr. Henry J. Zaluga

TOW. QUO VADIS

GRUPA 2993 Z.N.P.

— składa —

Wszystkim Swoim Członkom oraz całej Braci Związkowej

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA SPOKOJNYCH

I DOBRYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU

ZARZĄD:

Wanda Rozmarek, Prezeska

Józef Sikora, Wiceprezes Tadeusz Jasiorkowski, Sekr. Fin.

Emilia Czernek, Wiceprezeska Zenon Tuczyński, Kasjer

Janina Kulbaba, Sekr. Prot. Wład. Urbanczuk, Marszałek

— składa —

SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Członkom i całej Polonii — składa

Tow. 500-Lecia Mikołaja Kopernika

GRUPA 3184 Z.N.P.

STANISŁAW PILCH, Prezes

LEOKADIA DROZDOWSKA, Wiceprezesa

TADEUSZ MIECZKOWSKI, Wiceprezes

BOGDAN PARAFINCZUK, Sekr. Finansowy

ZOFIA BIERNAT, Sekr. Protokółowa

STEFAN LIŚKIEWICZ, Skarbnik

— składa —

SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

Wszystkim Członkom i całej Polonii

— składa —

ALLIANCE SOCIETY

Grupa 2475 Z.N.P.

Charles Bojkowski, Jr., prezes Antoni Dudek, skarbnik

Józef Moos, wiceprezes Jan Wróblewski, sekr. prot.

Halina Łatoszyńska, wiceprez. Emil Kolasa, sekr. fin.

Serdeczne Zyczenia
Bożego Narodzenia

**Tow. Polska
Zmartwychwstała**

Grupa 1812 Z.N.P.

Franciszek Kurjański, Prezes
Helena Cwynar, Sekr. Fin.

**Tow.
Króla Piasta**

Grupa 413 Z.N.P.

JÓZEF LAREK,

Prezes

ANDRZEJ URYASZ,

Sekr. Prot.

WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

KLUB TOWN OF LAKE

SENIOR CITIZENS

EMERYTOM I CAŁEJ POLONII

Zarząd:

Adam Bednarz, prezes

Jan Molek, sekr. prot.

Elizabeth Jelinska, kasjerka

**TOW. MIŁOŚĆ
WOLNOŚCI**

Grupa 2749 Z.N.P.

K. SZADORSKI,

Prezes

J. SOSNIECKI,

Sekr. Prot.

Wszystkim Członkiniom i Członkom Koła, Ich Rodzinom, Przyjaciółom, Sympatykom Oraz całej Polonii Chicagowskiej —

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku Przesła
ZARZĄD KOŁA SPK NR. 15—CHICAGO

NAJLEPSZE ZYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Wszystkim Członkom oraz całej Polonii

— zasyła —

Tow. Kaz. Żychlińskiego-Gdynia

Grupa 2404 Z.N.P.

Piotr Toczyłowski, Prezes
Zygm. Jankowiak, Wiceprezes — Irena Laguna, Wiceprezesa
Julian Woynowski, Sekr. Prot.—Andrzej Helkowski, Sekr. Fin.
Józef Glen, Skarbnik — Antoni Krasiński, Marszałek

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zyczy Wszystkim Członkom i całej Polonii

Towarzystwo Gwiazda Wolności

Grupa 1820 Z.N.P.

ZARZĄD:

Adolf Dąbrowski, prezes — Zofia Adamska, wiceprezesa
Bronisław Karpuk, sekr. fin. — Kaz. Zdanowicz, wiceprezes
Janina Odolska, sekr. prot. — Bolesław Szyprzak, skarbnik
Michał Matusik, marszałek i chorąży

WESOLYCH ŚWIAT I DO SIEGO ROKU

Członkom, Członkiniom i Przyjaciółom — zasyła

Tow. Orzeł Polski—Gr. 523 Z.N.P.

ZARZĄD:

H. Zieliński, prezes

M. Obidzińska, wiceprezesa — M. Gajda, wiceprezes

A. Moll, sekr. fin. — R. Veit, sekr. prot.

L. Banaszkiewicz, skarbnik

Rada Gospodarcza:

Anna Kusak, Tadeusz Maczyński i Stanisław Kaleta

SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

zyczymy Wszystkim Członkom oraz całej Polonii

— zasyła —

TOW. MIŁOŚĆ OJCZYZNY

Grupa 1792 Z.N.P.

Władysław Sokalski, prezes

Alex. Gorecki, wiceprezes — Lillian Sokalska, wiceprezesa

Maria Ogorek, sekr. prot. — Alex. Pestrak, sekr. fin.

Florence Plekarczyk, kasjerka — Tomasz Jasek, marszałek

Komitet Wykonawczy:

Jan Ogorek — Michał Haduck

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Członkom i całej Polonii — zasyła

TOW. NADWIŚLAŃSKIE

Grupa 759 Z.N.P.

ZARZĄD:

Stanisław Wodka, Sekr. Prot.

Józef Czuj, Wiceprezes Anna Halvorsen, Sekr. Fin.

W. Niedziałkowska, Wiceprez. Edward Moskal, Skarbnik

NAJSERDECZNIEJSZE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Członków i całej Polonii zasyła

TOW. SZTANDAR WOLNOŚCI

GRUPA 1010 Z. N. P.

ZARZĄD:

Weronika Gaweł, Prezeska Al. Kapa, Sekr. Fin.

Franciszek Sikora, Sekr. Prot. Bolesław Podrazik, Skarbnik

Tow. Im. Agatona Gillera - Tomasza Zana

Grupa 170 Z. N. P.

Najserdeczniejsze Zyczenia Świąteczne i Noworoczne Prezesowi

A. Mazewskiemu, Zarządowi Krajowemu, Siostram i Braciom

Związkowym, oraz całej Polonii — składa

ZARZĄD:

Dr. Edward Różański, prezes; Alfred Milczarek, wiceprezes;

Alicja Rozkuszka, wiceprezesa; Ludwik Rozkuszka, sekr. fin.;

Stanisław Krzywicki, skarbnik; Wilhelm S. Zaleski, sekretarz;

Edmund Nowak, chorąży. Rada gospodarcza: Romuald Bilek,

Aleksander Buniewicz, Józef Tracz.

Szczere Zyczenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia

oraz Szczęśliwego Nowego Roku 1971-go.

Wszystkim Członkom, Członkiniom i całej Polonii — zasyła

TOW. OJCZYŻNA

Grupa 669 Z.N.P.

Józef Stachnik, prezes — Ewa Zakrzewska, wiceprezesa

Regina Stachnik, sekr. prot. — Adam Zieliński, sekr. fin. i skarb.

DYREKCJA: Regina Stachnik i Regina Walters

Jan Dybka, chorąży — Adam Zieliński, Organizator Grupy

Przesyłamy Najserdeczniejsze Zyczenia

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i całej Polonii

TOW. OGNIWO POLSKIE

Grupa 1991 Z.N.P.

ZARZĄD:

S. Szwajcer, Prezes Z. Karwowska, Wiceprezesa

S. Matusiak, Wiceprezes S. Kurzeja, Sekr. Prot.

Alex Karwoski, Sekr. Fin. i Kasjer

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Członków, Przyjaciół i całej Polonii — zasyła

STOW. RZEŹNIKÓW POLSKICH

GRUPA 1615 Z.N.P.

ZARZĄD:

Jan Krzyżop, Prezes

Jan Kazmierski, Wiceprezes — Sebastian Pelz, Sekr. Fin.

POLISH-AMERICAN SOCIAL CLUB

Na Town of Lake

Zasyla Serdeczne Zyczenia Wesolych Swiat Bozego Narodzenia i Pomyślnego Nowego Roku, Wiel. Duchownictwu, Wszystkim Członkom, oraz całej Polonii—

ZA ZARZĄD NA ROK 1971:

Konstanty Gruchot, prezes
Helena Stan, wiceprezesa
Konstanty Olejniczak, wicepr.
Edward Ślesński, sekr. prot.
Adam Bryl, sekr. fin.
Tadeusz Łączkowski, skarbnik

Rada Gospodarcza:
L. Siorek
S. Kwarcnik
Gust Oleksiak
Apolonia Gruchot
korespondentka

Z OKAZJI ŚWIAT SERDECZNE ZYCZENIA
Członkom i całej Polonii

KLUB POWIATU KROSNO

Edward Pankowiak
Prezes

Julia Kandefer
Sekretarka

KLUB BIENIASZOWICE

składa

SERDECZNE ZYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
DLA WSZYSTKICH CZŁONKÓW I CAŁEJ POLONII

ZARZĄD

Zarząd Klubu Miechów Wielkie

Nr. 3 Z. K. M.

Składa swym członkom, bratnim organizacjom, sympatykom i przyjaciółom, serdeczne życzenia Bożonarodzeniowe i Noworoczne, życząc wszystkim dużo zdrowia i szczęścia w nowym 1971-szym roku —

ZA ZARZĄD:

Władysław Kuczak, Prezes
Aleks Kęmski i Józefa Tułacz, wiceprezisi
Zdzisław Tokarski, Sekr.; Janina Pudło, Kasjer
DIREKTORZY:
Stanisław Niedziela, Stefan Tułacz i Stanisław Tułacz

KLUB WIOSKI SKRZYSZÓW

— życzy —

Wesolych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla całej Polonii

ZARZĄD:

Albert Polak, prezes
Maria Stoga, wiceprezesa
Józef Warzecha, sekr. fin.
Tadeusz Gusk, sekr. prot.

Tadeusz Barnaś, kasjer
Opiekunowie Kasy:
Jan Walański
Stanisław Barnaś

Najserdeczniejsze Zyczenia Wesolych Świąt i Radosnego Nowego Roku, Dalszego Rozwoju i Sukcesów Dla całej Polonii — składa

Klub Województwa Białostockiego

Administracja na rok 1971, Chicago

Tytus Kochański, prezes

Albert Ptasinski, wiceprezes
Stanisława Gałązka, wiceprez.
Jan Jabłoński, sekr. fin.

Helena Lasota, sekr. prot.
Konstanty Zalewski, kasjer
Franciszek Szwałek, marszałek

Dyrektorzy:

Wincenty Wysocki, Władysław Mojsiewicz, Margie Rydzinińska

Serdeczne Zyczenia Wesolych Świąt
Wszystkim Swoim Odbiorcom i całej Polonii

— składa —

JAPCZYK FUEL OIL & MOVERS

4379 Scott Street Schiller Park, Ill.
KI 5-0406

D-A BEAUTY & BARBER SALON

6722 NORTHWEST HIGHWAY Tel. RO 3-8666

PIOTR I ANIELA DOBROWOLSCY, Właściciele
D - A zakładu fryzjerskiego męsko - damskiego

— składają —

NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA
ŚWIATECZNE I NOWOROCZNE
Wszystkim Swoim Klientom i Znajomym,
dziękując za dotychczasowe poparcie
i polecając się dalszej pamięci.

SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
składa całej Polonii

Drukarnia

ALLIANCE PRESS

1130 N. ASHLAND AVE. TEL. ARMITAGE 6-0737

C. GRABOWSKI i SYNOWIE

Wykonujemy druki dla towarzystw, różnych organizacji,
firm handlowych, przemysłowych, zaproszenia ślubne i t.p.

SERDECZNE ZYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Sklada Klientom
Przyjaciółom i całej Polonii

FRANCISZEK

KIJAK

4001 S. Kedzie Ave.

Wesolych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Pomyślnego Nowego Roku
Swoim Klientom i całej Polonii Zasyła

POLONIA BOTTLING WORKS

1912-14 W. Hubbard Ulica Telefon SEeley 3-5933

“Ulica Sezam” — Program Telewizyjny Dla Dzieci

(dokończenie ze str. 8-iej)

efektami wzrokowymi i słuchowymi, które — jak udowodniła telewizja komercyjna — najskuteczniej przykuwają uwagę. Wszystko tu dzieje się na ile Ulicy Sezam — naturalistycznie przedstawione rzędu ubogich domów miejskich, nie zabudowanych parceli i małych sklepików. Całość przypomina Harlem, murzyńska dzielnica Nowego Yorku. Pojemniki na śmieci stoją przed wejściami do domów (w jednym z nich mieszka tajemnicza kukielka-samotnik), na chodnikach bawią się dzieci. Mieszkańcy są czarni i biali, ale przeżuwają czar, a głównymi konferansjerami programu są Gordon i Susan, para młodych Murzynów. Życie codzienne i zwykłe ludzkie sprawy Ulicy Sezam przeplatane są epizodami, w których kukielki i animowane postacie pokazują literę alfabetu, liczby od 1 do 10, zapoznają z pojęciami przestrzeni, z zależnościami geometrycznymi, z wiadomościami, o otaczającym nas świecie oraz ze starożytnymi, ale wciąż aktualnymi zasadami rzetelności, dobroci i sprawiedliwości. Tytuł sugeruje, że program jest “otwartym Sezamem”, z którego czerpać można wiedzę.

Abby zainteresować programem małe dzieci na wsi i z ubogich dzielnic miejskich, podjęto w całym kraju energiczną kampanię. Wolontariusze starają się, aby program oglądany był w żłobkach, przedszkolach, świetlicach, salach parafialnych, bibliotekach, placówkach opieki społecznej, a także podczas organizowanych dla dzieci w wieku przedszkolnym. Nadano przez radio i telewizję setki zapowiedzi i reklamujących program urywków; między innymi Ethel Kennedy, wdowa po senatorze Robertie Kennedym, która dla wielu Amerykanów jest usobieniem rodzinnego życia i miłości macierzyńskiej, nagła entuzjastyczną ocenę i gorącą zachętę do oglądania programu. Kolportowano broszurki informacyjne, a rodzice i nauczyciele otrzymują co miesiąc zeszyt, zawierający wyjaśnienia i uzupełnienia do wyświetlanego programu. Są tam pytania dla dzieci, opisy eksperymentów, gier liczbo-

wych i różnych sposobów sprzyjających utrwaleniu informacji i pojęć zawartych w programie.

Najnowszym produktem ubocznym tej tudejki jest zestaw pomocy naukowych, wydanych przez firmę Time-Life Books, Inc. pod tytułem The Sesame Learning Kit. Komplet składa się z pięciu książek zatytułowanych: “Liczbę”, “Literę”, “Kształty”, “Łami-główki”, “Ludzie i rzeczy” — odpowiadający pięciu głównym tematom telewizyjnego programu — oraz plakat i płyty długogrające. Pierwsze dwie książki w broszurowanej edycji rozdawane są bezpłatnie przedszkolankom.

Z taką samą systematycznością, z jaką przedtem planowano program, ocenia się obecnie jego skuteczność. Ankiety wykazały, że w ciągu pierwszego roku program obejrzało pięć milionów dzieci. Wstępne testy przeprowadzone z dziećmi ze środowisk nie posiadających sprzyjającego klimatu kulturowego dowiodły, że w ciągu pierwszych sześciu tygodni dzieci, które oglądały Sesame Street, zrobiły w rozwoju umysłowym postępy dwa i pół raza większe niż ich rówieśnicy z ubogich środowisk, którzy programu nie oglądali. Zdolność rozpoznawania liter wzrosła u dzieci oglądających program o 9%, a u ich rówieśników nie oglądających programu tylko o 3%; w zakresie identyfikowania cyfr wskaźnik wynosi dla pierwszych 12%, a dla drugich 4%. Postęp sięgający lub przekraczający 25% stwierdzono u regularnych widzów w umiejętności sortowania, różnicowania i klasyfikowania przedmiotów oraz grupowania ich w pary i trójki. U dzieci z grupy doświadczalnej zauważono również znaczny postęp w umiejętności rozwiązywania zadań logicznych, wymagających sortowania, klasyfikowania i wyliczania.

W listopadzie 1970 roku Ulica Sezam rozpoczęła swój drugi sezon. Oceniając dotychczasowe wyniki Joan Cooney mówi:

—Wszystkie dane utwierdzają nas w przekonaniu, że telewizja może odegrać ważną rolę w kształceniu dzieci. Sezam nie ma zastąpić nauki szkolnej. Nawet najwięksi

optymiści w naszym zespole nie wyobrażają sobie, aby mógł on dostarczyć dziecku tyle przeżyć, ile daje przedszkole. Twierdzimy jedynie, że wychowawcy dzieci w wieku przedszkolnym oraz dzieci starszych mają w swoim zasięgu potężną broń, którą albo wykorzystają przy realizowaniu koncepcji wychowawczych, albo też pozwolą, aby w dalszym ciągu niweczyła owoce ich mozolnej pracy.

Szanowna Pani!

Dzieci i rodziny oglądające kierowane przez Panią program uczestniczą w eksperymencie, rokującym olbrzymie nadzieje w obrębie działania telewizji oświatowej. Warsztat Telewizji Dziecięcej zasługuje w pełni na pochwały, jakich nie szczędzą mu dzieci i dorośli ze wszystkich zakątków kraju. (...)

Z wyrazami szacunku
(—) Richard Nixon
“Ameryka”

Z OKAZJI ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Członków i całej Polonii — przesyła

KLUB ZAGORYCE

Cz. Mazek, Prezes
J. Wesolowski, Wiceprezes — A. Bochnak, Sekr. Prot.
K. Witek, Sekr. Fin. — K. Kłoczek, Skarbnik

NAJSERDECZNIJSZE ZYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Członków, Przyjaciół i całej Polonii — zasyła

TOW. RATUNKOWE KWIKÓW

Zarząd:
Jan Pieprznik, prezes
Stefan Naumowicz, wiceprezes
Anastazja Sulma, wiceprezesa
Zofia Karwoska, sekr. prot.

Rada Gospodarcza:

J. Wesolowski, F. Babel i S. Pawula

Z OKAZJI ŚWIAT
SERDECZNE ZYCZENIA CAŁEJ POLONII ZASYŁA

Klub Polsko-Amerykańskich Muzyków

Local 10-208 A.F.M.

Adam Snopko, prezes
Ludomil Filisiewicz, wiceprez.
Jan Juskiewicz, sekr. prot.

Harry Luke, sekr. fin.
Chester Duszynski, kasjer
Edward Wojciechowski, marsz.

KLUB SYRENA z BRIGHTON PARK

— składa —

Wszystkim Członkom i Sympatykom oraz
całej Polonii Serdeczne Zyczenia
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
oraz Błogosławieństwa Bożego na Rok 1971.

ZARZĄD:

Stefania Kasperska, Honorowa Wiceprezesa
Alex Michałowski, Prezes — Helen Stan, Wiceprezesa
Konstanty Gruchot, Wiceprezes — Rozalia Wamzy, Sekr. Prot.
Adam Bryl, Sekr. Fin. — Marion Tomas, Kasjerka
Michał Pajor, Marszałek — Teresa Michałowski, Sekr. Imprezy

SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Sklada całej Polonii

CHICAGO MAILERS' UNION No. 2

EXECUTIVE OFFICERS:

JOHN M. PHILBIN President-Business Manager	FRANK W. KARL Organizer
JAMES CHIARO Vice-President	JOHN E. COGAN Recording Secretary
JOSEPH TITO Secretary-Treasurer	ABE FINEBERG Sergeant-at-Arms

Affiliated with International Typographical Union
Chicago Allied Printing Trades Council
Chicago and Illinois State A.F.L. and C.I.O.

Office: 25 East Chestnut St. • Room 15A Chicago, Illinois 60611

Tel. 642-6596-7

Najserdeczniejsze Zyczenia
Wesolych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— przesyłają —

Placówka 2-ga S.W.A.P.

HENRYK BONDER, Komendant
JAN PAWŁOWSKI, Adiutant Prot.

Korpus Pomocniczy:

LEOKADIA BONDER, Prezeska
KLARA LECH, Sekr. Prot.

KLUB WZAJEMNEJ POMOCY WIOSKI ŻUKOWICE STARE

Swym Członkom, Członkiniom, Przyjaciółom i Sympatykom
Także Rodakom w Polsce zasyła
SERDECZNE ZYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Zarząd:

Stanisław Kocół, prezes
Waleria Buras, wiceprezesa
Guston Jachym, sekr. prot.
John Nowicki, kasjer

Stefania Gawlik, sekr. fin.
Józef Gawlik, marszałek
Henryk Kocół, opiekun kasy

WESOLYCH ŚWIAT
Przyjaciółom, Klientom i całej Polonii

— życzy —

CAMIES REALTY

JAN ZIELIŃSKI

6113 W. Belmont Ave. Tel. 889-0311

SERDECZNE ZYCZENIA
Wesolych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku 1971
Swoim Pracownikom i Przyjaciółom Sklada

CHICAGO RAWHIDE MFG. CO.

1301 ELSTON AVENUE

CHICAGO

Tel. BR 8-2100

BEST WISHES OF OFFICERS
AND MEMBERS OF

CHICAGO

STEREOTYPERS' UNION NO. 4

NAJLEPIEJ JEST KUPIĆ
I JEST W CZYM WYBRAC
u RATAJA
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO
NARODZENIA
ORAZ POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Swoim Przyjaciółom
i całej Polonii

— życzy —

RODZINA RATAY

ORAZ CAŁY PERSONEL

Dwóch Największych Polskich Składow w Chicago

PONAD 51 LAT
W SŁUŻBIE POLONII

GENE T. RATAY

YOUR KEY TO A FINER HOME

Ratay's Furniture

- STYLE
- QUALITY
- VALUE
- SERVICE

ESTABLISHED 1919

PÓLNOC: 2909 MILWAUKEE AVE.
POŁUDNIE: 2838 W. CERMAK RD.
CHICAGO, ILLINOIS

DEAN WITTER and Co., Incorporated

MEMBER, NEW YORK STOCK EXCHANGE

33 North Dearborn Street
Chicago, Ill. 60622 Tel. RANDolph 6-7200

Jak Machrowicz Mówił w Warszawie Po Polsku o Katyniu i o Inwazji ZSRR Na Polskę

Na Marginesie Książki R. Nowotarskiej i M. Święcieckiego Pod Tytułem "Gentleman z Michigan"

Marek Święciecki i Róża Nowotarska w książce pt.: "Gentleman z Michigan" — opisali życie posła do Kongresu amerykańskiego, Tadeusza Machrowicza. Książkę wydała Polska Fundacja Kulturalna. Wyczerpującą recenzję na temat "Gentlemana z Michigan" zamieścił swego czasu na łamach "Naszego Kalendarza". Obecnie drukujemy ciekawe uwagi Romana Orwid-Bulicza, zamieszczone w dzienniku londyńskim, na temat dwóch rozdziałów tej książki: "Komisja Katyńska" i "Dwie podróże do Polski".

REDAKCJA

Powołanie do życia przez Kongres amerykański komisji katyńskiej nie było rzeczą łatwą. Istniały różnego rodzaju przeszkody i opory, które trzeba było przełamać. Że komisja powstała jest bezsporną zasługą posła Machrowicza. Niezmiennie charakterystyczne były reakcje w świecie komunistycznym w związku z rozpoczęciem pracy przez komisję. Zwróciła się ona lojalnie do rządów Związku Sowieckiego, Niemieckiej Republiki Federalnej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz emigracyjnego rządu polskiego w Londynie, z prośbą o współpracę i nadesłanie materiałów dotyczących zbrodni.

Moskwa zareagowała gniewnie. Zarzuciła uchwałę Izby Reprezentantów "pogwałcenie przyjętych zasad postępowania międzynarodowego i zniewagę Związku Sowieckiego", ale mimo to przelała komisji obszernie sprawozdanie, w którym chciała narzucić własną wersję, a mianowicie, że zbrodnia została popełniona przez Niemców. Z jeszcze większą wrogością zareagowała Warszawa. O jakiegokolwiek współpracy nie mogło być mowy. W swojej nocy warszawskie władze komunistyczne odrzuciły zaproszenie, powtarzając argumenty Moskwy.

W drugim rozdziale pod tyt. "Dwie podróże do Polski", znajdujemy również ciekawe i charakterystyczne szczegóły. Na wstępie krótki komentarz. W roku 1959 — odbył się w Warszawie zjazd Unii Międzyparlamentarnej z udziałem około pięciuset delegatów z pięćdziesięciu państw. Impreza zakrojona była na ogromną skalę. Zjazd odbywał się w przededniu dwudziestej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej. Obradując w stolicy kraju, który pierwszy padł ofiarą napadu hitlerowskich Niemiec, delegaci chcieli w ten sposób złożyć hołd wszystkim poległym i zamordowanym Polakom, a jednocześnie podkreślić wolę utrwalenia pokoju.

Machrowicz wchodził w skład delegacji Kongresu Stanów Zjednoczonych i w tym

charakterze przybył do Warszawy.

Gmach sejmu przy ulicy Wiejskiej zaroził się od znanych osobistości z całego świata. Rzecz jasna, przybyła również delegacja "parlamentu" Rosji Sowieckiej. Z trybuny zaczęły się sypać przemówienia w najrozmaitszych językach. W gładkich frazesach uczestnicy zjazdu zapewniali, że pragną pokoju — nie mówili tylko, jak ten pokój osiągnąć i utrwalić.

W pewnym momencie przewodniczący zjazdu udzielił głosu przedstawicielowi parlamentu Stanów Zjednoczonych. Na trybunę wszedł poseł Machrowicz. Pierwszą część przemówienia wygłosił po angielsku. Oddał hołd Warszawie i poległym Polakom, mówił o nieszczęśliwych związkach z wojną, a następnie, przypominając, że urodził się na ziemi polskiej i w czasie pierwszej wojny światowej był polskim oficerem, przeszedł nieoczekiwanie na język polski. Na sali zaskoczenie. Na galeriach moc polskiej publiczności. Machrowicz najważniejszą część swego przemówienia wygłosił już po polsku. Zaczął od faktów historycznych. Przypomniał i wyjaśnił, co poprzedziło wybuch ostatniej wojny. Napad

Posiedzeń Kalendarzyk

Klub Stalowa Wola zawiadamia, że zebranie miesięczne Klubu odbędzie się w niedzielę, 20-go grudnia, o godz. 4-iej po południu, w sali Columbia Hall, 1700 W. 43-ma ulica.

Ze względu na to, że będzie to zebranie wyborcze prosimy członków o liczne przybycie.

Po zebraniu będzie poczęstunek dla wszystkich członków.

Stanisław Karbarz, prezes; Maria Banach, sekr. prot.

Klub Włoski Peim odbędzie swoje posiedzenie w niedzielę, 20 grudnia, o godz. 2-iej popołudniu, w sali zwykłych posiedzeń w "Bagateli", pnr. 1122 N. Milwaukee ave. Odbędzie się także wybory nowego zarządu na rok 1971. Konkretnie proszeni są o liczne przybycie.

Władysław Kuboń, prezes; Edwarda Pawlikowska, sekr. prot.

Klub Stefana Starzyńskiego odbędzie posiedzenie w tę niedzielę, 20 grudnia, w sali Wydz. Kongresu PA, pnr. 1838 W. Division ul. Prosimy o liczne zebranie się członkostwa, gdyż odbędzie się wybory nowego zarządu.

A. Zieliński, prezes; E. Dziekonski, sekr. prot.

Niedziela, 27 Grudnia

Zmiana posiedzenia Tow. p. o. Błog. Szymona z Lipnicy. Z powodu okresu świątecznego roczne posiedzenie Tow. p. o. Błog. Szymona z Lipnicy, które miało się odbyć w niedzielę, dnia 27 grudnia, zostało odwołane. Dalsze szczegóły będą podane w odpowiednim czasie.

Józef L. Wojciechowski, prezes.

Kalendarzyk Zabaw

Czwartek, 31 Grudnia

Klub Parafii Jadowitki Mokre urządza Wielki Bal Sylwestrowy 31 grudnia. Początek o godz. 8-iej wieczorem w sali St. Haralambos Greek Orthodox Church, 1357 N. California ave., na który Zarząd Klubu wraz z Komitetem zapraszają wszystkich członków z rodzinami, sąsiednie Kluby oraz całą Polonię. Do tańca przystąpić będzie doborowa orkiestra "Krakus". Potlana zostanie smaczna kołacja, — bufet obficie zaopatrzone w napoje. Gości balu spotka wiele niespodzianek. Dochód z balu na pomoc rodzinnej wiosce w Polsce. Po rezerwacji stoików lub miejsc prosimy dzwonić: Józef Kozioł 685-8795 lub Edward Kozioł 792-2008.

W imieniu Zarządu i Komitetu Klubu zapraszają: — Ludwik Nowak, prezes; Edward Kozioł, sekr. prot.

Popierajcie Tych, Którzy Ogłaszają Sie w Dzienniku Żwazkowym

na Polskę ze wschodu i z zachodu nie był dziełem przypadku. Współdziałanie Niemiec i Rosji było ukartowane w tajnych rokowaniach dyplomatycznych, zakończonych układem Stalina z Hitlerem z 23 sierpnia 1939 roku.

W tym miejscu odczytał tekst tych paktów, odnaleziony w Berlinie po kapitulacji Trzeciej Rzeszy. Przeszedł wreszcie do zaprojektowanej rezolucji. Na konferencji w Warszawie Unia Międzyparlamentarna w swojej uchwale miała solennie zadeklarować — że każdy spisek zawarty pomiędzy rządami, skierowany ku zniszczeniu niepodległości, wolności oraz całości terytorialnej jakiegokolwiek innego państwa, będzie w przyszłości uważany za międzynarodową zbrodnię.

Sala ze wszystkich stron zachłazała oklaskami; jedynie delegacja "sejmu polskiego" siedziała nieporuszona. Wśród Rosjan natomiast zapanowało poruszenie. Pochyliły się głowy w przyćmionej naradzie. Nic jednak nie uradzili i nie opuścili sali.

Tragiczna sytuacja dla przedstawicieli reżimu warszawskiego. Hołd oddany ojczyźnie, a oni boją się spotkać ze wzrokiem rosyjskiej delegacji.

Machrowicz doszedł do nowej ojczyźnie do wysokich, niemal szczytowych stanowisk i godności, a przy tym nie zerwał uczuciowych więzów z dawną ojczyzną — Polską. W jaki sposób mamy ocenić i obliczyć siłę tej wierności? Czy miarą godności człowieka? Czy ta wewnętrzna cecha, którą nazywamy zwykłym charakterem?

ROMAN ORWID-BULICZ

Wiec Policjantów

Ponad 8,000 policjantów chicagowskich wzięło wczoraj udział w spotkaniu, zorganizowanym przez inspektora Departamentu Policji w Chicago, Jamesa B. Conlisk. Spotkanie odbyło się w Międzynarodowym Amphiteatrze przy 43rd St. oraz S. Halsted St. i jest uważane za jedną z największych koncentracji sił policyjnych w historii miasta. Przed spotkaniem podjęto wszelkie kroki zmierzające do maksymalnego zabezpieczenia i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom sejsji.

Do zgromadzonych policjantów przemawiał inspektor Conlisk, który podsumował tegoroczną działalność policji miejskiej oraz omówił zadania Departamentu Policji na rok 1971.

Z Posen, Ill.

Tow. Kaz. Zychlińskiego, Grupa 2457 ZNP — odbędzie swe przedroczne posiedzenie w niedzielę, 20 grudnia, w sali regularnych posiedzeń w Village Hall w Posen, Illinois. Zarząd prosi członków o liczne przybycie o godz. 1-iej po południu, ponieważ są bardzo ważne sprawy do załatwienia jak również i wybór nowego zarządu na rok 1971. Niechaj każdy z członków okaże dobrą wolę pomocy dobrej sprawie. —Bronisław Krygowski, prezes; Wincenty Kosobucki, sekr. prot.

Autobus w Rzece

Londyn. (DP) — W Kolumbii 93 osoby zginęły w lawinie, która zmiotła samochody i autobusy z pasażerami do rzeki. Są obawy, że ilość ofiar może być wyższa. Natychmiastowe doniesienia wspominały o 200 zabitych.

Kujawiaki — z Kolegium ZNP

Powyższą część Kujawiaków w jednym z numerów programowych. Zespół ten składa się z czterdziestu nadoobnych studentek i dziarskich studentów z Kolegium ZNP w Cambridge Springs, Pa.

Kujawiaki wystąpią w jednym tylko przedstawieniu w tę niedzielę, 20 grudnia, o

★ AUTA

DIVISION CHEVROLET W CENTRUM POLONII

CHEVROLETÓW NA ROK 1971

WSZYSTKICH MODELI I KOLORÓW
A TAKŻE AUT UŻYWANYCH
W DOBRYM STANIE Z PEŁNĄ GWARANCJĄ
Obsłuży Was Polski Sprzedawca **JAN BANKA**
1840 W. Chicago Ave. Tel. 384-4100

CZY MACIE KŁOPOTY Z TRANSMISJĄ?

NASZ RODAK "HUGH" KUBAK
mówi po polsku — możecie mu zaufać.
2164 N. California Ave.
Telefon 772-3300

★ NAUKA JAZDY AUTEM ★ NAUKA JAZDY AUTEM

SZKOŁA NAUKI JAZDY SAMOCHODEM

AMERICAN EUROPEAN DRIVING TRAINING SCHOOL

4959 W. Diversey Avenue

Wally szybko nauczy Was kierowania automobilem. Ma on wiele lat doświadczenia w nauce jazdy i jest uważany za najlepszego Instruktora w tej dziedzinie w Chicago. Dlatego prowadzi własną tego rodzaju szkołę.

Telefonujcie 637-6088

Zapytajcie o Wally, z którym rozmówicie się po polsku

★ PRACA

★ NEW RESTAURANT — OPENING JAN. 1971 ★

Continental Dining, Serving French Crepes and Hungarian Palacsintas, Cocktails and Wines. A unique experience in Dining and Employment Opportunities.

"Applications are now being taken for:"

FOOD PREPARATION — SANITATION
WAITERS — WAITRESSES — HOSTESS
HOST — BARTENDER — CASHIER

Applicants must be 21 or over.

Apply in person between 10 a.m. to 4 p.m. Monday thru Friday,
Call Mr. Meyer — 943-2456

THE MAGIC PAN CREPERIE

60 E. WALTON ST., CHICAGO, ILL. 60611

★ PRACA

NEEDED MEDICAL TRANSCRIBER

Salary commensurate with experience.

Liberal benefits. Call

WOODLAWN HOSPITAL

6060 S. Drexel 752-3300, Ext. 269

POTRZEBA KELNEREK z Doświadczeniem

Na dzień lub na noc.

Dobra zapłata.

Zgłoszcie się do:

STEFANO'S RESTAURANT

2000 W. Chicago Ave.

Konfiskata \$1.5 Miliona w Kasynie Gry

Podczas serii najazdów policyjnych w całym kraju ubiegłego "week-endu" na kasyna gry hazardowej, w "Palacu Cezarów" w Las Vegas — Policja skonfiskowała \$1,580,500 i przy tym aresztowała 3 osoby, kierujące kasynem.

Skonfiskowane pieniądze zchależono w skrytce i należały do Jerome Zarowitza, kierownika hotelu, który został aresztowany w Palm Springs podczas skoordynowanych najazdów Policji na kasyna gry w 26 miastach w ostatni "week-end".

★ PRACA

CLERK County of Bergen

have immediate openings for

CLERK TRANSCRIBERS

Excellent opportunity for persons seeking year round employment. Liberal benefits:

PAID SICK LEAVE

FREE HOSPITALIZATION

INSURANCE INCLUDING:

MAJOR MEDICAL

FREE LIFE INSURANCE

12 DAYS VACATION 1st YEAR

PENSION PROGRAM

PAID HOLIDAYS

Requirements:

1. H.S. graduate or possession of an approved H.S. equivalent certificate.

2. Knowledge of transcribing machine of other recording devices and the taking and transcribing dictation using such equipment.

Write, wire or call

Daniel Focarelli

201-342-2200

Administrator Building

Hackensack, N. J.

★ PRACA

ORDER ENTRY BILLING CLERK

This Position Involves processing of customer orders. To include editing, billing, and routing. The successful applicant must have experience in the consumer products field. As well as the above areas.

MIDWAY VICINITY

Call Mr. Cutrara

581-5555

OPERATOREK do szycia plastyku na część dnia. Godziny do omówienia. — 237-5026.

★ AUTA

★ AUTA

★ DOMEY

ZUPEŁNIE NOWY

Deluxe 2 piętrowy, muraowany. 2 mieszkania po 5 1/2 pokoi. 3 bardzo duże sypialnie w każdym. Wielka kuchnia-lazienka. Gazem gorącą wodą ogrzewanie. 2 oddzielne systemy "Baseboard" Wykładane kafelkami "vanity" łazienki. Z jednego mieszkania dochód \$210 miesięcznie. W drugim właściciel mieszka luksusowo. Po cudownej cenie dzwonicie do cudotwórcy, dzwonicie do Michaels zaraz.

8 MIESZKANIOWY

Blisko 69ej i California. "Custom built", 3 lata stary — 3 piętrowy, muraowany. "Thermopane" okna w całym domu. "Vanity" łazienki. 8 łodów, kuchni i "fair conditioners". \$1,195 miesięcznego dochodu. Placny parking. Po niską jak cud cenie dzwonicie do cudotwórcy, dzwonicie do Michaels zaraz.

ERWIN J. MICHAELS

REAL ESTATE
4637 S. Archer Ave.
254-8500

5412 S. KEELER

W par. św. Turybusza, 5 pokojowy muraowany, lota 40 stóp, garaż na 2 auta. Można się zaraz wprowadzić. Po informację dzwonicie: PO 7-2090

OKOLICA

CENTRAL AVE. i DIVISION
1 1/2 piętrowy dla spokrewnionych, 5 i 3, szeroka parcela. Tylko \$21,000

DEC REALTORS

5408 W. Division St. 261-2564

Z 3 SYPIALNIAMI muraowany bungalow, 10-cio letni, wykończony beżem, garaż. Schudny i czysty. Przez właściciela. 4351 W. Kamerling Ave.

2859 W. McLEAN, 7-mieszkaniowy, muraowany, ogrzewany. Muraowany garaż na 4 auta. \$46,000. — SP 5-2192.

SPRZEDAM ZE STRATĄ

Śródmiejski komplet do salonu, stoliki, lustra, lampy, 2 sofy, obrazy, Zig-Zag maszyna do szycia, duże stereo AM i FM, z lanego żelaza komplet do kuchni, rzeźby, drobiazgi ozdobne z Włoch, 2 meble i łóżko, sofa-łóżko z czarnej skóry, lampy na łańcuchach. 2235 N. Clifton — 327-1632

6 Pokojowa

Murowana Rezydencja
20-letnia, 1 1/2 łazienki.
Wykończony beżem,
Garaż na 1 1/2 auta.
8200 zachód—3400 północ
SP 2-8554

Północny-Zachód

2x5, 2x3 1/2 murowany — \$102,000
1x5, 1x4 murowany — \$97,500
1x4 murowany — \$29,500
1x5 murowany — \$29,900
1x4 drewniany — \$23,500

WALLES

No. 13
637-3107 lub 622-8737

Dom Otwarty w Niedzielę

od 2-iej do 4-iej po poł.
4207 W. MELROSE
1 1/2 piętrowy, drewniany 6-cio pokojowy domek bardzo korzystnie kupicie.

WŁADYSŁAWOWO

6-cio pokojowy, muraowany bungalow. Całość nowoczesna, garaż 2 autowy, klucze mamy w biurze.

BUDA REALTY

Tel. 486-6363

2990 Milwaukee Avenue

CUD W BRIGHTON PARKU

2 piętrowy, muraowany, 2 mieszkania z dwoma sypialniami w każdym. Zamknięte werandy. Nowe wejście frontowe z marmurowym wykonaniem. Nowy dach. Odnowiona obicia drewniana i podłogi. Pelen beżem i stych. Doskonały stan. Skorzystajcie z okazjowej ceny. Dzwonicie do cudotwórcy, dzwonicie do Michaels zaraz.

254-8500

PRZEJDZIE TAMTĘDZIE

ALE NIE PRZESKADZAJCIE
5135 W. Krystal (1250 na Północ)

Murowany 2 mieszkaniowy, 5 i 6, pelen beżem, 2 jednostki ogrzewania, kryte werandy, 2 autowy garaż. Tylko \$28,900

DEC REALTORS

5408 W. Division St. 261-2564

★ Pomoc Domowa

Dependable Woman

Wanted. 2-3 days per week.

Steady. Child care. Gen. Hswk.

Near North apt. Ref. req. Good transportation.

943-0903

GOSPODYNIA do starszej pani, w Ciego, pokój, utrzymanie i dobra zapłata. 656-1799.

★ DOMEY

WAŻNE DLA WŁAŚCICIELI DOMÓW

Mamy kupców z gotówką na budynki w starszych polonijnych okolicach. Najwyższe ceny dla Was. Tylko 3% opłaty dyskontowej tak zwany "discount point". Szybko i fachowo załatwiamy pożyczki gwarantowane przez rząd tak zwane F.H.A.

2x4 i 1x3, muraowany. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Całość w doskonałym stanie. 40 stóp parcela. Cena \$29,500.

1x5 i 1x6, muraowany. Okolice Montrose i Central Ave. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Cena do omówienia.

PRIME REALTY

POLSKA FIRMA

WŁAD. CEBULAK, Broker
3417 N. Central Ave. Tel. 283-1234

BARDZO DOBRA WIADOMOŚĆ:

dla kupujących i sprzedających
będzie podana około 15-go stycznia
przez

Troy Realty

Lengthen It!

by Alice Brooks

Hemlines are coming down! Add inches with new borders. Add pleated or patternstitch borders to handmade or purchased knits, crochets and fabric dresses. Pattern 7199: directions for lengthening; 3 knit, 3 crochet stitches.

FIFTY CENTS for each pattern — add 25 cents for each pattern for Air Mail and Special Handling. Send to Alice Brooks c/o Polish Daily Zgoda, Needlecraft Dept., Box 163, Old Chelsea Station, New York, N. Y. 10011. Print Name, Address, Zip, Pattern Number.

NEW 1971 Needlecraft Catalog — more instant fashions, knits, crochets, quilts, embroidery gifts, 3 free patterns, 50c.

NEW Complete Instant Gift Book — over 100 gifts for all occasions, ages. Crochet, tie, dye, paint, decoupage, knit, sew, quilt, weave — more. \$1.00.

Complete Afghan Book — fashions, pillows, gifts, more! \$1.00.

"16 Jiffy Rugs" Book. 50c.

"50 Instant Gifts" Book. 50c.

Book of 12 Prize Afghans. 50c.

Quilt Book 1—16 patterns. 50c.

Museum Quilt Book 2 — patterns for

★ DOMY

★ DOMY

★ DOMY

★ DOMY

★ Elektryczne Roboty

★ KONTRAKTORZY

★ KONTRAKTORZY

JULIAN S. CIEPLY
AdwokatJÓZEF CIEPLY
RealnościowiecERWIN J. CIEPLY
Realnościowiec

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim Przyjaciółom i Klientom Spośród Polonii
z Podziękowaniem za Całoroczne Poparcie SkładająWŁAŚCICIELE BIURA REALNOŚCIOWEGO — JOSEPH CIEPLY & SONS
2636 WEST CERMAK ROAD
Telefon Bishop 7-7220

POTRZEBUJEMY BUDYNKI

w starych okolicach i na Polonii, dostaniecie zapłacone
wszystko gotówką.
Zgłaszajcie wasze budynki, telefonując:

486-6363

BUDA REALTY 2990 Milwaukee Ave.

UWAGA WŁAŚCICIELE

potrzebujemy budynki we wszystkich dzielnicach Chi-
cago. Mamy dobrych kupców z gotówką dla Was. Wasza
posiadłość będzie ogłaszana bez żadnego kosztu. Mamy
12 licencjonowanych sprzedawców dla Waszej dobrej ob-
sługi w języku angielskim lub polskim.Po wszelkie informacje prosimy dzwonić do
SUPERIOR REALTY

2930 N. MILWAUKEE

BE 5-3632

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Całej Polonii

— składa —

Polskie Biuro Realnościowo-Notarialne
Znane Przez Tysiące Zadowolonych KlientówBUDA
REALTY

WALDEMAR E. BUDA

Pamiętajcie, że:
Najpewniejszą,
Najlepszą i
Najbezpieczniejszą
Inwestycją Waszych
Oszczędności
były i są i zawsze
będą budynki
w dobrym stanie.

Telefon

486-6363

2990 Milwaukee

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym, Klientom, Odbiorcom
i Całej Polonii — Zasyła

POLSKA FIRMA REALNOŚCIOWA

HUMBOLDT
REALTY

4746 MILWAUKEE AVE.

Telefony: 545-1288 i 735-6555

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Całej Polonii
— składa —
POLSKA FIRMA REALNOŚCIOWA

PARK REALTY

2820 W. North Ave. Tel. EV 4-1321
Wraz ze Wszystkimi PracownikamiNajserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
Życzą Klientom i Całej Polonii

ZARZĄD I PRACOWNICY

SUPERIOR REALTY

2930 MILWAUKEE AVE.

BElmont 5-3632

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
Składają Przyjaciółom,
Klientom i Całej PoloniiBROM
REALTYw Town of Lake
1857 W. 51st St.Telefonujcie w dni powszednie
GRovehill 6-6100
lub w niedziele
REpublic 7-3400WESOŁYCH ŚWIĄT
życzy

LUDWIG

REALTY COMPANY
Józef Ziarniak, Właściciel
mówi po polsku
3813 W. Montrose Avenue
Tel.: 478-6510

WIELKA OKAZJA \$13.500

(potrzeba trochę pracy)
2x4ki blisko kościoła św.
Jacka, na ul. Ridgeway, pół-
noc od Diversey.

Spadek. Dzwonić Zaraz do

TROY

3033 N. Milwaukee Ave.
AR 6-7151MUROWANY, lepszy budynek, 2
mieszkania po 6 pokoi na bocznej
ulicy blisko Fullerton i Cicero.
Infor. 267-7151

WACŁAWOWO

2x4 i 2 sklepy, murowany. Auto-
matycznie olejem ogrzewany. Mu-
rowany, ogrzewany 3 autowy
garaż. Szeroka lota. Pełen bezment
Bardzo dobry dochód. Tania.

736-7477

BELMONT-PULASKI

2 piętrowy, żółta cegła, 1x6, 1x5,
wszystko nowoczesne wewnątrz,
autom. ogrzewanie. Szeroka lota.
Wpłaty \$8.000.
ZAK — 736-7477

MUROWANY

2 MIESZKANIOWY
5 i 5, gorąca woda ogrzewanie, 2
autowy garaż, 220 prad, kryte wa-
rendy, nowoczesne łazienki i kuch-
nie, po drugiej stronie ulicy North
Oak Park. Pełna cena \$28.000
DEC REALTORS

5408 W. Division St. 261-2564

F.H.A. — \$300 WPLATY

2x5 murowany budynek. Okolica
Western i Milwaukee Ave. Cena
\$16.000. Morgec \$15.700 na 8%
na 360 spłat po \$120,73. — P. & I.
GALLIK
772-8554

BUDOWNICZY

SPRZEDAŻ ZE STRATĄ

Nowy 2 mieszkaniowy murowany,
pełen bezment, natychmiastowe
objęcie. Okolica North i Central
Ave. (5600 zachód). Zamieniecie na
swą starą posiadłość! Zadzwońcie
zaraz!

DEC REALTORS

5408 W. Division St.
261-2564

2 Mieszkaniowy

Murowany
5500 na zachód — 1900 na północ.
2 duże 6-ki, kompletnie nowo-
czesne, wykończone z naturalnego
drewna dębowego. 2 oddzielne
jednostki ogrzewania, 2-autowy
garaż.

Tylko \$38.500

KAY REALTY
5449 N. Harlem Ave.
775-7821CUD W BRIGHTON PARKU
Akurat na czas na Święta. 7 po-
koi z dwoma łazienkami dla wła-
ściciela plus 4-o pokojowe miesz-
kanie które pomoże spłacić raty.
Nowy gazowy system ogrzewania.
Pełen bezment, 2 autowy garaż.
Wszystko za cudowną cenę.
Dzwonić do cudotwórcy, dzwoni-
cie do Michaels zaraz.

254-8500

BLISKO IOWA-MONTICELLO
1½ piętrowy, mur., dochodowy
bungalow, 2 mieszkania 6 i 4
pokoi. Gor. woda gaz. ogrzew.
Garaż. Tylko \$17,800 — FHA
warunki.

AUGUSTA-LOREL

5400 zachód. Duża "stucco" re-
zydencja, 7 pokoi, 3 sypialnie.
Dokonała kondycja. Garaż. —
\$19,500.

WALTON-CICERO

Murowany bungalow, 5 pok. na
dole, 2 u góry, szafka kuch-
nie, gaz. ogrzew., 2 aut. garaż.
\$17,300. Tylko \$700 wpłaty go-
tówką. Reszta miesięcz. spłaty.

6 POKOJOWY

Murowany "cottage", blisko
Chicago-Pulaski. 3 sypialnie,
pełen bezment, garaż. Tylko
\$14,250, z wpłaty \$500 — resz-
ta miesięczne spłaty.

CENTRAL i NORTH

Murowany, 2 mieszkaniowy,
2x6, zamknięte werandy, gazem
gorącą wodą ogrzewanie. 2 au-
towy garaż. \$29,500

AUGUSTA-DRAKE

Nowoczesna 6 pokojowa rezy-
dencja, 3 sypialnie, gazowe
ogrzewanie. Ogrzewana zam-
knięta weranda, Garaż. W do-
skonalem stanie. Tylko \$17,600.

C.H. ADAMS

AND COMPANY

5152 W. Division

261-1072

★ DO WYNAJĘCIA

CRAGIN, 4 pokoje — 2 sypialnie,
ogrzewane. 745-98814 CZYSTE pokoje, piec do ogrze-
wania, starszym. 1921 N. Whipple

4 ROOM APT.

Completely remodeled, 1st floor.
Stove and refrigerator. Space
heater. Good transportation and
shopping. Adults, no pets.588-8634 after 5 P.M.
and Weekends

5½ ROOMS

HEATED APT.
2nd floor. Kitchen cabinets and
modern bath. Children welcome.
3300 North and 2400 West

588-0597

Evenings and Weekends

5 POKOI — 3 sypialnie, wanna,
"space" gazowy ogrzewacz,
8352 S. Burley Ave.W OKOLICY PORTAGE PARK
starszy mężczyzna podzieli 4 po-
kójowe mieszkanie ze starszą oso-
bą. Kompletnie umebowane.
725-72293 POKOJOWE umebowane miesz-
kanie, użyteczność zapłacone.
Przystępnie. — 478-6108.6 CZYSTYCH przewiewnych pokoi
przy North Ave. blisko Damen,
2-gie piętro, ogrzewane. \$130.
Bittersweet 8-2803LOGAN SQUARE — 4-ka, 1 sy-
pialnia, dorosłym.
BR 8-1108 lub 489-67464 POKOJE, 2-gie piętro, gazowy
ogrzewacz, czyste. — 276-3819.4 POKOJE ogrzewane, garaż, pół-
nocno-zachodnia strona miasta.
384-7786

★ Aparaty Fotograficzne

SPRZEDAM nowy aparat fotogra-
ficzny. Exakta VX-1000. Cena \$120.
— 847-5370.

★ Bazar

B A Z A R

BAZAR — w kongregacji Lev-
soneash, 5555 N. Bernard, 15,000
wartościowych przedmiotów —
nadzwyczajny wybór prezentów.
Również częściowo używane rze-
czy. Posiłki wydajemy cały dzień.
Początek w sobotę, 19 grudnia od
godz. 8-jej wieczorem, w niedzielę
i poniedziałek cały dzień.

★ Grzyby

SUSZONE grzyby \$5.50 funt. Nie
wysyłamy na C.O.D. — Mrs. Stan-
ley Wojciechowski, Rt. 2, Chetek,
Wisconsin, 54728.

★ INTERESY

FOR SALE

Dry Cleaning—Laundry
Very profitable operation.
Call 359-4525 days
or 457-0932 eves.FOR SALE — Tavern on busy
intersection in southern Wiscon-
sin. One acre of land, living quar-
ters upstairs. Call 414-862-2915.

FOR SALE OR LEASE

2 FACTORIES

On West side of Chicago 225x85
feet & 50x125 feet. 10 ton crane
running fulltime buildings. More
land available. Ideal for steel
fabricator, warehouse, truck ter-
minal. Write owner in English.
BOX "G. B."
Polish Daily Zgoda
1201 N. Milwaukee, Ave.
Chicago, Ill. 60622.

★ RUMMAGE SALE

RUMMAGE SALE, 6200 N. Kim-
ball, w sobotę, 19 grudnia wie-
czorem 6:30 - ?JOIN
AND SERVE

★ Elektryczne Roboty

Z. PODBIELSKI
POLSKA FIRMA
Licencjonowany Kontraktor
DAKIN ELECTRIC
SERVICE
Wykonuje wszelkie roboty oraz
zmiany drutów na 220 volt według
wymagan miasta. Ceny niskie. Obli-
czenia i porady bezpłatnie.
Tel.: SP 7-8044 lub
HU 9-2012

A. RUTKOWSKI

UNIVERSAL ELECTRIC

CONTRACTING CO.

Wykonuje Wszelkie Roboty
Naprawy i Instalacje
Elektryczne.
Tania, Szybko i Sumiennie.
Dostosowuje Przewody
Elektryczne
Do Przepisów Miejskich
Na 220 Volt.
Kosztorysy i Porady Darmo.

Telefonujcie:

227-8010 lub 237-1505

ELECTRICIAN

Elektrotechnik, Weteran, zakłada
instalacje 220 v., meters. Repe-
ruje dzwonki, lampy i t. d. Zada-
na praca nie jest za mała. Tania,
dobrze.

Tel. 378-5179

SERV-ALL ELECTRIC

CONSTRUCTION

Właściciel

LOUIS A.

ŻULAWIŃSKI

Licencjonowany

Inżynier i Kontraktor

Zakładamy, naprawiamy w
nowych i starych budynkach,
fabrykach itd. elektryczność i
zarazem "air condition" i kon-
trole do boilerów. Obliczenia
darmo. Warunki dogodne.

Dzwonić 625-0479

POSZUKUJE

Prac Elektrycznych

DARMO KOSZTORYSY

W KAŻDEJ CHWILI

225-9560

★ DACHY

Reperujemy i Kładziemy
NOWE DACHYPo dobry i trwały dach,
przyjdzie do polskiej firmy
istniejącej 25 lat w ChicagoZakładamy Rockwool
Insulation w Domach,
i wykonujemy roboty blacharskie

Follmer Roofing Co.

942 N. DAMEN AVE.

BRunswick 8-4195

Reperujemy i Kładziemy

NOWE DACHY

Wykonujemy Wszelkie Roboty
Blacharskie

LEŚNIAK ROOFING

and

SHEET METAL WORKS

1806 West 18th Street

Telefon CA 6-0569

OBLICZENIA DARMO —

CENY NISKIE

ROBOTA GWARANTOWANA

★ PARCELE

PARCELA

NA POŁNOCNYM — ZACHODNIE
Dobra inwestycja, 5 bieżących aków
farmerskiej ziemi ze strumieniem.
Blisko sklepów i szkół. — \$9,500.
Można być duże spłaty.
231-1025

★ Poszukuje Mieszkania

MEZCZYŻNA poszukuje pokoju z
wiktem lub ze śniadaniem tylko.
SP 2-3417 od 5:30 do 6:30

★ POSZUKUJE PRAC

MALARZ poszukuje pracy. \$25
wymalowanie pokoju. \$75 wyma-
lowanie 3-piętrowej klatki schodo-
wej. — 867-5540.

★ Przeprowadzki

BUCHHOLZ MOVERS

2654 N. Lincoln Avenue

Asekurowana firma przeprowadz-
kowa. Obiekty prywatne i handlo-
we. Od 1921 r. Przystępne ceny.
ILL. CC4903-MC-C

Telefon w dzień: — 549-1265

po 7 wieczorem: — 486-7587

★ ROZMAITE

POLSKA FRYZJERNA—Robimy
śliznice "cold wave" i fryzury ta-
nio. Crown Beauty Shop, 1648 W.
Division St. BRunswick 8-3741.

KUPCIE JEJ NA GWIAZDKĘ

ELECTROLUX

Odkurzacze, elektryczne nożyce,
aparaty do mycia głowy.
SPRZEDAŻ I OBSŁUGA.

Przyjmujemy zamiany

MR. KURZEK

286-6343 lub 463-2849

NAJLEPSZY PREZENT jaki moż-
ecie dać na Gwiazdkę dla całej
rodziny. Doskonały aparat i filmy
Kodak. Zrobicie można zdjęcia
czarne lub kolorowe. Nowe apa-
raty. Cena \$12.95. Dokład zapas
starczy. STUDIO, 1452 W. Chicago
Avenue.

★ USŁUGI

McDONALD PETROLEUM CO.

POLUDNIE — SZYBKĄ DOSTAWĄ
• Najlepszego gatunku olej opałowy
• Dostawa na zasadzie licznika
• Uprzejma obsługa i odpowiedzialna
• Nr. 1 i Nr. 2 olej do furnek

6151 S. Spaulding

Tel. 776-6240

★ KONTRAKTORZY

Lincoln...
FURNACE CLEANING SERVICE
3648-50 W. Diversey Chicago, Illinois 60647
EV 4-0600
Najlepszy na świecie ekwipunek do czyszczenia
furnasów — możliwość wielokrotnego jak dwie-
ście dużych przyrządów do czyszczenia furnasów.
24 GODZINNA OBSŁUGA
W NAGŁYCH WYPADKACH
CZYSZCIMY I REPERUJEMY
• Furnasy • Kominy • Space
• Bojlery • Przewody • Ogrzewacze
• Pod Bondem
OBSŁUGA REJONU CHICAGO
PONAD 25 LAT
DARMO KOSZTORYSY
EV 4-0600

SPECJALNA ZNIŻKA

NA ZIME

TANIO — SZYBKO

SUMIENIE I PO POLSKU

• Kuchnie i łazienki • Usunięcie defek-
• Roboty Plumbiar- • tów niezgodnych
skie i Elektryczne • z przepisami
• Malowanie • budowlanymi
• Mieszkań • Aluminiowe
• Dodatkowe Pokoje • Okna i Drzwi
BEZPŁATNE KOSZ- • Werandy
TORYSY ODRAZU • Licencjonowana
• Ubezpieczona
• Pod Bondem
Bezpłatne porady —
oryginalne pomysły.
Referencje i cenniki
zadowolonych klien-
tów.
Finansowanie F.H.A.
Pełna Gwarancja.

Telefonujcie dziś:

282-9090

Właśc.

Alex Szwajger

obsługuje Was

po polsku.

ALCO CONSTRUCTION CO.

3608 MILWAUKEE

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

• Róg Addison •

NA ŚWIĘTA
POLSKA PIEKARNIA ZAPRASZA WAS
PO PIĘKNE I DOSKONAŁE TORTY NA KAŻDĄ OKAZJĘ.
Po Doskonałe Pieczywo Wszelkiego Rodzaju. Wszystkie
Pieczono ze świeżych i Pozytywnych Produktów.
Na Koniec Tygodnia Specjalne Babki, Serowniki, Kolaćki,
Święty Chleb Żytni. Uwaga! Na Nasze Specjalności.
Świeży Truskawkowy Tort z Bitą Śmietaną.
Ceny Bardzo Przystępne.
Oven Fresh Bakery
3000 W. 41-sza Ulica,
róg Sacramento Ave.
Blisko Kościoła św. Pankracego
Tomasz Szeremeta, Doskonały
Piekarz z żoną Józefiną, Właściciele
Po zamówieniu
Telefonować 927-2590
OTWARTE: od 6:00 rano do 6:00 wiecz., w niedzielę od 6:00
rano do 1-szej — w poniedziałek zamknięte.
Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt i Nowego Roku
Dla Klientów i Całej Polonii.

Rysunek artysty malarza Władysława Krawca, który ukazał się w czwartkowym wydaniu "Dziennika Chicagowskiego".

Narodowa Konwencja Polityczna Dzisiaj w Chicago

Dzisiaj w Chicago ma miejsce pierwsza swego rodzaju "narodowa konwencja polityczna", której organizatorem jest murzyńskie ugrupowanie społeczne Operation Breadbasket. W konwencji spodziewany jest udział tysięcy mieszkańców Chicago, reprezentujących rozmaite organizacje społeczne, polityczne oraz wszystkie grupy etniczne miasta, powiedział Leon Davis — członek Operation Breadbasket, który jest odpowiedzialny za polityczną edukację organizacji.

Davis oświadczył, iż konwencja jest organizowana jako stimulator publicznego zainteresowania linii politycznych ward miejskich — oraz większego zainteresowania społeczeństwa zbliżającymi się wyborami do Rady Miejskiej.

Podczas konwencji, która jest codziennym wydarzeniem, uczestnicy wezmą udział w dyskusjach na temat wysuniętych kandydatur na radnych miasta oraz na temat samego problemu techniki wyborów radnych (aldermanów).

Prawie wszystkie północne wardy miasta będą reprezentowane przez organizacje społeczne, oznajmił Davis.

"Będziemy mieli w zasadzie wszystkie grupy etniczne, — które są reprezentowane w naszym mieście".

... "Będą Murzyni, Polacy, ludność pochodzenia orientalnego, ludność łacińska — starzy i młodzi", dodał.

Jak dotychczas kilku kandydatów na radnych miasta zgłosiło swój udział w konwencji, według kierownictwa Operation Breadbasket. Konwencja rozpocznie na szeroką skalę, oświadczył Leon Davis, kampanię uświadomienia politycznego na szczeblu ward i będzie ona trwać (kampania) do kwietnia, tj. do momentu wyborów do Rady Miejskiej.

Następujące organizacje biorą udział w konwencji: — Committee on Illinois Government, Woodlawn Organization, South Shore Commission, Independent Voters of Illinois, Illinois Black Panther Party, Welfare Mothers,

Afro-America Patrolmen's League, Committee for an Effective City Council, Independent Political Organization oraz szereg innych stowarzyszeń i organizacji, oznajmił Davis.

Pierwsza Choinka w Białym Domu

Zapewne nie każdy wie, że pierwszą choinkę w Białym domu ustawiono w okresie Świąt Bożego Narodzenia w roku 1856, to jest za kadencji prezydenta Franklina Pierce. Jednakże już prezydent Theodore Roosevelt zarzucił tradycyjną praktykę, która była sprzeczna z jego przekonaniem, iż w ten sposób sam

przyczynia się do grabieżczej polityki pięknych lasów amerykańskiego kontynentu. Nie zrażeni decyzją ojca synowie ówczesnego prezydenta — "przeszmuglowali" drzewko do Białego Domu. W czasie rodzinnej dysputy, ojciec wykrył spisek, z nieoczekiwana pomocą chłopcom przyszedł słynny przyrodnik i miłośnik lasów nie mniejszy niż sam Roosevelt. Przekonał on Prezydenta, iż wreszcie przeciwnie, planowane wycinanie młodych drzew iglastych przyczynia się do zabezpieczenia lasów i ich rozwoju.

CHAS. FINGERHUT BAKERY

**POLECA DO WASZEGO STOLU
NA NOWY ROK**
i zawsze do Waszego stołu
Święty Chleb
Doskonałej Jakości
Pierwszorzędne Pieczywo
Rumowe Babki
Danish — Dunskie Torty
"French Pastry" i wiele innych.

Także Na Wasze Urodziny, Imieniny, Rocznice Różnego Rodzaju, Wesela, Zabawy Chrzcziny i Inne Okazje
Wspaniałe Torty — Zadowolą Każdego

Przybadźcie i Zamawiajcie w Naszych Piekarniach:

5537 W. CERMAK RD., Cicero, Ill. OLYmpic 2-3643
6333 W. CERMAK RD., Berwyn, Ill. Pioneer 9-0225

GARDEN MARKET SHOPPING CENTER

47th & Willow Springs Rd., Western Springs, Ill. CHEstnut 6-5490
9110 BROADWAY, Brookfield, Ill. 485-8480
2136 S. MANNHEIM, Westchester, Ill. 562-4886
6824 WINDSOR, Berwyn, Ill. 484-8313

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Swoim Odbiorcom
i Całej Polonii
— składają —

BODUCH SANITARY BAKERY

WYBOR POLSKICH CIAST, BABEK, CHLEBA ŻYTNIEGO,
BIAŁEGO, BULECZEK itp. WYROBÓW CUKIERNICZYCH.

1461 W. CHICAGO

Tel. MO 6-5468

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

Klientom i Całej Polonii — składa

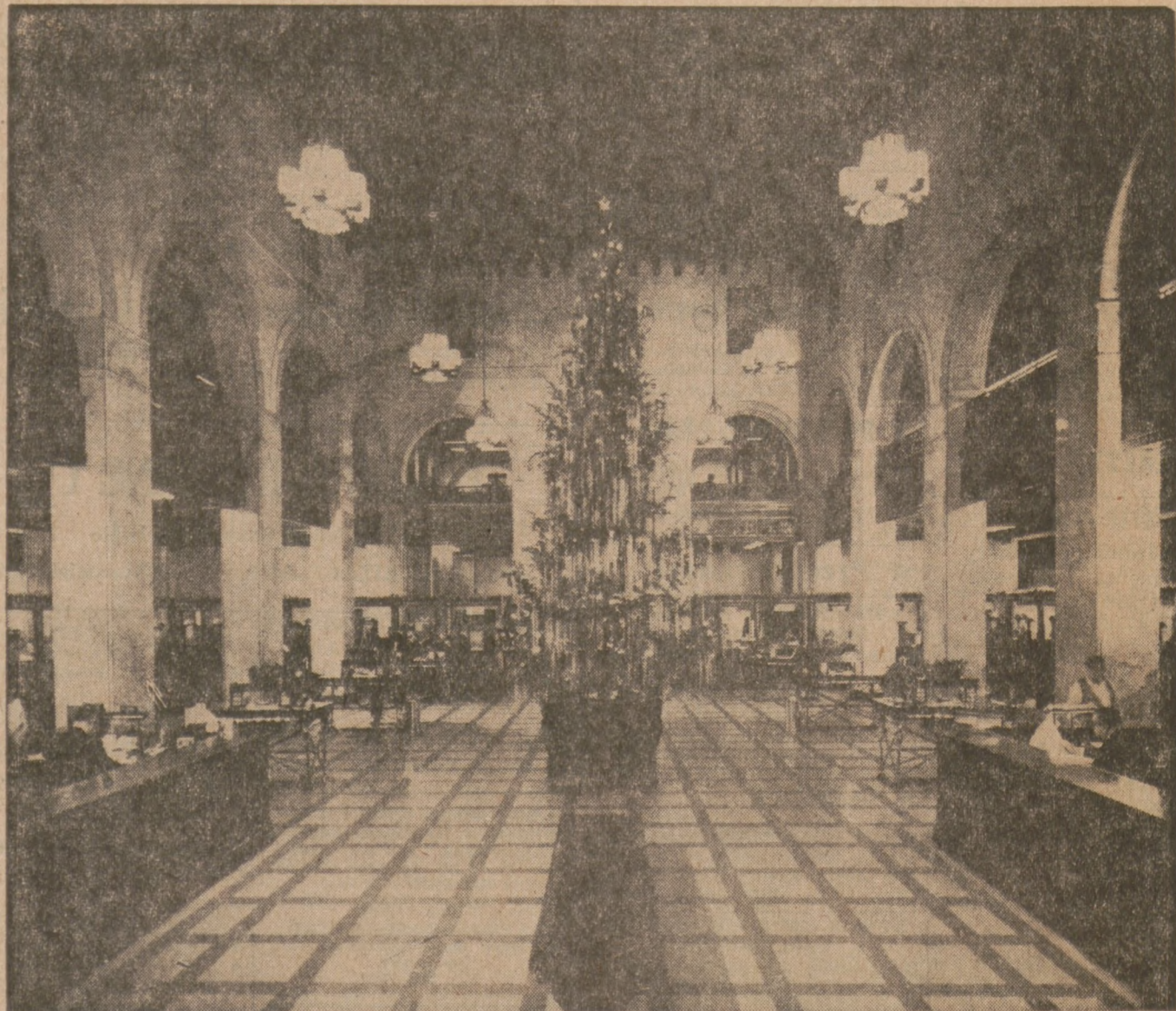
W. TYMCZYŃNA Z RODZINĄ, Właściciele

BURGUNDY BAKERY

NA ŚWIĘTA polecamy doskonałe BABKI,
BAUMKUCHENNY (SEKACZE), MAKOWCE i PIECZYWO.
A także TORTY przygotowane według europejskich przepisów.
2638 W. Division St. BR 8-2722

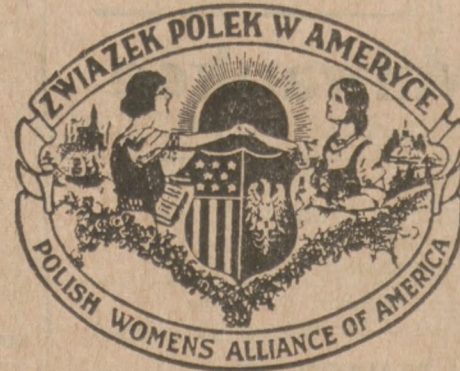
Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

zasyła

**THE Manufacturers
National Bank
OF CHICAGO**
1200 N. ASHLAND AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP.

ZWIĄZEK POLEK W AMERYCE z okazji ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA i NOWEGO ROKU składa Duchowieństwu, Bratnim Organizacjom, Prasie, Radiu i całej Polonii najserdeczniejsze życzenia dalszej wydajnej pracy w służbie Polonii, by utwierdzić Jej dobre imię i wspólnie bronić naszych praw do zachowania odrębności etnicznej.

Niech Członkinie Związku Polek umacniają przywiązanie do polskiej mowy, kultury i tradycji, aby nadal wiernie stały na straży rodziny, wychowując przyszłe pokolenia w imię Prawdy Bożej.

Módlmy się, aby GWIAZDA BETLEJEJSKA przyświecała nam w drodze do wytyczonych celów i zadań.

ZWIĄZEK POLEK w AMERYCE

NAJWIEKSZA ORGANIZACJA SPOŁECZNA I UBEZPIECZENIOWA DLA KOBIET
I DZIECI POLSKIEGO POCHODZENIA W STANACH ZJEDNOCZONYCH.
Główne Biura:

1309-15 N. Ashland Avenue

Chicago, Illinois 60622

Adrian Czerwiński

Przybieżeli Do Betlejem Poeci

Od czasu, w którym pisarze polscy nauczyli się wiązać słowa w proste rymy i kunsztowne zwrotki, Boże Narodzenie, wigilia, Gody, jasełka, choinka i inne akcesoria tych rodzinnych, radosnych Świąt nie schodzą z kart polskiej poezji. Pierwszym, który pozostawił w swojej spuściźnie spiewaną po dziś dzień kołędę: "Przybieżeli do Betlejem pasterze", był Jan Zabczyc, autor wydanego w 1630 r. zbioru "Symfonie anielskie". Jego śladem przez trzysta lat z okładem poszli wielcy i pomniejsi poeci, obdarzając nas utworami związanymi ze świątami Bożego Narodzenia.

Kazimiera Iłkiewiczówna napisała wzruszający obrazek Stajenki Betlejemskiej, tej do której przybieżeli anieli:

Kiedy wół i osioł pokleki,
malenkiego Jezusa przelekli
w żłobie —

Zachwiała się krusza stajenka
i dach ledwo żywy popękał
na szpie.

A przez szpary ptacy i anieli
kolorową cizbą wzlecieli
do wnętrza...

Podobnie widział żłobek Juliusz Słowacki

Nad sianem, nad żłobczkiem
Aniołek z aniołeczkiem
Ridentes...

Przyleciały wróbelki
Do panny Zbawicielki
Cantantes...

Dołącza do nich w opisie betlejemskiej stajenki pod tytułem "Kołęda ptaków" jeden z poetów obecnego pokolenia, Jerzy Harasymowicz:

Ptakowie, ptakowie
po niebie iskier leci mrowie
jakby się zapaliło przy naszej gałązce blisko
Wielkiej Niedźwiedzicy Niebieskie legowisko
Ach, ach czy to smok jaki
Nie, nie to królów czerwone orszaki.
A dołem pasterze biali biegnący...
Ptakowie ptakowie
Gwiazda ogromna leci
na rogu każdym — anioł siedzi
z ręki mieci nowenny jak gołębie.

Jednym z najpiękniejszych i nawnioślejszych utworów, jaki wydała literatura bożonarodzeniowa, jest kołęda Franciszka Karpińskiego:

Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów — obnażony,
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice nieskonczone.
Wzgardzony — okryty chwałą,
Król śmiertelny nad wiekami —
A słowo ciałem się stało
I mieszkało między nami.

Adam Mickiewicz pisał:

Wierzysz, że się Bóg zrodził
w betlejemskim żłobie,
Lecz biada ci, jeżeli
nie zrodził się w tobie.

Wzruszający wiersz o drodze do dalekiego Betlejem napisał Kazimierz Wierzyński:

Zbieram się długo, od samego lata,
Zobaczę Ciebie w świętym Betlejemie,
Tylko że od nas trzeba przejść pół świata
By w twą zamorską zawędrować ziemię.

Pokaż mi dzisiaj, za naszym ogrodem
Najbliższą drogę do Twojej stajenki,
Za to opiatek przyniosę ci z miodem,
Stanę na palcach i podam ci ręki.

A potem razem z Betlejem pójdziemy
Do nas, pomodlić się gdzieś na pastercie,
I tu usłyszysz malusienki, niemy,
Jak koleduje Tobie moje serce.

Z prawdziwie sarmackim zacięciem o Narodzeniu Pańskim pisał Lucjan Rydel w swoich stylizowanych na ludowo jasełkach "Betlejem polskie":

Żydzcie, Żydzcie, Mesyjasz się rodzi,
Więc go tobie, więc go tobie
Przywitać się godzi.

A na to polski karczmarz:

Ja starego Pana Boga jak należy uziem,
Na tego maleńkiego jeszcze nie rozumiem!

W kręgu polskich kołęd i pastorałek powstał wiersz Marii Konopnickiej:

Przyszli króle do Betlejem,
Aż tu nowy cud!
Pyta Jezus: "A gdzie chłopcy
Co tu przyszli z bud?
Gdzie Mazury, Podlasiaki,
Krakowiaki i Ślązaki,
Gdzie mój cały lud?
Nie zawstydzi się przed królami
Za swe dary chłop!
Nad kądziło i nad myrre
Pachnie żyta sноп!
A pszenica się migota —
Od szczyrego cudniej złota,
Pod niebieski strop!

Or-Ot i Bronisława Ostrowska każą koledzie iść na ląd
i na morza:

Do najuboższych poleć chat
O wieści prosto z nieba,
Nadziei złotej rzucaj kwiat
Do najuboższych poleć chat
Kiedy pociechy trzeba...

Po zawieli, po śnieżycy
Białą wsią od chat
Wędrujemy, kolednicy
Rozśpiewani w cały świat.

Idziem wsiami, zagonami,
Gdzie nam każdy sercem rad,
Cała Polska śpiewa z nami,
Każda chata, każdy sad.

Inaczej szła kołęda w latach niewoli i wojny. Stanisław Wyspiański tak się modlił:

Bożego Narodzenia
ta noc jest dla nas święta.
Niech idą w zapomnienie
niewoli gnuśne pęta.
Daj nam poczucie siły
I Polskę daj nam żywą,
by słowa się spełniły
nad ziemią tą szczęśliwą.

Niedawno zmarły Leon Pasternak pisał "w polu i na biwaku":

(Dokonczenie na stron. 8-9)

Drzewko wolności przed Sanktuarium Matki Boskiej Częstochowskiej w Doylestown, Pa.

Symbole Bożego Narodzenia

Choinka

Choinka poza opłatkiem jest największym symbolem Świąt Bożego Narodzenia, uniwersalnym wyrazem świątecznej radości, chlubą każdego domu. Przyszła ona z Alzacji do najbliższych krajów sąsiednich i szybko przyjęła się i znalazła wielkich wielbicieli.

Do Ameryki przywędrowała z Europy dosyć późno, bo brakuje jej jeszcze wiele lat do stułetniej rocznicy. W początkach choinka była tu wystawiana na dworze przed domem i oświetlana. Z czasem zaczęto dekorować owocami, ciastkami, lampkami, łańcuszkami papierowymi i różnymi wyrobami ręcznymi. Te choinki znalazły już pomieszczenie w mieszkaniu. Na początku obecnego stulecia wprowadzono zwyczaj składania upominków pod choinkę. Od tego czasu popularność ich znacznie wzrosła. Obecnie spotyka się choinki nawet w domach nie katolickich. W niektórych okolicach po dziś dzień choinki dekoruje się wyłącznie oświetleniem elektrycznym i pozostawia na dworze przed domem.

W Polsce choinka pojawiła się wcześniej w domach zaможnych dworzaniów, kupców przemysłowców. Szybko jednak stała się popularna i wprowadzona nawet przez najbiedniejszych ludzi. Triumfuje ona dziś w każdym domu naszych Ojców jako główny symbol Świąt Bożego Narodzenia.

W Anglii pierwsza choinka zadebiutowała w roku 1840 w domu Windsor Castle. Stało się to za przyczyną księcia Alberta, konsorta królowej Wiktorii. Książę Albert, jak wiadomo był Niemcem i prócz choinki wprowadził do Anglii sporo innych pesze tradycji i obyczajów.

W Niemczech jak głosi historia, choinka wprowadzona została przez Marcina Lutra, a więc też nie tak dawno temu. Legenda głosi, że Luter pewnej nocy spojrzął przez okno na roziskrzoną jodełkę przed domem w świetle księżyca i był jej widokiem olśniony. Następnego dnia polecił uciąć jodełkę, przystroić i wstawić w pokoju. Historia, jak wiele innych, pełna wdzięku i romantyzmu, ale czy prawdziwa, trudno jest dowiedzieć.

Włosi od najdawniejszych czasów zdołali swoje domy zzielenia na święto styczniowych uroczystości, a sama choinka przyszła do nich stosunkowo późno, ale znajduje coraz więcej zwolenników.

Na początku, gdy tylko choinki pojawiły się zaczęto je dekorować suszonymi owocami. Wkrótce potem przyszły papierowe aniołki, a jeszcze później świeczki, różne wycinanki, łańcuszki, gwiazdki, paski z papieru i specjalnej masy, a wreszcie słodczyce w postaci czekoladek.

W końcu 18 wieku zaczęto choinki oświetlać najrozmaitszymi lampkami i świecami, a w ostatnich 30 latach wprowadzono oświetlenie kolorowymi żarówkami. Wielka atrakcja dla dzieci stały się również ognie bengalskie.

Choinka ma też swoją historię. Przy końcu 19 wieku gorliwi misjonarze wyprawili się w okresie Świąt Bożego Narodzenia aż pod Koło Biegłowe, żeby głosić dobrą nowinę. Zamieszkała tam Eskimosi, łagodni i cierpliwi z natury, przyjęli ich w dzień wigilijny. Misjonarze przywieźli ze sobą

choinki ozdobione licznymi świecami, wytopionymi ze sadła reniferów. Całe plemię jak jeden mąż zasiadło wokół choinek i z niebyskłym apetytem zjadło wszystkie świece. Nikt się nie pochorował, a dobra nowina została entuzjastycznie przyjęta. Jak z tego opowiadania wynika, nie tylko do serca meżów wiedzie droga przez żaladek.

Sama historia o choince jest duża i możnaby wiele jeszcze podać różnych przykładów z różnych krajów i obyczajów ludzkich. Przypominamy o tym w chwili, gdy powoli zbliżają się do nas Świąta najbardziej uroczyste obchodzone, dające wszystkim ludziom dobrą wolność i szczęście, bo przyszedł na świat przedwiny. Rodny, Bóg, Mocny, Ojciec przyszłego wieku, Książę pokoiu.

Kartki Świąteczne

Drugim symbolem Bożego Narodzenia są kartki, które stosunkowo nie dawno zostały przyjęte w świecie katolickim. Podobno wprowadzenie ich mamy zawdzięczać anglikowi o nazwisku John Calcott Horley, który zapoczątkował w roku 1843, wysyłając różnorodnego wymiaru i kolorów do krewnych i znajomych. Różne i przez różnych ludzi były one przyjmowane i komentowane. Faktem jest niezaprzeczalnym, że szybko przyjęły się niemal w całym świecie.

Na kartkach świątecznych odczytuje się oprócz rysunku, ważne są życzenia. Różnie na nich piszą różni wydawcy. Wszyscy jednak wkładają w treść dużo romantyzmu. Kartki świąteczne zdobywają coraz więcej zwolenników, coraz więcej ukazuje się ich w sprzedaży i pocieszającym zjawiskiem jest to, że z niestabnym natężeniem docierają rokrocznie w milionowych nakładach nawet w krajach stosunkowo małych.

Oplatek

Wreszcie trzecim symbolem Bożego Narodzenia jest oplatek. Od dawna istniał w całym świecie chrześcijańskim zwyczaj, gdzie łamano się opłatkiem i przy tej okazji składano sobie życzenia świąteczne. Jak dziś, tak niegdyś przed wiekami w okresie przedświątecznym, zakonniccy i księża rozdawali wiernym opłatki, otrzymując w zamian ofiary w pieniądzu lub w naturze, które przeznaczano na cele kościelne. Duchowni ci równocześnie odpytali starszych i dzieci prawd wiary, dawali im rady i nauki. Później zwyczaj chodzenia z opłatkami przejął służba kościelna, a więc organista, kościelny itp. Także sam sposób sporządzania opłatków uległ zmianie. Początkowo były one gładkie, bez jakichkolwiek ozdób. Z czasem zaczęto je upiększać przez wybijanie na nich pięknych scen z życia Chrystusa lub innych postaci świętych. W tym celu prawdopodobnie już w XVI wieku sporządzono specjalne przyrządy do wypieku opłatków. Przyrządy te były z żelaza i kręgu, a na ich wewnętrznej powierzchni zdobity był rysunek, wykonane przez niego i przez domorodnych artystów.

Z uroczystością Bożego Narodzenia łączą się jeszcze inne miłe tradycje. Wieczera wigilijna, która zwykle gromadzi całą rodzinę przy stole zastawionym i przykrytym białym obrusem. Biały oplatek w rekach ojca lub matki, życzenia,

choinka, upominki i rzewne melodia kołęd, stwarzają niezapomniany nastrój.

Wreszcie ostatnim symbolem Świąt Bożego Narodzenia jest sianko kładzione pod obrus na stole, przy którym odbywa się wieczerza na znak, że Dzieciątko Jezus spoczywało w żłobku na sianku.

Moja Pierwsza Wigilia w Ameryce

Pamiętam jak dziś. Była pochmurna zimna niedziela 18-go grudnia 1910 roku gdy przyjechałem z Poronina do Chicago. Ze stacji kolejowej jechałem konnym wózkiem który służył do przewożenia ziemniaków lub worków z żywnością. Przyjechałem do mojego sąsiada Franka Chowanieca. (koziaka).

Frank siał na pracowitości i co tu obwijać w bawełnę i ze sknerstwa. Do roboty, a szedł pracować na noc, brał pająd chleba a często i główkę kwaśnej kapusty i to mu wystarczyło zupełnie. Gdy do niego przyjechałem miał już dwa domy co uchodziło za dowód zamożności. Zonę miał z Orawy i jakkolwiek mówiła polską gwara, uważała się za Słowaczkę, a i sam Frank gdy zasłża potrzeba podawał się za Słowaka. Wypadek taki zdarzył się podczas zbierania składek na budowę kościoła Najświętszego Serca Jezusa. Gdy członkowie komitetu zwrócili się do Franka o ofiarę na polski kościół to im wyjaśnił że należy do słowackiej parafii.

Koziok przyjął mnie na mieszkanie ze względu że u niego mieszkał już mój brat Józef i nasz szwagier, który sześć miesięcy przedemną tu przyjechał, i obydwa pracowali. Przyjmując mnie być może liczył na to że gdy otrzymam pracę będzie miał ze mnie korzyść.

Jeżeli Frank odniósł się do mnie jako tako to jego baba odniosła się do mnie chłodno. No, przybyła jeszcze jedna ge-ba do miski. W ciągu tygodnia przed Bożym Narodzeniem nie znalazłem pracy, więc na-stawienie gospodarzy do mnie nie było najlepsze.

JANUSZ OSTROWSKI

Polska Wigilia

Niech pókój ludziom dobrej woli będzie W świętą Wigilię, gdy w ciemnym błękiecie Gwiazdka najpierwsza jasność swą rozprzędzy Dziając wieczerem. Niechaj w wasze życie Promienna radość wejdzie, niech się świeci Taką szczerością pełną szczęśliwości, Jak w ziemi Polskiej za dawnej pamięci, Gdy wśród rodziny za naszej młodości Oplatek krążył z rąk ojca do matki, Potem do dzieci i służby domowej, A każdy składał wprost z serca płynące Szczere życzenia w świętej chwili owej — Padają słowa proste lecz gorące, Pełne miłości... Niech i dziś tak będzie! Wspomnijcie Polskę i rodzinną chatkę, Tradycji zwyczaj u nas szanowany, Siwego ojca i staruszkę matkę, Ten stół białuskim obrusem zastany, Siano pachnące, choinkę zieloną I tę gościnność, z której Polska słynie. Pokojem niechaj tchnie dziś każde łono W Wigilię polskiej natchnionej godzinie. I niech ten nastrój wśród nas pozostanie, Łącząc nas w zgodzie mocą niepojętą. Przez miłość wspólną, wspólne pojednanie. Noc Wigilijna to jest polskie święto!

Władysław Wiśniewski

Betlejem

Celem Pielgrzymek Narodów

Masowy napływ pielgrzymów i turystów do Ziemi Świętej, a zwłaszcza w okresie świąt Bożego Narodzenia do Betlejem, jaki obserwujemy w naszych czasach, nastąpił dzięki wygodnej i szybkiej podróży lotniczej. Wtedy, liczące hotele jerozolimskie i w okolicy Betlejem są wypełnione do ostatniego miejsca. W grudniu 1967 roku, i ja znalazłem się wśród pielgrzymów z całego świata w Betlejem. Był to pierwszy obchód tych świąt po wojnie arabsko-izraelskiej, już pod władzą Izraela.

Oprócz świąt Bożego Narodzenia i okres Wielkanocy każdego roku ściga pielgrzymów do Jerozolimy, na uroczysty obchód Wielkiego Tygodnia. Wtedy Betlejem i Jerozolimę przybierają szatę godową: dekorowane są zieleńią i kwiatami oraz iluminowane kolorowym światłem ulice tych miast. Tak było za władzy arabskiej i zwyczaj ten pozostał, gdy Izrael rozpoczął tam swe panowanie. Oba te miasta są dziejami biblijnymi z sobą związane. Betleem Judzkie, to i miejsce urodzenia króla Dawida. Z tego względu jest też nazywane „Miastem Dawidowym”.

W Wieczór Wigilijny 1967 roku, po tradycyjnej wieczerze

urządzonej na sposób arabski, pielgrzymi udają się autobusami do Betlejem odległego od Jerozolimy o 7 mil w kierunku południowym, celem uczczenia w tej Świętej Nocy, pamięci przyjscia na świat Zbawcy ludzkości. Droga do Betlejem prowadzi nas przeważnie skalistymi i nagłymi grzbietami gór Judzkich. Różnorodność i wszystkich odcieni i kolorów ludność w pielgrzymce do Betlejem — jest złączona w swej idei religijnej poczuciem braterstwa oraz solidarności, tu u źródła chrześcijaństwa. Przybywając o północy do Betlejem, zastaliśmy ulice pełne pielgrzymów, jak i zajęty obszerne plac przed Bazyliką Narodzenia, w której już odbywało się nabożeństwo. Z wypełnionej do ostatniego miejsca świątyni dochodził melodyjny śpiew, a okna jaśniały z jaskrawo oświetlonego wnętrza, odwiecznego zabytku.

Ogromna swym masą, Bazylika Narodzenia Chrystusa Pana, robi wrażenie raczej jakiejś budowli warownej niż świątyni. Początki Bazyliki Narodzenia sięgają od okresu panowania Konstantyna Wielkiego, a więc pierwszych dzieł sztuki lat IV wieku naszej ery. W okresie Wypraw Krzyżowych, Bazylika została gruntownie przebudowana i w ogólnych zarysach w tej postaci przetrwała do naszych czasów. Obecnie, bazylika ta składa się z dwu zasadniczych części: główny tron budowli jest w posiadaniu i obrządku greckiego, oraz druga, boczna część murów, mieści świątynię obrządku łacińskiego.

Pod murami Bazyliki Narodzenia znajduje się labirynt groty, niegdyś zamieszkałych. Do podziemi Bazyliki, prowadzi z wewnątrz z dwóch stron schody kamienne, w których wyżłobione ślady przez wieki świadczyły o tym, że w tej grocie przeżył i żyje Jezus Chrystus. Schodzimy po kilku stopniach do głównej obszernej groty. Tam w przyległej niszy znajduje się miejsce najświętsze dla chrześcijan wszystkich obrządków na świecie. Na tym miejscu, oznaczonym dziś srebrną gwiazdą z łacińskim napisem: „HIC DE VIRGINE MARIA JEZUS CHRISTUS NATUS EST” — przyszedł na świat Boże Dziecię. Tradycyjny żłobek, który tutaj stał, znajduje się obecnie w bazylicy Santa Maria Maggiore w Rzymie. Grota Narodzenia Jezusa Chrystusa jest obecnie w wielkiej czci i to nie tylko chrześcijan. Ściany tej groty są wyłożone artystycznie marmurem oraz złotymi i srebrnymi wotami. Głębokie wrzescie każdego tam ognia, gdy w czci chyląc głowę, mimowoli przypominają się słowa Ewangelii: „I stało się, gdy tam byli, wypełniły się dni aby porodziła... (Łuk. rozdz. 2, wiersz 6-7).

Idąc nieco dalej, mamy groty żłobka, a w niej ołtarz Św. Trzech Króli. W głębi głównej groty, znajduje się źródło Świętej Rodziny. Wąskim przeziem, w dalszym ciągu, wchodzimy do groty z ołtarzem, która jest poświęcona pamięci Św. Młodzianek pomordowanych przez Heroda (Mat., rozdz. 2 wiersz 12-21). W dalszym wiedzianiu podziemi Bazyliki Narodzenia, dochodzimy do groty Św. Józefa, w której ostrzegł go anioł we śnie: „Wstań a weźmij dziecię i matkę jego, a uciekaj do Egiptu...” (Mat. rozdz. 2, wiersz 12-14). Są tam i inne liczne groty, które mieszczą groby świętych z pierwszych wieków chrześcijaństwa.

Przyjście na świat Zbawiciela przed blisko dwoma tysiącami lat, zostało udokumentowane ówczesnymi wydarzeniami dziejowymi w czasie i w przestrzeni, także uwiecznione w zapisach ewangelicznych z tamtych czasów (Łuk. rozdz. 2, wiersz 1-7). Jest to fakt historyczny, i wtedy odbywał się spis ludności, za panowania cesarza Augusta w imperium rzymskim oraz, że wymienione w Ewangelii Betlejem Judzkie, nie tylko istniało wówczas, ale jeszcze przed okresem biblijnym, i podobnie jak Jerozolimę, należy do najstarszych miast świata.

Władysław Reymont

Wieczór Wigilijny w Chacie Boryny

... Wieczór już stał u proga, słońce padało za obory, a czerwone zorze rozlewały się po niebie krwawymi zatokami, że śniegi gorzeć się zdawały, jakby zarzewiem posypane — ale wieś głucha i przycichała; nosisili jeszcze wodę ze stawu, rabali drwa, to ktoś się spieszył saniami, biegali jeszcze przez staw, skrzypiały wrótnie gdzieś tam, zrywały się tu i ówdzie głosy różne, ale zwolna wraz z gąsienicami zór i z tą popielną snością, jaka się sypała na świat, ruch zamierał, przycichały obejścia i pustoszały drogi. Dalekie pola zapadały w mrokach, zimowy wieczór przędł nastawia i brał ziemię w moc swoją, a mróz się podnosił i tak ścisnął, że głośnie grały śniegi pod trepami i szyby malowały się w różgi i kwiaty dziwne...

Wies zginęła w szarych, śnieżystych mrokach, jakby się rozlała, że ani ujrzał domów, płotów i sadów, jedne tylko światła migotały ostro a gęściej niżli zwykle, bo wszędzie się szczykano do wigilijnej wieczery.

W każdej chałupie, zarówno u bogacza jak i u komornika, jak i u tej biedoty ostatniej, przystrajano się i czekano z namaszczeniem, a wszędzie stawiano w kacie od wschodu snop zboża, okrywano ławy czy stoły północy i wykładano oknami pierwszą gwiazdę. Jakoś nie widne były zaraz z

pierwszego wieczora, jak to zwykle przy mrozie, bo skoro ostatnie zorze się dopalały niebo zaczęło się zasnuwać jakby dymami i całkiem zatapiało się w burościach.

Józka z Witkiem dobrze byli przemarzli, bo stali na zwiadach przed gankiem, nim pierwsza gwiazda uwidzieli. — Jest! Jest! wrzasnął naraz Witek.

Wyjrzał na to Boryna, wyjrżeli drudzy, a na ostatku Rocho.

Jużi że była, tuż nad wschodem jakby się rozdarły bure opony, a z głębokich granatowych głębin rodziła się gwiazda, i zda się, rosta w oczach, leciała, przyskała światłem, jarzyła się coraz bystrzej a coraz bliżej była, aż Rocho ukleknął na śniegu, a za nim drugie.

— Oto gwiazda Trzech Króli Betleemska gwiazda, przy której blasku Pan nasz się narodził, niech będzie święte imię Jego pochwalone!

Powtórzyli za nim pobożnie i wpiłi się oczami w tę światłość ciekawą, w ten świadek cudu, w ten widomy znak zmiłowania Pańskiego nad światem.

Serca im zabili rzewliwą wdzięcznością, wiarą gorącą, w ten światło czyste jako ten ogień święty, pleniący złe, jako sakrament.

A gwiazda olbrzymia, niesła się już niby kula ognista, błękitne smugi szły od niej niby szprychy świętego koła i skrzyły się po śniegach i świetlistymi drzazgami rozdzierały ciemności, a za nią, jako te służki wierne, a liczne nieprzeliczoną a nieprzebraną gestwą, że niebo pokryło się rosą świetlistą i rozwinęło się nad światem modrą płachtą poprzębianą srebrnymi gwiazdami.

— Czas wieczerzeć, kiedy słowo ciemne się stało — rzekł Rocho.

Weszli do domu i zaraz też obsiedli wysoką i długą ławę. Siadła Boryna najpierwsza, siadła Dominikowa z synami bo się dokożyła, aby razem wieczerzać. Siadł Rocho w porządku, siadł Pietrek, siadł Witek, siadł Józka, tylko Jagusia przysiadła na krótko, bo trzeba było o jadło i przykładaniu pamięta.

Uroczysta cichość zaległa izba.

Boryna się przeżegnał i podzielił opłatek pomiędzy wszystkich, pojedli go ze czcią, kieby ten chleb Pański.

— Chrystus się w onej godzinie narodził, to niech każdemu chlebem świętym! — powiedział Rocho.

A chociaż głodni byli, boć to dzień cały o suchym chlebie, a pojadali wolno i godnie.

Najpierw był buraczany kwas gotowany na grzybach z ziemniakami całymi, a potem przyszyli śledzie w mące obtaczane i smażone w oleju kopnym, później zaś pszenne kluski z makiem, a potem szła kapusta z grzybami, olejem również omaszczona, a na ostatku podał Jagusia przysmak prawdziwy, bo racuszki z grzybaną makiem z miodem zatarte i w makowym oleju upróżone, a przegrzali to wszystko prostym chlebem, bo placaka ni strucli, że z mlekiem i masłem były, nie godziło się jeść dnia tego.

Witek, zapal latarkę, do krów pójdziemy. W tę noc Narodzenia i każde bydlatko rozumie człowieczą mowę, i przemówić jest zdolne, że to między nimi Pan się narodził, kto ino bezgrzesznie zagadnie — ludzkiem głosem odpowiadają; równe są dzisiaj ludziom i społeczeńie z nimi czujące, więc i opłatkami trza się z nimi podzielić.

Ruszyli wszyscy do obory, a Witek ze światłem przodem. Krowy leżały rzędem obok siebie i przeżuwały gładnie powoli, ale na światło i głosy jęły postękiwać, zbierać się ciężko do powstania, a odwracać ciężkie, ogromne łby.

— Tyś gospodynia, Jaguś, to prawo twoje rozdzielić między wszystkie. Darzyć ci się będą lepiej i nie chorować; jeno jutro rano dość nie można, aż wieczorem, straciłyby mleko.

Jagna połamata opłatek na pięć części i przychyliając się nad każdą krową, czyniła krzyż święty między rogami, a wtykała po kawałku w gębule, na szerokie, ostre ozory.

— A koniom to nie dacie? — zagadnęła Józka.

— Nie było ich w onym czasie przy Narodzeniu, to nie można.

Wrócili do izby, a Rocho mówił: — Kuźde stworzenie, trawka kuźda, choćby i ta najmarniejsza, kamuszek najmniejszy, nawet ta gwiazda ledwie dojrzana — wszystko dzisiaj czuje, wszystko wie, że Pan się narodził.

(„Chłopi” tom III — Zima)

Christmas Blessings...

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Pacjentów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii
Szczęść Wam Boże w Dalszych Poczynaniach
— zasyłają —

Siostry Zmartwychwstania Pańskiego—i Resurrection Hospital

7435 W. TALCOTT AVENUE
Nowy Telefon SP 4-8000

W DZIELNICY NORWOOD PARK, CHICAGO, ILLINOIS

Ks. Bernard Niemier, CSC
Proboszcz Trójcowa

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Trójcowianom i Trójcowiankom oraz
Ludziom dobrej woli — życzą

Ks. BERNARD M. NIEMIER, C.S.C.

Proboszcz Parafii

ŚW. TRÓJCZY

1118 N. Noble Ulica

Wraz z Księżmi Asystentami:

Ks. Kazimierz Czaplicki, C.S.C., Przełożony
Ks. Leon Wojciechowski, C.S.C.—Ks. Józef Ciecka, C.S.C.
Ks. Ludwik Furgal, C.S.C.—Ks. Józef Rogusz, C.S.C.

Porządek Nabożeństw:

W WIGILIĘ: Pasterka o godzinie 12-tej w nocy w górnym kościele.

W DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA (PIĄTEK) MSZE ŚW.:

6:00 rano w dolnym kościele 10:00 rano w dolnym kościele
7:30 rano w dolnym kościele 10:30 rano w górnym kościele
9:00 rano w górnym kościele 12:00 w południe w górnym kościele

NA ZAKOŃCZENIE ROKU

Uroczysta Msza św. odprawiona zostanie w czwartek, 31-go grudnia, o godz. 6:30 wiecz.

Parafia Dobrego Pasterza

2719 S. KOLIN AVENUE

O godzinie 12:00 w nocy—Pasterka w Dzień Bożego Narodzenia ze Mszą Św.

7:00—2-ga Msza Św. 9:30—4-ta Msza Św.
8:00—3-cia Msza Św. 10:45—5-ta Msza Św.

12:00—6-ta Msza Św.
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
DLA PARAFIAN, PRZYJACIÓŁ ORAZ CAŁEJ POLONII
KS. ANTONI ZIOBER, Proboszcz
Asystenci:
Ks. Norbert Luliński — Ks. Aleksander Krzywos
Ojciec Konstanty, Franciszkanin

PARAFIA ŚW. TURYBIUSZA

5646 SO. KARLOV AVENUE

Porządek Nabożeństw:

O godzinie 11:30 śpiewanie Kołęd

O godzinie 12:00 Pasterka w górnym i dolnym kościele

O godzinie:

7:15—2-ga Msza Św. 11:00—5-ta Msza Święta
8:30—3-cia Msza Św. 12:15—6-ta Msza Św.
9:45—4-ta Msza Św.

po polsku

w dolnym kościele będą Msze Św. o godz. 9:45 po angielsku, 11:00 i 12:15

Najserdeczniejsze Życzenia.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Dla Parafian, Przyjaciół, Dla Całej Polonii
oraz wydajnej pracy dla Jej dobra, dalszego rozwoju i sukcesów
we wszelkich kierunkach w Waszych poczynaniach i staraniach

— zasyła —

KS. PRALAT JÓZEF MROCZKOWSKI, Proboszcz
oraz Księża Asystenci:
Ks. Albin Cieciora — Ks. Donald Bartoszek
Ks. Władysław Imbierski

PARAFIA ŚW. SALOMEI

11824 S. INDIANA AVE.

w Dzielnicy Kensington

12:00 w Nocy — PASTERKA, Msza Św.

6:30—2-ga Msza Św. 11:00—5-ta Msza Święta
8:00—3-cia Msza Św. 12:15—6-ta Msza Św.
9:30—4-ta Msza Św.

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Naszym Parafianom, Całej Polonii oraz Ludziom Dobrej Woli

KS. KAROL GRZYK, Proboszcz
KS. BOLESŁAW LISOWSKI, Asystent

PARAFIA ŚW. PANKRACEGO

40-ty Place i So. Sacramento Ave.

O Godzinie 11:30 Wieczorem Już Będą Śpiewane Kołedy

12-ta w Nocy PASTERKA Solenna w Kościele,

o 7:30 po Polsku, 9, 10:30 po Polsku i o 12 w Południe

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Parafianom, Organizacjom Polskim

I Wszystkim Ludziom Dobrej Woli

KS. WŁADYSŁAW STEFAŃSKI, Proboszcz

KS. ROBERT M. NIEC, Proboszcz-Emeryt

Wikarzy:

Ks. Hieronim Brzozowski, Ks. Edward Gunia,

Parafia Św. Franciszka z Asyżu

932 North Kostner Avenue

12-TA W NOCY — PASTERKA

7:00 — 2-ga Msza święta 9:45 — 4-ta Msza święta
8:30 — 3-cia Msza święta 11:00 — 6-ta Msza święta
12:15 — 7-ta Msza święta

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swym Parafianom oraz Przyjaciółom i Sympatykom,

Ludziom Dobrej Woli, Wszystkim i Wszędzie

— składają —

Kapłani z Parafii Św. Franciszka z Asyżu

PARAFIA ŚW. JANA KANTEGO

823 N. CARPENTER ULICA

Śpiew Kołęd rozpocznie się o godzinie 11:30 w Nocy.

12:00 w nocy — PASTERKA, Msza święta Solenna.

6:00—2-ga Msza Św. 10:00—5-ta Msza Św. — Suma
7:30—3-cia Msza Św. z Solen. Nabożeństwem
9:00—4-ta Msza Św. 12:00—6-ta Msza Św.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU

Wiele szczęścia i dobrego powodzenia dla Moich Parafian
oraz dla Wszystkich Ludzi Dobrej Woli oraz życzenia dalszego
kontynuowania tej szlachetnej pracy i dalszego rozwoju w
następnych latach dla dobra Całej Polonii. Szczęść Wam Boże!

— zasyłają —

KS. JAN S. PAWELCZAK, C.R., Proboszcz

KS. JAN BOCIAN, C.R., Ojciec Przełożony

KS. FELIKS MILISZKIEWICZ, C.R., Asystent

Ksiądz Rezydent:

Ks. Teodor Kłopotowski, C.R.
Brat Tomasz Iwicki, C.R. — zakrystianin

PARAFIA ŚW. FLORIANA

13145 SO. HOUSTON AVE.

Przesyłamy Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych, Członków Naszej Parafii, Polonij-
nych Organizacji — a szczególnie dla Duchowieństwa, dla
Czcigodnych Sióstr Zakonnych, dla Prasy i Radia Polskiego
wogóle dla Ludzi Dobrej Woli.

KS. CZESŁAW KONSOWSKI, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

KS. EDWARD JARZYŃSKI i KS. NORMAND KUTZ

Par. Niepokalanego Serca Marii

(w Dzielnicy Irving Park)

3834 N. SPAULDING AVENUE

Porządek Nabożeństw:

O Godzinie 11:30 śpiewanie Kołęd — Pasterka o 12-tej

Następne Msze Św. o Godzinie:

7:00—2-ga Msza Św. 9:45—4-ta Msza Św.
8:30—3-cia Msza Św. 11:00—5-ta Msza Św.
12:15—6-ta Msza Św.

oraz o godzinie 6:00 wieczorem—7-ta Msza Św.

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Najradosniejszego Nowego Roku
Dla Parafian, Przyjaciół, Ludziom Dobrej Woli i Całej Polonii

KS. HENRYK P. ROSZKOWSKI, Proboszcz

Wraz ze Swymi Księżmi Asystentami

Our Lady Of Victory Parish

5212 W. Agatite Avenue

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Przesyłamy Naszym Parafianom oraz
Ludziom Dobrej Woli

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH I RADOSNYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

I NAJPOMYŚLNIJSZEGO DOSIEGO ROKU

KS. PRALAT RAYMOND J. ZOCK, Proboszcz
oraz Księża Asystenci

PARAFIA ŚW. KAZIMIERZA

2226 South Whipple Ulica

24 Grudnia, o Godzinie 11:30 w Nocy
Śpiewanie Kołęd

Pasterka o Godzinie 12:00 w Nocy

Msze św. będą odprawiane o godzinach: —

6:00—1-sza Msza Św. 10:30—4-ta Msza Św.
7:30—2-ga Msza Św. 12:00—5-ta Msza Św.
9:00—3-cia Msza Św. 1:00—6-ta Msza Św.

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

Ks. Prałat Teodor Kaczorowski, Proboszcz

Oraz Księża Asystenci: —

Ks. Edward Detloff, Ks. Norman Czajka,

Ks. Alojzy Barr

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Składamy Przewiel. Duchowieństwu, Wiel. Siostrom Zakon-
nym, naszym Przyjaciółom, Wszystkim Organizacjom
Polskim i Całej Polonii

OJCOWIE SALWATORIANIE

5755 PENNSYLVANIA ULICA, GARY, INDIANA

Telefon Area Code 219 — TURNER 4-0714

PARAFIA MATKI BOŻEJ

Mother Of God

14207 S. Green Bay Ave. Burnham, Ill.

PASTERKA o 12-tej w nocy ze Mszą Św. odprawi Ks. Proboszcz.

Prócz tego Msze Święte będą odprawiane: o godzinie 8—2-ga

Msza Św.; o 9:30—3-cia Msza Św.; o 12:00—4-ta Msza Św.

WESOŁYCH I RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ RADOSNEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Wszystkich Parafian Naszych, Sympatyków, Przyjaciół
— oraz dalszej owocnej pracy, dla dobra całej Polonii
i Stanów Zjednoczonych — zasyła

KS. ZYGMUNT L. ANDRYSZKIEWICZ, Proboszcz
oraz Ojcowie Franciszkanie z Cedar Lake, Indiana

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —

OBFITYCH ŁASK BOŻYCH
W NOWYM ROKU

Wielebnemu Duchowieństwu, Polskim Organizacjom,
Prasie Polskiej i Całej Polonii

— składają —

Siostry Najśw. Rodziny z Nazaretu
Akademia Najśw. Rodziny

PARAFIA WNIEBOWZJĘCIA NAJSW. MARII PANNY

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Parafianom i Całej Polonii
i Szczęśliwego Nowego Roku

— zasyłają —

KS. TADEUSZ J. WALEŃKA, Proboszcz
oraz Ks. Feliks A. Lata i Ks. Ernest Latko, O.F.M.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
TAKŻE WIELE ŁASK BOŻYCH

Wszystkim Ludziom Dobrej Woli oraz
Całej Polonii Chicagoskiej i Amerykańskiej
z Całego Serca Składają

SIOSTRY DOMINIKANKI

ROSARY HILL Convalescent Home

9000 West 81st Street

Justice, Illinois

Telefon: GL 8-3040

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Studentkom i Ich Rodzinom
oraz Całej Polonii — składa

WYŻSZA SZKOŁA DLA DZIEWCZĄT

</

Parafia Św. Stanisława B. M.

2318 North Lorel Avenue

O Godzinie 11:30 Śpiew Naszych Kołęd
12-ta w nocy — Pasterka ze Mszą Św.

6:00—1-sza Msza Św.
7:00—2-ga Msza Św.
8:00—3-cia Msza Św.
9:00—4-ta Msza Św.
10:00—5-ta Msza Św. — Suma po polsku ze śpiewem naszych pięknych kołęd — również ze śpiewem i chórem parafialnym po polsku.
11:30—6-ta Msza Św.
12:30—7-ma Msza Św.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swym Parafianom, Wszystkim Ludziom Dobrej Woli oraz Przyjaciółom i Sympatykom Naszym i Całej Polonii

— zasyłają —

Ks. Antoni J. Laskowski, C.R., Proboszcz
Ks. Andrzej Kłoska, C.R., Przełożony

oraz Asystenci:
Ks. Franciszek Uzdrowski, C.R., Ks. Władysław Barron, C.R.
Ks. Zygmunt Prusiński, C.R., Ks. Bernard Bak, C.R.
i Ks. Edward Brzeziński, Rezydent

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA

4600 SOUTH HONORE ULICA

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW:
PASTERKA O POŁNOCY

Inne Msze Święte:
8:00 rano 7:30 rano 9:00 rano 10:30 rano
12:15 w południe

RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
Parafianom i Całej Polonii

— życzą —

KS. MIECZYSLAW WĄSIEL, Proboszcz
KS. PRAŁAT FRANCISZEK J. KARABASZ,
Proboszcz-Emeryt
KS. FRANCISZEK NIKLIBORC, Wikary

PARAFIA ŚW. BRONISŁAWY

8708 COLFAX AVENUE

12:00 w Nocy—Pasterka z Solennym Nabożeństwem
7:00—1-sza Msza Święta 10:00—3-cia Msza Św.
8:00—2-ga Msza Św. 11:30—4-ta Msza Św.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

— przesyłamy —

Wszystkim Naszym Parafianom, Przyjaciółom i Ludziom Dobrej Woli

OJCOWIE FRANCISZKANIE

PARAFIA ŚW. JADWIGI

2226 North Hoyne Avenue

Śpiew Kołęd o godzinie 11:30 w nocy.
Pasterka o północy wraz z uroczystą Mszą Św.

Następne Msze Święte

1:15 rano, po Pasterce 10:30—5-ta Msza Św.
6:00—2-ga Msza Św. Suma
7:30—3-cia Msza Św. 12:00—6-ta Msza Św.
9:00—4-ta Msza Św. 1:15—7-ma Msza Św.
dla dzieci szkolnych 5:15 wiecz.—8-ma Msza Św.

Po Sumie Błogosławieństwo
Wszystkim Parafianom i Ludziom Dobrej Woli

Życzenia Wesołych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA
Radosnego i Szczęśliwego
NOWEGO ROKU

— zasyłają —

KS. JAN IWICKI, C.R., Proboszcz
KS. JAN GRABOWSKI, C.R., Ojciec Przełożony
KS. JÓZEF POLIŃSKI, C.R.,
KS. JAN WÓJCIK, C.R.
KS. MIECZYSLAW TADLA, C.R.
KS. FRANCISZEK ROG, C.R.

PARAFIA ŚW. JACKA

3636 WOLFRAM ULICA

Kołędy już będą śpiewane w kościele o godzinie 11:30 w nocy.

12:00 w Nocy — PASTERKA, uroczysta Msza święta.

6:00 — 2-ga Msza św.
7:15 — 3-cia Msza św.
8:30 — 4-ta Msza św.
9:45 — 5-ta Msza św.
11:00 — 6-ta Msza św.
12:15 — 7-ma Msza św.
5:15 — 8-ma Msza św.

W Kościele Misyjnym, 3050 N. Christiana Ave.,
Przy Spaulding i Barry Ave.

BĘDĄ ODPRAWIANE MSZE ŚWIĘTE: —

12:00 — Pasterka, Msza św.
8:00 — 2-ga Msza św.
9:45 — 3-cia Msza św.
solenna, śpiewana Suma
11:00 — 4-ta Msza św., Cicha
12:15 — 5-ta Msza św., Cicha

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Z głębi serc naszych przesyłamy
Dla naszych Parafian
Dla Towarzystw i Klubów przy naszej Parafii

Ks. Stanisław Tarczan, C.R., Proboszcz
Ks. Ludwik Gracz, C.R., Przełożony
Ks. Stanisław Gadacz, C.R.; Ks. Józef Prusiński, C.R.;
Ks. Hieronim Klingsporn, C.R.; Ks. F. Lapiński, C.R.;
Ks. Józef Poliński, C.R.; Ks. Marian Gienko, C.R.;
Ks. Jan Szczepanik, Zarządca Kościoła Misyjnego;
Ks. Józef Samborski, C.R., Kapłan w Domu Starców
Św. Józefa przy Ridgeway i Schubert Aves.

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII ANIELSKIEJ

1825 NORTH WOOD ULICA

O Godzinie 11:30 już będą śpiewane Kołędy
12:00—PASTERKA

Zaraz po Pasterce Cicha Msza Św. o Godzinie 1-ej

6:00—1-sza Msza Święta
7:00—2-ga Msza Święta
8:30—3-cia Msza święta po polsku
9:45—4-ta Msza Święta
11:15—5-ta Msza święta—SUMA po polsku
12:15—6-ta Msza święta

“CHWAŁA BOGU NA WYSOKOŚCI, A NA
ZIEMI POKÓJ LUDZIOM DOBREJ WOLI”

SKŁADAMY ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Naszym Parafianom i Ludziom Dobrej Woli

Wszyscy Księża z Marianową:

KS. STANISŁAW MAJKUT, C.R., Proboszcz
KS. LEONARD PRUSIŃSKI, C.R., Ojciec Przełożony
KS. STANISŁAW PAWLAKOWSKI, C.R.
KS. EDMUND BUJAŁSKI, C.R.
KS. HIERONIM ANDRACKI, C.R.
i KS. MIECZYSLAW STARZYŃSKI, C.R., Rezydent

Parafia Świętych Młodzianków

743 N. ARMOUR ULICA

O godzinie 11:30 Śpiew Kołęd
12-ta w nocy Pasterka, ze Solenną Mszą Św.,
gdzie będzie śpiewał Chór Paderewskiego,
a na skrzypcach grać będą panie Boczek.

6:30—2-ga Msza Św.
7:45—3-cia Msza Św.
9:00—4-ta Msza Św.
10:30—5-ta Msza Św.
12:00—6-ta Msza Św.

Przesyłamy Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Naszym Parafianom, Sympatykom, Ludziom Dobrej
Woli, Całej Naszej Polonii

KS. EDWARD PAJAK, Proboszcz
KS. KLAUDIUSZ KLARKOWSKI, Proboszcz—Emeryt
oraz Wikary — Ks. Ryszard Nowicki

PARAFIA ŚW. BŁAŻEJA

6101 S. 75TH AVE

ARGO, ILLINOIS

O godzinie 12:00 w Nocy — PASTERKA.
W Boże Narodzenie Msze Św. będą odprawione:

7:00 — 1-sza Msza Św.
8:15 — 2-ga Msza Św.
9:30 — 3-cia Msza Św.
10:45 — 4-ta Msza Św.
12:10 — 5-ta Msza Św.

Z głębi serca przesyłamy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Naszym Wszystkim Parafianom,
Ludziom Dobrej Woli i Całej Polonii

KAPŁANI z PARAFII ŚW. BŁAŻEJA

PARAFIA ŚW. BONIFACEGO

921 NORTH NOBLE ULICA

12:00 w Nocy PASTERKA

Zaraz po Pasterce o godz. 1:00 po północy będzie cicha Msza Św.

6:00—1-sza Msza Święta 12:00—4-ta Msza Święta
8:00—2-ga Msza Święta 1:00—5-ta Msza Święta
10:00—3-cia Msza Święta

Wieczorem Mszy Św. w Dniu Bożego Narodzenia nie będzie.

Najserdeczniejsze Życzenia z Głębokości Serca Płynące
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Zasylamy Swym Parafianom, Wszystkim Ludziom Dobrej Woli
i całej Polonii. Niech we wszystkim Jezus Narodzony Błogosławi
Wam w waszych wszelkich poczynaniach.

KS. HIERONIM A. KOLBERT, Proboszcz
Oraz Asystenci: Ks. Władysław Szczypuła, Ks. Piotr Bojar
i Ks. Stefan Hazard

PARAFIA ŚW. ANNY

1814 SOUTH LEAVITT ULICA

O Godzinie 11:30 śpiewanie Kołęd—o 12-cj Uroczysta Pasterka
o Godzinie:

6:00—2-ga Msza Św. 9:45—5-ta Msza Św.
7:15—3-cia Msza Św. 11:00—6-ta Msza Św.
8:30—4-ta Msza Św. 12:15—7-ma Msza Św.

oraz o godz. 1:30 po poł. po hiszpańsku—8-ma Msza Św.

Przesyłamy Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz
Radosnego Nowego Roku dla Przyjaciół, Znajomych, Członków
Naszej Parafii, Polonijnych Organizacji—dla Ludzi Dobrej Woli
i całej Polonii. Niech we wszystkim Jezus Narodzony Błogosławi
Wam w waszych wszelkich poczynaniach.

KS. HIERONIM A. KOLBERT, Proboszcz
Oraz Asystenci: Ks. Władysław Szczypuła, Ks. Piotr Bojar
i Ks. Stefan Hazard

PARAFIA ŚW. WŁADYSŁAWA

PRZY LONG i HENDERSON ULICACH

W czwartek, 24-go Grudnia, w Wigilię o godz. 6:00 wiecz.

Msza Święta

Pasterka o godzinie 12-tej w nocy

PO PASTERCE O GODZ. 1:00 W NOCY CICHĄ MSZĄ ŚW.

Następne Msze Święte będą odprawione:

5:45—1-sza Msza Święta 9:30—4-ta Msza Święta
7:00—2-ga Msza Święta 10:45—5-ta Msza Święta
8:15—3-cia Msza Święta 12:00—6-ta Msza Święta

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU

DLA PARAFIAN, PRZYJACIÓŁ I CAŁEJ POLONII

zasyła

KS. KLEMENS JAGODZIŃSKI, Proboszcz

KS. HENRY OLEJNICZAK, Asystent

KS. TOMASZ LIBERA, Asystent

PARAFIA ŚW. JÓZEFA

4821 South Hermitage Avenue

O Godzinie 12-ej w Nocy—Pasterka

w Boże Narodzenie

6:00—Pierwsza Msza Św.

7:30—Druga Msza Św.

9:00—Trzecia Msza Św.

10:30—Czwarta Msza Św.

12:00—Piąta Msza Św.

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

RADOSNEGO ORAZ SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

Parafianom, Przyjaciółom i Ludziom Dobrej Woli oraz Wiele

Szczęścia i Powodzenia we Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra

Waszych Rodzin. Stanów Zjednoczonych oraz Całej Polonii

— zasyłają —

Księża Parafii Św. Józefa:

KS. PRAŁAT JAN KOZIOL, Proboszcz

KS. NORBERT ZAWISTANOWICZ

KS. KAZIMIERZ KOZIEN

KS. WŁADYSŁAW KOSZUT

Razem z Siostrami Felicjankami, nauczycielkami

Najsmutniejsze Święto

Garść Wspomnień z 24-go Grudnia 1939 r.

“Są święta — od wielu lat
najsmutniejsze święta w Pol-
sce. Schodzący się z okazji
świąt ludzie znoszą sobie
smutne nowiny o tym, co się
dzieje z jednej i drugiej stro-
ny “granicy”: na obszarach
włączonych do Rzeszy i w Gu-
bernatorstwie.

Nie ma prawie okolic w tym
ostatnim, gdzie by nie było
wysiedlonych z Rzeszy. Cze-
stochowa, Kielce, Ostrowiec
Świętokrzyski, Sandomierz,
Kraków, Dębica, Lublin,
Siedlce, Biała Podlaska, Soko-
łów Podlaski, Izbica Lubelska
— oto miejscowości, które w
różnych wypadkach wymie-
niano mi jako miejsca pobytu
wysiedlonych do Rzeszy: z
Gdyni i Poznania, z Kalisza,
Koła i Konina, z Łodzi.

Ilustracja sytuacji inteli-
gencji może być parę wypad-
ków zasłynionych o losach
niektórych profesorów. Prof.
archeologii Antoniewicz pra-
cuje jako palacz w szkole,
prof. Łukasiewicz zaś, który
miał sposobność przedstawić
sytuację nauki w Polsce ja-
kiemuś profesorowi niemiec-
kiemu, otrzymał na jego in-
terwencję propozycję otrzy-
mywania bezpłatnych zup...”

Ludwik Landau

(“Kronika lat wojny i

okupacji”)

“... Nie wierzyłam, że będą
nas wysiedlać z Radoszyna.
Moja matka była chora na
nogi, leżała w łóżku. Poza tym
małenkie dzieci bratowej były
przebiegłe. Dlatego zbaga-
telizowaliśmy sobie godzinę
wyznaczającą nam miejsce
zbiórki wysiedleńców.
Na drugi dzień była wigilia.
Robiliśmy skromne przygo-
towania świąteczne. Niemcy
przyszli po południu. Byli pi-
jani. Bili mnie po twarzy, na
naszych oczach zastrzelili
matkę...”

Zofia Kulczycka —
nauczycielka

“... Wigilia. W tym dzień
ledwo żywy przybyłem się
do Lublina. Tutaj dowiedzia-
łem się, że dom przy ul. Mi-
kiewicza nie istnieje, rozbiła
go bomba. Krewini mojej żony
opowiedzieli mi straszliwą
prawdę. Pomogli odnaleźć
grób moich najbliższych.

W ten wigilijny dzień bar-
dzo długo siedziałem na
amentarzu. Przypominałem
sobie poprzednią wigilię i w
moim sercu szalała rozpacz...”

Józef Baliś — inżynier

“... Aresztowali mnie 21-go
grudnia. Najpierw byłem prze-
słuchiwany przez gestapo w
Katowicach, potem przewiezli
mnie do Mysłowic. Nie kon-
kretnego nie mogli mi zarzu-
cić, ale wiedziałem, że powo-
dem aresztowania było to, iż
bardzo głośno wyrażałem swo-
je opinie o hitlerowcach jesz-

cze przed wybuchem wojny.
Zadenuncjowałem mnie prawdo-
podobnie sąsiad z tej samej
kamienicy.

Wigilię spędziłem w celi
mystowskiego więzienia. Było
nas kilku. Składaliśmy sobie
życzenia łamiąc się kawałkiem
czarnego chleba. Na dziedziń-
cu warczyły motory samocho-
dów, przywożono nowych
więźniów...”

Jerzy Pilch — sztygar

“... Czekaliśmy z wigilią na
... Wierzyłam, że jeżeli ży-
je, to w ten dzień wróci lub
otrzymamy od niego jakąś
wiadomość. Dzieci zasnęły
przy stole, był już świt a on
nie wrócił. Dopiero w kilka
miesięcy później dowiedzia-
łam się, że zginął pod Lubliń-
cem w pierwszych dniach
września...”

Genowefa Stabik —
urzędniczka

“... W ten dzień postanowi-
łem, że wbrew wszystkiemu
będę się nadal uczył. Hitle-
rowcy wydali zarządzenie o
zakazie nauczania w gimna-
zjach. Ale my się nie załamu-
jemy. Właśnie w pierwszy
dzień świąt spotkaliśmy się u
Tadzia Rojeckiego, który mie-
szkał z rodzicami na ulicy
Grzybowskiej w Warszawie.
Mieszkał, a raczej wegetował
w piwnicy, ponieważ początek
ul. Grzybowskiej, jak i Gra-
nicznej i Zielnej, był w tym
czasie potworną, wypaloną
ruiną. Pani Rojecka poczęsto-
wała nas suchym chlebem i
gorzką herbatą. Bardzo trudno
no było dostać na rynku co-
kolwiek do zjedzenia. Jedli-
śmy więc świąteczny suchy
chleb i układaliśmy plan na-
szej nauki. Za oknami piwni-
cy trzeszczało szkło pod bu-
ciorami idącego patrolu...”

mgr Jacek Faniszewski

PARAFIA

MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

3010 S. 48-my Court

Cicero, Illinois

Pasterka o godz. 12 w nocy 9:45—4-ta Msza Święta Suma
7:15—2-ga Msza Św. 11:00—5-ta Msza Święta
8:30—3-cia Msza Święta 12:15—6-ta Msza Święta

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Parafian, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii

Szczęść Wam Boże w Dalszych Poczynaniach

— zasyłają —

KS. JÓZEF PRZYBYŁOWICZ, Proboszcz

Księża Wikarzy:

KS. JAN ZUKOWSKI; KS. TOMASZ ADAMIAK, O.F.M.;

KS. MIECZYSLAW DASZKOWSKI, O.F.M.

Kościół Św. Jana Chrzciciela

15746 S. Union Ave., Harvey, Ill.

Śpiew Kołęd 11:30 wieczorem.

PASTERKA O GODZINIE 12:00 W NOCY

Inne Msze Św. Rano:

6:00 — 7:30 — 9:00 — 10:30 — 12:00 w poł.

WESOŁYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

Wszystkim Wiernym Życzą

Ks. Bolesław J. Kantowicz, Proboszcz

Ks. Prałat Jan J. Grembowicz, Emeryt. Prob.

PARAFIA ŚW. JANA BOŻEGO

1234 West 52-ga Ulica

— zasyłamy —

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU CAŁEJ POLONII

— składa —

STOW. B. ŻOŁNIERZY I. DYW. PANCERNEJ

Cała Polonia Spotyka się na

BALU SYLWESTROWYM

w I. DYW. PANCERNEJ, w SHERMAN HOUSE

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
— Przesyłamy —

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wielbnemu Duchowieństwu, Organizacjom, Prasie i Programom
Radiowym, Przyjaciółom i Sympatykom naszego Stowarzyszenia
— oraz —

zrzeszonym i niezrzeszonym Kolegom-Towarzyszom broni

Zarząd Główny

STOWARZYSZENIA POLSKICH KOMBATANTÓW

W STANACH ZJEDNOCZONYCH
G.P.O. Box 179, New York, N. Y. 10001

KLUB ZIEMI KALISKIEJ

Przesyła Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971
Członkom, Członkiniom i Ich Rodzinom

ZARZĄD:

S. Górski, Prezes

Eleonora Kołodziejczak, Wicepr. Harriet Raddatz, Sekr. Fin.
C. Dziewionka, Sekr. Prot. M. Kołodziejczak, Skarbnik

M. A. Ciurus, Prezes

S. Wadaski, Wiceprezes — M. Warych, Wiceprez.
H. Rogowska, Sekr. Prot. — S. Pesack, Sekr. Fin.

B. Warych, Skarbnik

wraz z członkostwem

KL. ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ

życzą Polonii

WESOŁYCH ŚWIĄT

Placówka 14 S.W.A.P. i Korp. Pom.

Wszystkim Naszym członkom, przyjaciółom i znajomym, oraz całej
Polonii Chicagońskiej życzymy zdrowych, przyjemnych i WESOŁYCH
ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA TAKŻE WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI
W NOWYM ROKU 1971Dziękujemy za dotychczasowe popieranie naszych wysiłków Społeczno-
Narodowych i polecamy się łaskawej pamięci na przyszłość.

Zarząd Placówki 14:

Ignacy Bugajski, kom.; Marian Zawada, w. kom.; Bruno Kudła, w. kom.;
Adam Kaczyński, sekr. prot.; Stanisław Piekarczyk, sekr. fin.;
Wacław Kurowski, kasjerHelena Mikolajczyk, prez.; Anna Kaczyńska, sekr.;
Emilia Piekarczyk, w. prez.; Eugenia Storożyńska, kasj.

Szczere Życzenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku 1971-go

Wszystkim Członkom, Członkiniom i Całej Polonii

— zasyła —

Klub Stefana Starzyńskiego Obrońcy Warszawy

ZARZĄD:

Adam Zieliński, prezes Elżbieta Dziekowska, sekr. pr.
Maria Maliszewska, wiceprez. S. Gałazka, sekr. fin. i skarb.
Władysław Mojsiewicz i Bronisława Pawlicka, dyrekcja

Oddział Matek Złotej Gwiazdy

Przy Stanowej Kwaterze P.L.A.V. na Stan Illinois

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Członkom i Całej Polonii

ZARZĄD MATEK ZŁOTEJ GWIAZDY:

Aniela Grudzieli, Prezeska — Maria Bednarczyk, Wiceprezeska
Zofia Sarzyńska, Sekr. Prot. i Kasjerka
Olga Sanojca, Sekr. Fin. i Kancelanka — Zofia Wacha, Marszałkini

DYREKTORKI:

Zofia Rożenek i Magdalena Rudocki

CHORĄŻYNIE:

Anna Galk — Jadwiga Kułpa

CZŁONKOWIE I ZARZĄD

ZWIĄZKU MIŁOŚNIKÓW WILNA

w Chicago, Illinois

Tą drogą składają i życzą wszystkim

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I POMYŚLNEGO, SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO 1971 ROKU

WESOŁYCH ŚWIĄT I DO SIEGO ROKU ZASYLA:

Okręg 33-ci—Rady Polonii Amer.

J. Sikora, Prezes

L. Trawiński, Wiceprezes E. Różańska, Sekr. Fin.
J. Cieśl, Wiceprezeska H. Adamowski, Kasjer
E. K. Różański, Sekr. Prot. J. Pudowski, Marszałek

DYREKCJA:

P. Marud, Hon. Prezes S. Borowska
F. Witkowski R. Ryczkowski

Klub Familijny Wzajemnej Pomocy

ZASYLA ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Członków, Przyjaciół i Znajomych oraz Całej Polonii

ZARZĄD:

Henry Kocot, prezes Karol Marek, marszałek.
Charlotte Guźniczak, wiceprez. Opiekunowie Kasy:
Franciszek Miś, sekr. prot. Bolesław Kocot
Józef Schab, sekr. fin. Franciszek Miś

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE CAŁEJ POLONII SKŁADA

Okręg II-gi

Sokolstwa Polskiego w w Ameryce

Rt. Rev. Mons. Dr. Paul Blinski, kapelan
Edward Maruszak, prezes Bernice Thoma, skarbniczka
Sophie Wozniak, wiceprezeska J. J. Dettloff, instruktor
A. Am. Kozowski, wiceprezes Harriet Bielanski, kral, dyrektorka
Stella Maruszak, sekretarka J. J. Maruszak, Okręg. organ. zator.

DYREKTORZY:

Rose Bojarski, Wanda Jaranowski, Blanche Norkevicz,
Francis Elia Sowiński, Dr. John Horkavy, Walter Krawiec,
Stanley Skymczak, Leon Korona, John Tarkowski, Bolesław Orlowski

PRASIE POLSKIEJ ORAZ CAŁEJ POLONII

WESOŁYCH ŚWIĄT

— życzy —

Koło B. Żołnierzy Armii Krajowej

Oddział w Chicago

Polska Wigilia w Przysłowiach

Ze świąt Bożego Narodzenia
prorokowano, jaki będzie uro-
dzaj, jaka pogoda w roku
przyszłym. I tak mówiono:Jeśli pola zielone, gdy się
Chrystus rodzi,
W Zmartwychstaniu śnieg
z mrozem kołaczom
przeszkodzi.Albo:
Jakie święta Gód, także też
ostatki
Taka Wielkanoc i takie
Świątki.Albo jeszcze inaczej:
Po trawie Gody,
Na wielkanoc lody.Mówiono też:
Śnieg w Boże Narodz. nie,
gdy na sady spadnie,
Kwitnąć będą obficie, to i
prostak zgadnie.A gdy:
Zielone Boże Narodzenie, a
Wielkanoc biała,
Z pola pociecha mała.Gdy dnia już przybywało,
mówiono:
Na Boże Narodzenie
Przybyło dnia na kurze
stąpienie.Inne przepowiednie zaś głoszą:
Na wigilię każdego, choćby
wroga, w dom przyjąć
należy.Mroźne Gody — będą
wczesne wody,
A jak słońce — to nie rychło
doczekasz się białej.Jeśli na Gody mróz za noc
cap,
To na Wielkanoc będzie
klap, klap, klap!A jak na Gody klap, klap,
klap,
To na Wielkanoc mróz za
nos cap.Jeśli na polu czarno gdy się
Chrystus rodziTo będzie białe na łanie —
kiedy Chrystus
Zmartwychwstanie.A jeśli na Gody zielono — to
na Wielkanoc śniegu będzie
za kolano.Wigilia piękna i jutrznia
jasna
Będzie stodoła ciasna.Kto rano w wigilię wstaje,
Ten przez rok cały nie będzie
ospały.Koło świętej Ewy
Noś długie cholewy.
Kto na świętego Szczepana,
co rok zmięni pana
Zia na nim sukmana.Inne przysłowia o świętym
Szczepanie powiadają:
Na święty Szczepan
Każdy sobie pan.Nie udawaj bardzo pana
Niedługo będzie świętego
Szczepana.Nie jest nigdzie powiedzia-
ne, że przysłowia te muszą się
zawsze sprawdzać, jednak na
ogół często są bardzo trafne.

NOEL

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
Wielbnemu Duchowieństwu, Wszystkim Kolegom i Koleżankom
K. P. P., Przyjaciółom Weterana i Całej Polonii

— składa —

PLACÓWKA 39 S.W.A.P. WRAZ Z KORPUSEM PAŃ

Żołnierze Narodowych Sił Zbrojnych

Koło Chicago

składają tą drogą serdeczne życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku wszystkim Kolegom,
Przyjaciółom i całej Polonii

Stanisław Jaworski, Prezes

Jerzy Gnat, Sekretarz

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zasyła Całej Polonii

Oddział Morze Nr. 57 Ligi Morskiej w Ameryce

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚLE

Okręg 2 Ligi Morskiej w Ameryce z Przynależnymi Oddziałami

Zarząd Okręgu 2-go Oddział Marsz. J. Piłsudskiego
Z. Maliszewski, prezes Nr. 2-gi
J. Kupsik, wiceprezes Oddział Sanitariuszek, Nr. 3-ci
R. Miodonska, wiceprezeska Oddział Biały Orzeł Nr. 18-ty
B. Malinowska, sekr. prot. Oddział Bałtyk Nr. 7-my
E. Tyma, sekr. fin. Oddział Warszawa Nr. 31-szy
A. Jurys, skarbniczka Oddział Tęcza Nr. 40-ty

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

POLONII I JEJ ORGANIZACJOM

— składa —

Stowarzyszenie Samopomocy Nowej Emigracji Polskiej w Chicago

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

i POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU

— życzy —

PLONII CHICAGOSKIEJ

S.P.K. "WIERNOŚĆ ŻOŁNIERSKA" ODDZIAŁ ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY KOŁO ŻOŁNIERZY P.S.Z.

Płk. Kazimierz Sztarnal, przewod. Zarządu Obwodu ZOPSZ

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ ZDROWEGO I POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
Duchowieństwu Polskich Parafii, Organizacjom Polonijnym,
Prasie Polskiej, Kierownikom Polskich Programów Radiowych,
Kolegom i Koleżankom

— zasyła —

PLACÓWKA MACIERZYSTA Nr. 5, STOWARZYSZENIA WETERANÓW ARMII POLSKIE W AMERYCE I PANIE KORPUSU POMOCNICZEGO

Zarząd K.P.:
M. Sadowska, Prezeska W. F. Szlag, Komendant Pl.
F. Sowińska, Isza Wiceprezeska M. Stermiński, Iszy Pod-kom.
S. Gadowska, 2ga Wiceprezeska F. Rybicki, Adiutant Prot.
M. Gielbutowska, Sekr. Prot. W. Pilarczyk, Adiutant Fin.
M. Kopac, Sekr. Fin. B. Kamiński, Officer Kasowy
C. Orzana, Kasierka A. Pawłowska, T. Cwik
R. Bojarska — Dyrektorki A. Stojanowska, Officer Służ.

Betlejem Polskie

... A ja wam powiem matulu,
Ze tak mi coś w duszy się
klei,Ze nam się Pan Jezus
narodził
Tu, w Polsce, nie w żadnej
Judei ...Obłapił Jezusek za szyję
Ojcaszka rączkami małymi,
Przemilił się, by Mu
pozwoiłPrzyjść na świat na smutnej
tej ziemi ...Matulu, gdzież jak nie
w Polsce,
Biedniejsze te chłopskie
strzechy?Gdzież bardziej na świecie,
niż u nas
Potrzeba osłody, pociechy ...Powiedźcie, gdzie indziej na
świecie
Tesknijesz są łaki i pola?
Gdzie mgławicy się krwawsze
wspomnienia?Gdzie bardziej przesiąka
krwią rola?Gdzie więcej na ziemskim
padole,
Spłynęło łez, krzywdy i
bólu?Gdzie dola narodu
smutniejsza?Powiedźcie sumiennie
matulu?... I kiedy se tak popłakuję,
Coś w duszy mi ciągiem się
klei,Ze u nas jest w Polsce
Betlejem —
Nie gdzieś tam w zaświatach,
w Judei ...

— Maryla Wolska

SERDECZNE ŻYCZENIA

ZASYLA

Zarząd

Klubu Ziemi

Suwalskiej

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT

Członkom i Członkiniom

Zjednoczenia P.R.K.
oraz Całej Polonii

— składa —

Wincenty M. Versen

SKARBNIK

Zjednoczenia Polskiego

Rzymsko-Katolickiego

WESOŁYCH ŚWIĄT
Naszym Polskim Klientom
i Całej Polonii

— życzy —

Weeden's

Barber College, Inc.

1152 N. Milwaukee Ave.
Belmont 5-6575
Salvatore Falzone, Mgr.

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia Oraz Szczęśliwego Nowego Roku

— zasyła —

ZARZĄD GŁÓWNY

ZWIĄZKU PODHALAN

w Ameryce Północnej

WRAZ Z PRZYNALĘŻNYMI KOŁAMI

ANDRZEJ WRÓBEL, Prezes

STANISŁAW NOWOBILSKI, Wiceprezes

JAN GROMADA, Wiceprezes na Stan N. J.

KAZIMIERA KASPRZAK, Wiceprezeska

ANTONINA CISZEK, Wiceprezeska na Stan Pa.

HELENA TRUNKO, Sekretarka Generalna

JÓZEF KRÓZEL, Sekretarz Finansowy

WIKTORIA FIOLEK, Kasjerka

JÓZEF KOWALKOWSKI, Marszałek

JÓZEF ZYGMUNTOWICZ, Syndyk

WŁADYSŁAW TOKARZ, Reporter

JERZY MENDELKE, Chorąży

RONALD WRÓBEL, Chorąży

KS. WALERIAN PACH, Honorowy Kapelan

KS. STANISŁAW CHUDOBA, Kapelan

KS. WINCENCIAK, Wicekapelan

KS. BOCHULA, Wicekapelan

KS. SZCYPULA, Wicekapelan

DYREKCJA:

Zofia Wróbel, Andrzej Kowalkowski, Wacław Błoniarczyk

Zofia Krawczyk, Bronisław Kieta, Władysław Tokarz,

Jan Kowalski, Józef Topór, Jan Łuszczek, Andrzej

Ciszek, Zofia Różycka, Franciszek Kenik

Koło Nr. 1-szy

Stow. Podhalan

Na Wojciechowie

Franciszek Pasieka, prezes

Ferdynand Blazoniak, w-pr.

Antonina Duda, w-prezeska

Jadwiga Orawiec, sekr. prot.

Rose Tłapa, sekr. fin.

Wm. Augustyn, kasjer

M. Liszka, opiekun kasy

M. Liszka i A. Budz —

kom. chorych

Zofia Wróbel, dyrektorka

Koło Dramatyczne

Nr. 20 Górali

Tatrzańskich

Im. K. Tetmajera

Franciszek Kowalczyk, prezes

Stanisław Nowobilski, w-prez.

Anna Jarzabek, w-prezeska

Maria Kowalczyk, sekr. prot.

Genowefa Topór, sekr. fin.

Alicja Leja, kasjerka

Zygmunt Kowalczyk, chorąży

Jan Łuszczek, dyrektor

Koło Nr. 21

Czarny Dunajec

Jan Trojanek, prezes

Józef Chlebek, wiceprezes

Rozalia Tłapa, wiceprezeska

Stanisława Chlebek, sekr. prot.

Wiktoria Fiolek, sekr. fin.

Jan Chlebek, kasjer

Władysław Kapuściak, chorąży

Władysław Laya, marszałek

Opiekunowie Kasy

Helena Trojanek

Alex Mrozek

Dr. Andrzej Ciszek dyrektor

Koło Nr. 23

Odrowąż

Podhalański

Franciszek Las, hon. prezes

Michał Cieśl, prezes

J. Lysy, wiceprezes

Władysław Kenik, w-prezeska

Zofia Kulikowska, sekr. prot.

MACIERZ POLSKA W AMERYCE

4842-44 West Fullerton Ave.
Telefon 622-0132
CHICAGO, ILL.

tyczy

Macierzystom i Macierzystkom, Wszystkim Rodakom i Rodaczkom, Prasie Polskiej, Wieleb. Księżom i Czcigodnym Siostrzom

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

ZARZĄD GŁÓWNY MACIERZY POLSKIEJ

URZĘDNIKI	DYREKTORZY
KS. BISKUP ALFRED ABRAHAMOWICZ, Honorowy Kapelan	HON. RAYMOND P. DRYMALSKI
KS. PIOTR A. FIOLEK, C.R., Kapelan	AGNIESZKA DUBCZAK
KS. WLADYSLAW SZCZYPULA, Kapelan	TERESA KUZIEMKOWSKI
WALENTY JANICKI, Prezes	RONALD WOLSKI
ELEANORE KROLL, Wiceprezesa	EDWARD UCZEN
STANISLAW SOSNOWSKI, Wiceprezes	BRUNO KRAUSE
EDWARD A. MATUGA, Skarbnik	DR. CASIMIR R. STARSIAK, Lekarz Naczelny
TEODOR L. SKWERES, Generalny Sekretarz	

Najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Sklada Całej Polonii

Polski Komitet Imigracyjny w Chicago

KS. KAZIMIERZ J. CZAPLICKI, C.S.C., Prezes
Apel Gwiazdkowy trwa — prosimy o składanie donacji na adres:

POLSKI KOMITET IMIGRACYJNY
1514 N. Milwaukee Avenue Chicago, Ill. 60622

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Kolegom, Koleżankom, Przyjaciółom,
Znajomym oraz Całej Polonii

— zasyla —

KLUB KUJAWIAKÓW

Na Południowej Stronie Miasta Chicago

Konstanty Gruchot, prezes
Tadeusz Łączkowski, wiceprez. Ludwik Słonek, sekr. prot.
Agnieszka Filipiak, wiceprez. Bolesław Pawłowski, kasjer
Adam Bryl, sekr. fin. Piotr Tomasz, marszałek

Rada Gospodarcza:

Gust Oleksiak, Helena Stan i Franciszka Novosad

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Wszystkim Członkom, Ich Rodzinom, Przyjaciółom
Polskiego Legionu Amerykańskich Weteranów
Oraz Całej Polonii — składa

Polski Legion Amerykański Weteranów w U.S.A. i Oddział Pań Pomocniczych

NA STAN ILLINOIS

Za Zarząd Weteranów:

ARTHUR J. HUBACZ, Stanowy Komendant
HENRY E. GURGA, Stanowy Adiutant

Za Zarząd Oddziału Pań:

HENRIETTA KUSAK, Prezeska
EVELINE ROZANSKI, Sekr. Protokółowa

3024 N. Laramie Ave. Chicago, Ill. 60641

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Oraz Wszelkich Pomyślności w Nowym Roku
Dla Całej Polonii Chicagowskiej
Przesyłają Zarząd, Członkowie i Członkinie

KLUBU ŁODZIAN i PRZYJACIOŁ

ZA ZARZĄD:

R. Bilek, prezes W. Augustyn, sekretarka

ZARZĄD KOŁA RODZICIELSKIEGO
i GRONO NAUCZYCIELSKIE
8-mio klasowej szkoły elementarnej i 4 kl. Gimnazjum
im. Gen. K. PUŁASKIEGO

z okazji
ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA i NOWEGO ROKU 1971
Skladają Najlepsze Życzenia
Duchowieństwu, Rodzinom, Działwie, Przyjaciółom, Weteranom,
Radiowiczom i Polskiej Prasie.

Polsko Amerykańska Liga Polityczna na Powiat Cook

— przesyła —

Gminom, Grupom, Klubom i Towarzystwom
Delegatom i Delegatom

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNIEGO ROZWOJU w NOWYM 1971 ROKU
Zarząd i Delegaci Ligi

CZŁONKOWIE I ZARZĄD

KOŁA B. ŻOŁNIERZY

5-EJ KRES. DYWIZJI PIECHOTY W CHICAGO, ILL.

— składa —

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO, DO SIEGO NOWEGO 1971 ROKU

Za Zarząd:

Eugeniusz Kuźmierski, Sekretarz Kazimierz Jodkowski, Prezes

Najlepsze życzenia miłych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Pomyślnego Nowego Roku duszpasterzom polskim, prasie
i radiu, organizacjom polonijnym, oraz naszym członkom,
przyjaciółom i sympatykom

— składa —

SKARB JEDNOŚCI NARODOWEJ

Michał J. Bojczuk, prezes Stanisław Kos, skarbnik
Józef Lutek, sekr. gen. Lesław Kornaszewski, sekr. pr.
Tadeusz Fiala, sekr. fin. Franciszek Wator, referent ew.

Adrian Czerwiński

Wigilie Polskich Pisarzy Na Obczyźnie

Wigilia Świąt Bożego Narodzenia, to najbardziej rodzinne święto. W Polsce zwykło się je spędzać w domu, wśród swoich, przy pierwszej gwiazdce ukazującej się nad zasniezionym krajobrazem wsi i miasteczek. Nie wszystkim dane było i jest spędzać ten wieczór tak, jak to opisują dawne pamiętniki i kroniki oraz jak się zwykło czytać w powieściach. Wielu, tak podczas ostatniej wojny jak i po niej, a również w latach niewoli, spędzało te święta poza krajem.

Pierwszą wigilię w czasie drugiej wojny światowej spędził w 1939 r. w Bukareszcie Melchior Wańkowicz i młody poeta Antoni Wasilewski, internowani w jenieckim obozie żołnierskim. Z dawniejszych — Sienkiewicz podczas pierwszej wojny światowej spędził dwie ostatnie wigilie swego życia w Vevey, w Szwajcarii a Kraszewski dwie ostatnie swoje wigilie w San Remo, w 1885 i 1886 roku. Z jeszcze dawniejszych — Norwid, Słowacki, Mickiewicz i Chopin spożywali opłatek wigilijny na obczyźnie aż do końca dni ich biografów.

Chopin w dzieciństwie i w latach młodzieńczych zwykł był wszystkie wigilie i święta Bożego Narodzenia spędzać w Żelazowej Woli. Pierwszą

„Wigilię jadłem z ziomkami — donosi matce. — W domu Hermana Potockiego, na sianie. Sama gospodyni domu dała nam wszystkie dawne potrawy, w których wspomnienia były pieprzem i rozdzynkami... Przyszła mi na

myśl wielka bałuni piekarnia — czeladź śpiewająca koledy — potem wterp (szopka) Krzemieniecki... Nareszcie dawnym zwyczajem wyciągnąłem żdźbło siana spod obrusa i wyciągnąłem je bez kwiatka. Pani domu, widząc moje zasmucenie, ofiarowała się, że mi drugie wyciągnie: jakoż dobyła mi dźbło krótkie bardzo, nie z kwiatkiem, ale z kłosem na końcu... Tłumacz więc sobie, droga moja, że dni moje będą krótkie, ale kłós zostanie po nich”. — W dziesięć lat później, przedostatnią wigilię swego życia Słowacki spędził w Paryżu: „Przed wieczorem jeszcze — wspomina jeden z przyjaciół poety — wzięłem ze sobą opłatek i poszedłem powinszować Juliuszowi świat i przełamać się z nim chlebem poświęconym według ojczystego zwyczaju... Wkrótce nadszedł także Ludwik Norwid, brat Cypriana”. Wizyta była krótka — komentuje T. Syga — Słowacki nie zaprosił swych gości na „skromną zapewne ucztę wiliową”.

Wigilia w domu Ankiewiczów 1829 r. w Rzymie, była po staropolsku. Był na niej Mickiewicz, obchodzący w tym dniu swoje imieniny.

„Stół był nakryty na sianie, nad nim w środku kręciła się gwiazdka z opłatków — podaje pamiętnikarz Antoni E. Odyniec — Od dwóch zup: grzybowej i migdałowej, aż do sliżyków, grochu i pszenicy z sycą (inaczej kutia!) żadnej z potraw obrzędowych nie brakło. Adam jadł wszystko. Osób było jak raz dwanaście. Pani Ankiewiczowa grała na prośbę Mickiewicza „Anioł pasterzom mówił” i anioły się spospatrzyli, jak nadszedł czas iść na pasterkę.”

„W San Remo pustki — pisał J. I. Kraszewski — dziś na wigilię nie było się z kim opłatkami łamać ani sięść do stołu. Poszczę więc z sobą sam i bez ryby, o chlebie i miodem i gotowanych sliwkach”.

Fantastyczną przygodę świąteczną miał mieć pan Jan Chryzostom Pasek, słynny pamiętnikarz, który w grudniu 1658 r. znalazł się w Danii, przy obieganiu Koldyngi: „A w tem przyjeżdża wojewoda i mówi: „Niechże was Bóg ma swojej protekcji. Ruszajcie się, a jak się przez fosę przypawicie, skoczciez pod mury we wszystkich biegu”.

Ze nam tedy duchowni kazali to ofiarować in memoriam jutrzni — pisał pan Pasek — bo to samym było switanie w dzień Narodzenia Pańskiego, zacząłem ja z owymi, co w mojej komendzie byli: „Już pochwalmy Króla tego!” — staropolską kolendę. Wolski, towarzysz królewskiej pan-cernej chorągwi, kazał też śpiewać. Tak Bóg dał, że z tych chorągwi i jedna dusza nie zginęła, a u innych, co nie śpiewali, powitykano dziesięć (to jest dziesięć-kowano szereg). Wychodząc tedy z fosy kazałem ja swoim wołać: Jezus, Maryja! lubo inni wołali: „Hu, hu, hu!” — bom się spodziewałem, że mi więcej Jezus niżeli ten jaki pan Hu pomoże. Skoczyliśmy tedy we wszystkim biegu pod mury Koldyngi. Tymczasem wpadli tam do sklepu, w którym były prochy w beczkach, jakaś iskra dopadła. O Boże Wszchemnoony! Kiedy to huknie, impet, kiedy się mury poczną trząść, kiedy owe marmury — a wśród nich kobieta żywa, do której na dziwy się zjeżdżali jeden drugiemu powiedając, że tam leży żona komendanta wyrzucona prochami, a to leżała owa pastwa, rozkrzyżowawszy się jako człowiek z pięknego ciała stworzony, że rozeznac było trudno, aż prawie pomacałszy twardości kamiennej”.

Takie to były wigilie i Święta polskich pisarzy, poetów i pamiętnikarzy, daleko od swoich, ale będących z nimi sercem i myślą. Jedną z nich, 1940 r. na Cyprze, wspomina Melchior Wańkowicz, przytaczając wiersz, jaki tegoż dnia tam powstał:

Stół, jak dawniej nakryty,
pod obrusem siano,
Puste krzesło na miejsce,
w którym nas sadzano.
Na talerzu opłatek, Cicho...
Teraz drogie ręce
Z nami go przełamują

w serdecznej udręce,
Cicho... Jak serce bije...
Przez takie przestworze
Zda się, że ich słyszymy...
...Nie—to szumi morze.

Popierajcie Tych,
Którzy Ogłaszają Sie
w Dzien. Związkowym

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Kolegom, Koleżankom oraz całej Polonii Amerykańskiej
— życzy —

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY POLSKIEJ na ZIEMI WASHINGTONA

Stefan Chruściński, Honorowy Prezes
Józef Gierlasinski, Prezes
Leokadia Bonder, Wiceprezesa — Antoni Boldyga, Wiceprezes
Irena Jaworska, Sekr. Gen. — Stefan Matelski, Skarbnik
DYREKCJA:
Edward Lewandowski, Józef Orawiec, Rozalia Czeka, Ewelina Schiller

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Wesołego i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Klientów, oraz Całej Polonii — zasyla

POLSKA FIRMA

LUCZAK BROTHERS, INC.

KONTRAKTORZY TYNKARSCY
(PLASTERING)

Prace Zwykłe i Ozdobne

4052-54 Elston Ave. Telefon IRving 8-3570-3571

WESOŁYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Calej Polonii i Przyjaciółom Życzy

FOLLMER ROOFING CO.

MIECZYSLAW FOLLMER, Właściciel

NAPRAWIAMY I KŁADZIEMY NOWE DACHY

Wykonujemy Wszelkie Roboty Blacharskie

Zakładamy Również Izolację w Domach

943 N. Damen Avenue Tel. BR 8-4495

Najserdeczniejsze i Szczere Życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Klientom, Przyjaciółom i Calej Polonii — zasyla

WM. STREJC & SON

GREAT EXPERT — REMODELING and BUILDERS

5410 SO. KARLOV AVE. TEL. 585-4366

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Dla Naszych Klientów, Przyjaciół,
Znajomych i Wszelkich, Odbiorców
oraz całej Polonii w Chicago i Okolicy

— przesyłamy —

POLSKA FIRMA

Paweł C. Spiewak i Frank

Początek, Właściciele

Dealers and Distributors

ARMSTRONG'S FLOOR PRODUCTS

TAFELKI ŚCIENNE i NA PODŁOGI

URZĄDZENIA DO ŁAZIENKI — MODERNIZACJA ŁAZIENKI

Wszelką pracę wykonujemy doskonale i fachowo

Obliczenia Darmo

CENTURY SUPPLY

Tel. 392-4700 Tel. Berkshire 7-9400

3005 N. Austin Avenue

i Dwa Inne Składy:

Central Rd. i Rand Rd. Rt. 12 — Mt. Prospect, Ill.

Tel. 392-4700

747 East Roosevelt Rd. — Lombard, Ill.

Tel. 495-2300

— przesyłamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Klientów i Calej Polonii — zasyla

HENRY W. OGUREK & SON

3731 SOUTH DAMEN AVENUE

OGÓLNI KONTRAKTORZY

Kontraktorzy Różnego Rodzaju Przeróbek w Waszych Domach.

Od 1916 Roku w Tego Rodzaju Interesie.

Wszystkie Roboty Wykonują Efectownie Dobrze Ku Waszemu

Najpełniejszemu Zadowoleniu.

Telefon Lafayette 3-1193

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom i Przyjaciółom i Calej Polonii — składa

STANLEY LEŚNIAK, JR., Prezes

RAINBOW ROOFING CO.

NOWE DACHY — REPERACJA DACHÓW i IZOLACJA

Ceny Niskie, Obliczenia Darmo — Robota Gwarantowana

3413 N. Central Ave. 777-4667

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Klientom i Calej Polonii

— składa —

TED GROCHOWSKI, Właściciel

PROGRESS ROOFING

1632 W. DIVISION ST. ARmitage 6-2945

● REPERUJEMY DACHY i ZAKŁADAMY NOWE

● ZAKŁADAMY i REPERUJEMY RYNNY

● IZOLUJEMY DACHY

Najstarsza polska firma pokrywania dachów w Chicago

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

KONTRAKTORM, WŁAŚCICIELOM DOMÓW
I CAŁEJ POLONII

— składa —

MAX Gerber INC.
PLUMBING HEATING • ELECTRICAL APPLIANCES
2293 Milwaukee Ave. Phone Dikens 2-7600

Latwe
Słaby

Znane w Całym Chicago Urządzenia i Przyrządy
Domowe, Sprzedawane Po Najniższych Cenach

TO ALL, A
JOYOUS GREETING

Wesołych i Przyjemnych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku 1971 Zasyla Członkom,
Członkiniom i Calej Polonii

Oddział Ster No. 46 Ligi Morskiej w Ameryce

Adolf Działowy, prezes

Michał Szady, wiceprezes Józef Walong, skarbnik
M. Prejsnar, wiceprezesa Władysław Pula, komendant
Zofia Kostalik, sekr. fin. K. Gonia, organizatorka
Virginia Deboz, sekr. prot. C. Radwan, chorąży

Rada Gospodarcza:

Michał Szady, Wł. Pula i C. Radwan

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Calej Polonii Chicagowskiej

— przesyła —

FEDERACJA POLONII AMERYKAŃSKIEJ

2925 Logan Bvd. Chicago, Ill. 60647

ZARZĄD:

SEDZIA EDWARD E. PLUSDRAK, Prezes

KINGA P. DZIUBAK, Wiceprezesa

EDWIN PICUR, Skarbnik

BOLESŁAWA MALINOWSKA, Sekr. Prot.

Wiceprezesa i Wiceprezeski:

Stefania Kalisz Zofia Guzy
Maria Bryniczka Stanisław Piotrowicz
Antonina Rybarska Kazimierz Sternal
Kazimiera Tabor Paweł Mostek
Piotr Wiecek

Stanisława Lorens, Sekretarka

Posiedzenia Federacji odbywają się

w drugą środę każdego miesiąca

w sali Związku Polek, 1309 N. Ashland Ave.

Podatek roczny od delegata tylko \$2.00

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wielebnemu Duchowieństwu,

Bratnim Organizacjom Byłych Wojskowych,

Przyjaciółom, Członkom Koła i Ich Rodzinom

— składa —

Zarząd Koła Karpaczaków w Chicago

Marian Blahaczek, sekretarz Kazimierz Marjanowski, prezes

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

Bratnim Chórom Okręgu I-go
Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce oraz Calej Polonii

— składa —

ZARZĄD I CZŁONKOWIE

Roman Burzyński

"Jo Pszaja Łodziarce"

Kapitan usadowił mnie na małym zedelku tuż obok siebie, w sterówce. Sam zasiadł za kołem sterowym, po czym pociągnął za linkę syreny. Pomiedzy dwoma imponującymi kominami holownika H/P „Śląsk” ukazał się piorospus białej pary i jednocześnie rozległ się sygnał. Najpierw jeden bardzo długi, potem jeden krótki. Głos poleciał daleko po akwenie portu.

— Ruszamy — powiedział kapitan, trochę do mnie, lecz przede wszystkim chyba dla zachowania tradycji. Miał przed sobą kilkusetkilometrowy rejs od Wrocławia do Szczecina. Niełatwy rejs. Woda była wysoka — pod niektórymi mostami przejdzie się ledwo ledwo, tak, że niekiedy trzeba będzie nie tylko kominy opuścić lecz nawet korzystać całą sterówkę, ba! zdjąć wszystkie barierki na nadbudówce „Śląska”.

Maszyny szły tylko półsiłą naurzód. Spojrzałem do tyłu. Stalowa lina biegnąca od śródookręcia ponad rufę do dzioba pierwszej barki była już wyprężona. Następne barki leżały jeszcze w nieforemnych układach w basenie portowym. Po chwili i one zaczęły się układać w równy sznur za „Śląskiem”. Wyglądaliśmy już teraz — holownik i trzy barki — jak sznur koralu, z nanizanymi czterema kamieniami. Kapitan dał sygnał „całą naprzód”.

Nie, nie pobiegł przed nami „konny”, żeby pływającym barkom wyznaczać drogę tyczkami. Nie jest jeszcze Odra całkowicie nowoczesną arterią śródlądową. Będzie nią już niedługo, gdy powszechnie wprowadzi się na niej pływające całodobowe i różne inne ulepszenia. Dawno już jednak minęły czasy, gdy konny pacholek wytyczał główny nurt, a każda barka na Odrze była niemal wydarzeniem historycznym. Udokumentowane dzieje żeglugi odrzańskiej liczą już przecież siedem wieków. A właściwie siedem i pół wieku, dokładnie bowiem 15 kwietnia 1211 roku Henryk Brodaty, książę wrocławski podpisał w Rokietnicy pod Legnicą dokument, w którym zezwolił braciom cystersom z Lubiąża udawać się raz w roku „dwoma okrętami swobodnie” na Pomorze po śledzie i dwa razy w roku, także dwoma okrętami, po sól do Gubina i Lubusza.

Płynę więc dzisiaj szlakiem cysterskich łodzi. Tym samym, choć jakże zmienionym. — Ten znak na brzegu, z prawej strony, czerwony kwadrat, widzi pan? — mówi kapitan Leszek Blachowski — oznacza: „Przybliżać się ku brzegowi”. Gdy się ukaże prosty krzyż z prawej, będzie to sterowali od brzegu. Ukośny żółty krzyż z lewej strony będzie oznaczał, że trze-

ba przybliżyć się do brzegu lewego...

— Dawno już pływa po Odrze? — Ja jestem jednym z najmłodszych kapitanów żeglugi na Odrze. Mój ojciec, Feliks, jest kapitanem na H/M „Drańwa”, też na Odrze, a sześciu stryjów także pływa. Jeden z nich jest kapitanem żeglugi małej w Gdyni, dwóch — kapitanami holowników portowych w Gdańsku, jeden kapitanem holownika portowego w Szczecinie. Inni są kapitanami na Wiśle.

— A braci pan ma? — Jednego, jest bosmanem na Odrze. Stryczek braci już bym się nie doliczył.

Brzeganiami, z lewej i z prawej strony rzeki szedł zwarty rząd dębów. Maszyna H/P „Śląska” pracowała cicho, tak że od brzegów słychać było śpiew ptaków. Lasy ciągnęły się po obu stronach dziesiątkami kilometrów. Chwilami wydawało się to wprost niepojęte. Czy rzeczywiście płyniemy uregulowaną rzeką w środkowej Europie, zabudowanej przeciwieście osiedlami ludzkimi i miastami? Rozwiązanie tej zagadki jest dosyć proste. Odrę opasują wały przeciwpowodziowe, biegnące równoległe do jej brzegów, ale w pewnej od nich odległości. Pasy zieleni pomiędzy rzeką a owymi wałami porasta dąbrowa, która z wody robi wrażenie puszczy nie-

przebytej, jak za czasów Bolesława Chrobrego.

Jeśli już wspomniemy śródnio-wieczne, to dodajmy, że były to czasy dla Odry trudne. Rzekę przecinały w wielu miejscach bariery jazów, młynów, komór celnych i przywilejów składowych. Przywilejami przez całe wieki konkurowały ze sobą Szczecin, Frankfurt i Wrocław. Nigdy właściwie nie doszło między nimi do jakiegos rozumnego porozumienia, które by pozwoliło zorganizować jednolitą żeglugę na całym biegu rzeki. Prowadziło to do tak drastycznych posunięć, jak akt króla Zygmunta Starego, który pod karą śmierci i konfiskaty towaru zabronił kupcom pol-

skim handlowania z Wrocławiem i Frankfurtem, pozwalając im żeglować tylko Wartą oraz Odrą w kierunku Szczecina.

Począwszy od połowy siedemnastego wieku w dziejach Odry rozpoczął się zwrot, który określić by można jako jej wynaturzenie. Odra stanowi naturalną arterię komunikacyjną między Śląskiem na południu i Szczecinem na północy, a więc łączy śląskie zagłębie górniczo-przemysłowe z morzem. Tymczasem rozwój Niemiec dokonywał się na osi poziomej — z zachodu na wschód i temu kierunkowi ekspansji odpowiadały też nowe kanały wodne, które jak

(ciąg dalszy na str. 7-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i Całej Polonii — zasyła

PŁYŃKA GOSPODA
HOUSE OF C'S
NA BRUNOWIE
Państwo Coppola, Nowi Właściciele
4758 SO. PULASKI ROAD Tel. Virginia 7-8398
Dokładnie Napięte, wszelkiego rodzaju, oraz Sala do wynajęcia na posiedzenia, zabawy, bankiety, wesela i inne okazje.
ZAPRASZAMY WAS DO NAS NA SYLWESTRA

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów oraz Całej Polonii — zasyła
Nowi Właściciele — Józef i Franciszka Krupa

SIKORA HALL
4758 S. MARSHFIELD
SALA DO WYNAJĘCIA
Specjalizujemy się w Weselach i Bankietach
Jeszcze Są Wolne Dany — Oddzielne Jadalnie — Bar
Sala Dancinowa — Ochładzanie — Obszerny Parking
Na Miejskim Parkowisku
NA "SHOWER" SALA DARMO!
Po Informacje i Rezerwacje Telefonować
YA 7-4944 lub VI 7-8908

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Członków ZNP
Owocnych, Doniosłych i Chwalebnych Poczynach — zasyła
Sukcesów dla Dobra Spraw Polskich — zasyła

EDWARD i WANDA MOSKAL
MOSKAL CATERERS

Właściciele Pięknej Gospody i Sal
Obsługują Gości Przy Różnych Okazjach
Sposobem CATERING Obsługujemy Wesela, Bankiety
i Wszelkiego Rodzaju Przyjęcia Gdzikolwiek.
5639 N. Milwaukee Ave. — Tel. 774-9765
albo 831 North Ashland Ave.
Po zamówienia telefonować 421-3424

Tunki Krajowe i Importowane oraz Sala Pięknie Odnowiona
Na Posiedzenia, Zabawy, Wesela, Bankiety i Inne Okazje.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesolych Świat Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
dla Klientów, Przyjaciół
oraz Polonii — zasyła

Busy Bee Restaurant

ZOFIA MADEJ Z MEZEM,
Nowi Właściciele
Domowa Kuchnia, Smaczne i Świeże Potrawy
Oraz Grzeczna Polska Obsługa
1546 N. DAMEN AVENUE Tel. EVERGLADE 4-8775

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— zasyła

LOUIS HALL
Karolina Osikowicz i Synowie
Właściciele

1001-03 NORTH WOLCOTT STREET
Telefon: ARmitage 6-4851

WYBOROWE WINA, LIKIERY I PIWA
Odnowiona sala do wynajęcia na Wszelkie Okazje, jak:
Posiedzenia, Wesela i Zabawy.

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971
SKŁADA CAŁEJ POLONII

ZAGORSKI'S RATHSKELLER

Zapraszamy serdecznie całą Polonię do naszego lokalu,
gdzie na pewno miło spędzicie czas. Muzyka i
tance w każdą sobotę. Doskonałe obiady.

1925 W. CORTLAND
Tel. EVERGLADE 4-9839

Piękna Polska Restauracja
MARY'S Restaurant
RICHARD i MARIA HOLOWICKI, Właściciele
4 Home-Made Soups — By Quart To Take Home
Czarna Soup Every Saturday
We Make Our Own Home-Made Pierogi
Delivery Service On 3 Dozen Or More
1123 N. California Ave., cor. Haddon Humboldt 6-9749

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesolych Świat
Bożego Narodzenia oraz
Radosnego Nowego Roku

Przyjaciółom, Znajomym,
Klientom, Odbiorcom
i Całej Polonii — zasyła

POLSKA FIRMA

MARLENE'S LANDMARK
6800 S. Archer Ave. — Bridgeview, Ill. 60455
Telefon 458-1020

RICHARD i MARLENE LELKO, Właściciele
ZAPRASZAMY CAŁĄ POLONIĘ, ABY URZĄDZAŁA
U NAS PRZYJĘCIA

Wesela — Bankiety — Przyjęcia
Całkowita Obsługa Catering
Przyjęcia po Pogrzebach, Zebrania Handlowe

ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom, Klubom, Towarzystwom,
Grupom i Całej Polonii Zasyła

D'Allison Restaurant

2407 W. DIVISION ULICA Tel. AL 2-3344

— oraz —
The Andrew House Przybyło's Caterers

2441 WEST DIVISION ULICA Tel. HU 9-3399

Przybyło's House of the White Eagle

6845 MILWAUKEE AVENUE Tel. Niles 7-9852

TADEUSZ PRZYBYŁO, Właściciel

Gospoda zaopatrzona w różnego rodzaju trunki.

Piękne Sale do wynajęcia na posiedzenia, bankiety, zabawy,

wesela i inne rodzinne uroczystości

Po wszelkie umówienia i informacje tel. Humboldt 9-3399

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii
— zasyła

Edward Cygan, Edward Rosmus i Ludwik Zajdel, Właściciele

HARMONY HOUSE

KOMPLETNE URZĄDZENIE KUCHENNE

Z PERSONALNĄ OBSŁUGĄ PRZY PODAWANIU DO STÓŁU

Sala na: — Wesela, Zabawy, Bankiety, Posiedzenia i inne okazje

4359 W. THOMAS ULICA TEL.: 486-4200

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom,
oraz Całej Polonii — zasyła

★ PARTY HOUSE ★
6112 W. DIVERSEY AVE.
MARIA i JÓZEF ADAMSKI, Właśc.
Przyjęcia Weselne, Uroczystości Rodzinne,
różnego rodzaju Party i Przyjęcia będą
u nas urządzone ku Waszemu i Waszych
gości najpiękniejszemu zadowoleniu.
Tel. MERRIMAC 7-9774

Przesyłamy Najserdeczniejsze
Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom oraz Całej Polonii

MORAVIA RESTAURANT
5835 W. Cermak Road Cicero, Ill.
DOMOWA DOSKONAŁA KUCHNIA
Świeże Potrawy Wszelkiego Rodzaju
Świeżo Importowane Trunki i Napioje Wszelkiego Rodzaju
We Wtorek Zamknięte
CHARLES VILCEK i JERRY KOKOSKA, Właściciele
Telefon TO 3-9077

WESOLYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Życzą Całej Polonii oraz Klienteli
Właściciele i Założyciele

SŁOWIK'S
RESTAURACJI I SAL
Wincenty Słowik
oraz Synowie: Bolesław, Jan, Mieczysław i Synowie
3200 Milwaukee Ave., róg Belmont AV 3-9595
Restauracja i Sala Pięknie Odnowione
Na Wszelkie Okazje
Air Conditioned Bezpłatne Parkowanie
Przyjmujemy Zamówienia Na Przyjęcia Po Pogrzebach

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i Znajomych — zasyła
Ludwik Bochenek, Właściciel Pięknej Gospody

Lo-Rayne Chateau & Catering
Duże Piękne, Obszerne, Odnowione i Urządzone Nowocześnie
Sale do Wynajęcia
Na Wesela, Bankiety, Posiedzenia, Party i Inne
Wasze Rodzinne Uroczystości
Obsługujemy Sposobem Catering w Swoich Salach
Tylko Po Bardzo Przystępnej Cenie
5925 W. DIVERSEY AVE. TEL. 889-7191

Najserdeczniejsze Życzenia Wesolych Świat Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii — zasyła

C. & L. RESTAURANT
1555 W. DIVISION ST. (narożnik Ashland Ave.)
Pierwszorzędna Restauracja — Zdrowe, Smaczne Potrawy
Ceny Przystępne Dla Każdego Otwarta 24 Godziny
Telefon 276-1370

Najserdeczniejsze Życzenia Wesolych Świat Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku, Klientom, Przyjaciółom
i Całej Polonii — zasyła

ANTONINA BLAŻONCZYK

Dawna Właścicielka Pulaski
Village i Pulaski Ballroom
Obecnie Właścicielka
Pięknej Gospody
Pod Nazwą

Club Antoinette

4559 So. Richmond Ave.

DOSKONAŁE TRUNKI
WSZELKIEGO RODZAJU

SALA DO WYNAJĘCIA NA:
Wesela, Srebrne Wesela, Uroczyny,
"Shower Party", Bankiety
jak również na Posiedzenia
oraz Przyjęcia

Tel. VI 7-8378

Róbiec rezerwacje na obiad dla
Waszej całej Rodziny u nas na
Boże Narodzenie i na Nowy Rok

Obecnie Mamy świetną Kuchnię
i Restaurację

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów, Towarzystw, Klubów
i Polskich Organizacji oraz Całej Polonii
— składa

THE WISHING WELL
Restauracja and Lounge
3836 N. ELSTON AVE
KRÓLEWSKIE PRZYJĘCIA DLA WAS,
DLA WASZEJ RODZINY
I WASZYCH KREWNYCH

We wspaniałym tym lokalu możecie mieć nie tylko doskonałe
posiłki w każdej porze, lecz możecie także urządzić przyjęcie
z różnymi okazj, jak wesela srebrne i złote, gody małżeńskie,
urodziny, imieniny i na inne okazje Waszych Rodzin. Po
zamówienia i informacje prosimy telefonować do: —

p. H. Klepitis — JU 8-9777

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT
CAŁEJ POLONII

ANNA

WOŹNIAK

Właścicielka

WOŹNIAK'S CASINO

2530 BLUE ISLAND AVE.

Tel. 847-7900 i 847-4444

Catering Service • Całkowicie Ochładzane • Sala Balowa, Piękne Sale Na Bankiety,
Wesela, Zebrania Organizacji oraz Różne większe i mniejsze Przyjęcia na Wszystkie
Okazje • Kręgielnia o 10 Torach • Sypialne pokoje z Prywatnymi Urządzeniami •
Wspaniały Obszerny Ogród na Pikniki z Barami, Kioskami i Stołami • Duża Platforma
do Tańca • Duży Plac do Parkowania.

UMIARKOWANE CENY.

DOSKONAŁA OBSŁUGA.

MAMY JESZCZE WOLNE SALE NA ROK 1971—PROSIMY ZAMAWIAĆ JE WCZEŚNIE.

Z Głębi Serc Naszych Składamy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów Naszych, Przyjaciół, dla Rodaków, Obywateli Polskiego
Pochodzenia oraz Wszystkiego Najlepszego, Szczęścia i Zdrowia
Dobrego, oraz Wszelkich Sukcesów w Waszych Poczynaniach, Dal-
szego Rozwoju oraz Dalszych Żołnych Poczynach w Następnym
Roku w Waszych Wszelkich Planach i Zamiarach — Zasyła

PIERWSZORZĘDNA RESTAURACJA

Fanny's

The World Famous Restaurant that Really Is World Famous!

National Award 1951	International Award 1955	Butter Institute Award 1956	American Dairy Association Award	Epicurean Society of France Award
---------------------------	--------------------------------	--------------------------------------	---	--

Gold Butter Knife Award 1957	Who's Who of American Women 1964	World Who's Who in Commerce and Industry 1965	McCall's Magazine Citation 1956	Ford Times Treasury of Famous Eating Places Citation 1948
---------------------------------------	---	---	--	--

Roquefort Foundation of France Award 1965	Avocado Industry of California Award 1966	Gourmet Magazine Citation	This Week in Tokyo, Japan Citation 1965	Epicurean Magazine International Award
---	---	---------------------------------	--	---

National Restaurant Association Award 1957	Carte Blanche Epicurean Award for dining excellence 1955	U.S. Congressional Record 1956	Carte Blanche Chef Award and Special Citation 1966	Written up in more than 160 newspapers and magazines throughout the world.
--	--	---	---	---

U.S. Govt. "Voice
of America" told
story of "Fanny's"
throughout the
world.

With thanks and sincere appreciation
for your loyal patronage 1946-1970
Fanny Lazzar

Serving you with top quality foods without deviation
Very few restaurants in America can match our record
of achievement!

Only woman in
the world to
receive from the
Italian Govt. the
gold medal
"Stella Della
Solidarietà" for
outstanding
achievement.

Fanny's

World Famous Restaurant
1601 SIMPSON ST., EVANSTON

Greenleaf 5-8686

"Jo Pszaja Łodziarce"

(dokończenie ze str. 6-iej)

gdyby przecinały Odrę i zmieniły jej bieg. Zbudowano także duże arterie. Odra—Sprewa oraz Odra—Hawela. Przedłużeniem tego poziomu systemu komunikacji wodnej po wschodniej stronie Odry był Kanał Bydgoski, który stwarzał połączenie z Prusami Wschodnimi. Około roku 1840 uruchomiono śródlądową żeglugę parową na trasie Wrocław—Hamburg. W ostatnich latach przed drugą wojną światową Niemcy wykorzystywali Odrę w ogóle minimalnie, a jako arterię łączącą Śląsk ze Szczecinem — niemal mikroskopijnie. Rzesza grupowała na Odrze tylko 18% swej floty rzecznej, która przewoziła jednak zaledwie 8 proc. ładunków w skali krajowej. A przy tym ładunki w relacji Śląsk—Szczecin stanowiły tylko jedną czwartą wszystkich ładunków płynących Odrą.

Artykuły 331 i 341 Traktatu Wersalskiego stanowiły, że Odra będzie umiędzynarod-

wiona. Zarząd nad nią miała sprawować Komisja Międzynarodowa, a dwa państwa: Polska i Czechosłowacja miały prawo eksploataowania na rzece własnych flot. Z tego przywileju skorzystała tylko Czechosłowacja, która utworzyła towarzystwo żeglugi na Odrze i osiągała obroty sięgające pół miliona ton rocznie. Polska z tej szansy nie skorzystała, mimo że ówczesne jej granice biegiły w okolicy Raciborza nad Odrą.

Brakowało więc na Odrze polskiej bandery, ale polskość trwała na rzece w sercach łodziarzy. Opolanie upodobali sobie fach wodniacki na Odrze. Nazywają tę pracę łodziarską, a siebie łodziarzami. — Jo pszaja łodziarce... mówią, co znaczy: „ja kocham łodziarkę”.

Och, panie kapitanie Blachowski, mnie także miłe są wszystkie sprawy wodniackie. Lubię piękny dźwięk syreny parowej. Gdzież tam do niej najbardziej wyszukany kla-

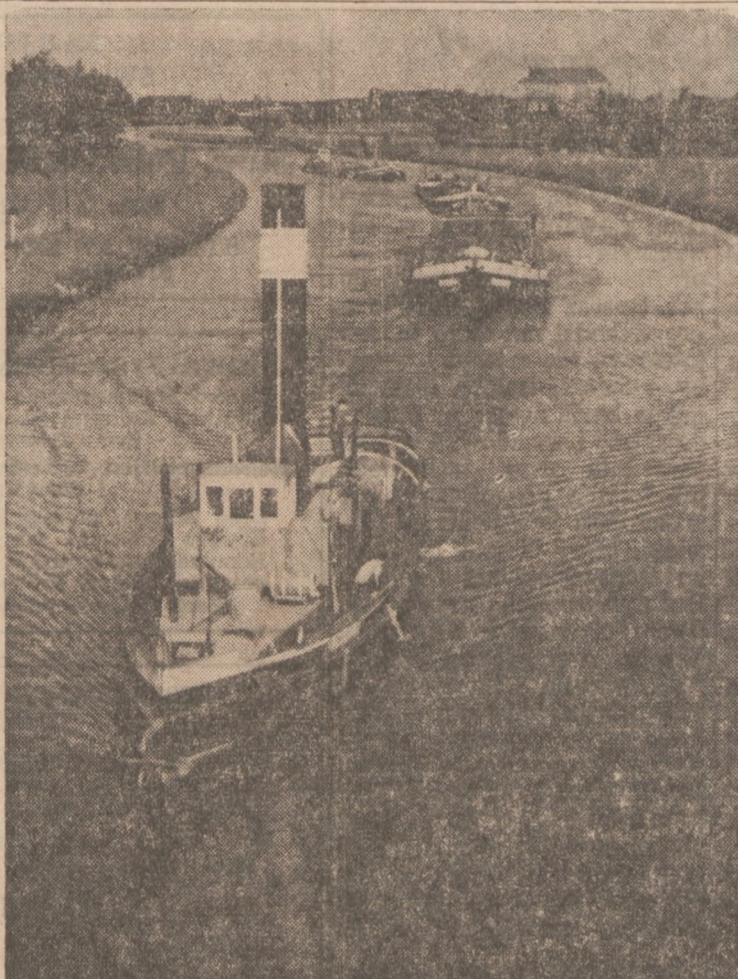
ksonom samochodowy, czy beżmyślnym dźwiękom dzwonka tramwajowego!

Kapitan dawał właśnie sygnał „jeden długi i dwa krótkie”, co dla płynącego naprzeciw nam innego pociągu barek oznaczało:

— Proponuję mijanie się lewymi burtami.

Po chwili nad tamtym holownikiem ukazała się biała gruba smuga pary. Zniknęła. Zaraz potem zjawily się dwie małe plamki. Nieco później woda doniosła buczenia: jedno długie, dwa krótkie. Zgodzili się na propozycję „Śląska”.

Łodziarze dzięki swojemu wędrownemu trybowi życia — większość czasu spędzali wraz ze swymi rodzinami na wodzie — w najbliższym stopniu ulegali wpływom germanizacyjnym. Ich odwieczne twierdzenie — to Koźle, a szczególnie Otmęt, gdzie do dzisiaj dom w dom mieszkają łodziarze, którzy tradycje fachu przejmują z ojca i dziada. O-

KANAL ŻEGLUGOWY WE WROCŁAWIU.

powiadał mi jeden z kierowców Żeglugi na Odrze:

— Przyszł raz do mnie stary szyper, Grosz, Małek czy Solisz. Mówi: dyrektorze kochany. Mam trzech synów. Jeden został urzędnikiem, drugi pracuje w Kędzierzynie, w chemii. Ale trzeciego chciałbym bardzo do naszej szkoły. Do żeglugi. Żeby choć jeden był pod banderą, kiedy ja będę umierał. Powiedźcie, dyrektorze, dobrze tak myślę?

Druga wojna światowa zadała śmiertelny cios żegludzie odrzańskiej. Koryto rzeki przegradzały zniszczone mosty, w nurcie i w portach rzecznych leżało blisko tysięcy szkółek zatopionych barek i holowników; jazy, słuzy i stopnie wodne były w ruinie, a stocznie rzeczne kompletnie zniszczone. Nie od razu zabrano się do odbudowy tego szlaku komunikacyjnego. A i później często jeszcze odbywały się głosy przeciw inwestowaniu w Odrę poważniejszych kwot. Przeciwnicy żeglugi śródlądowej wysuwali mnóstwo argumentów, które przemawiały na rzecz transportu kolejowego, czy jeszcze bardziej nowoczesnego — samochodowego. Dopiero zjazd działaczy-fachowców, odbyty we Wrocławiu w grudniu 1957 roku, później zaś nazwany „Sejmikiem Odrzańskim” — stał się punktem przełomowym w dziejach żeglugi na Odrze. W latach 1961—1963 zainwestowała Polska w Odrę miliard złotych. Większość tych środków poszła na budowę nowoczesnego taboru pływającego: barek motorowych i tak zwanych „pchaczy”. Powstała liczna flota barek motorowych 500-tonowych z silnikami 300-konnymi, pchaczy i nowych barek bez własnego napędu.

— Cóż to takiego „pchacz”?

— pytam kapitana.

— Nasz „Śląsk” ze swoimi parowymi maszynami traci już staroświecczość — odpowiada mi „pierwszy po Bogu”. Barka motorowa z własnym napędem — to już coś nowego, to już zupełnie nowoczesny statek towarowy na rzece. Ale najnowocześniejszy jest pchacz. To taki holownik, który nie ciągnie na linie bark, lecz pcha je przed sobą.

spięte burtą w burtę. Może pchać w ten sposób cztery barki po dwie pary. Daje to oszczędność mocy maszyn około 15% i oszczędność personelu około 30 proc. Mamy już na Odrze sporo pchaczy polskiej konstrukcji, a dalsze są w budowie. Mam w rodzinie bosmana na pierwszym polskim pchacu. Taki pchacz ma dwa stery: zaśrubowe i przed-śrubowe, co daje mu wielką zwrotność przy manewrowaniu.

Tymczasem rozszerzyło się na Odrze. Rzeka przybrała postać wąskiego a długiego jeziora. Zbliżaliśmy się do stopnia wodnego Brzeg Dolny.

Przejsięcie przez stopień — to cała uroczystość, celebrowana z wielką godnością. Najpierw kapitan syreną „trzy długie” powiadomił sterników płynących za nami barek, że nastąpi przerwa w rejsie. Zaraz potem nadał „dwa długie” i w ten sposób wezwał obsługę słuzy do otwarcia wrót do wielkiej komory wodnej.

Wpłynęliśmy do komory kolejno, najpierw holownik, potem barki, nie rozpinnając łączących nas lin, lecz tylko skracając je do minimum. Dziób najbliższej barki musiał lekko nasza rufę. Ostatnia barka była o jakieś głupie pół metra za długą, ale i ją wreszcie upchali w komorze, ustawiając nieco ukosem. Potem wrota komory słuzywej zamknięto.

Wyskoczyłem na ląd, żeby z sali operacyjnej słuzy obserwować dalszy ciąg zdarzeń. Stopień wodny w Brzegu Dolnym wybudowano już po wojnie. Szerokie, ładne rozwiązanie. Zaporę wodną, jaz, elektrownię, dwie słuzy o komorach tak długich, że wejść do nich może cały pociąg złożony z holownika i trzech barek. Wszystkie zautomatyzowane. Kobieta-mechanik nacisnęła jeden z licznych guzików na tablicy rozdzielczej. Zapaliło się kilka różnych światełek. Rozległ się lekki szum opadających strumieni. Poziom wody w komorze zaczął się obniżać. Wkrótce H/P „Śląsk” i gromadka jego barek zaczęły zapadać się w głąb słuzy, aż znikły mi z pola widzenia.

(ciąg dalszy na str. 8-iej)

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów i Całej Polonii — zasyła

POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA

Crane Savings and Loan Association

2555 W. 47ma Ul. (47ma i Rockwell), Lafayette 3-1083

Otwarte w Poniedziałki i Czwartki do 8 Wieczorem. W Soboty do 12 w Południe. Zamknięte w Środy. We Wtorki i Piątki do 5 po południu.

PŁACIMY WYSOKIE DYWIDENDY

6%

NA CERTYFIKATACH (\$5,000 Minimum) PO DWÓCH LATACH.

Pieniądze Oszczędzane do 10-go Zarabiają od 1-go

Dywidendy Płatne 31-go Stycznia i Lipca

Otwórzcie Teraz Wasze Konto Oszczędnościowe

Wszystkie Konta są zabezpieczone do sumy \$20,000 przez Rząd Stanów Zjedn.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku — dla Klientów, Przyjaciół, Akcjonariuszy oraz Dalszej Pracy i Rozwoju dla dobra Polonii i sprawy polskiej — zasyła —

CALUMET FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

8905 SO. COMMERCIAL AVENUE

JÓZEF WALCZAK, Przewodniczący Dyrekcji

TADEUSZ WALCZAK, Prezes i Zarządca

Tylko Te Narody i Społeczeństwa, Rodziny i Jednostki Są Bogate i Zasobne, Które Zyskują z Oszczędności Ze Swych Dochodów i Swych Zarobków.

Wszystkie Wasze Oszczędności Są

Zabezpieczone Do Sumy \$20,000 przez

Rząd Stanów Zjednoczonych

Telefon South Chicago 8-6331

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciołom i całej Polonii — zasyłamy — SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU oraz wiele szczęścia i dobrego powodzenia z NOWYM ROKIEM

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION

2202 West Cermak Road

Telefon Virginia 7-7747

Płacimy największe Dywidendy. — Oszczędzając u nas bezpiecznie. BO OSZCZĘDNOŚCI I PRACA LUDZIE SIĘ BOGACĄ. Każdy wkład assekurowany jest do \$20,000. Jesteśmy w interesie od 1905 r. Jeżeli potrzebujecie pożyczki na Wasz dom, lub kupujecie dom lub go chcecie zmodernizować — radzimy Wam zboczyć się z nami. PETER KAZANAUKAS, Zarządca

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt

— i —

Szczęśliwego Nowego Roku

Dla Klientów, Przyjaciół

i Całej Polonii

— zasyła —

COLONIAL SAVINGS & LOAN ASS'N

4740 W. 95th Street

(95-ta i Cicero ul.)

Oak Lawn, Illinois

Tel. 425-7000

VINCENT BARCELONA,

Sekt. 1 Zarządca

Dr. Edwin J. Lukaszewski

Jest Dyrektorem

Tej Instytucji Finansowej

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

WSZYSTKIM CZŁONKOM SPÓŁKI I PRZYJACIOŁOM ORAZ CAŁEJ POLONII

OBECNIE PŁACIMY

AZ DO

6%

CERTYFIKATY OSZCZĘDNOŚCIOWE Płatne kwartalnie

LOOMIS SAVINGS & LOAN ASS'N.
1359 West 51st Street YArds 7-6700

URZĘDNICY I DYREKTORZY:

Joseph E. Kwiat, Prezes

David M. Opas, Sekt. i Wykonawczy Urzędnik
Teodor Ciszewski, Wiceprezes
Tadeusz Matecki, Wiceprezes
Estelle Opas, Dyrektor

Andrzej Wasyluk, Skarbnik
Frances Matecki, Asst Skarbnik
Stephen M. Wendt, Dyrektor
Marilyn T. Leonard, Asst. Sekt.

KLERCY:

Stephany Balicki
Helen Kowske
Adeline Lazinek
Irene Gajewski
Penelope Walters

Frances Klockowski
Sizy Michalski
Marjorie Aspell
Pauline Wojcik
Adeline McLarney
Jackie Johnson

Dywidendy od waszych oszczędności płatne kwartalnie

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU Klientom, Przyjaciołom, Znajomym i Całej Polonii

— życzy —

BEEF BONERS AND SAUSAGE MAKERS UNION LOCAL 100

Amalgamated Meat Cutters and Butchers

Workmen of N.A.A.F.L.—C.I.O.

Władysław Piotrowski, Prezes

Władysław Stachnik, Sekt. i Skarbnik

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku Całej Polonii — zasyła —

Od 1902 J. V. Cizek & Sons

SKLEP DLA MEZCZYZN

3259 WEST 26TH STREET

Telefon Bishop 7-2300

Doskonałej Jakości Ubrania, Piaseczka, Palta, Kuppenheimer i Petrocelli — Wybór Wielki

Ceny Przystępne

• KUPUJĄC W SKŁADACH • KTÓRE OGŁASZAJĄ SIĘ W DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

Najserdeczniejsze Życzenia WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii dalszej owocnej i pożytecznej pracy dla dobra sprawy polskiej oraz wszelkiego powodzenia w dalszych poczynaniach. Szczęść Wam Boże.

CRAGIN SAVINGS

5200 Fullerton Phone 889-1000

Poniedziałek, Wtorek, Czwartek 9 do 4; Piątek 9 do 8; Sobota 9 do 12:30. W Środę zamknięte.

"Jo Pszaja Łodziarce"

(ciąg dalszy ze str. 7-ej)

la widzenia. Po kilkunastu minutach znalazły się o kilka metrów poniżej poziomu Odry sprzed stopnia. Wtedy otwarto wrota wyjazdowe i „ślask” metr po metrze zaczął wysuwać się z głębi śluzu.

Stopień wodny w Brzegu Dolnym jest jednym z licznych tego rodzaju urządzeń, które już zostały lub będą zbudowane na Odrze. O ich znaczeniu mówi następujące równanie: 1 cm wody = 5 ton ładunku.

Wyjaśnienie tej arytmetycznej zagadki brzmi następująco: podniesienie poziomu wody w rzece o jeden centymetr pozwala na załadunek do każdej z barek 5 ton ładunku więcej.

Odra jest rzeką kapryśną. Wahania poziomu jej wód są olbrzymie i np. u ujścia Nysy Kłodzkiej dadzą się przedstawić następującym stosunkiem: 1:35:200. Oznacza to, że jeśli przeciętny stan wód określimy liczbą 35, to w okresach letniej suszy ilość przepływającej wody będzie 35 razy mniejsza, w okresach zaś powodzi przepływ wody będzie około siedem razy większy. Żegludze przeszkadzają wody niskie, wtedy bowiem nie ma po czym pływać. Lecz i zbyt wysokie wody stwarzają trudności, ponieważ nie pozwalają na przejeżdżanie pod mostami i na bezpieczne służowanie. Wyjście z tej sytuacji stwarzają tzw. retencyjne zbiorniki wodne na dopływach Odry. Takie zbiorniki istnieją już w dorzeczu Odry zarówno w granicach, przy czym jezioro pod Otmuchowem, Pilichowice pod Jelenią Górą i przepiękne Stronie Śląskie pod Wałbrzychem znane są z wyjątkowych walorów krajobrazowych. Ale te i inne, nie wliczone tu zbiorniki wodne, nie rozwiązują jeszcze wszystkich trudności. Trzeba zbudować dalsze zbiorniki retencyjne. Każdego takiego zbiornika — to miliony nakłady, elektrownia, zalanie terenów, przeprowadzki, przesunięcia arterii komunikacyjnych itd. Jest to w każdym wypadku ogromna i kosztowna inwestycja.

Do uruchomienia żeglugi na większą skalę potrzebne są o — prócz tego inwestycje w portach rzecznych, oznakowanie nawigacyjne, które by umożliwiło pływanie zarówno w dzień, jak i w nocy, tabor pływający i wreszcie połączenie Odry systemem kanałów z innymi rzekami, przede wszystkim z Wisłą i Dunajem, co stworzy perspektywę połączenia wodnego Bałtyku z Morzem Czarnym.

Najpierw jednak trzeba zagospodarować samą Odrę. O — to np. H/P „ślask” przepływa pod mostami ścinawy. Z punktu usunięto dosłownie wszystko co wystawało choćby o kilka centymetrów. Mnie kazano kucnąć za nadbudówką. Mosty przesunęły się ponad nami tak blisko, że mogłem dotknąć je ręką. — Diabli nadali tę wysoką wodę. Mogliśmy się zdrowo nadziać! — kłął sternik. Zaraz potem dał sygnał „cała naprzód”.

Przybieżeli Do Betlejem Poeci

(Ciąg dalszy ze str. 1-szej)

Hej koleś, koleś! . . .
Płynię dzwieniem chorału,
Wśród skrzypiących szubienic
i powstańczych wystrząsów.

Płynię mową zdławioną
ponad lasem i polem.
ponad Polską skrwawioną,
poprzez polską niewolę.

Hej koleś, koleś! . . .
Pierwsza gwiazda migoce
i spod ziemi legenda
wstaje — idzie w pomroce.

Kiedy umilkły strzały, oswobodzony z oflagu Konstanty Ildefons Gałczyński napisał wiersz „Powrót”:

A podobno jest gdzieś ulica
(lecz jak dojść? Którdy?)
ulica zdradzonego dzieciństwa,
ulica Wielkiej Kolendy.
Na ulicy tej, taki znajomy
dom, w którym żeś się urodził.
Ten sam stróż stoi przy bramie,
Przed bramą ten sam kamień.
Pyta stróż: — Gdzieś pan był tyle lat?
— Wędrowałem przez głupi świat.

I wędrujemy tak, wędrujemy, przez ten głupi, obcy, daleki świat, aby wreszcie odnaleźć radość utraconego dzieciństwa w jarzącej się choince, w opłatkach dzielnym w rodzinnym gronie, i piszemy, i piszemy z Gałczyńskim pozdrowienia świąteczne:

A tu w rzedzie cztery okienka,
w każdym okienku piękna panienka.
Ja, proszę pani, chciałbym do żony
Wysłać ekspresem list polecony.
A tu paczusia, w niej korniszony,
dziadzius na pewno będzie wzruszony,
bo, proszę pani, dobrze gdy w święta
wnuczuś o dziadku swoim pamięta,
chyba korniszon mu nie zaszkodzi.
Telegram — Szczecin, poczka — do Łodzi.
Pani wygląda jak anioł blond —

DO WIDZENIA! WSZYSTKIM WESOŁYCH ŚWIĄT!

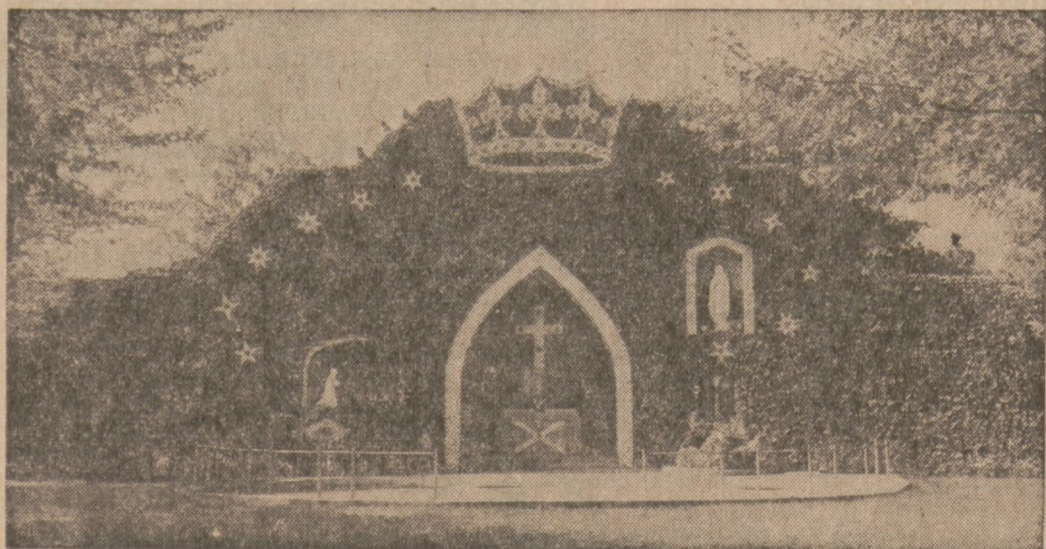
SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU

Parafianom i Calej Polonii Składają

KSIEŻA

PARAFII ŚW. KAMILA

Ks. Stanisław Kwiek, Ks. Karol Osowski i Ks. Franciszek Ryzner
Porządek Nabożeństw: Pasterka o 12 o północy. Inne Msze Św.:
o 6:00, 7:00 (polska), 8:00, 9:00, suma o 10:00, oraz o 11:15
i ostatnia o 12:15.

Zapraszają Polonię na "Pasterkę" do Groty
i życzą
Radosnych Świąt

oraz Obfitych Łask Bożych w Nowym Roku

OJCOWIE KARMELICI BOSI

1628 Ridge Road

Munster, Indiana

Połączenie Odry z Wisłą — to kwestia 40-kilometrowego kanału. Odrą płynię do Szczecina głównie węgiel, w odwrotnym zaś kierunku — przede wszystkim ruda do hut. Oprócz tego oczywiście w grę wchodzi mnóstwo innych towarów, np. cement i wyroby hutnicze. Byłoby idealnie, gdyby barki można było załadowywać i wyładowywać bezpośrednio przy kopalniach lub hutach górnośląskich. A tymczasem jedyny Kanał Gliwicki, który biegnie od Odry ku Górnośląskiemu Zagłębiu Przemysłowemu, urywa się niespodziewanie w Gliwicach. Trzeba go przedłużyć do Zabrzeża, Bytomia i Chorzowa. A stamtąd już dosłownie kilka kroków do Mysłowic, kędy płynie Przemsza — dopływ Wisły. Węgiel dla Nowej Huty mógłby płynąć wodą. Również ruda ze Związku Radzieckiego mogłaby drogą wodną docierać dosłownie na pola skladowe hut śląskich.

Idea piękna, gospodarczo korzystna. Ale jak wszędzie — zjawiają się nie tylko finansowe, lecz i inne poważne kłopoty: kanał musiałby przebiegać terenami, pod którymi wydrążono już setki kilometrów korytarzy górniczych. Czy nie będzie to niebezpieczne? Dno kanału wymagać będzie specjalnego uszczelnienia, a mosty przebiegające nad pro-

(ciąg dalszy na str. 9-ej)

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT

Calej Polonii

— przesyła —

MATZ

FUNERAL HOME

3440 N. CENTRAL AVE.

Chicago, Illinois

KI 5-5420

Serdeczne Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT

— składa —

FRANCISZEK KOZERA

Z RODZINĄ

Dom Pogrzebowy

1718 W. 48-ma

Telefon YArds 7-3388

Wesołych Świąt życzy Polonii

MALECKI MONUMENT

COMPANY

1001 Burnham Ave.

Calumet, Ill.

TO 2-8898

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT

— składa —

CALEJ POLONII

PATKA

Funeral Home

JAN PATKA, Dyrektor

1258 W. 51st Street

Tel. BOulevard 8-5257

NAJLEPSZE ŻYCZENIA

ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

— zasyła —

Stow. Polskich Kombatantów Koło Nr. 31

Im. 2 Korpusu w Chicago

STANISŁAW KOŚ

Sekretarz

ADAM KLIMEK,

Prezes

Stowarzyszenie Saperów Polskich w USA

Zarząd Stowarzyszenia Saperów Polskich w USA składa
Wszystkim Kolegom Saperom, Ich Rodzinom, Przyjaciółom,
Sympatykom oraz Calej Polonii

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

Leon Miazga, prezes; Robert Turbaczewski, wiceprezes;
Czesław Nahorski, sekretarz; Edward Barycki, skarbnik;
Edmund Nowak, przew. imprez; Henryk Różycki, referent
prasowy; Alfons Jabłoński, przew. Komisji Rewizyjnej;
Józef Pszeny, przewodniczący Sądu Koleżeńskiego

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

Składa Calej Polonii

JÓZEF WOJCIECHOWSKI i SYN, Właściciele

COLONIAL

FUNERAL HOME

6250 N. Milwaukee Ave.

2129 W. Webster Ave.

Tel. SP 4-0366

Tel. AR 6-4630

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom i Znajomym, Organizacjom Polskim

oraz Calej Polonii — zasyła

GAZDA FUNERAL HOME

A. L. GAZDA, Właściciel

1922-24 WEST CHICAGO AVENUE

JESTEŚMY NA WASZE USŁUGI WE DNI I W NOCE,

GDY SMUTEK I ŻAŁOBA NAWIEDZI WASZ DOM.

Telefon: HUmboldt 6-1230

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku

Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii — składa

JÓZEF J. NOWORUL

Właściciel Dwóch Pięknych i Obszernych Kaplic Pogrzebowych
NOWOCZESNIE URZĄDZONYCH

NOWORUL FUNERAL HOME

2656-58 SOUTH CENTRAL PARK AVENUE

2459 SOUTH CHRISTIANA AVENUE

Telefon: 762-2233

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii — składa

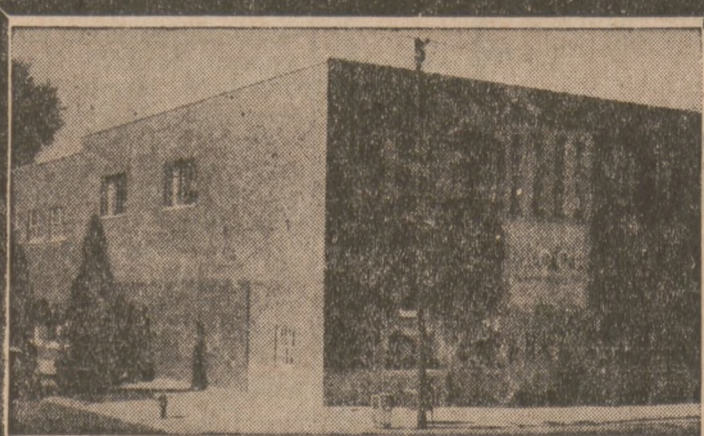
LAWRENCE WALKOWIAK SONS

FUNERAL HOME

Nowocześnie Urządzony Dom Pogrzebowy

8745-47 S. COMMERCIAL AVE.

Tel. SAginaw 1-4109

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Calej Polonii

— składają —

T. M. LARKOWSKI i S. DULAK

Polscy Właściciele

KOOP

FUNERAL HOME

5844-48 Milwaukee Ave. Tel. 763-5111

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

składa całej Polonii

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY

w POŁUDNIOWEJ DZIELNICY

BRACIA FORTUNA

4401-03 S. Kedzie Ave.

Tel. LAfayette 3-7781

SERDECZNE ŻYCZENIA RADOSNYCH ŚWIĄT

BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przesyłają Polonii

Znani Przedsiębiorcy Pogrzebowi

POTEREK

Funeral Homes

5247-53 Fullerton Avenue

— oraz —

5735-43 Fullerton Avenue

Telefon BE 7-6400

WESOŁYCH ŚWIĄT ŻYCZY POLONII

THEIS

DOM POGRZEBOWY

3517-27 N. Pulaski Road

Tel. INdependence 3-5800

WESOŁYCH ŚWIĄT I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii Życzy

KOLSSAK FUNERAL HOME

L. A. KOLSSAK & SON, Właściciele

4255 West Division Ulica

Kiedy żałoba i smutek nawiedzi Wasz dom, wówczas zwróćcie
się do nas z całym zaufaniem, a jesteśmy na Wasze usługi
we dnie i w nocy.

Tel. AL 2-3600 albo AL 2-3607

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— życzy —

RODZINA ZARZYCKICH, Właściciele

ZARZYCKI FUNERAL HOMES

3054 West Cermak Road

Telefon 521-2214

i MANOR CHAPEL

5088 South Archer Ave.

Telefon 767-2166

Obsługujemy teren całego miasta i przedmieść

Serdeczne Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

— i —

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Calej Polonii Składa

EDWARD F. CZACHOR, Właściciel

CHACHOR FUNERAL HOME

3661 S. Wood Street

Telefon VI 7-8689

Wesołych Świąt Życzy Polonii

KIRSTEN FUNERAL HOME

POLSKI DOM POGRZEBOWY

1006 North Western Avenue

Telefon: ARmitage 6-3378 lub 6-3379

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Swoich Przyjaciół, Znajomym i Calej Polonii

— zasyła —

DIVERSEY FUNERAL HOME

3601-05 W. Diversey Avenue

Dickens 2-1700 lub ALbany 2-6424

M. B. Laskowski i Rajmund Knakiewicz

Serdeczne Życzenia

ŚWIĄTECZNE

— i —

NOWOROCZNE

— składa —

CZESŁAW SEWCYCK

Zarządca

CZARNIK MEMORIALS

Naprzeciw

Cmentarza Zmartwychwstania Pańskiego

Otwarte w Niedziele i Święta

7300 Archer Road, Justice, Ill. — Tel. GLobe 8-4443

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Radosnego Nowego Roku dla Przyjaciół i Znajomych oraz

wszelkiego możliwego sukcesu i powodzenia dla dobra

spraw polskich w latach następnych — zasyła

JOHN V. MAY

Funeral Home, Inc.

4553-61 Milwaukee Ave. at Wilson Chicago, Ill. 60630

Phone KILdare 5-2115-6-7

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

Składa Calej Polonii

LOYAL CASKET CO.

134-58 S. California Ave.

Chicago, Ill. 60612

SACramento 2-4065-6

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

SKŁADA CALEJ POLONII

Dwa Polskie Domy Pogrzebowe

B. F. MALEC SYNOWIE

834 N. Ashland Avenue 6000 N. Milwaukee Avenue

Tel. 421-5800

Tel. 774-4100

OBSŁUGA DNIEM I NOCĄ

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —

BARAN

FUNERAL HOME

JOHN J. BARAN, Właściciel

2644-46 N. Central Ave.

Tel. NAional 2-1488

DO WASZEGO STOLU
NA BOŻE NARODZENIE
Po Wszelkiego Rodzaju Wedliny
Zapraszamy Was i Polecamy
DOKONAŁY POLSKI SKLEP
ODELL'S Grocery
and Meat Market
SPECIALIZING IN
HOME MADE POTATO SALAD
HOME MADE POLISH SAUSAGE
• WE DELIVER GROCERIES •
Portsmouth 7-6354
5556 South Kildare Ave. Chicago, Ill. 60629
Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych oraz Dla całej Polonii

RADOSNEGO BOŻEGO NARODZENIA
— oraz —
WESOŁEGO I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i całej Polonii
— zasyła —
GONNELLA BAKING CO.
Founded 1886
The Best Italian—French—Vienna Bread
2006-12 WEST ERIE STREET
Telefony: SEley 3-2021

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Znajomym,
Przyjaciółom oraz całej Polonii
— zasyła —
ANN'S BAKERY
2158 W. CHICAGO AVENUE
CODZIENNIE SMACZNE ZDROWE PIECZYWO
Przyjmujemy Zamówienia na: Wesela, Bankiety, Party
i inne Rodzinne Uroczystości.
Telefon: EV 4-5562

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
— oraz —
Pomyślnego
Nowego Roku
Swoim Klientom
i całej Polonii
— składa —
Imperial Baking Co.
1017-25 N. Damen Ave. Tel.: Humboldt 6-3254
Dostarczamy Pieczywa Na Wesela, Zabawy i Bankiety

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i całej Polonii
— składa —
JÓZEF KWIT, Właściciel
Pięknej Gospody Zakopane
1734 W. DIVISION ULICA
Zaprasza wszystkich do swej gospody, a każdy będzie
ugoszony i obsłużony znakomicie
ZAPRASZAMY DO NAS NA SYLWESTRA
Tel. EV 4-8634

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i całej Polonii — życzy
Pierwszorzędna Złana
Polska Piekarnia
Original Bakery
JULIA ROMANIEWICZ, Właścicielka
Wypieka Pierwszorzędne Pieczywo
Wszelkiego Rodzaju.
Na Wasze Rodzinne Uroczystości a Szczególnie
Świętne Torty. Ceny Przystępne.
Zamawiajcie Wcześniej.
1741 W. 51-sza Ulica Tel. PK 6-0414

Naszej Klienteli i całej Polonii Składamy
SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
i NOWOROCZNE
— oraz —
CIASTA NA ŚWIĘTA
Przygotowane Według Warszawskich Przepisów
• TORTY Z RUMEM i inne
• MAZURKI
• BAUMKUCHENY (Sekace)
• MIODOWNIKI
• BABKI
• EUROPEJSKIE HERBATNIKI
STRUCLE MAKOWE, MIGDAŁOWE i OWOCOWE,
CIASTA Z SEREM i z POWIDLAMI
PRAWDZIWY CHLEB LITEWSKI I POLSKI

BRIGHTON BAKERY
RODZINA MACKIEWICZOW, Właściciele
2457 West 46th Place VI 7-1250
TRWAŁE CIASTA: BAUMKUCHENY I MIODOWNIKI
WYSYŁAMY WSZEDZIE W AMERYCE.
ZADAJCIE NASZYCH WYROBÓW W GROSIERNIACH
i SKLEPACH ŁANCUCHOWYCH.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku 1971-go
Przyjaciółom, Odbiorcom, Parafianom,
Polskim Organizacjom i całej Polonii
— zasyła —
GNATEK'S SAUSAGE
Pragniemy podziękować naszym Klientom i Odbiorcom za poparcie naszego interesu
i polecamy się taskawej pamięci na przyszłość w 1971 r.
1722 W. CHICAGO AVENUE Telefon: Canal 6-5146

WESOLYCH ŚWIAT I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom i całej Polonii — Zasyła
PIĘKNA POLSKA GOSPODA
JULIA'S TAP
1944 WEST DIVISION ULICA
Doskonałe Krajowe i Importowane Napoje
Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego i Radosnego
Nowego Roku
Swoim Odbiorcom, Znajomym,
Przyjaciółom i całej Polonii
— zasyła —
BILL RUTKOWSKI
Właściciel Nowoczesnej Piekarni
TASTY BAKERY
OCHŁADZANA
1745 WEST 51-SZA ULICA Tel.: HEmlock 4-5713

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom oraz całej Polonii
— zasyła —
STANLEY I JOANNE NIKLIŃSKI, Właściciele
PIĘKNEJ POLSKIEJ GOSPODY
ŁOMŻA TAVERN
Wszelkiego Rodzaju Doskonałe Trunki i Napoje
Zapraszamy do nas na Sylwestra
3231 Milwaukee Ave. Tel. 283-9186

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —
CICERO PACKING CO.
J. VERNER & SONS
5531-5533 WEST CERMAK ROAD, CICERO
Telefon OLYmpic 2-5238-5239

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych oraz całej Polonii—zasyła
MARIE'S FOOD SHOP
MARIE NIEZNANSKI, Właścicielka
Pierwszorzędny Sklep Towarów Spożywczych
5236 SOUTH HERMITAGE AVENUE Tel. PR 6-1446

Najserdeczniejsze Życzenia
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Swoim Odbiorcom i Polonii
— składa —
NEW MILL KLUSKI
Smaczne z Mięsem
Jajkami, Zupą
Masłem i Makiem
... Zadajcie w Grosiarniach
i Składach Żywnościowych
lub Telefonujcie
• Humboldt 6-7007
New Mill NOODLE AND MACARONI CO., INC.
1300 NORTH WOOD ST. CHICAGO, ILL. 60622

DO NOWOCZESNEGO
PIECZENIA W DOMU
"UŻYWAJCIE"
OD RAZU
GOTOWYCH DO UŻYCIA
MAS DO TORTÓW I PIECZYWA
Sprzedawanych we Wszelkich Czołowych
Składach
DWANAŚCIE WYMIENIANYCH MAS
DO WYBORU
• Z MAKIEM • DAKTYLOWA
• SŁIWKOWA • WIŚNIOWA
• ANANASOWA • ORZECHOWA
• MORELOWA • BANANOWA
• BRZOSKWINIOWA • BORÓWKOWA
• MIGDAŁOWA • PEKANOWA
Napisać po BEZPŁATNĄ Brosurę
z Przepisami i po Premiowe Oferty
SOKOL & COMPANY
5315 Dansher Rd. Countryside, Illinois
Tel 242-4660
Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i całej Polonii
— składa —
EDWARD I STEFANIA SEREK
Właściciele
SEREK'S MODERN BAKERY
Polecamy na Święta Doskonałe Babki, Świecne Makowce
i Serniki, Torty Orzechowe oraz Wiele Innych Ciast
1052 MILWAUKEE AVENUE Telefon: EV 4-1310

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Wszelkim Klientom, Przyjaciółom
oraz całej Polonii
— składa —
BALTIC BAKERY
4627 S. HERMITAGE AVE.
Doskonałe pieczywo wszelkiego rodzaju,
codziennie świeże i smaczne.
Na Wasze rodzinne uroczystości zamawiajcie
wcześniej, dzwoniąc:
LA 3-1510 — Mówimy Po Polsku

WESOLYCH ŚWIAT
— życzy —
Klientom i Polonii
SLIZ
POLSKI SKLEP
WEDLINIARSKI
Janina i Stanisław Sliz
z synem Raymondem, właśc.
3116 West 43rd Street
Tel. LAfayette 3-9533

"Jo Pszaja Łodziarce"
(dokończenie ze str. 8-ej)
jektowanym kanałem — spec-
jalnych fundamentów, a poza
tym takiej konstrukcji, żeby
można je było unosić w górę
w miarę osiadania gruntu.
Entuzjaści transportu wod-
nego wysuwają jeszcze jedną
sprawę: oto powstaje ROW
— Rybnicki Okręg Węglowy.
Ten olbrzymi rezeruar wę-
gla — i to węgla w najlepszym
gatunku — koksującego, po-
winien mieć także bezwarun-
kowo połączenia ze Szczeci-
nem, z Nową Hutą i wszyst-
kimi zakładami przemysłowy-
mi rozłożonymi wzdłuż Odry
i Wisły. Sprawa zatem pro-
sta: kanał łączący Odrę i Wi-
słę powinien przebiegać przez
centrum ROW linią Racibórz
— Rybnik — Oświęcim. Dysku-
sje nad obydwoma projektami
kanałów, które przeciąć mają
Górną Śląsk, trwają, a ich
temperatura stale się podnosi.
Poznałem całą Odrę — od
Kozła i Gliwice. Na górnym
jej odcinku aż do Wrocławia
pływają holowniki małe. Do-
piero od Wrocławia w dół
smarują takie potężne pocią-
gi jak nasz, z H/P „Śląskiem”
na przędzie.
W Kozlu i Gliwicach zoba-
czyłem porty rzeczne — jak
pomniejszona Gdynia — z na-
brzami, dźwigami, akwenami.
Gliwice są jednym z naj-
większych i najbardziej nowo-
czesnych portów rzecznych Eu-
ropy. Przyjemnie nomyśleć,
jaki tu będzie wielki ruch już
za parę lat, gdy ruszą te
wszystkie barki motorowe i
pchać, które obecnie się bu-
duje. Widziałem tam pokój
dyspozytora. Na ścianie wisi
wielka tablica, która ilustruje
sytuację na całej Odrze od
Kozła i Gliwice aż do Szczeci-
na. Stan wód, aktualne poło-
żenie wszystkich obiektów
pływających. W pokoju głów-
nego dyspozytora we Wrocławiu
na ścianie bocznej wisi
dodatkowa mapa Europy. W
dniu, w którym się tam zna-
lałem, mapa wskazywała, że
na wodach Europy środkowej
pływało 28 polskich barek.
Były pod Dreznem, Monasty-
rem, w Berlinie i Magdebur-
gu. Na regularnej linii towa-
rowej Wrocław — Harlem
(port morski w Holandii)
kursują stale barki motoro-
we najnowszej polskiej kon-
strukcji. Wywożą one cement,
a przywożą surowce.
Mimo szalonego postępu w
transporte lotniczym i samo-
chodowym świat nie zapomi-
na o drogach wodnych, które
w niektórych wypadkach są
i zawsze będą bezkonkuren-
cyjne. Wystarczy przypom-
nieć kaskady na amerykań-
skiej rzece Tennessee i słynną
kanadyjską Drogę Św. Waw-
rzyńca. A bliżej Polski:
Szwajcarzy postanowili zbu-
dować atrakcyjne połączenie

Serdeczne Życzenia
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
— i —
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Sponsorom, Telewizjom i całej Polonii
— składa —
ZENON KWIATKOWSKI
WCIU-TV, Kanał 26
"Polish Variety Hour" — soboty, 6-7 wieczór
"Polka Party" — soboty, 7-7:30 wieczór
Specjalny Program Świąteczny —
Piątek, 25 Grudnia, 2-2:30 popoł.
Specjalny Międzynarodowy Program Noworoczny
Piątek, 1 Stycznia, 2:30-4:00 po poł.

Telewizyjny Sylwester
Zenona Kwiatkowskiego
LOGAN SQUARE HALL
2451 N. Kedzie Blvd.
• Występy Artystyczne • Kolacja
• Szampan na każdym stole
• Orkiestra J. Abratowskiego
Rezerwacje: ZENON KWIATKOWSKI
1920 N. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60647
Telefon: 342-2881

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Twarzystwom, Klubom, Przyjaciółom i Klientom — Zasyłają
KAZIMIERZ I JOANNA GUT, Właściciele
KAZ. GUT'S HALL
Piękna Sala na Posiedzenia, Zabawy, Wesela, Party oraz Inne
Okazje Rodzinne. — Wszelkiego Rodzaju Trunki i Napoje
w Naszej Gospodzie po Przystępnej Cenie.
Zapraszamy Do Nas Na Bardzo Huczny Sylwester
1446-48 W. HURON ST. Telefon HAYmarket 1-9205

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
Przyjaciółom, Klientom i całej Polonii
— składa —
ASHLAND SAUSAGE Co.
1009 N. Ashland • BR 8-8863
Na Nadchodzące Święta oraz Wszystkie Inne Okazje
Polecamy Wszelkiego Rodzaju Doskonałe Wedliny,
Polskie Kielbasy Domowej Roboty, Szyunki Importowane
i Szyunki Własnego Wyrubu w Polskim Stylu. Wszelkie
Importowane z Polski Delikatesy, Flaczki, Sery, Soki
Owocowe, Konserwy Mięsne i Rybne, Cukierki oraz
Słynne Polskie Pierniki.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów,
Związkowców, Podhalań i całej
Polonii — zasyła
**Helena i Aleksander
DZIEDZIC**
Właściciele Pierwszorzędnej Piekarni
5201 S. WOOD ULICA
Doskonałe codziennie świeże pieczywo wszelkiego rodzaju.
Na Wasze Rodzinne Uroczystości, jak: Wesela, Party, Uroczyny,
Graduacje czy inne okazje. — Po zamówieniu telefonujcie:
GROVEHILL 6-3756 CENY PRZYSTĘPNE
Otwarte codziennie od godziny 5:30 rano do 7:30 wieczorem.
W niedziele zamknięte.

DO WASZEGO STOLU
NA BOŻE NARODZENIE
przygotowaliśmy specjalnie
wielki wybór doskonałego
PIECZYWA
DE LUXE BAKERY
Pierwszorzędna Piekarnia — American and European Baked Goods
Bardzo Wielki Wybór Doskonałego Świątecznego Pieczywa
Do Waszego Stolu Świątecznego.
Doskonałe Pieczywo Wszelkiej Jakości na Wasze Uroczystości.
Rodzinne i Inne Okazje. — Zamawiajcie Wcześniej.
1554 N. ASHLAND AVE. Tel. CApitol 7-9590
Przyjmujemy
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wielebny Duchowienstwu, Organizacjom Polonijnym,
Kupcom i Przemysłowcom, Głównym i Licznym Klientom,
Przyjaciółom, Znajomym oraz całej Polonii

NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA
POLECAMY NASZE WYMIENIE
MAZURKI, BABKI, BAUMKUCHENY,
MOKOWCE, SERNIKI
oraz wiele innych odmian europejskich Ciast i Ciastek.
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
— składa —
WŁAŚCICIELE I PRACOWNICY
ALLIANCE BAKERY
1736 W. Division Street Tel. BRunswick 8-0366

"Chwała Na Wysokości" ... Życzenia Świąteczne Ślą:

Dr. Emilia Wojnarowska

1958 WEST CHICAGO AVENUE
Telefon BRunswick 8-8380

POLSKA GOSPODA MAZAN'S TAVERN

WŁADYSŁAW MAZAN
Właściciel wraz z całą rodziną
1035 N. Western Ave. Telefon EVerglade 4-9858

MAPLE LANES

TED i JOE MANCZKO, Właściciele
4047 W. FULLERTON AVENUE
20 New Lanes — Cocktail Lounge
Telefon: DI 2-3933
Sala na Bankiety, Wesela, Przyjęcia i Posiedzenia

EDWARD I CZESŁAW KWIŁOSZ

Właściciele
Pierwszorzędny Sklep Towarów Spożywczych i Mięsa
Grocery and Meat Market
4614 S. Springfield Ave. Telefon LAfalette 3-5155

NORTHWEST BOWL

OUR COCKTAIL LOUNGE — A Cozy Meeting Place
3118 N. Milwaukee Avenue Chicago, Ill. 60618
STAN, SOLA and HENRY PALEWICZ, Owners
Air-Conditioned — Open Bowling Sat. and Sun.
Phone PA 5-9764 HOME ANNUAL DOUBLE TOURNAMENT 736-2843

Piękna Polska Gospoda

HENRY J. SZAFRANOWSKI

5126 S. Western Avenue Telefon: HE 4-0159
Zapraszamy do Nas na Sylwestra

CASEY'S CUT LOW LIQUORS

Specjalne Ceny Przy Zakupie Na Przyjęcia i Wesela
Odwiedźcie Nasz 85 stopowy Bar — Przystępne Ceny
1450 W. Chicago Avenue Telefon: Haymarket 1-8244
KAZIMIERZ KAŁETA, Właściciel

LOUIS MILLER AND SON

1815-23 WEST DIVISION STREET
LUMBER, BUILDING MATERIAL, PLUMBING SUPPLIES
ROOFING — HARDWARE — PAINT
Telefon: BRunswick 8-6740

DR. JÓZEF C. CWICK

OPTOMETRYSTA

1743 W. 18-ta Ulica Telefon 421-5055

Winchester-Augusta Hardware Co., Inc.

ANIELA DZIK WRAZ Z DZIEĆMI
1941 WEST AUGUSTA BLVD. (Róg Augusta i Winchester Ave.)
Jest to Skład żelaznych Przyborów
Domowych oraz Farb Wszelkiego Rodzaju
Telefon: HUmboldt 6-9162

WESTERN FURNITURE

TAPICERKA I NAPRAWY
TOMASZ LEPIANKA i SYNOWIE, Właściciele
1008 N. WESTERN AVENUE Telefon ARmitage 6-1404
Dobry Towar po Niskich Cenach Naszym Hasłem
Wyrabiamy nowe Garnitury do Parloru ze sprężynami. Meble robione
na zamówienie. Wykonujemy piękne i artystyczne. Pokrywamy Nowa
Materią Wasze Stare Meble a Będą Wyglądać Jak Nowe.

Jan i Katarzyna Byliński, Właściciele

3 STAR LIQUOR STORE

1759 W. Chicago Ave.
Doskonałe Napoje Wszelkiego Rodzaju Po Przystępnej Cenie
Tel. 421-8405

RODZINA JURKÓW, Właściciele DIVERSEY-LONG LIQUOR STORE

Doskonałe Wódki, Likieri i Wszelkie Napoje
Po Przystępnej Cenie
5354 W. DIVERSEY AVE. Telefon AVenue 3-9648

KWIACIARNIA

SOUKAL FLORAL CO.

5118 Archer Avenue Tel. PO 7-7055 albo RE 5-1000
Bardzo duży wybór pięknych kwiatów na różne okazje. Wiecej
na pogrzeby są naszą specjalnością. Można też dla dekoracji
kościółka wynająć u nas piękne palmy.

POLSKI

SKŁAD MEBLI SADOWSKICH

1648 WEST 18th ST. Telefon CAanal 6-1350
Możecie przekonać się, że pięknie, efektywnie i niedrogo
możecie umeblować całe swoje mieszkanie u nas,
tylko wstapcie i zobaczcie.

ROBERTS

FUNERAL HOME 2819 S. ARCHER
ROBERT J. GUZDZIOL, Pogrzebowy
Telefon 842-0288

RODZINA MARCINIAK, Właściciele MARCINIAK'S LOUNGE AND LIQUOR STORE

4759 SOUTH PAULINA ULICA Telefon YArds 7-0689
Polecamy Doskonałe Trunki Wszelkiego Rodzaju, Które Nabyć
Możecie u Nas na Wasze Rodzinne Uroczystości i Inne Okazje.

LOGAN BAKE SHOP

Której Właścicielami są: JAN i JÓZEFINA ROLEWICZ
Codziennie Świeże Smaczne Pieczywo
Na Wasze Rodzinne Uroczystości Zamawiajcie Wcześniej
2868 MILWAUKEE AVENUE
Telefon: SPaulding 2-7904

EUROPEJSKI SKŁAD — SMACZNYCH WEDLIN

PIOTR SMOLUCH

Sprzedaż Hurtowna i Detaliczna
1500 W. Division Ulica Telefon HU 6-2493

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY BAJEK FUNERAL HOME

Nowy Właściciel KAROL C. PLICHTA
2325 So. California Blshop 7-6123

DR. A. F. ROMANSKI

THE NEW ENGLAND MEDICAL BUILDING
6918 West Archer Ave. Chicago, Illinois 60638
Telefon: 586-3045

ADAMS PHARMACY

2252 N. WESTERN AVENUE Telefon AR 6-2252
Jeżeli Chcecie Rozmówić Sie Po Polsku.
Z całą dokładnością i perfekcją wypełniamy wszelkiego rodzaju Wasze
recepty. Także załatwiamy wysyłkę lekarstw do Waszych Krewnych
do Polski, kiedy przyslecie do nas receptę z Polski lub sami przyniesiecie
do nas.

H. WENC FURS

1501 West CHICAGO AVENUE
Telefon MONroe 6-6122

Związek Emerytów Polskich

Na Stan Illinois

Piękna Polska Gospoda

WHITE WAY INN

TADEUSZ MARZEC, Właściciel
Zapraszamy Was do Nas na Sylwestra
826 N. ASHLAND AVENUE Telefon 666-2832

POLSKA PIĘKNA GOSPODA CHATEAU LIQUORS & LOUNGE

BUD and STEPHANIE MOREY, Owners
3904 W. 47th Street Tel. VI 7-8376

Klub Parafii Wojnicz

STANISŁAW SOSIN, Prezes
CECYLIA DROZDZ, Sekr. Prot.

Klub Witkowice-Pietrzejowa

S. SKOWROŃSKI, Prezes
M. KOZIŃSKI, Sekr. Prot.

KLUB WOLNYCH PRZYJACIÓŁ ZA ZARZĄD:

JÓZEF MATUGA, Prezes
MARIA FILIP, Sekr. Prot.

KLUB ZAPOZNAJMY SIĘ

JAN KORONIS, Prezes
LOTTIE PASZKIEWICZ, Sekr. Prot.

KOŁO LWOWIAN W CHICAGO

Oddział Im. Marszałka J. Piłsudskiego

Nr. 2 Ligi Morskiej w Ameryce
T. JAROSZ, Prezes
ZOFIA KARWOWSKA, Sekr. Prot.

KOŁO PRZYJACIÓŁ MAŁOPOLAN

WIKTORIA SIDOR, Prezeska
HELENA KOSTRZEWA, Sekretarka

KLUB PARAFII AUGUSTÓW

CHICAGO, ILLINOIS

CONRAD GODAWA

WHOLESALE
BUTTER — EGGS — CHEESE and IMPORTED SPECIALTIES
SALTY and SWEET SOUR MUSHROOMS
2751 Logan Blvd. SPaulding 2-0649

Blake Electric Company, Inc.

INDUSTRIAL AND RESIDENTIAL WIRING
Jan Chromicz, Prezes
5716 W. Diversey Ave. Phone BErkshire 7-0140

NICK'S PASTRY SHOP

Torty Na Wszelkie Okazje
Wesela i Uroczyny Naszą Specjalnością
Telefon BR 8-9591
2154 W. ARMITAGE AVE. CHICAGO, ILL. 60647

Polski Sklep Instrumentów Muzycznych i Płyt

W. H. SAJEWSKI

1227 Milwaukee Ave. Tel. AR 6-3452

Klub Augustowsko-Suwalski

ANTONI KARWOWSKI, Prezes
BRONISŁAWA UNIEWSKA, Sekretarka

KLUB IWONICZ ZDRÓJ

Aleksander Kielar, Prezes
Jullanna Kandefer, Sekr. Prot.

JAROS & TITTLE

FIRMA PRAWNICZA

111 W. Washington St. Telefon RAndolph 6-2761
VERNON TITTLE—JOSEPH J. JAROS

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY MODELL FUNERAL HOME

FRANK A. MODELSKI, Dyrektor
5725 S. Pulaski Road Tel. PO 7-4730

TOW. SKARB POLSKI

Grupa 1215 Z.N.P.

M. GOLONKA, Prezes
J. KALINOWSKI, Sekretarz

Klub Okręg Maków Podhalański

CZESŁAW RADWAN, Prezes
WINCENTY WOJTANEK, Sekretarz

OTTO C. PLACEK

ADWOKAT

3653 West 26th Street Chicago, Illinois
Tel. LAwndale 1-0232 — Rezydencja: 833-2255

Central Park Sinclair Station

Ignacy Kwiatkowski i Jerzy Kukliński
Regulowanie Karburatora — Całkowita Obsługa Automobilowa
TRANSMISJA — Wozy Krajowe i Zagraniczne
3559 Belmont Ave., Chicago, Ill. 60618 Tel. IN 3-9589

MOLER BARBER COLLEGE

1557 North Milwaukee Avenue

Open Daily 9 A. M. to 6 P. M.—Saturday 9 A. M. to 5 P. M.
Except Wednesday, Sunday and Holidays.
NORMAN ST. JOHN, Instructor Phone 227-9042

Agata Bojnowska wraz z Bronisławą i Józefem Sramek
ALBANY TAVERN
4156 SO ALBANY AVE. Telefon: Virginia 7-8662
Doskonałe Napoje Krajowe
Oraz Importowane Piwo Heineken's "On Tap"
Zapraszamy Wszystkich Do Nas — a Ubarwiecie Sie Doskonale
Na Sylwestra.

KOZIOL'S PHARMACY

959 N. Western Ave. (na róg Augusty i Blvd.) Tel. ARmitage 6-6670
EDWARD KOZIOL, Właściciel
Wypełniamy wszelkie recepty tak miejscowe, jakoteż z Polski i innych
krajów. Wypełniamy recepty dla tych, którzy są na opiece społecznej
i na planie Unijnym. Wysyłamy do Polski i do innych krajów lekarstwa
wszelkiego rodzaju z naszej apteki jakoteż z Anglii po najniższych
cenach. — Po dalsze informacje zgłoszcie się do nas lub telefonujcie —
ROZMÓWICIE SIĘ PO POLSKU.

PARKSIDE HOTEL

212 N. HAMLIN BLVD.—250 Pokoi KEdzie 3-7000
WITOLD NIEMIRA, Zarządca
Największego Polskiego Hotelu w Ameryce

SYRENA — Polska Restauracja

IRWIN i EUGENIUSZ WRZESIŃSCY, Właściciele
ODNOWIONA SALA NA WSZELKIE OKAZJE
1825 West 47-ma Ulica Virginia 7-9660

POLSKO-AMERYKAŃSKI FUNDUSZ STYPENDIALNY

Stanisław Juszcak, Sekretarz
Helena Wajda, Prezeska

EDWARD F. GREENE

(Przedtem ZIELINSKI)

Dyrektor Pogrzebowy i Wspólnik Montclair Funeral Home
6901 W. Belmont Ave. BE 7-5600

Tow. Synowie Piasta, Grupa 1214 ZNP

ZA ZARZĄD:
Józef Kogut, Prezes
Czesław Rożek, Sekr. Prot.

EGAN FUNERAL HOME

Est. in 1929
Phone LU 2-2000
SIX BEAUTIFUL CHAPELS — ALL FAITHS
COMPLETELY AIR CONDITIONED
PRICES WITHIN ALL FAMILY MEANS
Our New Funeral Home
3700 W. 63rd Street (at Lawndale Ave.)

F. & T. SANDWICH SHOP

1182 Milwaukee Avenue
HENRY F. NOWAK i JOHN TRUTY, Właściciele
EVerglade 4-9777

SEKCJA PAŃ Z.K.M.

Małgorzata Warchał
Prezeska
Anna Gilski
Sokr.

Bielawa Brothers

PAINT AND HARDWARE
1434 West Chicago Ave.
Mr. and Mrs. Helen and
Peter Bielawa
MO 6-0266

BLACKHAWK

HARDWARE
AND PAINT STORE
"STAS"
1402 N. ASHLAND AVE.
BRunswick 8-9078

Bob & Lee's

Standard Service Station
1768 W. ARMITAGE AVE.
486-9847
Grzeczna Polska Obsługa

EWALD FUNERAL HOME

Istniejący od 1900
2501-03 N. SOUTHPORT AVE.
Tel. LINcoln 9-0098

Finkelstein's

Juvenile Store
1547 W. CHICAGO AVE.
MONroe 6-5371

J. KRAWCZYK

Skład ręcznych robótek do
wyszywania, hakiowania, nici
D.M.C. Ceny niskie.
1455 W. Chicago Ave.
CA 6-4306

A & A

Auto Parts Co.

708 N. ASHLAND AVE.
Tel. HA 1-4757

FLEET

CLEANERS

1401 W. CHICAGO AVE.
2343 W. CHICAGO AVE.

MIDWEST HARDWOOD

LUMBER CO.
3426 West Henderson Street
Telefon: YO 6-4255
Distributors of
The Finest Oak Flooring
CONSTANTINE TRELA

Hyman's Hardware

1751 W. Chicago Ave.
CA 6-0050

L. PASTRY SHOP

1717 W. Chicago Ave.
MO 6-6895

EUGENE MICHAL

DELICATESSEN
1012 N. Western Avenue
HUmboldt 6-0684

STANLEY

MOTOR SERVICE
3538 W. Diversey Avenue
Tel. SP 2-7226

FIVE STAR

CERTIFIED FOOD MART
1752 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622
Tel. SE 3-3377

FRANK MINARIK

BAKERY

PIEKARNIA i CUKIERNIA
3648 W. 26th St., Chicago, Ill. 60623
Tel. ROCKwell 2-7036
5832 W. Cermak Road
Chicago, Ill. 60650
Tel. OLYmpic 2-2554

PIĘKNA POLSKA GOSPODA

Tower Lounge
STANISŁAW DYTkowski, Właśc.
2013 W. NORTH AVE.
ENTERTAINMENT NIGHTLY
Tel. HUmboldt 6-9430

ALICJA PANOHA

Właścicielka Pięknej Gospody
Prosimy do nas na Sylwestra.
2076 No. Hoyne Avenue
Telefon ARmitage 6-1157

GMINA 128 ZNP

L. E. MLASTON,
Prezes

P. KACZMAREK,
Sekretarz

Calej Polonii Wesołych Świąt Życzą Firmy i Organizacje:

KLUB BRZOSOWIAN

Jan Wójcik, Prezes

Zofia Baranowska, Sekr. Prot.

STOW. LOTNIKÓW POLSKICH
Skrzydło Chicago

Tow. Koło Wolności

Grupa 1084 Z.N.P.

Jan Breziński, Prezes

Jan Gembara, Sekretarz

Tow. Miłość Wolności

Grupa 1424 Z.N.P.

Stanisława Tylicka, Prezeska

Helena Musiał, Sekr. Fin.

General Window Cleaning Co.

215 N. Desplaines Street

Telefon FI 6-7337

DR. EDWARD J. SWASTEK

1959 W. Chicago Ave.

Telefon HA 1-1600

TOW. P. O. BŁOG. SZYMONA
Z LIPNICY

Józef L. Wojciechowski, prezes

Okręg 32-gi Rady Polonii Am.
Przy Związku Klubów Małopolskich

JÓZEF NARAS, prezes

WRAZ Z CAŁYM ZARZĄDEM

Koło "Wrocław" —
Polskich Ziem Zachodnich

Bruno Panek, Sekretarz

Dr. L. Konopka, Prezes

KLUB POWIATU MIELEC

JOZEF MALL
PrezesSTEFAN TOCZEK
Sokr. Prot.

Bolesław Podrazik z żoną, Lorraine — Właściciele
PIĘKNEJ POLSKIEJ GOSPODY
TRADING POST III
4225 W. Fullerton Ave. Tel. CA 7-9709
ZAPRASZAJĄ DO SIEBIE NA SYLWESTROWĄ ZABAWĘ
Bolesław Podrazik jest od wielu lat skarbnikiem Tow. Szanar Wolności
Grupa 1010 Z.N.P.

POLSKA STACJA GAZOLINOWA I OBSŁUGI WSZELKIEGO
RODZAJU AUTOMOBILÓW
A. Kraj Shell Service Station
"COMPLETE AUTO REPAIRS"
1133 N. Ashland Ave. Phone: CA 7-9252

Paweł i Stefania Kłebek
3436 N. Linder Avenue Telefon AV 3-5272
SKŁADAJĄC PRZEZ PRASĘ ŻYCZENIA
Pragną przez to poprzec Dziennik Związkowy

RAINBOW GARDENS
Stanisław, Kazimierz i Tadeusz Łączkowsy, Właściciele
SALA DO WYNAJĘCIA NA WSZELKIE OKAZJE
Dostarczamy Żywność na Wesela, Bankiety, Showery i Przyjęcia
Sposobem Catering.
1425 West 51st Street Tel. Virginia 7-8255

KLUB KRÓLEWIAKÓW, NR. 2
M. REMISZEWSKA, Prezeska
M. BABECKA, Sekretarka

FRIENDLY TAVERN
Stefania Rusin z Synami: Edmundem i Albertem, Właściciele
DOSKONAŁE NAPOJE WSZELKIEGO RODZAJU
6124 W. GUNNISON ULICA Tel. RÓDNEY 3-9796
ZAPRASZAMY DO NAS NA HUCZNEGO SYLWESTRA

KLUB PARAFII JASTRZĄBKA STARA
ZA ZARZĄD:
Wanda Opiela, Prezeska
Zofia Gawron, Sekretarka

Komiteta Skarbu Narodowego R. P.
na Stan Illinois w Chicago
Płk. Kazimierz, Sztetnal, Tadeusz M. Strugielski,
Sekretarz Generalny Prezes Komitetu

Klub Gminy Żołynia — Powiat Łańcut
Zarząd:
Jan Leja, prezes
Józef Polit, sekr. prot.

KLUB ŁUŻNA POW. GORLICE

Roman Kalisz, Prezes

Apolonia Dochman, Sekr. Fin.

Tow. Ratunkowe Gminy Borzęcin

Aniela Czyryk, Prezeska

Ludwik Makowski, Sekr. Prot.

PARK VIEW CITIZENS
IMPROVEMENT CLUB

Zofia Rydz, Sekretarka

Stanisław Burek, Prezes

KLUB PARAFII SIEDLIKA

Kazimierz Madej, Prezes

Marta Wrona Sekretarka Prot.

KLUB PINCZOWIAN MĘSKI

Piotr Szaleniec, Prezes

Mieczysław Podraza, Sekretarz

WESTERN POULTRY & EGG CO.

JOHN NOWAKOWSKI — KENNETH NOWAKOWSKI
ROBERT NOWAKOWSKI, Właściciele

950 N. WESTERN AVENUE 5428-30 W. BELMONT AVE.
2Tel. BRUNSWICK 8-6410-6411 Tel. KILDARE 5-5502
2158 W. Grand Ave. — Telefon: 243-3850

CHARLES TRNKA i MARIE ELSIK, Właściciele
West Side Paint & Wallpaper Store

3905 W. 26th St.

Chicago, Ill. 60623

Telefon: LAwndale 1-3989

WOLNIAK FUNERAL HOME

5700 South Pulaski Rd. i 4604 South Wolcott Ulica

Tel. LA 3-1313

Jeżeli smutek i żałoba nawiedzi Wasz dom, jesteśmy na Wasze
usługi we dnie i w nocy.

Telefon: PORTsmouth 7-4500

GRUPA 127
Z.N.P.

S. Woźniak, prezes

K. Wojtowicz, sekretarz

HENRYK JOB

Właściciel Pięknej i Obszernej
GOSPODY-TAWERNY
2600 W. 23rd STREET
Tel. Bishop 7-9535Gdzie zawsze są doskonałej jakości
wszelkiego rodzaju trunki i gdzie
spotykają się przyjaciele.

KLARA ORZECZOWSKA
Najnowsze Fasony Sukien
Po Zniżonych Cenach
W wykwintnych deseniach
Futrzan Płaszcz po
Oszczędzonych Cenach Kupicie w
CLARA'S DRESS SHOP
2113 WEST CHICAGO AVE.
Telefon HUMBOLDT 6-3324

HELENA KOZAK
i syn CzesławWłaściciele Pierwszorzędnej
Polskiej Gospody-Tawerny
4928 WEST 29th PLACE
Cicero, Ill.
Tel. OLYMPIC 2-6233AUGUSTA
BAKERY901 N. ASHLAND AVE.
Telefon HUMBOLDT 6-1017BOLDYGA
FUNERAL HOME

1758 W. 51st Street

776-1110

CIVIC SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION
3522 West 26th Street
Chicago, Illinois 60623
(pod-wach róg Drake Ave.)
Telefon LAwndale 1-6200
Robert I. Vanek, President

KLUB BOREK
WIELKI

Nr. 132 Z.K.M.

Z Parafii Sędziszów

Chicago, Illinois

ALL STATE
LUMBER CO.

2939 SO. CICERO AVE.

CICERO, ILL.
Telefon 656-4400Klub Weteranów
Wojny Światowej
i
Koło Pań

Klub
Miasta Kołaczyce
MARIA WOJCIWICZ,
Prezeska
WŁADYSŁAW KABAT,
Sekretarz

THOMAS FOOD MARKET
Najlepsze Gatunki Mięsa
Produkty Mleczarskie,
Artykuły Ciesielskie,
Jarzyny i Owoce,
1101 N. Francisco Ave.
Tel. HUMBOLDT 6-1979

VANEK
TRAVEL SERVICE

3707 W. 26-ta Ulica

Tel. RO 2-2326

POLSKA DRUKARNIA
KURASH PRESS

2531 So. Western Ave.
Wykonuje Wszelkiego Rodzaju
Prace Drukarskie
Pięknie — Głównie
Po Przystępnych Cenach.
Tel. CL 4-7608

SIG'S LIQUORS

Liquors At Reduced Prices

JOE GRYBAS, Mgr.

1754 WEST 35th STREET

Telephone: LA 3-9609

Polska Piękna Gospoda
GEORGE BRYJA
TAVERN

Karolina i George Bryja, Wł.

5301 SO. WOLCOTT

Telefon PR 8-9649

CHÓR KALINA

Zw. Śpiewaków Polskich

POLSKI SKLEP
Humboldt
Meat Market

2622 W. Division Ulica

Tel. EV 4-6237

Oddział Pomocnicy Pań
Przy Posterunku Ironsides

Nr. 16 P.L.A.V.

Tow.

Promień Gwiazd

Grupa 3114 Z.N.P.

Kruzel Centrella
Food Market

3837 W. Fullerton Ave.

Tel. 489-1888

GRUPA 14

Z.N.P.

JAN LABUDA

B. Sekretarz Klubu

LAWDALE AMERICAN

POLISH SENIOR

CITIZENS CLUB

zaszyła Życzenia Wesołych Świąt

i Szczęśliwego Nowego Roku

wszystkim Emerytom oraz

Calej Polonii

TOW. LECHIA

Grupa 3090 Z.N.P.

Tow. Orzeł Biały

Grupa 3149 Z.N.P.

Fort Wayne, Ind.

MAJOR TAVERN
& HALL

BRUNO ZAŁUCHA, Właściciel

5660 West Grand Ave.

Berkshire 7-8889 TUXEDO 9-9673

ZAWSZE ZAPRASZAMY

WAS DO NAS

Tow. Tadeusza
Kościszki

POD OPIEKĄ ŚW. JÓZEFA

Grupa 1810

Z.N.P.

Kazimierz Marjański, prezes

Józef Trybula, sekr. prot.

CABANSKI'S
PHARMACY

1147 N. Ashland Ave.

Chicago, Ill. 60622

Tel. HUMBOLDT 6-9376

POLSKA APTEKA

Wypełniamy Recepty Na

Wysłętkę Do Polski

oraz Załatwiamy

Wszystko, Co Wechodzi

w Zakres PEKAO.

Matisy
Barona De Hory

Chłodem powiało w salo-
nach milionerów. Na dobrą
sprawę żaden z nich nie wie,
który ze znakomych obra-
zów na ścianie jest prawdzi-
wy, a który fałszyfikat. A
płacili za nie horrendalne su-
my. Wędrowni płócien wiel-
kich francuskich malarzy z
Paryża za ocean rozpoczęła
się już przed ostatnią wojną,
ale dopiero po wojnie przy-
brała tak wielkie rozmiary.
W roku 1967 wywieziono z
Francji do USA obrazów „pa-
ryskiej szkoły” za ponad 30
milionów dolarów. Stanowi
to trzecie pod względem wiel-
kości miejsce we wszystkich
francuskich towarach ekspor-
towych.

Obrazy Renoira, Matisse'a,
Picassa, Chagalla, osiągają
astronomiczne ceny. Teksan-
ski multimilioner, Algur
Hurtle Meadows, wydał od
reki ponad milion dolarów za
58 dzieł najznakomitszych
impresjonistów, z czego 44 o-
kazały się fałszyfikatami: 15
obrazów Dufy'ego, 7 Modigli-
ani'ego, 8 Deraina, 5 Vlaminc-
ka, 3 Matisse'a, 1 Chagala, 1
Degasa, 1 Marqueta, 1 Lau-
rancina, 1 Gauguina i 1 Bon-
narda.

Zsa Zsa Gabor kupiła obraz
Dufy'ego za 4 tysiące dola-
rów. Był to fałszyfikat. „Stend-
hall Art Gallery” w Dallas
jednego Picassa za blisko 10
tysięcy dolarów. Oba okazały
się fałszyfikatami. A wszystkie
te płótna zaopatrzone były w
certyfikaty najwybitniejszych
ekspertów, potwierdzające ich
autentyczność.

Wysokie ceny płacone przez
amerykańskich milionerów,
którzy „nowe wille tapetują
starymi płótnami”, stały się
wielką szansą dla utalentowa-
nych młodych malarzy, któ-
rym nie udało się zrobić ka-

Eugene Prescription Pharmacy
W. MENDRALSKI, R. Ph.
BRUNO T. KRUPA, R. Ph.
1620 W. 18 Ulica Tel. 733-3343
POLSKA APTEKA
NA WOJCIECHOWIE
Z całą dokładnością wypełniamy
wszelkie Recepty tak miejscowe
jako też na wysyłkę do Polski szyb-
ko, sprawnie i sumiennie.

Tow. M. B. OD
NIEUST. POMOCY

Grupa 1333 Z.N.P.

KLUB
PARAFII LUBCZASCIBOR CUSTOM
FURNITURE
& UPHOLSTERING

KAZIMIERZ SCIBOR, Właściciel

Otwarte od godz. 8:30 do 6:00 wiecz.

a w poniedziałki i czwartki

do 9:30 wieczorem.

Telefon: BE 3-3267

10444 S. Western Ave.

Chicago, Ill.

TOW. WOLNOŚĆ

Grupa 1776 Z.N.P.

Katarzyna Krawczyk, prezeska

OBARTUCH & CO.

INCOME TAX SERVICE

Tel. VI 7-6475

2054 West Cermak Rd.

Chicago, Ill. 60608

KLUB POLONIA

w

JEFFERSON PARK

KLUB OLSZÓWKA-RABA
NIŻNA

Życzy Wszystkim Członkom

WESOŁYCH ŚWIAT

JAN GILL z RODZINĄ

Właściciel Pięknej Gospody

859 N. Wolcott Uł.

Zapraszamy naszych Rodaków na

wyborne piwa i likiery jakie po-
śladamy tak krajowe, jak też
i importowane.
Stuprocentowa Rodzina ZNP
Tel. HUMBOLDT 6-2275ED'S
Glass Tap Lounge
Fine Wines and Liquors
ED and JOAN AUGUSTYN
5308 W. Addison St.
Tel. AV 3-9557

riery. Wśród tej rzeszy fał-
szerzy geniuszem okazał się
starszy od nich wiekiem ko-
lega, węgierski baron Elmyr
de Hory.

Studia rozpoczął w Buda-
peszcie, potem przeniósł się
Monachium. W roku 1926, w
wieku 21 lat, był uczniem
znanego profesora malarstwa,
impresjonisty Fernanda Le-
gera w Paryżu. Wtedy podpi-
sywał jeszcze swe płótna „El-
myr” lub „Hory”. Nie zrobił
jednak kariery, jakkolwiek
zdołał zaprzężyć się z ta-
kimi mistrzami pędzla, jak
Derain, Matisse, Vlaminc-
ka, Man Ray, Roujita i Picasso.
Przyjaźnię te, o czym wtedy
jeszcze nie wiedział, miały mu
się przydać w przyszłości...

W kwietniu 1946 roku, w
ciemnym mieszkanku przy uli-
cy Jacob w Paryżu, złożyła
mu wizytę bajecznie bogata
Angielka, lady Malcom Camp-
bell. Słyszała, że Hory jest
utalentowanym, lecz niedoce-
nionym malarzem. Kręcąc się
po jego skromniutkiej pra-
cowni, rzuciła okiem na mały,
nieobramowany szkic w stylu
Picassa, który Elmyr Hory
wyprodukował sobie dla ka-
wału.

— To jest Picasso? — spy-
tała lady. — To prawdziwy
Picasso? — powtórzyła, gdy
Elmyr zwrócił się do odpowiedzi.
— Dlaczego by nie — po-
myślał Elmyr i spytał: — A
ile, według pani, to jest war-
te?

— Sto dolarów — odpowie-
dziła lady. — Szkic zmienił
właściciela, i tak to się za-
częło...

Potem dobrał sobie Elmyr
Hory swego impresario. Ma-
jąc lat 25, Fernand Legros za-
robił swój pierwszy milion na
obrazach Hory'ego sygnowa-
nymi oczywiście nazwiskami
bardziej znanych od niego ma-
larzy. Dziś mieszka w szwaj-
carskich Alpach i nie musi
już liczyć pieniędzy. Gdy w
roku 1963 wybuchła „fala Ma-
tisse'a”, Legros zamówił u
swego przyjaciela całą serię
mattisowskich dziewczynek.
Taśma produkcyjna arcydzie-
ła sztuki pracowała na peł-
nych obrotach. I chyba nie-
prędko zdołano by zdemasko-
wać obu fałszerzy, gdyby nie
zwykły przypadek.

W roku 1967 na wystawie
malarskiej w Pontoise Hory
wystawił swe nowe dzieło —
„Wiosnę w śniegu”, oczywiście
jako prawdziwego Vlaminc-
ka. Aby nadać obrazowi
pożory starości, Hory pokrył
płótno brązowym lakierem.
W czasie odkurzania płatek
lakieru spadł na podłogę. I tak
zakończyła się kariera wiel-
kiego fałszerza i jego impre-
sario. Obaj jednak wciąż jesz-
cze przebywają na wolności.
Bez względu jednak na to, ja-
ka dosięgnie ich kara, nabici
w butelkę klienci nigdy już
nie zdołają odzyskać swych
pieniędzy. Nikt wszakże z te-
go powodu też nie roni, bo
jeśli nawet gdzieś one kapia,
to chyba za oceanem, w no-
wych willach tapetowanych
starymi płótnami.

Przekrój

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim Członkom i Członkiniom
Wielebnemu Duchowieństwu, Bratnim Organizacjom, Prasie Polkiej,
Radiu Polskiemu, Polonii Amerykańskiej,
Rodakom w Kraju i Rozproszonym Po Całym Świecie

— Życzy —

ZWIĄZEK NARODOWY POLSKI

Największa w Świecie Polska Organizacja Bratniej Pomocy

Ubezpieczonych Członków na \$315,318,595.00

Majątek \$143,791,926.92

1880

1970

Zarząd Centralny Z. N. P.:

ALOJZY A. MAZEWSKI
Krajowy Prezes

IRENA WALLACE
Krajowa Wiceprezesa

FRANCISZEK M. PROCIOT
Krajowy Wiceprezes

ADOLF K. PACHUCKI
Krajowy Sekretarz

EDWARD. J. MOSKAL
Krajowy Skarbnik

Dyrekcja:

JÓZEF A. DANCEWICZ

JAN J. ZIEMBA

HELENA SZYMANOWICZ

KATARZYNA DIENES

MELANIA WINIECKA

DR. EDWARD C. RÓŻAŃSKI

TADEUSZ RADOSZ

FLORENTYNA WIATROWSKA

MIECZYSLAW ODROBINA

HILARY S. CZAPLICKI

Rada Nadzorcza:

WŁADYSŁAW L. DWORAKOWSKI, Cenzor

KAZIMIERZ LOTARSKI, Wicecenzor

Komisarze i Komisarki

JAN SIDERSKI	Okręg 1	LEOKADIA MISIORA	Okręg 6	TOMASZ PACZYŃSKI	Okręg 12
ALICJA NAHORMEK	Okręg 1	LUDWIK SŁIWINSKI	Okręg 7	HELENA ORAWIEC	Okręg 12
JÓZEF A. ZDUNCZYK	Okręg 2	ZOFIA H. WÓJCIK	Okręg 7	CZESŁAW F. MIKOŁAJCZYK	Okręg 13
EWELINA GAVALIS	Okręg 2	FRANCISZEK ŁYSAKOWSKI	Okręg 8	ZOFIA BUCZKOWSKA	Okręg 13
LEOPOLD K. BABIRECKI	Okręg 3	ANNA JASIONOWSKA	Okręg 8	KAROL E. MATRAS	Okręg 14
HELENA B. PIOTROWSKA	Okręg 3	ALEKSANDER A. KOPCZYŃSKI	Okręg 9	WŁADYSŁAWA PODKOMORSKA	Okręg 14
JAN F. NOWAK	Okręg 4	MARIANNA GOŁEMBIEWSKA	Okręg 9	TADEUSZ WACHEL	Okręg 15
JOANNA KOWALSKA	Okręg 4	JÓZEF H. KRAWULSKI	Okręg 10	WŁADYSŁAWA KUBIAK	Okręg 15
EUGENIUSZ ZEGAR	Okręg 5	BRONISŁAWA BARC	Okręg 10	ANTONI ŚLIWA	Okręg 16
JANINA KOZMOR	Okręg 5	DR. S. J. SULKOWSKI	Okręg 11	STANISŁAWA M. NIEDER	Okręg 16
AUGUST GÓRSKI	Okręg 6	PAULINA GÓRSKA	Okręg 11		

GŁÓWNE BIURA:

1514-20 West Division Street

Chicago, Illinois 60622

Telefon AR 6-0700

Tomasz Chłudziński

Gdy Miód Wyrastał
Na Drzewach...

Bogata jest Palestyna,
Lecz Puszcza bogatsza i basta!
Tam rzeką miód płynąć zaczyna,
A u nas na drzewach wyrasta...

Anonimowy autor wierszyka czy też piosenki śpiewanej na Kurpiach nie przesadził zanadto. Przed wiekami, gdy ogromne połacie ziem polskich pokrywały lasy o niezwykle bujnej roślinności, pszczoły nie wymagały sztucznego hodowania. Każdy bór był naturalną pasieką, lada wydrążony pień drzewa — doskonałym ulem, a obfitość kwiatów — źródłem każdej ilości nakładu potrzebnego pszczolom do wyrobu miodu.

W związku z tym rozwinęło się bartnictwo. Całe osady ludzkie, położone w lasach lub w ich sąsiedztwie, opiekowały się pszczolami leśnymi, by następnie korzystać z produkowanego przez nie miodu i wosku. Związka ten pierwszy był w specjalnej cenie, jako że nie znano jeszcze cukru. Służył on także do wyrobu napojów alkoholowych, zwanych miodami lub miodkami. W Polsce piastowskiej miód, tak samo jak i futra, stanowił coś w rodzaju monety. Nawet niektóre kary sądowe można było opłacać miodem. Podobnie i wosk zaliczał się do bardzo ważnych artykułów handlu, a świece i krążki woskowe były tradycyjnymi ofiarami na kościół.

W dawnej Polsce na pierwsze miejsce pod względem rozwoju bartnictwa wysunęło się leśne Mazowsze. A w tej dzielnicy przodowała jej część północno-wschodnia, zwana dziś Puszcza Kurpiowska Zieloną (Myszyniecka), rozciągająca nad prawobrzeżnymi dopływami Narwi: Pisz, Szkwę, Rozogę i Omulwę, oraz Puszcza Kurpiowska Białą, która leży w widłach Bugu i Narwi. Dlatego pisząc o bartnikach i ich pracy będziemy przede wszystkim posługiwali się przykładami z Kurpiowszczyzny, gdzie bartnictwo niegdyś stanowiło najważniejsze zajęcie ludności. "To moje żniwo i pszenica — mawiał Kurp o miodzie i wosku podebrany pszczolom — bo u nas na Puszczy psianki jeno i innej pszenicy nie mamy".

Bartnictwo kurpiowskie znalazło też odbicie w literaturze. W wierszu "Na Kurpikach" pisała Maria Konopnicka:

Myszyniecka puszcza dzwoni,
Rój za rójem aż się goni.
Idą pszczoły na obloty,
Jak ten dukat brzęcza złoty.
Ot, jakbyś go miał w kalecie.
Gdzie na pogrzeb groź się chowa...
— O reteczki! O mój świecie!...
Jęgodęczko jęłowcowa!

Będziesz jeszcze tu roboty,
Nim się rój uwiaże złoty,
Nim go w rosach rannym świtem
Przynakryją srebrnym sitem.
Tu jałowiec mi się kurzy,
Tu rój mały, tu rój duży.
— Żebyś taka była zdrowa,
Jęgodęczko jęłowcowa!

Mieszkańcy mazowieckich puszczy hodowali pszczoły w stanie dzikim w barciach, czyli w naturalnych lub sztucznie wydrążonych (dziurach) dziuplach, w starych sosnach, rzadziej w jodłach lub dębach. Sztucznie drążone otwory (tzw. dziennie) znajdowały się zazwyczaj na wysokości kilku metrów od ziemi. Jeżeli drzewo było bardziej grube, to można było wyrobić w nim kilka dziennów.

Bartnicy musieli znać niełatwą sztukę wchodzenia na wysokie i gładkie sosny. W tym celu posługiwali się tzw. leziwem, czyli mocnym sznurem z nawleczoną nań wąską ławeczką. Bartnik zarzucał linę na wysoką gałąź i siadłszy na desce windował się aż do potrzebnej wysokości. Wchodził też inaczej: obejmował drzewo liną, chwytali się rekami za jej końce i podsuwając linę coraz wyżej odpychali się jednocześnie nogami od pnia. Wreszcie umocowawszy się liną bartnik zabierał się do działania barci, opatrzenia pszczoł lub podbierania miodu. Niezbędne narzędzia przywieszano bartnikowi na dole do linki, którą on wciągał sobie na górę.

Puszcza dzieliła się na szereg borów, w których każdy liczył po 60 drzew bartnych. W miarę postępujących działań rodzinnych bory te dzielono na półbory i ćwierćbory, liczące po 30 i 15 barci. Barcie oznaczali bartnicy jako swoją własność za pomocą znaków, które wyrzynali na drzewie, a zwali znamionami.

Kurp-bartnik spędzał znaczną część roku w swoim borze i mieszkał tam w szałasie, który zwał się stanem. Pszczoły nazywał borówkami, zielonymi lub świpiotami. W ogóle bartnicy mieli bogate słownictwo fachowe. A więc np. otwór wydubany w sosnie zwali także dłuźnią, a deseczkę, którą go zatykali — dłuźnicą. Barć z pszczolami zwała się barcią osiadłą, a bez pszczoł — barcią próżną. Kleczba, kleczenie pszczoł — to obsadzanie pszczoł młodych w górnej części barci, zwanej głową, a łażnienie — to oporzadzanie pszczoł na zimę. Podmiciac pszczoły oznaczało oczyszczać barć, a piesnia — to narzędzie żelazne do wydubywania, czyli działania barci.

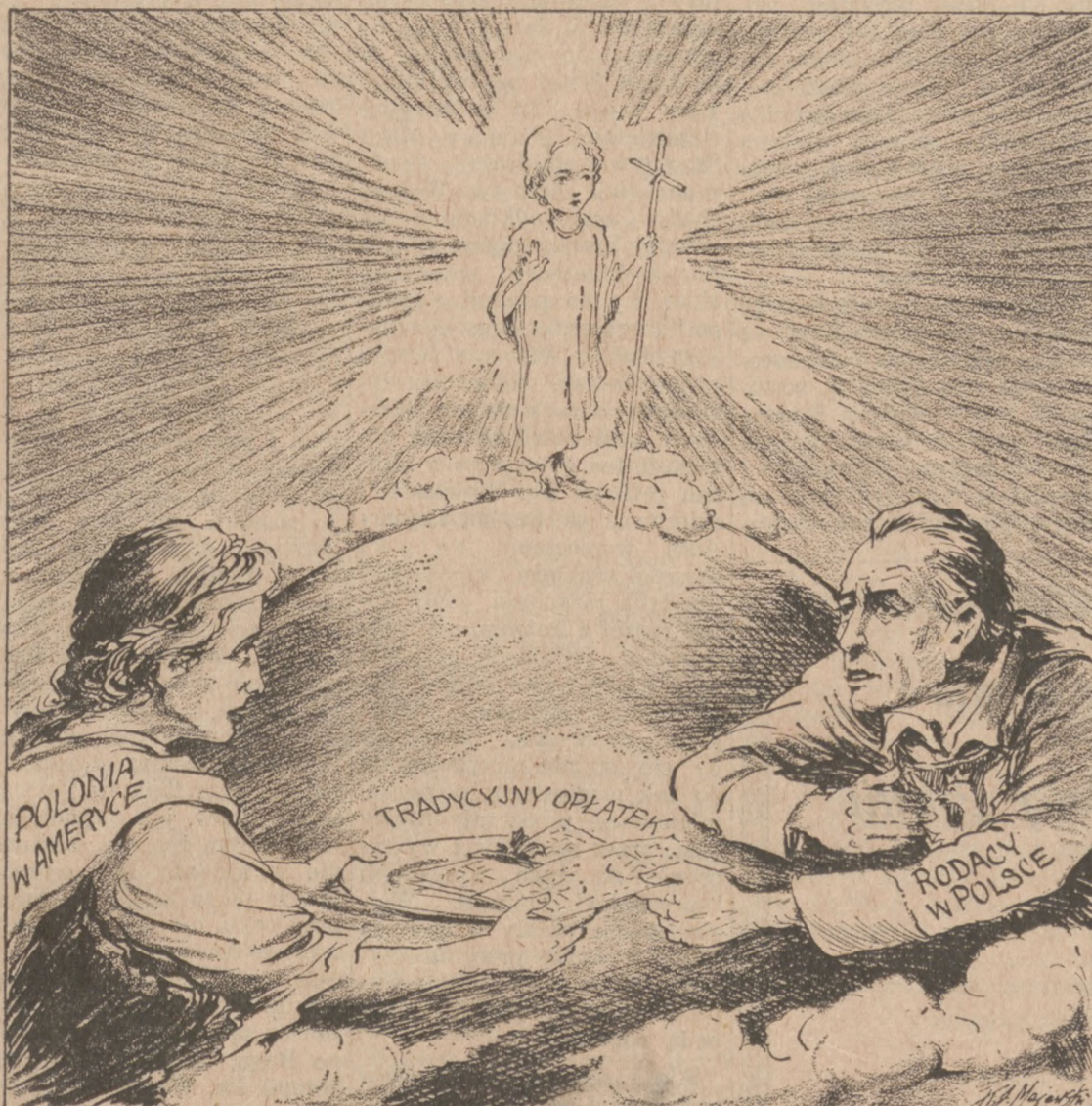
W miarę rozwoju bartnictwa kształtowały się zwyczaje i prawa dotyczące tego zawodu. Ślady zwyczajowych praw bartnych odnajdujemy już w statucie Kazimierza Wielkiego z roku 1347, w statucie króla mazowieckiego Janusza I z roku 1401 oraz w przywileju ziemi bielskiej na Podlasiu z roku 1501.

Przez długi czas prawo, którym rządili się osiedli w borach bartnicy, prawo — które strzeżo porządku społecznego wśród puszczańskich ludu i ujmowało w określone ramy system gospodarczy w puszczy — pozostawało prawem niepisany. Przechodziło z pokolenia na pokolenie jako obowiązujący obyczaj. Po raz pierwszy spisano je dopiero w roku 1559 na polecenie króla Zygmunta Augusta. Dokonał tego kasztelan raciański, wojewoda bełski i starosta przasnyski — Krzysztof Niszczycki, który zebrał i wydał w roku 1559 prawo bartne.

Jak wynika z zachowanych dokumentów tego prawa — bartnicy tworzyli wówczas odrębny związek społeczny i nazywali siebie bractwem lub towarzystwem bartnym, a nawet rzecząpospolitą bartną. Na czele organizacji bartniczej stał wybierany starosta bartny, który miał do pomocy podstarościego oraz innych urzędników. Dwa razy w roku odbywały się sądy, czyli roki walne, a dwa razy w tygodniu — sądy zwykłe. Od sądu bartnego służyła apelacja już tylko do sądów głównych lub królewskich. W tym miejscu należy przypomnieć, że kurpiowski lud Puszczy Zielonej, która wchodziła w skład dóbr królewskich, nie odrabiał pańszczyzny — był ludem wolnym. "Puszcza królewska i my królewscy" — mawiali z dumą Kurpie.

Prawo bartne stosowali również w swoich dobrach biskupi płocki — właściciele południowej części Puszczy Kurpiowskiej, tzw. Puszczy Białej, czyli biskupiej, gdzie wprawdzie obowiązywała pańszczyzna, lecz nieporównanie lżejsza niż w dobrach szlacheckich. Ślady prawa bartnego

(ciąg dalszy na str. 8-ej)

POBLOGOSŁAW BOŻE DZIECIĘ I SPRAW, ABY OJCZYZNA NASZA BYŁA WOLNĄ

Karol Stromenger

Kolędy i Pastoralki

Rok tysiącny był chwilą dramatyzmu politycznego. Zalał się ostatnie idee rzymskiego imperium, a na jej zwaliskach już wnet miał się toczyć spór cesarstwa z papieżem. Ludzi ogarnia niepokój o zbawienie dusz, niepokój, który wnet wypowie się w egzaltacji wypraw krzyżowych. W tysiąc lat po "wesołej nowinie" człowiek Środkowej Europy — która jeszcze była "całym światem" — w niepokoju mistycznym, w ucieczce przed światem realnym i w poczuciu światowej już nowej duchowości, wypowiedział swą tęsknotę nieskończoności i swój strach kosmiczny. Wypowiadał swój tragizm i wiarę w — gotyk.

Gotycki był widzeniem świata, stylem życia. Był stylem sztuki, dawną utajoną i przez wieki przygotowanym, stylem, który teraz miał się dopiero wypowiedzieć w nieskończonej pełni. Gotyk oznacza zupełne zerwanie z dziedzictwem antyku. Człowiek gotycki nie szuka antycznej harmonii ducha, nie znajduje sposobu wejścia w przymierze z otaczającym światem — wierz w magię i w konstrukcję. Konstrukcją był system dogmatyczny Kościoła, konstrukcją wszelkie hierarchie — nieba, ziemi, piekła. Mysł szukała systemu symbolów, w którego zwierzadła ukazywały się tajemniczą strukturą świata, szukała kluczy i formuł władzy nad idealami i nad zjawiskami przyrody. "Pokoju ludzom na ziemi" był dogmatem. Ale wyjątkowość dogmatu o Bożym człowieczeństwie, zapewne od wieków, musiała przeświecać stroną uczuciową. Betlejemski żłódek był przedmiotem wrzucenia, wdzięczności i czułości religijnej.

W łonie kościelnego dogmatu o Narodzeniu Pańskim, rozwinęła się smutna dramat liturgiczny, łącząc się zrazu z nabożeństwem. Po mszalnej dimissio "Ite, missa est" — następował w niektórych kościołach gotycki dialog anioła z pasterkami. We Francji wieku XI-go, w Niemczech południowych, pojawiają się lacińskie, prymitywne, rymowane dialogi — pierwsze sceny pasterskiej adoracji.

Jasełka Św. Franciszka

Jeżeli jednak tradycja przypisuje ustanowienie jasełek św. Franciszkowi z Asyżu, to dla ujmującej i poetycznej formy, jaką ten święty nadał Mszy w noc Bożego Narodzenia, odpowiadają. Tomasz z Celano, w swej "Vita prima S. Francisci" pisze: "Na trzy lata przed śmiercią, a więc w 1223 r. Franciszek zaprzagnął obchodzić uroczystości pamiętając Narodzenia Chrystusa. W tym celu zaważwał do siebie niejakiego Jana, mieszkającego w pobliżu Grecio i polecił mu przygotować tam żłódek oraz przyprowadzić wołu i ośła. Z różnych stron zwołano braci. Ludność z okolicy przygotowała z radością pochodnie i świece woskowe, gdyż uroczystość ma się odbyć w lesie o północy, w noc Bożego Narodzenia lub bieży do lasu, a nowe misterium budzi w nim nowe uczucie radości. Nadchodzi święty, ustawiają żłódek napelniony sianem, przyprowadzają wołu i ośła, i — Grecio przemienia się jakby w drugie Betleem. Podczas solennej Mszy św. Franciszek ubrany w strój lewity, śpiewa Ewangelię, poczem wygłasza kazanie. Wtedy jeden z obecnych — podług Bonaventury ten sam Jan — ma zysnąć; widzi w żłobku Dzieciątka, do którego zbliża się Franciszek.

Jasełki Krakowskie

Autor podstawowej rozprawy o "Jasełkach Krakowskich", dr. Julian Pacagzewski (z którego pracy cytuję streszczenie powyższego opisu), snuje nić jasełkowych tradycji franciszkańskich w Polsce Bolesława Wstydliwego i Władysława Łokietka — przytacza przykłady najstarszych

figur jasełkowych, Marii i Józefa, pochodzących z czternastego wieku, a zachowanych w klasztorze św. Andrzeja w Krakowie. Klasztor ten posiada również późniejsze figury jasełkowe, renesansowe, barokowe, wreszcie figury z wieku XVIII. W perspektywie różnych wieków widzimy — choćby na tych figurach — coraz większą rodzajowość i postępującą poufalskość z tematem Bożego Narodzenia. Mówi dogmat: "Et incarnatus est..." a przez św. Franciszka, zmienił się stosunek rzeczywisty chrześcijańskiej do dogmatu; stał się serdeczny i nabrał entuzjazmu.

Radości Ewangeliczne

Wesoła nowina była wydarzeniem biblijnym, ale stawała się świętem rodziny chrześcijańskiej. Ludzie głosem spłazow potęgi śpiewali "resonant in laudibus", "gloria in excelsis et pax hominibus bonae voluntatis". Za czasów ewangelicznej świeżości, ewangeliczna świętość bratała się z radością wielkich i małych. Z tej harmonii powstawały zwyczaje: mistycznych kołysanek i formy "radości ewangelicznej". Za czasów angielskiego Henryka VIII zakonnic klasztoru w Chester, podczas procesji Bożego Narodzenia, pisały, śpiewając lacińską kolędę "Qui creavit coelum". Tańczona pieśń kościelna była nie jedynym przykładem kościelnego tańca, który później zanikał, kiedy Kościół pilnie musiał strzec swej godności, a laickie szopki coraz rubaszniej przedstawiały i komentowały epizody biblijne.

Poprzez wieki widzimy coraz wyraźniej: dogmat uśmiechnięty wyrozumiałością. Na pograniczu obrzędu i laickiego w nim udziału zakwitają kołysanki Dzieciątka: "Dormi fili" z refrenem "mille Tibi laudes canimus" — oto jeden z tekstów, licznych i o niezliczonych wariantach, które poddawały ton owemu zwyczajowi — jak go nazywa stary rekopis polski — "zabawy przy Nowonarodzonym Panu Jezusie przez nabożne i wesołe śpiewanie, które dusza nabożna ma wypracować, lujając i zabawiając dziecięcą płaczącą". Zwyczaj "tulenia i lulan" Dzieciątka Jezus utrzymywał się długo w kościołach chrześcijańskich. Był to niby rytuał nieoficjalny, który Kościół tolerował w swych przybytkach jako sentyment ludzi "dobrej woli". Kościelna łacina śpiewów coraz bardziej ustępowała językom "ludowym" jorky w myśl kołedowego tekstu o Tym, który "będąc Synem Bożym — stał się naszym bratem", więc "bliskie przyjaciółstwo", które "ma z nami już Bóstwo" — wyrażało się w języku gminu. Lud witał w Chrystusie "Brata i Przyjaciela".

Wszystkie ludy zaczęły przenosić zdarzenie biblijne do kraju własnego... nadały Bożemu Narodzeniu swoją miejscową dekorację i swój strój. Miejscowe tło mają niezliczone teksty kołedowe. Swoje własne pieśni śpiewali szop-

(ciąg dalszy na str. 8-ej)

Tomasz Chłudziński

Pod Świąteczną Gwiazdą

Szybko ciemnieje grudniowe niebo. Na garnatowym firmamencie ukazują się pierwsza gwiazda. W podkrakowskiej wsi, podobnie jak w każdej innej wsi w całej Polsce — ta pierwsza gwiazda każe zasiąść do wigilijnej wieczerzy...

Choć mijają dziesiątki lat i stulecia, gwiazdy zawsze świecą tak samo. Zawsze te same koła zataczają gwiazdozbiory wokół Gwiazdy Polarnej — "osi wiecznego ładu", jak nazywał ją w swoim wierszu Wincenty Pol. Pokazują drogę zbłąkanym, są niezawodną miarą czasu, który płynie jak rzeka i bezpowrotnie unosi ze sobą ludzi oraz ich obyczaje. Ocalało z nich tylko to, co zdolało zanotować etnografowie.

Z ich zapisków, a przede wszystkim z materiałów ludoznawcy — Oskara Kolberga, spróbujmy odtworzyć przebieg Bożego Narodzenia i poprzedzającej go "wigilii" we wsi pod Krakowem. Cofnijmy się w czasie o całe sto lat...

Choć — jako się rzekło na wstępie — dopiero pierwsza gwiazda zapowiada właściwą uroczystość, to przecież już od rana panuje we wsi nastroj niecodzienny. Chłopi poszli pić do karczmy, lub przynoszą wodkę do domu i tam ją piją, aby cały rok mieć szczęście i pragnienie. Wiadomo przecież, że jak jest "we wiliji", tak będzie aż do przyszłych świąt. Na "południe" obiadowania nie ma, dopiero po pierwszej gwiazdzie i łamaniu się opłatkiem idzie na stół "siemieniec" (rodzaj zupy) z "pęczakiem" (groch, sliwy z kaszą lub gruszką, rzepa suszona i gotowana, której ogonki biesiadnicy ciskają za siebie mówiąc: "Nie rób mi bolącek"). W ten święty wieczór każdy gest, każde słowo ma swoje znaczenie, może zapewnić powodzenie aż do następnych świąt, uchronić przed urokami, złymi czarami i chorobami...

Gospodarze pamiętają jednak nie tylko o sobie. Po wieczerzy zbierają słomę, którą obwiązany był stół, i dają jęć bydłu w oborze, aby się dobrze chowało. Ze snopków żyta, które w czasie wieczerzy stały po rogach izby, robią "kopki" i wtykają je na polu w zasiane zboże, by się dobrze udało. Z tej samej wigilijnej słomy gospodarz uwil też "przewrośa" i idzie z nimi do sadu, gdzie przewijając drzewa owocowe, aby nie przemarzły od zimna i dobrze rozdziły. Kto dobrze zna stare zwyczaje, potrafi jeszcze skutecznie zapewnić sobie urodzajność drzew: idzie do sadu z siekierą, przystępuje do drzew, które owocują słabo, lub wcale owoców nie rodzą, zamierza się, jakby chciał je ściąć i pyta: "Będziesz rozdził, abo nie będziesz rozdził?" Na to jeden z domowników zapewnia gospodarza w imieniu drzewa, że się poprawi.

W świętą noc, która poprzedza narodzenie Pana, można też poznać swoją przyszłość. Dziewczyny wychodzą więc gwiazdy.

STANISŁAW WYSPIAŃSKI

Modlitwa

O Boże, pokutę przebyłem i długie lata tużące; dziś jestem we własnym domu i krzyż na progu znacę.

Krzyż znacę Boży nie przeto, bym na nie krzyż przyjmował; lecz byś mnie Boże od męki, od męki krzyża zachował.

Byś mnie zachował od tego, coś zaś za mnie przebył; bym ja był z Twoich wiernych a niewolnikiem nie był.

Bym ja miał z Ciebie siłę, Jak wierze w Twoją wiarę i żebym się doczekał, jak miecze ślesz i karę

Byś zawiódł z wędrowki drugiej mój naród do Wszechmocny. Bys dał, co mają inni, Gdy przyjdiesz jako dziecię tej nocy.

Bożego Narodzenia ta noc jest dla nas święta. Niech idą w zapomnienie niewoli gnuśne pęta.

Daj nam poczucie siły I Polskę daj nam żywą, by słowa się spełniły nad ziemią tą szczęśliwą.

Jest tyle sił w narodzie, jest tyle mnogo ludzi; niechże w nich Duch Twój wstąpi i śpiące niech pobudzi.

Niech się królestwo stanie, nie krzyża, lecz zbawienia, O daj nam Jezu Panie, Twą Polskę objawienia.

Władysław Wiśniewski

Z Dziejów Relikwii Św. Wojciecha

Z prac historycznych polskich uczonych o pierwszym okresie naszej państwowości, na czoło zagadnień z tamtych czasów wysuwa się rola Św. Wojciecha, zwłaszcza dzieje Jego relikwii. Nikt nie przecenił wysiłku życiowego Św. Wojciecha, który w imię Chrystusa, jako rola Jego duchowej, bohaterskiej wielkości; jej urokowi ulegli ci, którzy temu żywemu okazywali niezrozumienie. Stało się to w 40 lat po męczeństwie Św. Wojciecha i to w warunkach niezwykłych.

Po wyniesieniu Św. Wojcie-

cha na ołtarze, religijny Jego kult jako świętego przeniknął z Polski do Czech, przywołując umysły do refleksji, budząc chęć ekspiacji za niegodne traktowanie biskupa za życia, budząc wśród Czechów tęsknotę za tym wygnanym niemałym z Pragi świętym rodakiem i chęć posiadania Go z powrotem wśród siebie.

W roku 1038, gdy państwo nasze rozsadzały bunt wewnętrznego, uzurpacji Czesi na jazd na Polskę, pozbawioną chwilowo władcy, a celem temu najazdu stało się uwieszenie relikwii Św. Wojciecha z Gniezna do Pragi. Fakt ten, średnio-wieczny, niezmiennie znamienny, ale też pod względem moralnym i o-

gólnokulturalnym niezwykle i trwałej doniosłości. Warto mu się bliżej przyjrzeć. Dokładnie przebieg tej niezwykłej wyprawy po relikwie Św. Wojciecha opisuje czeski kronikarz Kosmas. Jego kronika jest dokumentem o wielkim znaczeniu, gdyż z niej dowiadujemy się o ówczesnej obyczajowości, a zwłaszcza mentalności. Oto, co pisze czeski kronikarz Kosmas:

Korzystając z bezpieczeństwa stanu, w jakim znalazła się Polska, opuszczona i osierocona przez swą dynastię, postanowił czeski książę Brzetysław pomścić kleski zadane przez Bolesława Chrobrego i rozesłał w roku 1038 wici po kraju, powołując pod najsu-

rowszymi karami cały naród czeski, t.j. przede wszystkim jego warstwę rycerską, na generalną wyprawę do Polski. Jak burza przebiegł przez kraj, doszła ta wyprawa do Gniezna, o którym kronikarz podaje, że choć obronnie z natury i uzbrojone sztucznymi warowniami, łatwe były do zdobycia, bo pozbawione obrońców. Toteż bez walki zostało zajęte. Tu w bazylice Najświętszej Panny Marii "spoczywał najdroższy skarb, mianowicie ciało Św. Wojciecha". Czesi, odkładając na później branie łupów, wpadli do archikatedry gnieźnieńskiej, by co prędzej sięgnąć po "drogocenne szczątki świętego ciała". Wówczas biskup praski Sewer, widząc ten żywiołowy odruch swych wiernych, postanowił okiełzać rozumnie ten entuzjazm w obliczu relikwii Św. Wojciecha i skierować go, ku jak najbardziej wzniosłemu celowi chrześcijańskiego umoralnienia tych mas ludu, które dotąd raczej z imienia, niż z codziennej życiowej praktyki były chrześcijańskie. Powstrzymał gromkim okrzykiem rycerstwo, nawołując by się godnie przygotowało do tak wzniosłego momentu, mianowicie przez trzydniowy post, przez spowiedź i wyrzeczenie się tych wszystkich "sprośności", które Św. Wojciecha obrzydzały u nich za życia, wreszcie przez uroczyste z całego serca złożone ślubowanie, że ich więcej już nie będą popełniać.

Ale rozgorączkowany tłum w katedrze gnieźnieńskiej nie chciał słuchać biskupa, pragnąc jak najszybciej urzecz relikwie, a że — jak podaje kronikarz — umieszczone były za ołtarzem pod ścianą ("iuxta parietem") i bez zburzenia ołtarza dostać się do nich było rzeczą niemożliwą, zaczęto demolować ołtarz. Wtedy stał się cud ostrzegawczy: o to cała rzesza stanęła jak sparaliżowana, tracąc słuch, wzrok i głos na prawie trzy godziny, nim za łaską Bożą znowu odzyskali zdrowie zmysły. I wtedy dopiero posłuchali swego pasterza biskupa Sewera, poszcząc i modląc się o przebaczenie przez trzy dni.

Trzeciej nocy miał nad ranem biskup Sewer sen, w którym mu się pojawił Św. Wojciech, zapewniając go, że Bóg ich łaskawie wysłucha, jeśli nie będą więcej popełniać tych grzechów, których wyrzekli się przy chrzcie świętym. Gdy rano biskup Sewer opowiedział to księciu Brzetysławowi i jego otoczeniu, natychmiast weszli do katedry Matki Boskiej i przed grobem Św. Wojciecha padli na ziemię, zatapiając się w modłach, po czym książę wyszedł na ambonę i dokonał wraz z bi-

skupem uroczystego zaprzysiężenia swego narodu na wierność religii chrześcijańskiej. Niezwykły ten akt miał tego rodzaju przebieg, że książę donosił głosom z ambony wygłaszał rotę przysięgi i tekst ślubowania, a cały lud, wyciągnąwszy dłonie ku trumnie Św. Wojciecha, okrzykiem potwierdzał swą wolę i zgodę na nakazy księcia, biskup zaś umocowywał to zobowiązanie klątwą na tych, co by je złamali.

W ten sposób zaprzysiężono uroczystie i zbiorowo nierozterwalność małżeństwa i zasadę jednożeństwa (w miejsce praktykowanej dotąd pogańskiej poligamii), pod karą sprzedania winowajców w niewolę do Węgier bez prawa wykupienia się z tej niewoli i powrotu do kraju. Podobnie potępiono inne występki przeciw moralności chrześcijańskiej, zbrodnie mężobójstwa, orgiastyczne zabawy i pijatki w karczmach, znieważanie świąt niegodnymi zajęciami, jak odbywanie targów, wreszcie pogańskie grzebanie zmarłych po lasach lub polach, zamiast na poświęconych cmentarzach chrześcijańskich. Biskup aprobował najsurowsze fizyczne kary na winowajców, jak piętnowanie rozpalonym żelazem, zakazywanie w kajdany itp., ogłaszając, że po to książę ma miecz przy boku, by ręce swe obmywać we krwi grzeszników! A całe to ślubowanie zakończył biskup i książę orzeczeniem, że "to są grzechy, nienawistne Bogu, które ze wstrętem potępił Św. Wojciech u nas i opuścił nas, swoje owieczki, woląc iść nauczać obce ludy. Ze tych grzechów więcej nie będziemy popełniali, ślubujemy pod powagą naszej i waszej przysięgi".

Wówczas biskup, wezwawszy imienia Trójcy Św. i ująwszy młot, zaczął — przy śpiewie psalmów i innych odpowiednich hymnów przez kler — delikatnie odhupywać wierzch grobowca... Gdy usunął płytę wierzchnią, odbił też ścianę sarkofagu, a na płycie dolnej ukazał się oczom wszystkich Św. Wojciech w tak świeżym wyglądzie, jak gdyby w tym dniu odprawił Mszę Św. Następnie niezwykle barwny i nastrojowy opis religijnego upojenia i ekstazy, jakie ogarnęły wszystkich, tak, że trzy dni nie czuli potrzeby przyjmowania jakichkolwiek posiłków itp. Następnie duchowieństwo śpiewało "Te Deum Laudamus", a świeccy odmalowali "Kyrie Eleison", wedle ówczesnego zwyczaju.

Książę i biskup wynieśli zwłoki owinięte w jedwab na główny ołtarz dla lepszego ukazania tłumom. Nastąpiła składka pieniężna, która dała

PRZESYŁAMY SERDECZNE ŻYCZENIA BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU KLIENTOM, AKCJONARIUSZOM I CAŁEJ POLONII

ADMINISTRACJA

MANNING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

LOUIS J. MAYER, Pres.

2854 WEST CERMAK RD.

Phone BI 7-7080

Zarabiacie Lepsze i Największe Dywidendy.

GODZINY URZĘDOWANIA:

W Poniedziałki i Wtorki od godz. 9:30 rano do 5:00 popoł.

Czwartki od godz. 9:30 rano do 8:00 wiecz.

W Piątki od godz. 9:30 rano do 7:00 wiecz.

W Soboty od godz. 9:00 rano do 12:00 w południe, W środy zamknięte.

DOUGLAS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1531 W. Campbell Ave., Arlington Heights, Ill.

5%

6%

PLACIMY

DYWIDENDY

Na Książeczkach Oszczędnościowych. Na Certyfikatach Rocznych \$5,000.

Od Waszych Oszczędności z Całkowitym Bezpieczeństwem

KAZDE KONTA UBEZPIECZONE DO \$20,000.

Nowe Konta Otwarte do Dnia 10-go Każdego Miesiąca

Otrzymują Procenty od 1-go.

FRED R. JEZIERNY, Prezes

JOHN B. GRABOWSKI, Sekretarz i Skarbnik

Udzielamy Pożyczek Przy Zakupie Domu Na Barzdo Drogodnych

Warunkach, Czy Też Na Budowę Nowych Domów i Przebudówek.

Tel. 394-0600

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Naszych Akcjonariuszy, Przyjaciół i Całej Polonii

— składa — Polska Spółka Oszczędnościowa

PARKVIEW SAVINGS & Loan Association

3844 W. BELMONT AVE.

Belmont i Milwaukee Aves.

Tel. 282-3131

DLA BEZPIECZYSTWA i Lepszego Przyszłości Was i Waszej Rodziny Oszczędzajcie Stale i Systematycznie—Ponieważ Te Rodziny Są Szczęśliwe i Bogate, Które Regularnie Oszczędzają.

Theodore A. Siniarski, Sekretarz

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom i Przyjaciółom — życzy

POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWO POŻYCZKOWA

Której Roczna Dywidenda 4 3/4% Na Książeczkach Oszczędnościowych

Jest 5 1/4% Na Certyfikatach \$5,000

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

INSURED

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Przewielebnemu Duchownictwu, Wielebnym Siostrzom Zakonnym,
Zacnym Klientom i Całej Polonii — dalszej wydajnej pracy
dla dobra Polski

zasyła

**ADVANCE SAVINGS
AND LOAN
ASSOCIATION**
4363 ARCHER AVE. (Blisko Kedzie)
FRONTIER 6-4880

Tylko te narody i społeczeństwa, rodziny i jednostki są bogate
i zasobne, których zwyczajem jest oszczędzanie ze swych
dochodów i swych zarobków.

Mamy ubezpieczenie Federalne dla wszystkich wkładów do
wysokości \$20,000 w FEDERAL SAVINGS AND LOAN IN-
SURANCE CORPORATION oraz członkostwo w FEDERAL
HOME LOAN BANK SYSTEM.

Płacimy zawsze najwyższe dywidendy od waszych oszczędności
Donald Tenczar, sekretarz-kasjer oraz zarządca

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym i Całej Polonii — życzy
POLSKA SPÓŁKA

**MIDWEST
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**

3030 West Cermak Road
Naprzeciw Kościoła św. Kazimierza

Telefon 277-0606

Każde Konto Ubezpieczone do \$20,000
Przez Agencję Federalną

Udzielamy Przyjacielskiej i Troskliwej Usługi w Zakresie
Oszczędności i Udzielania Pożyczek na Zakupno Waszego Domu
PONAD 63 LATA W TEJ DZIELNICY
Na Waszych Usługach
KAZIMIERZ R. WACHOWSKI, Prezes

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom
i Całej Polonii

**AMERICAN HOME
SAVINGS & LOAN ASSN.**

4054 W. North Ave.

Tel. 252-2440

Wasze oszczędności u nas przyniosą Wam doskonały dochód, bo
wysoką dywidendę. Udzielamy także pożyczek na mortgage na
zakupno waszego domu na dogodnych warunkach.

Z Dziejów Relikwii św. Wojciecha

(Ciąg dalszy ze str. 2-ej)

ponad 200 grzywien srebra.

Odszukano później grób
pierwszego metropolity pol-
skiego arcybiskupa Radzima,
brata św. Wojciecha, oraz —
w innym kościele — zwłoki
5 braci pustelników z eremu
w Międzyrzeczu i ten drogo-
cenny łup religijny włożono
na odpowiednio przygotowa-
ne wozy, poczem uformował
się pochód — pielgrzymka,
zdążająca w podniosłym re-
ligijnym nastroju do Pragi.
W Pradze 23 VIII 1038 r. od-
była się olbrzymia uroczystość
przyjęcia relikwii. Książę
z biskupem nieśli na wła-
snych ramionach relikwie św.
Wojciecha, opaci pracy zwłoki
5 pustelników, archiepiscopi-
terzy — arcybiskupa Radzi-
ma — Gaudentego, 12 księży
— olbrzymi złoty krucyfik, u-
fundowany w Gnieźnie
przez Bolesława Chrobrego
(trzykrotna waga św. Woj-
ciecha, więc blisko sześćset
funtów), dalej różne obrazy
ryte w tablicach złotych i sre-
brnych, oraz wreszcie na 100
wozach dzwony kościelne i
inne przybory liturgiczne u-
wiezione z Polski, której mło-
de chrześcijaństwo tak do-
szcześnie zostało złupione ma-
rialnie i materialnie.

Ale dla Czech miało to ko-
losalne znaczenie, bo było
jakby pośmiertnym zwycię-
stwem św. Wojciecha nad krną-
brnym ludem, którego on za
życia nie zdołał schrystiani-
zować, mimo wysiłków i za-
biegów, a teraz oto po śmierci,
jako męczennik, wyniesio-
ny na ołtarze, przywiódł do
dobrowolnego, entuzjastycz-
nego ślubowania obyczajów
chrześcijańskich w Gnieźnie.

W osobowości św. Wojcie-
cha, jak w Jego działalności
i męczenniczym zgonie, wybi-
ja-

ją się na plan pierwszy mo-
menty natury politycznej i
kulturalnej, ponad samą ści-
śle religijną — kościelną wagę
Jego zgonu. Z inspiracji i za-
chęty Bolesława Chrobrego
wyruszył do pogańskich Pru-
sów i tam — dosięgła Go
„śmierć w Chrystusie” z rąk
nienawistnie do obcych odno-
szących się pogan. Męczennik
zgon poniósł 23 kwietnia, w
dzień św. Jerzego, z którym
odtąd dzieli ten dzień w ka-
lendarzu. Wieść o zgonie św.
Wojciecha zanieśli Jego to-
warzysze, którzy uniknęli
śmierci w tej wyprawie —
Bolesławowi Chrobremu.
Król wykupił od pogan zwłoki
św. męczennika i uroczys-
cie pochował w Gnieźnie, w
kościelne Matki Boskiej, póź-
niejszej katedrze.

Pomijając zło najazdu i u-
wiezienia — relikwie św. Woj-
ciecha w Pradze przyczyniły
się do ożywionego postępu w
chrystianizacji Czech. Opór
psychiczny duchowego po-
gaństwa przycichł w du-
szech Czechów, którzy odtąd
zaczęli obyczajowo życie swe
przystosowywać do wymagań
religii chrześcijańskiej, stoso-
ownie do owych uroczystych
ślubowań wykonanych w ka-
tedrze gnieźnieńskiej.

Z męczenniczej śmierci św.
Wojciecha, a najwspanialsze
żniwo i najświetniejszy owoc
— zebrała Polska. Na wieść
bowiem o Jego zgonie, cesarz
Otto III z papieżem zadecydo-
wali o ustanowieniu arcyb-
skupstwa przy relikwiach te-
go świętego w Gnieźnie, a
brat męczennika Radzim już
w 999 roku, mianowany zo-
stał w Rzymie „arcybiskupem
św. Wojciecha”.

Na zjeździe gnieźnieńskim
w roku 1000, gdy cesarz Otto
III osobiście przybył w piel-
grzymce pobożnej oddać cześć

relikwiiom swego „przyjacie-
la” św. Wojciecha i pomodlić
się przy Jego zwłokach. U-
tworzone zostało przez niego
w Gnieźnie arcybiskupstwo,
które Polsce na cały ciąg
wieków zabezpieczyło nieza-
leżność kościelną od niemiec-
kiej hierarchii i dało jej pier-
wszego patrona narodowego,
którego kult jednoczył duchowo
całą ludność kraju. Uwie-
zienie tych relikwii w roku
1038 do Pragi, groziło upad-
kiem godności metropolital-
nej w Polsce i utratą oraz u-
nicestwieniem owej niezale-
żności kościelnej naszego kra-
ju, ufundowanej na relik-
wiiach św. Wojciecha. W grze
tej były ważne politycznie i
kulturalnie sprawy dla ko-
ścioła w Polsce i równie wa-
żne dla państwa, a także narodu
polskiego.

Wysłano więc poselstwo do
Rzymu, by u papieża bronić
praw Polski do relikwii będą-
cych fundamentem archie-
polskiej. Ale wtedy
wybuchł w Polsce groźny
bunt pogaństwa i działalność
poselstwa polskiego nie mo-
gła być podtrzymywana. Cze-
si mieli więc ułatwioną sytu-
ację i przy różnych zabiegach,
zdołali u papieża Benedykta
IX uzyskać aprobatę faktu
dokonanego t.j. pozwolenie na

zatrzymanie u siebie wywie-
zionych relikwii, pod warun-
kiem wykonania przepisanej
im akcji pokutnej. Papież
skarcił tylko księcia Brzety-
sława i biskupa Sewera za to,
że tego czynu dokonali samo-
wolnie.

Gdy Kazimierz Odnowiciel
wrócił do Polski i w ciężkich
walkach, zwłaszcza w zwią-
zku z buntem Masława na Ma-
zowszu, przez kilka lat był
zajęty akcją zdobywania z po-
wrotem władzy nad krajem
— nie miał niemal czasu na
starania w sprawie uwiezo-
nych relikwii. Godność arcy-
biskupa Polski i Gniezna zo-
stała jednak uratowana i
sprawa relikwii św. Wojcie-
cha przy owych zamieszkach
wewnętrznych poszła w zapo-
mnienie, albo też umyślnie
została puszczona w niepa-
mięć.

Po upływie dopiero kilka-
dziesięciu lat, gdy przyszło w
roku 1097 do odbudowy kate-
dry w Gnieźnie, ogłoszono, że
relikwie św. Wojciecha odna-
lazły się wśród ruin. Wynika
stąd wniosek, że Czesi wpra-
wdzie wydobyli jakieś zwłoki,
ale nie były to relikwie św.
Wojciecha. Czy jednak
jest to pewne? Mogą się nasu-
wać dodatkowe wątpliwości,
gdy zważymy, że w roku 1018
wedle kroniki Thietmara w
katedrze arcybiskupiej w
Gnieźnie po pożarze nastąpi-
ły zmiany w urządzeniu wne-

trza, a zatem i zmiany w ulo-
kowaniu relikwii. Z pewnością
ciężko przeciw Czesi musieli do-
kładnie w Gnieźnie i dowia-
dzać się i szukać, gdzie znaj-
dują się rzeczywiście relikwie
św. Wojciecha i, jak wiado-
mo z kroniki Galla, także w
Polsce rozumiano jednak, że
relikwie w 1038 roku zostały
uwiezione.

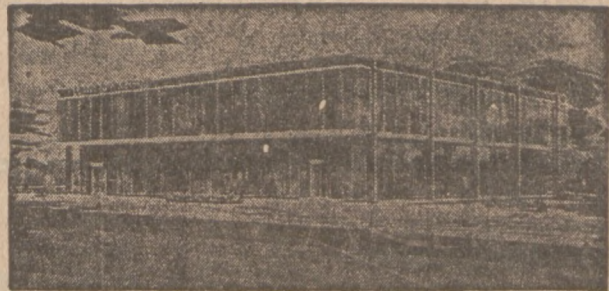
Uczeni polscy naszych cza-
sów, uznają za fakt history-
czny uwieszenie relikwii św.
Wojciecha w Gnieźnie w roku
1038, jednak utrzymują mnie-
manie, że w roku 1097 przy
rekonstrukcji archikatedry w
Gnieźnie, książę polski, żyją-
cy w zgodzie z Czechami, Wia-
dysław Herman, postarał się o
polubowne, pokojowe odda-
nie przez Czechów części reli-
kwii św. Wojciecha i te odtąd
posiadano z powrotem w
Gnieźnie. Dla nich sprawiał
Bolesław Krzywousty nowy
relikwiarz. Tak przedstawia
się w badaniach naukowych
sprawa relikwii św. Wojcie-
cha, który przyczynił się do
niezależności Kościoła Pol-
skiego pod względem narodo-
wym, wiernego jedynie Rzy-
mowi. A dla Czech, choć nie
słuchany za życia, zmuszony
do wygnanej niemal tułacz-
ki, stał się właściwym misjo-
narzem dopiero po swym zgonie
i właśnie przez ten zgon,
opromieniony aureolą mę-
czeństwa, pociągnął swych ro-
daków duchowo i kulturalnie
ku chrześcijaństwu.

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom i Sympatykom oraz Dalszej Pięknej Pracy
Dla Dobra Sprawy Polskiej i Polonii oraz Stanów Zjed.

— składa —

**Polska Przyjacielska Spółka Oszczędnościowo - Pożyczkowa i Cały Sztab Urzędników
i Personel**

Piękny Nowy Nowoczesny Budynek Avondale Savings
and Loan Association

AVONDALE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

SPÓŁKA TA ZAŁOŻONA W 1911

2965 N. MILWAUKEE AVE. CHICAGO, ILL.

SP 2-3600

DARMO PARKOWANIE Z TYŁU

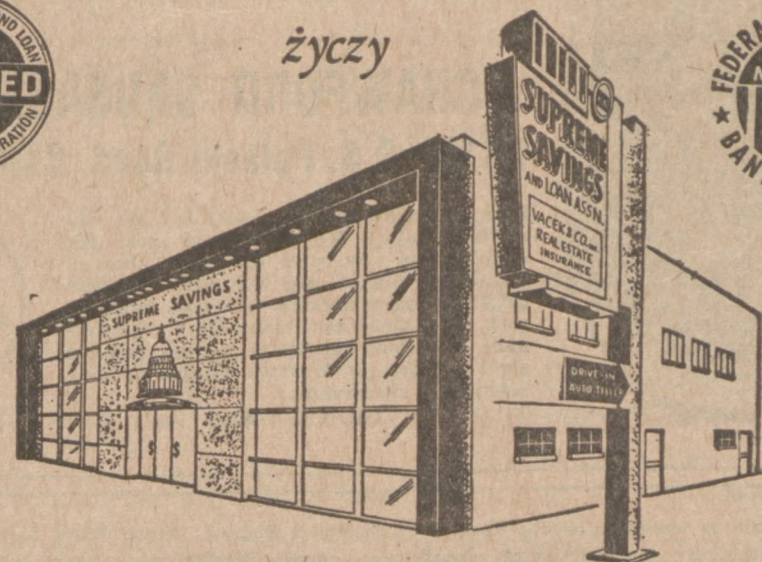
Urzednicy i Dyrektorzy Avondale Savings and Loan Association

Wincenty Najdowski, przewodniczący; Julius M. Boberski, prezes i zarządca;
Dr. Józef Uliś, wiceprezes; Konrad Nadowski, sekretarz; Alicja Pociąg, skarbnik.
Dyrektorzy: Józef Mack, Henryk C. Pociąg, F. George Kozy, Chester Chesney i Irving Boberski.

**Wesołych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA
Całej Polonii**

życzy

**SUPREME
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**

1751-55 West 47th Street Chicago, Ill. 60609 YARds 7-3895

Polska Spółka na Town of Lake

6%

ROCZNIE
2 LETNIE
CERTYFIKATY
OSZCZĘDNOŚCIOWE

5 1/4%

ROCZNIE
1 ROCZNIE
CERTYFIKATY
OSZCZĘDNOŚCIOWE

5%

ROCZNIE
NA KSIĄŻECZKĘ
OSZCZĘDNOŚCIOWA

**Najserdeczniesze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku**

Dla Przyjaciół, Znajomych i Klientów, Naszym
Akcjonariuszom i Całej Polonii Zasyła

**PROSPECT
FEDERAL
SAVINGS**

1715 WEST 47TH STREET, CHICAGO, ILL. 60609 • LA 3-3145

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
DLA WSZYSTKICH

PUDLO FOOD PRODUCTS CO.

Manufacturers and Distributors of
PICKLES, SAUERKRAUT, VINEGAR and PRESERVES
Doskonałej Jakości Marynaty Słynne w Chicago i Okolicy
KAROL PUDLO i SYNOWIE, Właściciele

1651-53 W. HUBBARD STREET
Telefon: HAYmarket 1-4862

Przy zakupie żądacie naszych marynat produkowanych przez
Polską Firmę w naszym sklepie żywnościowym zakupów.

Także Polskie Restauracje, Interesy Żywnościowe — Catering
Prosimy Was Zaostrzyć Się u Nas w Te Produkty.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO, SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Znajomych, Przyjaciół, Towarzystw,
Klubów i Polskich Organizacji oraz Całej Polonii
— zasyła —

Rosebud Farm Poultry & Eggs

525 East 130th Street Call Commodore 4-2634

Your Headquarters For
CHOICE FRESH POULTRY AND EGGS
CHOICE TURKEYS — FANCY FRYERS
CHICKEN PARTS — MEATY HENS — FRESH EGGS
Serving Parties and Banquets Our Specialty

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt — przesyła Całej Polonii

F I R M A

JAYS POTATO CHIPS

JAYS FOOD, INC.

CHICAGO, ILLINOIS
MILWAUKEE, WISCONSIN

LEONARD JAPP, Prezes

TOMASZ STANISŁAWSKI, Wiceprezes i Skarbnik
i Czynny Członek Chicago Society

EUGENIA JAPP, Wiceprezeska i Sekretarka

SILAS MARTTILA, Wiceprezes
i Zarządca Działu Sprzedaży

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Odbiorcom, Znajomym,
Polskim Organizacjom i Instytucjom
Oraz Całej Polonii

— składają —

Chester i Loraine Falborscy, Właściciele

oraz

Wszyscy Pracownicy i Reprezentanci
Polsko Amerykańskiej Wytwórni Wędlin

GENERAL SAUSAGE CO.

2512 SOUTH WESTERN AVENUE

254-7734

DZIĘKUJEMY ZA DOTYCHCZASOWE POPARCIE I POLECAMY
NASZE USŁUGI NA PRZYSZŁOŚĆ.

Najserdeczniejsze Życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim Swoim Odbiorcom, Klientom i Polonii
— zasyła —

CRAWFORD SAUSAGE Co.

2310-16 S. Pulaski Road, Chicago, Ill.

Inne produkty mięsne mogą być do-
nasycone, lecz nikt nie może ich
zduplikować i wyrobić tak samo. Dlatego
zwracacie uwagę, aby był napis "DAISY
BRAND" na wszelkich mięsnych produk-
tach, a o które to — wspaniałe i niezrów-
nane w smaku — produkty mięsne pytacie
się i żądacie w Waszym sklepie żywno-
ściowym i masarskim.

Tel. CR 7-3095

"DAISY
BRAND"

Boże Narodzenie to wielka tradycja Narodu Polskiego i Polonii. Niech Wasz Stół świąteczny
będzie zastawiony wymiennymi wszelkiego rodzaju Wędlinami z Naszych Sklepów!

We use no fillers or preservatives in our sausages —
We still use the old fashion natural spices, and smoke our sausage
the old fashion way.

HARCZAK
SAUSAGES

OPEN SUNDAYS

Over 50 Varieties
Of Home Made
Sausages

8117 Milwaukee Ave.

YO 7-9788

7035 Higgins Road

RR 3-4111

6738 W. Belmont Ave.

AV 3-5822

4340 N. Central Ave.

KI 5-1007

5145 W. Diversey St.

ME 7-1730

Zawsze do Waszego Stolu Przygotowujemy Doskonałe Domowej Roboty Kielbasy,
Szynki Wędzone, Boczki i Wiele Inne Doskonałe Wędliny

Jajka Świeże z Farm — Wszystko Po Przystępnej Cenie — Udajcie Sie Do
Pierwszorzędnych Sklepów Europejskich Wędlin. — Otwarte Przez Cały Dzień w Niedzielę.

Dla Wszystkich Naszych Klientów i Całej Polonii zasyłamy Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Ksawery Obertyński

Najpiękniejsza Jest Krakowska Szopka

Od 27 lat co roku, około
Świąt Bożego Narodzenia, od-
bywają się w Krakowie kon-
kursy szopkarzy. Dziesiątki
"architektów", twórców tra-
dycyjnych szopek, ustawia
swoje dzieła na Rynku, u stóp
pomnika Mickiewicza. Co ro-
ku, w ten grudniowy dzień,
widzi się idących ulicami sta-
rego Krakowa szopkarzy,
dźwigających swe dzieła, które
czasem są takich rozmiarów,
że przewozi się je na wózku.
Konkursowi krakowskich szop-
ek patronuje Muzeum Histo-
ryczne, a jury konkursu oce-
nia coraz bardziej pracowicie
wykonane i pełne artystycz-
nej inwencji dzieła tych nie-
zwykłych hobbystów.

Bo twórcami, budowniczy-
mi tych szopek są krakowscy
murarze, kamieniarze, stolarze,

a ostatnio elektrycy i... stu-
denci Politechniki, a również
młodzież szkolna i emeryci.
Ten żywiołowy ruch szopkar-
ski przerodził się w zorganizo-
waną imprezę: konkurs z na-
grodami pieniężnymi oraz
aukcją szopek, zakupem ich
przez różnego rodzaju instytu-
cji, zrzeszenia handlowe i oso-
by prywatne. Wystawione na
Rynku szopki po konkursowej
ocenie przenoszone są do kra-
kowskiego Pałacu Sztuki To-
warzystwa Zachęty Sztuk
Pięknych przy placu Szcze-
pańskim, gdzie można je oglą-
dać i zakupywać. Wystawę
szopek odwiedzają nie tylko
mieszkańcy Krakowa ale rów-
nież liczne wycieczki młodzie-
ży oraz przyjezdnych tury-
stów.

W ub. roku wystawiono 102
szopki nawiązujące do archi-
tektury Krakowa, jak Wawel,
kościół Mariacki czy Sukienni-
ce, oraz do krakowskich leg-
end o panu Twardowskim ja-
dącym na kogucie czy siedzą-
cym na księżycu. Oto jedna z
szopek, dzieło Witolda Glucha,
stałego od dziesięciu lat u-
czestnika konkursów szopkar-
skich i zdobywcy kilku na-
gród: szopka jest okazała, po-
siada wieżę środkową wiernie
przypominającą wieżę Mari-
acką włącznie do korony u-
szczytu i z trębaczem w okien-
ku. Pośrodku tkwi własnoręcz-
nie wyrzeźbiona przez Glucha
kopia Otłaza Mariackiego
Wita Stwosza z mikroskopij-
nymi figurkami z gipsu, poma-
lowanymi na kolor oryginal-
nej polichromii stwoszowskich
rzeźb. Wśród misternych ozdób
zdobiących szopkę, znajdują
się sarkofagi wzorowane na
tych z katedry wawelskiej o-
raz miniaturowe pomniki Mic-
kiewicza i Kościuszki. W dol-
nej części szopki widać postacie
Trzech Króli — Kaspria,
Melchiora i Baltazara w oto-
czeniu krakowiaków i górali
ubranych w ludowe stroje. Fi-
gurki krążą na obrotowej scen-
ce, drzwi szopki same się o-
twierają i zamykają, pokazu-
jąc coraz to inną figurkę. Mo-
żna zobaczyć również pana
Twardowskiego, wchodzącego
i zachodzącego wraz z Księż-
cem, na najwyższej z wież
szopki. Wszystko to, aż do naj-
drobniejszego szczegółu, ob-
myślił, wyidealizował, wyreży-
serował — artysta z tektury,
malował, sklecił i zmalował
kolorowych papierów i poty-
skliwej folii.

Początek konkursów szop-
karskich sięga 1937 r., kiedy to
wielki miłośnik krakowskiej
sztuki ludowej docent dr Jerzy
Dobrzycki rzucił hasło rato-
wania tych jedynych w swoim
rodzaju zabytków miejskiego
folkloru. Losy wojny rzuciły
doc. Dobrzyckiego do Rumu-
nii, gdzie zbudował szopkę kra-
kowską i objeżdżał z nią w sz-
tanie znajdujące się tam ów-
czesne skupiska polskie. Jak
żywa, w czasie wojny, była
tradycja szopki polskiej dowo-
dził fakt, że prof. Karol Es-
reicher napisał w Londynie o-
powiadanie pt. "Gwiazda mi-

strza Enzenkiera", przypomi-
nając jednego z twórców kra-
kowskiej szopki, murarza z
Krowodrzy, Michała Enzen-
kiera, i tym zachęcał do
wskrzeszenia tego zwyczaju na
emigracji.

Szopka polska, w szczegól-
ności krakowska, znalazła się
na wystawach i konkursach
całego świata. Przewodniczący
Sądu Konkursowego krakow-
skich szopek, dyrektor Muze-
um Historycznego m. Krakowa
dr Stanisław Czerpak, dwa
lata temu uczestniczył jako
juror w międzynarodowym
Kongresie twórców ludowych
w Madrycie. "Polscy artyści —
oświadczył po powrocie — zna-
leźli się w centrum zaintereso-
wania. Do ich sukcesu przy-
czyniła się otwarta w lipca
1967 r. w Madrycie wysta-
wa szopek, na której zaprezen-
towaliśmy 10 najpiękniejszych
egzemplarzy z naszego mu-
zeum. Prof. Anzelm Stefanuci
z Rzymu zaproponował u-
rządzenie wystawy szopek
krakowskich w Mediolanie i w
Rzymie. Po Madrycie i Paryżu,
gdzie nasze szopki były wysta-
wione w 1955 roku, byłaby to
już trzecia zagraniczna wysta-
wa naszych szopek".

Na dotychczasowych kon-
kursach szopkarskich pokaza-
no łącznie 1,401 szopek. Twó-
cy ich są wielką atrakcją nie
tylko rodzinnego miasta ale i
całego kraju. Krakowskie
szopki wystawiane są stale w
Galerii Towarzystwa Sztuk
Pięknych w Starej Kordegar-
dzie w Łazienkach; jedna z
nich, dzieło braci Malików,
zdobi foyer Teatru Łalki war-
szawskiego Pałacu Kultury i
Nauki. Za przykładem Krako-
wa poszli szopkarze innych
miast, jak Lublina, Zielonej
Góry czy Katowice.

Krakowskie szopki są ozdo-
bą również wielu zbiorów za-
granicznych. Szwajcarii, An-
glii i Związku Radzieckiego.
Dyrektor moskiewskiego tea-
tru Łalki S. Obrazcow pokazy-
wał doc. Dobrzyckiemu szopkę
krakowską, mówiąc że zajmuje
ona w jego zbiorach główne
miejsce. Jedną z szopek kra-
kowskich jest też ozdoba no-
wojorskiego Brooklyn Mu-
seum.

Rozmiary szopek krakow-
skich są różne. Jedną z naj-
większych, braci Malików, ma
trzy metry wysokości i przy-
wieziono ją na Rynek Krakow-
ski na sankach Najmniejsza
szopka jaką zrobił student kra-
kowskiej Politechniki archi-
tekt Maciej Moszew, miała
wysokość... 8 milimetrów!
Obecne szopki są całkowicie
zelektryfikowane, m a r i o n e-
kowe postacie poruszają się za
pomocą silniczków elektrycz-
nych, małe żaróweczki oświe-
lają ich wnętrza. Do tradycy-
jnych elementów włączają się
nowe, jak np. kominy pieców
Nowej Huty.

Mimo całego nowatorstwa
krakowska szopka jest unika-
tem, nie tylko ze względu na
swoją tradycyjną formę, ale
również z uwagi na swoich
twórców, krakowskich hobby-
stów o różnych zawodach, o
różnym wykształceniu i wieku
(od 10 do 80 lat) kulturywa-
jących to unikalne dla innych
miast zjawisko: konkursu na
Rynku pod gołym niebem, nie-
zależnie od śniegu i mrozu
lub słońca. Najpiękniejsza jest
krakowska szopka!

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Naszych Odbiorców, Przyjaciół i Klientów oraz Całej Polonii
— zasyła —

Antoni Ptasek z żoną Józefina

Właśc. Pierwszorzędnego Sklepu Towarów Spożywczych i Mięsa
1631 W. 38-MY PLACE — Telefon 523-9747
Polecamy Szynki Własnego Wyróbu Marynowane i Wędzone,
Kielbasy domowego wyróbu, wiele innych smacznych
i doskonałej jakości wędlin.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych i Klientów,
Całej Polonii
— zasyła —

AVONDALE SAUSAGE

Norbert J. i Patricia A. Sobczak, Właściciele
Zawsze Domowej Roboty Wszelkiego Rodzaju Wędlin
Najlepszego Gatunku.
Polska Kielbasa, Ręcznie Krajana, Szynki Wędzone,
Smaczne i Soczyste Specjalnie Do Waszego Stolu.

3028 MILWAUKEE AVENUE

Telefon: AL 2-6151

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
— oraz —
POMYŚLNIEGO ROKU

Wszystkim Swoim Przyjaciółom
Klientom, Krewnym
i Całej Polonii
— zasyła —

WALERIA KOZŁOWSKA

WŁAŚCICIELKA

KOZŁOWSKI SAUSAGE CO.

5408 W. FULLERTON AVE.

BERkshire 7-3695

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

Wszystkim Swoim Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii

Nylec's Sausage & Delicatessen

5322 W. LAWRENCE AVE.

Feliks Nylec z żoną, właściciele

Tel. 736-3484

Polski, nowoczesny sklep wyróbu wszelkiego rodzaju wędlin
i innych artykułów spożywczych i delikatesów. Ceny przystępne.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Odbiorcom i Całej Polonii — zasyła
POLSKA FIRMA DOSKONAŁYCH WĘDLIN

Niewiadomski Sausage Shop

Lucian i Ewa Niewiadomscy, Właściciele

5205 W. BELMONT AVE.

Tel. 545-6634

Dziękujemy za Wasze poparcie w 1970 roku
i polecamy się Waszej łaskawej pamięci w 1971 roku.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i Całej Polonii — zasyła

**BRIDGEPORT HOME MADE
SAUSAGE COMPANY**

3147 SO. MORGAN ULICA — Tel. YArds 7-3156

Pierwszorzędny Sklep Wędlin Wszelkiego Rodzaju

Domowego Wyróbu

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE I GRZECZNA OBSŁUGA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i Całej Polonii
— zasyła —

POLSKI SKŁEP WĘDLIN

WIŚNIEWSKI SAUSAGE

2336 NORTH WESTERN AVENUE

Telefon Humboldt 6-0057

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym,
Klientom i Całej Polonii
— życzy —

Polski Sklep Wędlin, Mięsa i Wszelkich Towarów Spożywczych

SLEZAK MEAT MARKET

2101 W. CHICAGO AVENUE

Tel. Humboldt 6-7685

POLECA:
Najlepsze Świeże Kabanosy Domowego Wyróbu, Szynki Wędzone,
Wyborową i Niezrównaną w Smaku, Krajana, Domowej Roboty
Kielbasę Polską.
Także Importowane Szynki z Polski "Krakus" i "Atlanta"
CENY PRZYSTĘPNE — WYBÓR WIELKI

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Klientów oraz Całej Polonii — zasyła

GAZINSKI'S HOME MADE SAUSAGE SHOP

5952 W. LAWRENCE AVE. — AV 3-9574

Wstapcie i wybierzcie z naszej dużej selekcji domowej roboty specjalów
... Odwiedźcie naszą pierwszorzędna wytwórnię masarską.
Specjalnie Ręcznie Krajana
Wędzona Na Hickory lub Świeża
POLSKA KIELBASA z Czoszkiem lub bez
SŁYNNA SZYNKA z KOŚCIĄ NA BOŻE NARODZENIE
Wędzona Na Hickory — 8 do 18 Funto-
Gotowana — Pieczona lub Nie Pieczona
Posiadamy Również IMPORTOWANĄ POLSKĄ SZYNKĘ
od 3 do 12 Funto-
Rib Boczek — Domowego Wyróbu Pierogi — Polska Kiszka
i Wiele Innych Wiktuałów

Serdeczne Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

I POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU

— składają —

W. SZYJEWSKI & SON

Właściciele

EUROPEJSKIEGO SKŁADU WĘDLIN

1941 W. Division Street

Telefon Armitage 6-2911

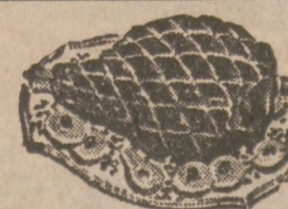
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Swoim Odbiorcom, Znajomym, Przyjaciółom i Całej Polonii
— zasyła —

Pietruszka's

Homemade Sausage Store

QUALITY FOODS AND DELICATESSEN
3757-59 West Fullerton Avenue, Chicago, Illinois 60647

CA 7-4646

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii
— zasyła —
ADAM i WALA WOLANIN
Właściciele

"KRAKOW"

SAUSAGE SHOP

1317 N. Paulina St. (przy Milwaukee Ave.)
EUROPEJSKI WYRÓB WĘDLIN, POLSKIE KIELBASY —
CODZIENNE ŚWIEŻE ORAZ WSELEKIE INNE WĘDLINY
Po Zamówieniu Telefonujcie Humboldt 6-6441

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i Sympatykom,
Duchowiństwu oraz Całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT

Aby dla Was ten Nowy Rok 1971 był lepszy i obfitszy we
wszystko, aby Boża Dziecina darzyła Was Wszystkich
czterem zdrowiem, oraz powodzeniem.

MIKOŁAJCZYK

WYRÓB EUROPEJSKICH WĘDLIN

Istnieje od 1918 roku. Przeszło 53 lat bez przerwy służy Polonii

1737 W. Division Street Telefon: Humboldt 6-8870

NA ŚWIĘTA POLECAMY DUŻY WYBÓR RÓŻNEGO RODZAJU

DOSKONAŁYCH GOTOWANYCH I PIECZONYCH

SZYNEK WĘDZONYCH

Wyborna i Niezrównana w Smaku Kielbasa Krajana Ręcznie
Naszą Specjalnością Świąteczną. Szynki Krajowe, Amerykańskie
Kabanosy, oraz wiele innych gatunków najprzebieższych wędlin
własnego wyróbu, jak schaby pieczone, boczek wędzony i goto-
wane, polędwice, salcesony itp.

Własny Wyróbow Pierogów i Naleśników
Na Składzie Złane z Doskonałej Jakości Szynki
Importowane z Polski

Dziękujemy za dotychczasowe poparcie i polecamy się Waszej
łaskawej pamięci na przyszłość.

WESOLYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Wielbnemu Duchowieństwu, Klientom oraz Calej Polonii
— zasysia —

Czesław J. Trawiński wraz z żoną Józefą Trawińską
BROKERZY ASEKURACYJNI
Kierownicy Agencji Asekuracyjnej

Trawiński Insurance Agency

2404 WEST AUGUSTA BOULEVARD
Blisko Western Avenue Telefon ARmitage 6-5632

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

RADIOSTACJA WTAQ

SLUCHAJCIE NASZYCH PROGRAMÓW RADIOWYCH
NADAWANYCH W JĘZYKU POLSKIM

1300 KC-AM

Tony Pienkowski Show, Codziennie 9:45-10:00 rano
Marysia Data: Codziennie, godz. 11:45 rano
Johnny Hyzny: Niedziela, godz. 3:00 po poł.
Uncle Henry: Niedziela, godz. 8:00 rano i 2:00 po poł.
Chet Schafer: Niedziela, godz. 10 rano i 1:00 po poł.

Bel-Aire Music School Program:
Sobota, godz. 12:30 po poł.

Jean Salomon Show, Sobota, godz. 2-3:30 po poł.
John Pszczola Show, Niedziela, godz. 4:00-5:00 po poł.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Dla Calej Polonii
— zasysia —

Victor Window Shade Co.

5804 WEST CERMAK ROAD
CICERO, ILLINOIS

Otto Vodiccka, Właściciel Tel. OL 2-0074

Jedyna Polska Szkoła Techniczna w Chicago
z Kursami Kształtowania Mechanicznego i Malarstwa
Dekoracyjnego

MIDWESTERN TECHNICAL INSTITUTE

3429 W. Diversey Ave Tel. 489-2788

— przysysia —
Calej Polonii Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt

Walter Mieczyski, prezes
Jerzy Kosiński, wiceprezes

Alex. Kąkrowski, kier. kursów mechan.
Stanisław Dudek, kier. kursów artyst. i dekor.

Kursy kreslarskie w pon., środy i piątki od 7ej do 10ej wiecz.
Kursy malarstwa art. w czwartki od 7ej do 10ej wieczorem.
Mamy jeszcze parę wolnych miejsc na te kursy.

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów i Calej Polonii
— zasysia —

W. T. CHOJNACKI I SYN

2900-02 SO. 48th COURT, CICERO, ILL.

Skład Mebli, Farb i Towarów Żelaznych
Oraz Rzeczy Codziennego Domowego Użytku — Bardzo Duży Wybór
Ceny Bardzo Przystępne
Telefon OLYmpic 6-5858

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Odbiorcom, Przyjaciółom oraz Calej Polonii
— życzy —

Peoples Coal & Oil Co., Inc.

NAJLEPSZEGO GATUNKU WĘGIEL — KOKS — DRZEWO
WĘGIEL DO STOKERS — OLEJ OPALOWY
M. ALASKIEWICZ, Właściciel

4913-17 SOUTH LOOMIS STREET
Telefon YArds 7-3340 Telefon LUdlow 5-3474

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom oraz Calej Polonii zasysia
NOBEL INSURANCE AGENCY
COMPLETE INSURANCE SERVICE

Ubezpiecza wszystko, co wchodzi w zakres ubezpieczenia.
LEON F. NOWOBIELSKI, Zarządca i Prezes

6233 West Roosevelt Road Berwyn, Illinois 60402
Telefon 749-3322

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Dla Swoich Odbiorców, Przyjaciół i Klientów
oraz Calej Polonii — zasysia

AVALON STYLE SHOP

4243 ARCHER AVENUE

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1971

Składają Calej Polonii Zarząd i Pracownicy
Polskiej Firmy

TESKO WELDING MFG., CO.

WALTER SKONIECZNY

4612-18 W. MAYPOLE
Columbus 1-5728 lub 626-6792

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Podhalań, Związkowców
i Calej Polonii

— zasysia —

MARCELA BOBLAK

Właścicielka "FURNISHED APARTMENTS"

2711 NORTH ALBANY AVENUE Telefon: ALbany 2-8723

Zasysiamy Jak Najserdeczniejsze Życzenia

Wszystkim Naszym Odbiorcom, Przyjaciółom,
Pracownikom i Calej Polonii

Special Bag Mfg. & Labeling Co.

1753 North Honore Ulica

Chicago, Illinois 60622 Telefon DI 2-1010

Bernard E. Stanisławski—Stefan J. Pastwa—Eugene Plane,
właściciele

Zasysiamy Wszystkim Członkom i Członkiniom,
Przyjaciółom i Sympatykom oraz Calej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU

BARABASZ POST NO. 72

Stow. Legionu Weteranów Amerykańskich
Polskiego Pochodzenia

Wszystkim Pracownikom, Przyjaciółom

jak też i

CAŁEJ POLONII

— Składa —

Najserdeczniejsze

życzenia

WESOLYCH

ŚWIAT

— i —

Najpomyślniejszego

NOWEGO ROKU

AMERICAN SPRING & WIRE SPECIALTY CO.

816 N. SPAULDING AVENUE

S. P. DYBA Z RODZINĄ

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Naszych Klientów, Przyjaciół, Znajomych, dla Towarzystw, Klubów,
Grup, Organizacji i Parafii Polskich oraz Calej Polonii — zasysia

E. J. NEMEC SUPPLY CO.

MAMY WSZELKIEGO RODZAJU CZĘŚCI

Do Waszych Pieców, Furnesów i Bojlerów

OBECDNE Z NOWEGO MIEJSCA

5641 S. HALSTED ST. Telefon: HUDson 3-5614-5

Dokonajcie wszelkich napraw w Waszych urządzeniach
do ogrzewania w jakiegokolwiek porze roku.

JEŻELI COŚKOLWIEK POTRZEBUJECIE —

OTRZYMAJCIE PO PRZYSTĘPNEJ CENIE

O Wódkach Winach i Nalewkach

Wódką nazywamy roztwór wodny spirytusu rektyfikowanego, czyli uzyskanego w wyniku dość skomplikowanego procesu destylacji. Polskie wódki są przeważnie 40° i 45° choć bywają i znacznie mocniejsze (np. „Pejsachówka”). „Wyborowa” 45°, opatrzona znakiem jakości, należy do światowej czołówki wódek „czystych” i figuruje w kartach napoi alkoholowych najwykintniejszych restauracji i barów świata. Wódki gatunkowe uzyskuje się przez dodanie do wódki czystej składników aromatycznych i smakowych. Tu wymienimy sławne polskie winiówki, orzechówki, żubrówki itp. Wódki gatunkowe dzielą się na wytrawne, półsłodkie oraz słodkie.

Wódki naturalne są destylatorem z przefermentowanych owoców i zbóż. Słynna śliwowica oraz nie mniej sławna „czysta” żytniówka znakomicie reprezentują ekstrakcję polskich wódek naturalnych.

Domowe wódki, zwane nalewkami mają w Polsce bardzo dawną i znakomicie udokumentowaną w literaturze staropolskiej tradycję. Należą do nich winiówki, orzechówki, ratafie, wonna smorodina, dereniówka i inne. Przyrządza się je z owoców zasypanych cukrem i następnie uzyskany w ten sposób sok rozcieńcza się pół na pół spirytusem. Nalewki muszą dość długo dojrzewać nie krócej niż rok. Wtedy są doskonałe.

Wódki wytrawne podaje się do zakąsek, wódki czyste — zawsze silnie ochłodzone (nawet „z lodu”). Wódki słodkie podaje się natomiast w temperaturze pokojowej. Są to tzw. wódki damskie, niekiedy podawane, zamiast likieru, do kawy. Podawanie wódek w czasie posiłku, wprawdzie dość u nas powszechne, nie świadczy dobrze o kulturze kulinarnej gospodarzy. Natomiast picie wódki poza posiłkiem, dla „samego picia” wyłączonej sytuacji wyjątkowej (np. kieliszek na rozgrzewkę, gdy wracamy do domu przemierzając) jest dowodem braku kultury, nie tylko kultury picia — ale i rozsądku.

Niedopuszczalne jest picie wódki przed i po wielkim wysiłku fizycznym; wypicie wódki po forsownym marszu (np. w górach) może skończyć się wręcz tragicznie. Wódka jest — zwłaszcza dla młodych organizmów — groźną trucizną, dlatego podawanie dzieciom i młodzieży napoi alkoholowych jest przestępstwem. Smutna popularność wódki wśród polskiego społeczeństwa ma, niestety, długą i ponurą tradycję. Za dawnych czasów narodowymi trunkami Polaków były lekie piwo i „sycone” miody. Wina używali jedynie książęta i tylko w kocie, do mszy. Dopiero wiek XVII przynosi zmierzchu popularności piwa i miodu, wypartych przez gorzałkę, następnie przez zagraniczne wina i likiery.

Gorzałka zwana również gochną, sensyperdą miedrochną, stomachałką i parułą posiada liczne odmiany, jak żytniówka, kminkówka, anyżówka itp. Początkowo zapili się nią chłopcy. Można ją bowiem było dostać na kredyt i dług odpracować u pana we dworze. Wkrótce pilili ją wszyscy. Od XVII wieku pijaństwo stało się naszą plagą narodową. Obok „samogonek” naucono się robić bardziej wykwintne na „wszystkie (!)” dolegliwości. Pito powszechnie: magnaci i szlachecka szlachta, książęta i mieszczanie,

prześlaniając:

Bóg człowieka z gliny stworzył, piszą historie;

— Jakoż on nie rozmownie, gdy ustawnie pije?

Nie udawajmy świętoszków i nie zaprzeczajmy, że bywają i w naszym życiu sytuacje, gdy „wódki i różańca nie odstawiamy”. Można przecież być i wytrawnym znawcą wódek i zachować przy tym umiar, kulturę i — godność osobistą. Zaś nałogowy alkoholizm, z którym się, niestety, aż nazbyt często spotykamy, to stan na pograniczu — choroby i przestępstwa. Najczęściej tylko przypadek decyduje o tym czy pijak trafia do szpitala, czy do więzienia.

No i uwaga końcowa. Młodość obywateli się łatwo bez silnych podnieci w rodzaju wódek, zaś dla starszych podniety takie, często bywają przeciwwskazane i przeważnie... spóźnione.

„Ty i Ja” — Warszawa

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

Calej Polonii Składają

STANLEY SPRING

MANUFACTURING COMPANY

— and —

FOUR SLIDE PRODUCTS CO.

AGNIESZKA BANAŚ i SYNOWIE

5050 W. Foster Ave.

Chicago, Ill. 60630

SP 7-2600

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— życzy —

GARDEN CITY ENVELOPE COMPANY

3001 NORTH ROCKWELL STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60618

Tel. CORnelia 7-3600

WESOLYCH ŚWIAT

SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i dla Calej Polonii

W następnym roku wszelkich sukcesów

— składa —

RODZINA SZEKLUCKICH

Star Steel & Wire Co., Inc.

4425 WEST DIVISION STREET

HARRY S. SCHORR-SZEKLUCKI, Prezes i Zarządca

Telefon BELmont 5-0707

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Rodakom, Klientom oraz Calej Polonii
— składa —

RODZINA BOLEK, właściciele

Mid-West Wire Specialties Co.

2741-43 North Pulaski Road

Tel. ALbany 2-4737-8

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Klientom, Znajomym oraz Calej Polonii — zasysia

FRONCZAK'S HARDWARE

FARB, PRZYBORY ELEKTRYCZNE I PLUMBIARSKIE
STANLEY NARZĘDZIA — Autoryzowany Dostawca Elliott Farb
Autoryzowany Dostawca De Wat — PORTER CABLE

2606-08 West 47th Street Telefon VIRginia 7-3138
FRANK J. FRONCZAK Właściciele JOHN F. FRONCZAK
Członkowie Związku Nar. Polskiego

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom i Calej Polonii — zasysia

“Joe Pat”—Paterek Orchestra & Music House

Phones: 522-7888 — 788-0077

2401 S. Home Ave.

Berwyn, Ill. 60402

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU SKŁADAJĄ CAŁEJ POLONII

ZARZĄD I PRACOWNICY

KAYLEN SPRING & Mfg., Co.

Prezes Andrew Strok z żoną Heleną i córką Cathleen

4447 W. Fullerton

Chicago, Ill. 60639

Tel. 252-5368

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT CAŁEJ POLONII—składa

R.B. COIL SPRING

MANUFACTURING CO., Inc.

CHESTER SAWKO, Prezes • MITCHELL SAWKO, wiceprezes • ADW. VICTOR SAWKO, sekr. i radca prawny

901 South Kay Ave. Tel. 543-4200

1772 W. Armitage Ct. Tel. 629-9550

Addison, Ill. 60101

Uśmiech Buddy

Eleonora Roosevelt Zwiedza Butyrki

„Uśmiech Buddy” jest rozdziałem powieści Aleksandra Sołżenicyna „Pierwszy Krag” wydanej przez Instytut Literacki w Paryżu. Relacja Sołżenicyna o wizycie Eleonory Roosevelt, żony b. prezydenta Stanów Zjednoczonych w więzieniu na Butyrkach w Moskwie jest wstrząsającą ilustracją naiwności ludzi Zachodu w zetknięciu z sowieckim światem. Za tę naiwność płacić dziś Stany Zjednoczone i cały świat. (Red.)

„Stary major (wyrowadziwszy więźniów z łaźni, gdzie pozwolił im się myć dowoli i nakarmiwszy ich pełną miską kaszy co odpowiadała szesnastodniowej porcji zapracowanego łagiernika”) wygłosił do nich przemówienie.

— Drodzy bracia! — rozpoczął. — Jesteście wszyscy uczciwymi sowieckimi obywatelami izolowanymi od społeczeństwa jedynie na krótki czas, jedni na 10, inni na 25 lat, za pewne niewielkie wykroczenia. Nie baczcie na często udzielane osobicie przez tow. Stalina wskazówki, kierownictwo butyrskiego więzienia pozwalało sobie na poważne błędy i wypaczenia. Teraz to zostanie naprawione... Poza wszystkim, co wolno wam było robić dawniej, obecnie pozwala się dodatkowo:

a) modlić się do swoich bogów,
b) leżeć na przyczach i w nocy i we dnie,

c) bez żadnych przeszkód chodzić do wychodka, d) pisać pamiętniki. Poza wszystkim, co dawniej było zabronione, zabrania się dodatkowo:

a) wycierać nos w państwowe prześcieradła i firanki, b) po jedzeniu prosić o repletę,

c) przy wejściu dostojnych gości sprzeciwiać się w czymkolwiek rozkazom kierownictwa więzienia bądź skarżyć się na nie,

d) brać bez pozwolenia ze stołu papierosy „Kazbek”.

Każdy kto wykroczy przeciw jednej z tych reguł, dostanie 15 dni zimnego karceru obostrzonego i będzie zesłany do najdalszych obozów bez prawa korespondencji. Zrozumiano?

Zaledwie major skończył, weszły cztery młodziutkie garderobiane i zaczęły im rozdawać błękitną, jedwabną bieliznę. Następnie wręczono więźniom krochmalone koszule, krawaty dyskretnych kolorów, jaskrawo żółte amerykańskie buty pochodzące „lendlease’u”, oraz garnitury ze sztucznego koworkutu. Oniemiali ze zgrozy i zachwytu więźniowie karnym dwuszergiem zostali zaprowadzeni do swojej 72-ej celi. Ale na Boga, jak się zmieniał!

Jeszcze na korytarzu będąc wstąpili i na puszysty chod-

nik zachęcająco wiodący aż od wychodka. A przy wejściu do celi owiały ich strugi świeżego powietrza i nieśmiertelne słońce zabłysło wprost przed ich oczyma. Okazało się, że w ciągu nocy kraty wy-malowano na niebiesko, zdjęto z okien blince (kosze, zasłaniające widok, przyp. red.), a na dachu butyrskiej cerkwi umocowano zwierciadło obrotowe, ażeby promienie słoneczne padały bez przerwy w okna 72-ej celi. Sciągnięto z nich wymalowane jasną olejną farbą, w wielu miejscach malarze umieścili wizerunki gołąbków pokoju, trzymających w dziubkach szarfy z napisami: „chcemy pokoju!” i „Pokój światu!”.

Na ramy przy naciągano brezentowe spody a na nich leżały pierzyny i puchowe poduszki; spod kokietyrnie odruconych rogów kółder wy-głądały bielutkie prześcieradła. Koło każdej z 20-tu przy-celnych stołków, wzdłuż ścian ciągnęły się półki z książkami Marksa, Engelsa, św. Augustyna i Tomasza z Akwi-nu, pośrodku celi stał stół przykryty nakrochmalonym obrusem, na nim popielniczka i nierozpaczająca paczka „Kazbeków”.

Ale największej przemianie uległ kąt, gdzie dawniej stał kibel. Cała ciana była wy-szkrobana i pomalowana na no-wo, w górze paliła się duża lampka wotywna przed ikoną Matki Boskiej z Dzieciątkiem,

błyszczały okładziny na wi-derunku świętego cudotwórcy, Mikołaja Mirlikijskiego, sta-ła na specjalnej etażerze bia-ła statuetka katolickiej Ma-donny, a w płytkiej niszy zo-stawionej jeszcze przez mu-rarzy, leżała Biblia, Koran, Talmud i stał mały, ciemny tors Buddy. Budda miał oczy lekko zmrużone, kąty warg rozciągnięte i mogło się wy-dawać, że ciemny brąz oży-wia uśmiech.

Obżarci kaszą z ziemniaka-mi i wytrąceni z równowagi niesłychaną ilością wrażeń, więźniowie rozebrali się i od razu zasnęli. Podmucha Eola kołysały w oknach koronkowe firanecki brzońce dostępu-muchom. Nadzorca stał w u-chylonych drzwiach i pilnie baczył, żeby nikt nie gwizdnął „Kazbeków”.

Wylegiwali się tak najspo-kojniej do południa kiedy to wbiegł nad-zwyczajnie pod-eksytowany kapitan w bia-łych rękawiczkach i zarządził pobudkę. Gromadka zeków szybko się przyodziała i za-ścieliła łóżka. Do celi został jeszcze wepchnięty z pośpie-chem okrągły stół przykryty białym obrusem, na który ro-złożono „Oganiok”, „ZSSR się buduje” oraz czasopismo „Ameryka”. Wtoczono jeszcze dwa staroświeckie, przykryte pokrowcami fotele na kółkach — i zaległa znowróżna, nie-znośna cisza. Kapitan prze-chadzał się między przyczami na paluszkach i zgrabną, bia-łą trzcinką bił po palcach każdego kto wyciągał rękę po czasopismo „Ameryka”.

W dręczącej ciszy więźni-owie nasłuchiwali. Jak dobrze

wam wiadomo z własnego do-świadczenia, słuch to najważ-niejszy ze zmysłów zeka... („zakluczony”) — więzień, przyp. red.)

Stuch przyniósł też pocza-tek rozwiązania zagadki; od strony 75 celi doszedł żelazny łoskot i do korytarza weszła jakaś ludzka gromada. Sły-szało się spokojne rozmowy, kroki tłumione przez dywany, następnie dały się rozróżnić głosy kobiet, szelest spódnic i wreszcie pod samymi drzwia-mi 72-ej celi rozległ się pełen uprzejmości głos naczelnika butyrskiego więzienia:

(Eleonora Roosevelt)
— A teraz pani R. na pew-no będzie miała chęć na zwie-dzenie jakiejś celi. No, jakiej? A pierwszej lepszej. Powiedzmy nawet — tej. Sierżancie, otwórzcie siedemdziesiątkę dwójke.

I do celi weszła pani R. w towarzystwie sekretarza, tłu-macza, dwóch dostojnych ma-tron z komitetu kwaków, na-czelnika więzienia oraz jesz-cze kilku osób w cywilu, bądź w mundurach MWD. Kapitan w białych rękawiczkach usu-nął się na bok. Wdowa po znakomitym mężu stanu, nie-wiasta postępową i rożgarnię-tą, bardzo zasłużoną dla spra-wyobny praw człowieka — pani R. powzięła więc zamiar odwiedzenia dzielnego sojusznika i przekonania się na własne oczy, jak też przebie-ga rozdział paczek UNRRA (do Ameryki dotarły żłosiwe wieści, że paczki UNRRA nie dochodzą do rąk zwykłych obywateli) i czy aby szanowa-na jest w Związku sowieckim wolność sumienia. Już jej po-kazano zwykłych sowieckich obywateli (byli to poprzebie-rani podoficerowie), którzy w swoich zgrzebnych ubiorach roboczych dziękowali organi-zacji Narodów Zjednoczonych za bezinteresowną pomoc. Następnie pani R. zażądała, aby pokazano jej więzień. Jej życzeniu stało się za-doch. Usiadła więc teraz na jednym z foteli, świta stanęła półko-lem i z pomocą tłumacza za-częła rozmowę z więźniami.

Obrotowe lustro wciąż za-lewalo całą słonecznym blaskiem. Tchnienie Eola poru-szało firanki.

Pani R. bardzo się spodob-a-ło, że celi, wybrana na chybił trafił i tak nagle, była do te-go stopnia czysta że zupełnie nie było w niej much, i że — nie bacząc na dzień powszed-ni — lampka wotywna paliła się w kącie do modlitwy.

Więźniowie z początku byli skrupowani i siedzieli bez ru-chu, ale kiedy tłumacz prze-łożył na rosyjski pytanie do-stojnej damy, czy nikt z wię-zińców nie pali tylko ze wzglę-

du na czystość powietrza — jeden z nich wstał z nonsza-lancją, otworzył pudełko „Kazbeków” sam zapalił i podsunął papierosa sąsiado-wi.

Twarz generała-majora — pociemniała.

— My walczymy z nałogiem — powiedział on dobitnie — bowiem tytoń to trucizna. Jeszcze jeden z więźniów przysiadł się do stołu i zaczął przeglądać czasopismo „Ameryka”, nie wiedząc czemu — z wielkim pośpiechem.

— Za co ukarani są ci lu-

dzie? Na przykład ten pan, który czyta pismo? — spytała dostojna dama.

(„Ten pan” dostał dziesięć lat za nieopatrzność znajomość z amerykańskim turystą).

Generał-major odparł:

— Ten człowiek jest aktyw-nym hitlerowcem, służył w Gestapo, osobiście podpalił rosyjską wieś i, uczciwszy u-szy, zgwałcił trzy rosyjskie chłopki. Ilość zamordowanych przezeń niemowląt nie da się ściśle określić.

(ciąg dalszy na str. 7-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Członków, Przyjaciół i Całej Polonii oraz Owocnej Pracy w Każdym
Kierunku Waszych Pożyczeń, Wiele Sukcesów — Szczegół Wam Boże
w Następnym Latach

ZJEDNOCZONE POLKI W AMERYCE
ORGANIZACJA UBEZPIECZENIOWA BRATNIEJ POMOCY

ZOFIA KUZNIAK, Prezeska
WŁADYSŁAWA SOSNOWSKA, Wiceprezeska
ANTONINA WILKOWSKA, Sekretarka Generalna
KAZIMIERA KULCZEWSKA, Skarbniczka

Dyrektorki:
LUCJA JANIK — MARIA ZAWORSKA — ZOFIA BIESCHKE
Telefon: BRUNSWICK 8-9048
GŁÓWNE BIURO: 1200 N. ASHLAND AVE.
Pokoje 530-538 Chicago, Ill. 60622

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
Całej Polonii Składa
Newspaper Drivers Union
Local 706—International
Brotherhood of Teamsters
of Chicago

GEORGE M. FLANNERY
300 S. ASHLAND AVENUE
738-1190

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów oraz Całej Polonii
— zaszyła —

**GUARANTY SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

STANLEY DVORAK, Prezes
3854-56 W. 26th Street
CRawford 7-5300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Akcjonariuszom, Przyjaciółom i Całej Polonii
— zaszyła —

**FIRESIDE FEDERAL SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION**

Corner 31st and 50th Ct.
TOwnhall 3-0780
Blshop 2-4218

MERRY CHRISTMAS and A HAPPY NEW YEAR To All Our Customers NATIONAL SECURITY BANK Christmas Savings Club

NOW FORMING!

"Sign up now to have next
years money available for
gifts or other year-end
expenses!"

select the plan which
best suits your needs

DEPOSIT EACH WEEK FOR FIFTY WEEKS	AND RECEIVE NEXT YEAR
\$ .50	\$ 25.00
1.00	50.00
2.00	100.00
5.00	250.00
10.00	500.00
20.00	1000.00

YOUR DEPOSITS INSURED UP TO \$20,000 BY THE FDIC

Return this coupon, along with your first deposit or drop in to the bank soon!

Christmas Club Account

Check the amount of 50 Weekly Deposits
desired:

☐ .50c (\$25.00) ☐ \$1 (\$50.00) ☐ \$2 (\$100.00)
☐ \$5 (\$250.00) ☐ \$10 (\$500.00) ☐ \$20 (\$1000.00)

National Security Bank of Chicago, 1030 W. Chicago Ave. 60522
☐ Please open a Christmas Club Account in the amount
indicated on the left.

Your Signature Here (Account may be opened in one person's name only)

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Date _____ ☐ Check enclosed \$ _____

**national security bank
of chicago**

1030 W. CHICAGO AVE.

MO 6-9000

WE ARE OPEN SIX DAYS EACH
WEEK AND FRIDAY EVENINGS

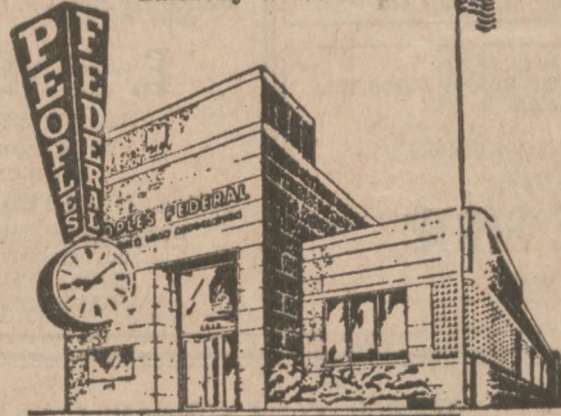
Daily: 9:00 A.M. to 2:00 P.M.
Wednesday and Saturday
9:00 A.M. to 12:30 P.M.
Friday Evenings
4:00 P.M. to 7:00 P.M.

WITH RESOURCES OVER \$130,000,000.00!

Serdeczne życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

Zdrowia Szczęścia i Jak
Najlepszego Powodzenia
w Nowym Roku 1971

Założony w 1912 Roku

WYSOKIE
DYWIDENDY
NA
OSZCZĘDNOŚCIACH

5%

ROCZNIE
NA KSIĄŻECZKĘ
OSZCZĘDNOŚCIOWĄ

OFFICERS:

Al. C. Ropa, President
Stanley W. Ropa, Sr. Vice-Pres.
Thomas F. Porzak, Asst. V.P.
Walter W. Ropa, Secy-Treas.
Colette Cekal, Asst. Treas.
Vito A. DiDomenico, Asst. Secy

6%

NA CERTYFIKATY
OSZCZĘDNOŚCIOWE

BOARD OF DIRECTORS:

Al. Ropa, Stanley W. Ropa, Leonard
Slotkowski, Martin Kubiak, Hon. Matt
Ropa, Hon. Walter Rojek, Walter Ropa
— Schoenbaum and Rojek-Attorneys

**PEOPLES Federal SAVINGS
OF CHICAGO**

1618 W. 18th St. Blisko ASHLAND AVE.

HAYmarket 1-5500

CHICAGO 8, ILL.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkim Pacjentom
oraz Członkom Z.N.P.
i całej Polonii
— zasyła —

Dr. W.A. Sadlek

LEKARZ NACZELNY
Związku Narod. Polskiego

NAJSERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Pacjentów i Przyjaciół

— składa —

Dr. Józefina V. Sobal

Specjalista w Chorobach

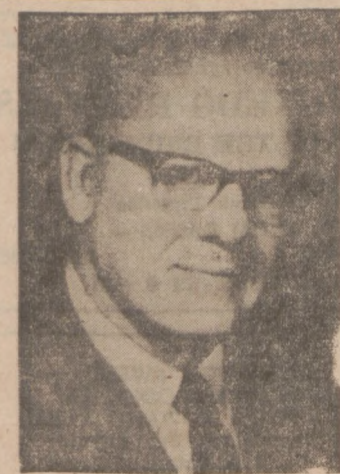
KOBIECYCH i DZIECIĘCYCH

Także Leczenie Chorób Ogólnych

5545 W. IRVING PARK ROAD

Godziny Przyjęć:
Za umówieniem tylko
(By Appointment)

Tel. SPring 7-0124

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Pacjentów, Przyjaciół,
Znajomych i całej Polonii
— przesyła —

**DR. EDWARD J.
KROL**

WEST LAWN MEDICAL BLDG.

4255 West 63rd Street

Telefon: RE 5-4884

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Pacjentom, Znajomym, Przyjaciółom i całej Polonii

— życzy —

DR. BRUNO VALADKA

LEKARZ - SPECJALISTA W UROLOGII

1530 North Damen Avenue

Tel. BRunswick 8-2770

5720 W. Fullerton Avenue

Tel. ME 7-0025

ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych
i Pacjentów
— składa —

**Dr. Tadeusz A.
POREMSKI**

5645 N. Milwaukee Ave.
Tel. SPring 4-6822

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

DR. KAZIMIERA J. SAJEWSKA

— oraz —

DR. KONRAD MAZESKI

BIURO OPTOMETRYCZNE

1212 NORTH ASHLAND AVENUE

Telefon HUmboldt 6-3227

NORTHWEST SUBURBAN OFFICE

325 West Prospect Avenue—Mount Prospect, Illinois

Telefon 392-4900

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Pacjentów, Przyjaciół i Znajomych oraz całej Polonii

— zasyła —

Dr. Walter J. Swiatek

OPTOMETRYSTA

2209 West Cermak Road (Main Floor)

Telefon Virginia 7-6592

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT I DO ŚIEGÓ ROKU

— składa —

Pacjentom i całej Polonii

DR. HALINA

KAY-KWIATKOWSKA

LEKARZ-DENTYSTA

6424 Northwest Highway, at Harlem and Devon
Chicago, Ill. 60631

Tel. 775-3333

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

Wszystkim Pacjentom i Przyjaciółom oraz całej Polonii

DR. EDWIN J. ADAMSKI

3200 MILWAUKEE

AVENUE 3-7707

— oraz —

DR. RICHARD ADAMSKI

6400 SOUTH KEDZIE

HEMLOCK 4-7553

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Pacjentom, Para-
fion, Polskim Organizacjom oraz
Wiele Szczęścia i Powodzenia we
Wszelkich Poczynaniach

— zasyła —

**DR. B. J.
TATAROWICZ**

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —

NOWEGO ROKU

Swoim Pacjentom i

Polonii Chicagowskiej

— składa —

**DR. HENRYK M.
SIKORA**

OPTOMETRYSTA

4071 Archer—2-gie piętro

FR 6-6555 albo IN 8-3182

Egzaminacja oczu w biurze,

lub w Waszym domu

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

DR. EDMUND J. KADŁUBOWSKI

6356 W. DIVERSEY AVE. Telefon: BErkshire 7-7170

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Pacjentom, Przyjaciółom oraz całej Polonii

— życzy —

DR. ANTONI MIANOWSKI

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Pacjentom, Przyjaciółom i całej Polonii

— zasyła —

DR. FABIAN S. OSTROWSKI

LEKARZ-CHIRURG

3000 S. Laramie Ave.

Cicero, Illinois

Telefon TOWnhall 3-2960

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Pacjentom, Znajomym, Przyjaciółom

i Organizacjom — zasyła

DR. EDWIN S. MIROCHNA

OPTOMETRYSTA z RODZINĄ

1834 N. MERRIMAC AVE. Tel. TU 9-3443

Wieloletnie Doświadczenie. Gruntowna Wiedza. Bardzo

Dokładna Egzaminacja Oczu Przed Dobraniem Okularów.

Z Okazji Zbliżających Się Świąt
Zasyłam całej Polonii —
Wielebnemu Duchowieństwu,
Czcigodnym Siostrzom Zakonnym,
Członkom Z. N. P., Moim Pacjentom,
Przyjaciółom i Kochanej Rodzinie

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

— i —

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Oby Nowonarodzony Zbawiciel Ob-

darzył Nasz Kraj Pokojem, a Was i

Wasze Rodziny Pobożnością i Zdro-

wiem i Dobrym Powodzeniem w

Przyszłym Roku—Szczęść Wam Boże.

DR. JÓZEF E. KIZIOR

ORTHODONTIST

Downers Grove, Illinois

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

Oraz Pomyślnego Nowego Roku

Wszystkim Swoim Przyjaciółom i całej Polonii Składa

DR. SZYMON MARKIEWICZ

5159 W. Fullerton

Tel. NA 2-1188

PRZESYŁAMY SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Pacjentom, Przyjaciółom i całej Polonii

DR. EDWARD SZCZUREK

3951 West 56ta Ulica

Telefon do biura: 582-3355

Telefonu do domu: Hilltop 5-2011

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA

WESOŁY ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Pacjentów, Znajomych i całej Polonii

— zasyła —

Dr. M. L. Krupiński

1534 N. Damen Ave.

BR 8-2770

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Pacjentom, Przyjaciółom, Znajomym i całej Polonii — zasyła

**DR. STANLEY
SWIONTKOWSKI**

Uśmiech Buddy

(dokończenie ze str. 6-iej)

Czy skazany został na po-
wieszenie? — krzyknęła p. R.
— Nie, mamy nadzieję, że
się jeszcze poprawi... skazany
jest na dziesięć lat ucziwej
pracy.

Na twarzy więźnia malował
się wyraz cierpienia, ale nie
wtrącał się tylko w dalszym
ciągu pożerał pismo w kur-
czowym pośpiechu.

Właśnie w tej chwili wpadł
przypadkiem do celi prawo-
sławny pop z dużym krzyżem
z perłowej masy na piersi.
Zapewne miał swój zwykły
obchód i był nadzwyczajnie
skonfudowany zastawszy w
celi kierownictwo oraz zagra-
nicznych gości.

Chciał już się wymknąć, ale
jego skromność przypadła do
gustu pani R., która poprosiła
by bez żenady wykonywał
swoje obowiązki. Duchowny
z miejsca wetknął jednemu
ze zmieszanych więźniów kie-
szonkową „Ewangelię, usiadł
na łóżku innego więźnia i tak
przemówił do skamieniałego
z wrażenia słuchacza:

— Prosiłem mnie więc zesz-
łym razem, mój synu, abym
opowiedział ci o cierpieniach
Pana naszego Jezusa Chrystu-
sa.

Pani R. poprosiła generała-
majora, aby w jej obecności
zadać więźniom pytanie —
czy nikt z nich nie ma żąd-
nych skarg, które można by
przedstawić Organizacji Na-
rodów Zjednoczonych.

Generał-major zapytał groź-
nym tonem:

— Uwaga! Komu było mówi-
one o „Kazbekach”? Kabar-
yny wam się zachciewa?

I więźniowie, dotąd milczą-
cy jak zakłeci, teraz zaczęli
wołać z oburzeniem jeden
przez drugiego:

— Obywatelu naczelniku,

toż nie ma co palić!

— Uszy puchną bez palenia!

— Machorka w tamtych

portkach przecież została!

— Skąd mieliśmy wie-

dzieć?!

Wybitna działaczka widzia-
ła szczerze oburzenie więź-
niów, słyszała ich tętnące

prawdą okrzyki — i z tym
większym zainteresowaniem

wysłuchiwała tłumaczenia:

— Oni jednomyślnie proste-

tują przeciw prześladowaniu

Murzynów w Ameryce i pro-
szą, żeby ONZ rozpatrzyła ten

problem.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
całej Polonii — zasyła

**Dr. Edward J.
WAJDA**

Członek Rady Nadzorczej

Polskich Zakładów Naukowych

w Orchard Lake

3147 W. Logan

SP 2-6660

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku

Składam Wszystkim Moim Pacjentom

oraz całej Polonii

Serdeczne Życzenia Zdrowia i Pomyślności

Dr. Jadwiga Maria Biernot

LEKARZ-DENTYSTA

6900 W. BELMONT AVENUE

736-5525

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Pacjentów i całej Polonii

— zasyła —

Dr. Stanley J. Rebacz, Jr.

PODIATRIST — FOOT SPECIALIST

Hours By Appointment

5720 W. Fullerton Avenue

Telephone NA 2-8060

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I WSZELKICH POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU

— składają —

DR. JAN M. ŚMIAŁEK

LEKARZ i CHIRURG

Telefon: HU 6-1130

DR. JÓZEF L. ŚMIAŁEK

LEKARZ DENTYSTA

Telefon: BR 8-4010

959 N. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

Pamiętniki natychmiast
skonfiskowano, a nadgorliwie-
mu ich autorowi wytoczono
nową sprawę śledczą — za
podłe oczernianie organów
bezpieczeństwa.

I znowu... dokonowyjowa-
no ich (więźniów) do rozbiera-
ni... Tam ściągnięto z nich
wszystko do jedwabnej, błę-
kitnej bielizny włącznie, przy-
czym przeprowadzono staran-
ną rewizję, podczas której u
pewnego zeka pod językiem
znaleziono wyrwane z Ewan-
gelii „Kazanie na Górze”. Za
czyn ten otrzymał natych-
miast uderzenie w poli-
czek... Później... dwie stare
służebnice wycozczyły z ka-
mer parowych („woszobojki”
— odwyszawialni) wagoniki,
gdzie na rozpalonych haczy-
kach wisiały dobrze znane
naszym bohaterom łachmany.

Posepni wrócili do 72-iej ce-
li, gdzie na zapluskwionych
dachach znów leżało ich 50-
ciu towarzyszy. Koledzy pło-
neli z ciekawości, co się stało.
Okna znowu były zasłonięte
blincami (koszami), gołąbki
zamalowano ciemnooliwkową
farbą, w roku stał kibel o po-
jemności czterech wiader.

I tylko w niszczapomniary,
umiechał się zagadkowo mały,
brązowy Budda.

Aleksander Sołżenicyn

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Pacjentów
i Znajomych

Oraz Wiele Szczęścia

i Powodzenia

Dla całej Polonii

— zasyła —

**Dr. Henry C.
Lewandowski**

6449 South Pulaski Road

Telefon 767-3744

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
całej Polonii Składa

Koledy i Pastorałki

(dokończenie ze str. 1-ej)

kowi pasterze, święto kościelne było zarazem świętem rodzinnym.

Najstarsza Koleda
„Koleda „Anioł pasterzom mówił” — uważana za najstarszą polską, bo już przejawia się w rękopisie z połowy XVI wieku — zbliża się melodii do średniowiecznej pieśni „Orientibus portibus”, śpiewanej w Niemczech, Francji i Anglii, znanej jako „prosa de asino” na pamiątkę osiołka z ucieczki do Egiptu. Wspólne melodie koledowe polskie i czeskie są przedmiotem osobnej rozprawy naukowej, ale również paralele między koledami naszymi a innych narodów, niekiedy dalekich — są często uderzające. Wędrowały melodie, przybywały do Polski z falami mody i obcego obyczaju. Zapewne i z Polski koledy wychodziły na wędrowkę do obcych krajów.

Piękno Antytezy

Motywy poetyckie tekstów, zdawałyby się być we wszystkich europejskich podobne, a jednak w polskich tekstach koledowych często uderza piękne stosowanie antytezy. Boskość i pokora stajenki betlejemskiej są szczególnie charakterystycznym przeciwieństwem w polskich wierszach koledowych: „Który grzmi na niebie — płacze, drzy we żłobie, Co wszym wszystkim daje — ubogim się staje, który żywi wszystko — piersi ssie panienskie. Przyodziewa wszystko — sam leży nago” — Motyw takiego kontrastu, drogiego kanczyko-

wej poezji, wyniósł Franciszek Karpiński do wyżyn poezji i językowego splendoru „Wzgardzony, odkryty chwałą, śmiertelny król nad wiekami”. Tu antyteza uderza w dźwięk słowa parafrazując efekt retoryczny, znany starodawnej poezji kościelnej.

Zasadnicze Typy

Przeważna część znanych koled polskich pochodzi z wieku XVIII. Rządziej z wieku poprzedniego. Przejrzeć koledy i pastorałki polskie, a znajdzie się w nich kilka typów zasadniczych, przede wszystkim polskich tańców — poloneza i mazurka. Od kiedy tańce polskie ustaliły formę rytmiczną i weszły w obyczaj polskie, t. zn. od początków wieku XVII-go — musiały zapewne ich melodie wchodzić w związku z praktyką i obyczajem koledniczym. Taneczne melodie tworzą główny trzon grupy koled dziś popularnych i powszechnie śpiewanych. Te melodie nadają koledom charakter specjalnie polski i przeważnie charakter ludowy. Dworskim przyczynkiem wydają się menuety i inne tańce obce. Bo w koledzie schodzą się i równają ze sobą wszystkie stany, każdy stan ofiarowuje swój udział w powszechnym hołdzie — jak niegdyś królowie i pasterze w Betleem.

Pastorałki
Musimy rozróżnić koledę właściwą, śpiewaną w kościele i w domu — od pastorałki. Z koledą pastorałka ma wspólny temat. Ale podczas, gdy koleda jest pieśnią, pastorałka

jest dramatem, misterium ludowym, żywa „szopka”. Przez drugie wieki trwały i narastały tradycjami te widowiska półkościelne i półlaickie, grane przez żaków czy przez „clerici vagantes” przez bractwa kościelne i bractwa aktorskie, przez mieszczan i lud wiejski. Jak Boże Narodzenie było skarbnicą symbolów chrześcijańskich — tak dla Polaków w czasach tragicznych — sama koleda stała się polskim symbolem. W „Wyzwoleniu” Wyspiańskiego wizja szczęśliwego domu polskiego wybrzmiewa nutą koledy. Wielki symbolista myśli polskiej — kiedy przedstawił tę myśl targaną bolesną refleksją nad przeszłością i niemniej tragiczną chwilą obecną — widział szczęście w postaci śpiewu o Bożym Narodzeniu — jakby w nowym mesjanizmie. Nie jest to już romantyczny mesjanizm śmierci ale Narodzenia. . . . Chopin w tragicznej chwili upadku Powstania, pisze swe pierwsze Scherzo, w którego środkowej części brzmi koledowa melodia. Koleda była nieumówionym symbolem marzenia o domu, marzenia, które osnuł ludzie bezdomni, była tęsknota tułaczy — emigrantów, ich daleką nadzieją. Ale prorok Jezajasz mówił: „Lud, który w ciemnościach chodzi, którzy żyją w cieniu śmierci — światłość świecić będzie. . .”

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
Calej Polonii Składa

STEEL CITY

Electric Co.
2348 E. 83rd Street
SA 1-3199
RAY PRZYBYŁ, Właśc.

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
Klientom Organizacjom
oraz Calej Polonii

—przesyła—

HOLLYWOOD PRESS PRINTERS

864 North Ashland Avenue
HA 1-4372

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Swojej Organizacji i Calej Polonii — zasyła —

LAWLER PRINTING CO.
POLSKA Drukarnia
PRINTERS & LITHOGRAPHERS
5548 South Archer Avenue
JOZEF B. JACHIMEC, Właśc.
Był Dyrektorem Z.P.R.K.
Gr. 323 Z.N.P.
Telefon LUDlow 2-7254
albo LUDlow 2-7255

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych
Klientów i Calej Polonii — składa —

Ludwik i Helena Skikiewicz
Właściciele
Polskiego Zakładu Fotograficznego
FINE ARTS STUDIO
Członkowie Tow. Biały Orzeł.
Gr. 323 Z.N.P.
1452 W. CHICAGO AVENUE
Specjalnością naszą są fotografie
SLUBNE, pojedyncze i grupowe.
Zdjęcia dzieci do Komunii św. i
podczas graduacji ukończenia szkoły.
Po umówieniu, telefonować: —
HAYmarket 1-6610

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

— oraz —

Pomyślnego Nowego Roku

Wielbnemu Duchowieństwu, Czcigodnym Siostrzom
Zakonnym, Naszym Szanownym Klientom,
Przyjaciółom oraz Calej Polonii

— składa —

ASHLAND BOOK BINDERY

CHARLES BOJKOWSKI, Właściciel

169 NORTH ADA ST.

2-gie PIETRO

Chicago, Ill.

Telefon 733-0645

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i Calej Polonii

— zasyła —

WIATRAK ELECTRIC CO.

Electrical Engineer and Contractor

JOHN WIATRAK, Właściciel

1911 W. CULLERTON AVE.

Tel. CAanal 6-3848

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

Wesołego i Szczęśliwego
Nowego Roku

Dla Przyjaciół, Klientów, Towarzystw,
Klubów i Polskich Organizacji oraz Calej Polonii — zasyła

POLSKA KWIACIARNIA

FLOWER HAVEN

6935 Milwaukee Avenue, Niles 60648, Illinois

Telefon — Niles 7-9882

GUARANTEED

Cut Flowers
Potted Plants
Corsages
Arrangements
Grave Decorations

Banquets
Weddings
Hospitals
Funerals

BRUNO KONTEK i FRANK MIGOŃ, Właściciele

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Zasyła Odbiorcom, Przyjaciółom
i Calej Polonii

BERNARD ARRIVO FLORIST, INC.

252 East 115th Street Chicago, Illinois 60628

Tel.: WA 8-6800

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Swoich Klientów, Przyjaciół i Calej Polonii — Zasyła

A. W. WANKE & CO.

WSZELKIEGO RODZAJU ASEKURACJA

Genowefa Wanek, przedstawicielka i właścicielka

175 WEST JACKSON BLVD. CHICAGO, ILLINOIS 60604
Pokój 630—Telefon 822-5973

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii — zasyła

FRANCISZEK GIERLASIŃSKI

Szyje Doskonałe Nowe Ubrania Na Zamówienie
Po Przystępnych Cenach i Wykonuje Wszelką Pracę Krawiecką
Wszelkie Przeróbki i Poprawki

1837 W. CHICAGO AVE. Telefon: MOonroe 6-8224

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Calej Polonii — zasyła

SIEVERT ELECTRIC CO.

1349 NORTH BAUWANS STREET

Telefon ARmitage 6-8300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

MARKIZ PAINT & WALLPAPER CO.

BETTER PAINT MAKERS

3513 WEST LAWRENCE AVENUE

1824 WEST DIVISION ST. Telefon: HUmboldt 6-8638
Pierwszorzędne Farby i Papiery Do Tapetowania Wszelkiego
Rodzaju. Ceny Przystępne. Wielki Wybór.

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom
Oraz Calej Naszej Polonii

— zasyła —

CENTRAL PRINTERS

(Dawniej Stanek Press)

COMMERCIAL JOB PRINTERS

6109 W. 63rd Street

Tel. 586-3711

Chicago, Ill. 60608

JOHN F. FERET, Właściciel

Członek Grupy 3-ej Z.N.P.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Naszych Odbiorców, Przyjaciół i Klientów
oraz Calej Polonii — zasyła

EDWARD'S FURNITURE

2598 ARCHER AVE.

Ed Palarik, właściciel

Tel. LA 3-3300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Rodakom, Klientom oraz Calej Polonii

— składa —

Lake Brighton Investments, Inc.

Insurance of All Kinds

2525 W. 47th Street

LA 3-4284

Dla Waszej Dyspozycji Ogniotrwałe Skrzynki Depozytowe

CHARLES KOZŁOWSKI, Zarządca i Prezes

ZAWSZE JESTEŚMY NA WASZE USŁUGI

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Swoim Odbiorcom, Znajomym, Przyjaciółom i Calej Polonii

— zasyła —

Weronika i Józef Pasterczyk,
oraz Rodzina, Właściciele

MIKE'S FLOWER SHOP

POLSKA KWIACIARNIA

6500 N. MILWAUKEE AVE.

Kwiaty na Wszelkie Okazje, Wieńce
Układane przez Ekspertów.

Po informację: Tel. NEwcastle 1-0040

SADZIMY KWIATY NA GROBACH

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego Nowego Roku dla Klientów,
Przyjaciół i Znajomych, oraz dla calej Polonii pomyśl-
nych oraz owocnych poczynia — zasyła

ASHLAND TUXEDO RENTALS

FREE TUXEDO TO THE BRIDEGROOM

With Group of 3 or More

Pure White or Black Tuxedos

— SPECIAL PROM RATES —

5024 S. ASHLAND AVE. RE 7-6032

Open Mon. and Thurs. till 9 P.M.

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym
i Klientom

— zasyła —

CAS. BRZOZOWSKI
Właściciel

CAS FLORAL SHOP

2016 W. WEBSTER

2409 N. WESTERN

Chicago, Illinois

Telefon: BRunswick 8-4738

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Klientom, Przyjaciółom i Calej Polonii — zasyła

POLSKA KWIACIARNIA

MARTIN'S FLORIST

1835 West 47th Street

523-7755

See our large selection of Gift Ideas
and Greeting Cards

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO, SZCZĘŚLIWEGO i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Znajomych, Przyjaciół, Towarzystw,
Klubów i Polskich Organizacji oraz Calej Polonii

— zasyła —

ARGO ELECTRIC, INC.

INSTITUTIONAL AND COMMERCIAL

ELECTRICAL CONTRACTORS

2735-37 W. DIVERSEY AVE.

Tel. AR 6-9300

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

Dla Przyjaciół, Klientek,
oraz Calej Polonii, zasyła

MARJEN BEAUTY SHOP

Indywidualna Stylizacja Włosów i Układanie

Eksperci w Cold Wave Permanents

SPECJALIŚCI W PERMANENT WAVE

Masaże Głowy — Masaże Twarzy — Farbowanie Włosów

Otwarte Wtorki, Czwartki i Piątki Wieczorami

3924 WEST 26th ST.

Tel. CRawford 7-8200

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
SKŁADA CALEJ POLONII

NEW CITY

AUTO COMMERCIAL WORKS

Polska Firma

Naprawy Karoserii Samochodów Ciężarowych

LUCJAN i ZOFIA POMORSKY, Właściciele

5307 S. Ashland Ave.

Tel. HEmlock 4-7300

Najserdeczniejsze Życzenia

Wesołych Świąt

Bożego Narodzenia oraz

Radosnego Nowego Roku

Przyjaciółom, Znajomym,

Klientom, Odbiorcom

i Calej Polonii — zasyła

POLSKA FIRMA

ADAMS AUTO

CONSTRUCTION

COMPANY, INC.

4116 BELMONT AVENUE

Telefon KILdare 5-8453

Adam Waskowski i Synowie,
Tadeusz i Eugeniusz, Właśc.

Adam Waskowski, Prezes

Kompletna Reperacja Automobilów Wszelkiego Rodzaju
Specjalne Maszyny do Balansowania Kół
Doświadczenie dwóch generacji w dziedzinie Mechaniki
Wszelkich Automobilów

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁEGO i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Przesyła wszystkim swoim Przyjaciółom,
Klientom oraz Znajomym, Organizacjom Pol-
skim, Parafiom i Calej Polonii, oraz życzy
dalszej owocnej pracy dla dobra sprawy pol-
skiej i jak najpomyślniejszego rozwoju i pe-
nego powodzenia we wszelkich poczynaniach.

Nemecek Bros.

MĘSKIE UBRANIA i PŁASZCZE

Szyje do figury na miarę z najlepszych
i pierwszorzędnych materiałów.

od \$75 i wyżej

2700 SO. DRAKE AVE.

808 Cermak Road — Berwyn, Illinois

Telefon 522-0220

oraz 7534 W. North Ave., Elmwood Park

SZCZERE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii Dalszego Rozwoju,
Dalszego Pomysłowego Sukcesu w Każdym Kierunku — Zasyła

Ta Polska — Amerykańska Spółka, która w 1970 roku
Obchodzi 80 lat Swego Istnienia.

PULASKI
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3156 South Morgan St. Telefon YArds 7-3500

Polsko-Amerykańska Spółka Oszczędnościowa na Bridgeporcie
Istnieje 80 lat na usługach Polonii i cieszy się wielkim zaufaniem.
JEŻELI KUPUJECIE DOM, MACIE BUDOWAĆ NOWY DOM
LUB ULEPSZYĆ WASZ STARY DOM
UDZIELAMY POŻYCZEK NA DOME NA BARDZO
PRZYSTĘPNYCH WARUNKACH

Wszystkie Wasze Konta Oszczędnościowe Są Zabezpieczone
Do sumy \$20,000.00 przez Federal Saving & Loan Insurance Corp.
Godziny Urzędowe: Poniedziałek i środa od godziny 9 rano do 12 w poł
Wtorek i Piątek od 9-ej do 8-ej wieczorem, Czwartek od 9 do 5 po poł
Sobota do godziny 12 w południe

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Klientom, Znajomym,
Przyjaciółom i Całej Polonii

zasyła

**GARFIELD RIDGE
TRUST & SAVINGS BANK**

6353 W. 55-TH ULICA

Tel. 581-1000

EDWARD R. KEARNEY, President

Józef Łobodowski

Czy Modlitwa o Pokój?

Gdyby nie to, że w drugiej połowie XVIII wieku dzien-
nikarstwo w dzisiejszym zna-
czeniu tego słowa jeszcze nie
istniało, można by powiedzieć,
że Katarzyna II miała na Za-
chodzie doskonałą prasę. Za-
szkodziła jej dopiero rewolu-
cja francuska i rzeź Pragi,
wiadomość o której rozszalała
się po Europie szerokim
echem.

Wytworzyła się sytuacja
wysoce paradoksalna. "Semi-
ramida Północy" korespondo-
wała z encyklopedystami,
Wolterem, Diderotem,
d'Alembertem, zresztą sowiecie
przez nią opłacani, naspi-
kowała swoją instrukcję dla
komisji kodyfikacyjnej fraze-
sami, zaczerpniętymi ze słow-
nictwa luminarzy Oświecenia,
a jednocześnie dawała począt-
ki ruchu wolnościowego w
Rosji, prześladowała takich
pisarzy jak Radiszczew i No-
wиков, a przede wszystkim
zastrzyła pańszczyznę tak
bardzo, że równała się to
wprowadzeniu niewolnictwa.

Chłop stał się własnością swego
pana, który mógł własno-
wolnie znieść go na katorgę
bez żadnego sądu. Jeszcze za
carowej Elżbiety chłop przy-
najmniej formalnie był pod
opieką prawa, mógł składać
żalalenia na nadużycia; teraz
nawet i to prawo zostało mu
odebrane.

Mimo to Katarzyna ucho-
dziła nadal za monarchinię
oświeconą (dziś by się powie-
działo: "postępową"), za re-
formatorkę, stopniowo zbliża-
jącą Rosję do zachodniej
Europy. Niektórzy nawet u-
ważali za wskazane stawiać
ją za wzór.

Analogia z naszymi czasami
jest niezmiernie pouczająca.
Sowiety wzbudzały najwięk-
sze zachwytu w zachodnich
kołach lewicowych właśnie
wtedy, gdy wprowadzały ko-
lektywizację wsi, czyli nowo-
czesną formę pańszczyzny; in-
telektualiści zachodni, godni
spadkobiercy francuskich en-
cyklopedystów, spoglądali ku
Moskwie, nieczym prawowier-
ni mahometanie ku Meccie i
Medynie, a w tym samym cza-
sie setki pisarzy, artystów
uczonych, ginęły w sowieckich
obozach koncentracyjnych. W
zestawieniu z tymi represja-
mi, los Radiszczewa i Nowikowa
mogłoby się wydać sielan-
ką.

Ale na tym analogia się
kończy. W XVIII wieku Euro-
pa jeszcze nie zetknęła się
bezpośrednio z imperializmem
rosyjskim. Zнали go dobrze
Polacy, zaczynało już świtać
w głowach polityków wiedeń-
skich, ale dalej ku zachodowi
nikomu się nie śniło, że ten
groźny cień, idący od Kremla,
padnie z biegiem czasu na cały
świat. Rosja ówczesna to
wciąż jeszcze w odczuciu po-
wszechnym były dalekie pe-
ryferie, które w gruncie rze-
czy się nie liczą.

Przyszły wiek XIX, krwa-
wa epopeja napoleońska. Opini-
nii rosyjskiej wydawało się,
że skoro główny wkład do
zwycięstwa nad "korsykań-
skim uzurpatorem" wniósł za
cenę olbrzymich strat żołnierz
rosyjski, zasłużył on na sza-
cunek i wdzięczność. Ale Ro-
sja, jako główna potęga
wchodząca w skład Świętego
Przymierza, zamieniła się w
"zandarm Europy" i zaczęła
ściągać na siebie odium za-

chodnich narodów. W szesna-
ście lat po Kongresie Wiedeń-
skim Aleksander Puszkin rzucił
ci w twarz Zachodowi gorzki
wyrzut: "To myśmy naszą
krwią okupili chwałę, szcze-
ście i pokój Europy!" Pusz-
kin, który z racji powstania
listopadowego dał się ponieść
taniemu patriotyzmowi, nie
mógł zrozumieć prostej praw-
dy, że o żadnej wdzięczności
nie może być mowy, skoro
Rosja przyjęła na siebie rolę
owego "zandarma".

Sprawa polska cieszyła się
ówcześnie dużą popularnością.
Wiosna Ludów, włoskie i nie-
mieckie dążenia zjednoczenio-
we, rodzący się socjalizm —
to były potężne czynniki, de-
cydujące o rozkładzie sympa-
tii i antypatii. Tak, ówce-
śnie nie Petersburg, lecz my
Polacy, mieliśmy "dobrą pra-
sę". Karol Marks był poli-
tycznym moskwofobem i po-
lonofilem, rzecz wstydliva i
najchętniej przez komuni-
stów, z polskimi wiązaniami, po-
krywana milczeniem.

Ale już u schyłku minio-
nego stulecia sytuacja uległa
dość radykalnej zmianie.
Sprawa polska zaczęła stop-
niowo tracić na popularności.
W zmienionym układzie poli-
tycznym stała się kłopotliwa i

niewygodna. Skoro Paryżowi
zależało na sojuszu z Rosją,
lepiej było o Polskę nie mówić
i nawet nie myśleć. Jeżeli ta
sprawa wypływała w latach
pierwszej wojny światowej,
to w wyniku nie żadnych ini-
cjatyw zachodnich, lecz na
skutek licytacji podjętej przez
same państwa zaborcze.

Ale i ta licytacja nie dala-
by pozytywnych wyników,
gdyby nie fakt, że Rosja zo-
stała wytracona przez rewo-
lucję bolszewicką z obozu so-
juszniczego i w konsekwencji
nie zasiadła przy stole kon-
ferencyjnym w Wersalu.
Reszty dokonał zbrojny zryw
całego narodu. Udział Za-
chodu w utrwaleniu świeżo
odzyskanej niepodległości był
minimalny.

W okresie tej drugiej nie-
podległości nie byliśmy na
szerokim świecie nazbyt po-
popularni z powodów, których
omawianie nie mieści się w
ramach tego artykułu. Ale
istnienie państwa polskiego
było faktem dokonany, a w
polityce międzynarodowej li-
czą się przede wszystkim, jeśli
nie wyłącznie, fakty. Pomi-
mo błyskawicznej klęski wrze-
śniowej, początek drugiej
wojny światowej przyniósł
(ciąg dalszy na str. 10-ej)

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Dla Klientów i Przyjaciół, Oraz Klubom, Towarzystwom, Grupom, Organizacjom
Polskim, Prasie Polskiej, Parafiom — w Ogóle Całej Polonii

— SKŁADA —

**METROPOLITAN
BANK AND TRUST COMPANY**

2201 W. Cermak Road — Chicago, Ill. 60608
Telefon CL 4-1000

DEPOZYTY W TYM BANKU GWARANTOWANE
DO \$20,000 PRZEZ "FEDERAL DEPOSIT
INSURANCE CORPORATION"

MARTIN L. GECHT, Chairman
JAMES G. BADGER, JR., President
LEONARD KOSACZ, Vice President and Cashier

Członek Federal Deposit Insurance Corp.

Each depositor insured to \$20,000

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym

Z okazji Świąt
Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
Serdeczne Życzenia
Wszystkim Naszym
Akcjonariuszom,
Ich Rodzinom,
oraz Całej Polonii
— zasyła —

COLUMBUS

Savings and Loan Association

2525 W. 47th Street, Chicago, Ill.

LA 3-4284

CHARLES J. KOZLOWSKI, Sekretarz i Urzędnik Zarządzający

Płacimy Wysokie Dywidendy

OSZCZĘDNOŚCI ZAASEKUROWANE DO \$20,000
PRZEZ FEDERAL SAVINGS & LOAN INSURANCE
CORPORATION

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i Całej Polonii — życzy
POLSKA SPÓŁKA

WASHINGTON SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Wasze Wszelkie Oszczędności Są Zabezpieczone
Przez Rząd Stanów Zjednoczonych
Do sumy \$20,000.00

Na Kontach Inwestycyjnych Płacimy 4% Procent Dywidendy
Na Certyfikatach 5 1/4%

2869 Archer Avenue Tel. 254-3422 Chicago, Ill. 60608

Udzielamy pożyczek na dogodnych warunkach na zakupno
domów, jak również dla reperatury domów i wszelkiego
rodzaju unowocześnienia Waszego domu.

Michał Oleszkowicz, prezes; Emil S. Gembara, egzekutywny sekr.
Dajemy za darmo podarunki przy otwarciu nowego konta.

WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i Całej Polonii
oraz wszelkich sukcesów w Waszych poczynaniach,
dalszego rozwoju, oraz dalszych złożeń poczyni
w następnych latach w Waszych wszelkich
zamiarach — życzy

POLSKA SPÓŁKA

**Ashland Savings and Loan
Association**

A leading name in Savings Institutions since 1891

4858 S. Ashland Ave.

Tel. FR 6-0800

Merry Christmas

O'Malley & McKay INC.

Insurance General Agents

222 West Adams Street
Chicago, Illinois 60606

Central 6-5206

Czy Modlitwa o Pokój?

(ciąg dalszy ze str. 9-ej)

nam znowu dobrą prasę: staliśmy się "natchnieniem narodów". Na krótko. "Natchnienie" zaczęło szybko ułatniać się wraz z wejściem do wojny Związku Sowieckiego. Powoli Polska przestała być cenionym sojusznikiem, stawała się znowu kłopotem, zaważa, kulą u nogi, a na domiar złego — wyrzutem sumienia. Na domiar złego, gdyż społeczeństwa i narody, bardziej jeszcze niż jednostki, wyrzutów sumienia nie lubią.

Ostatecznie przy wydawaniu nas w ręce sowieckie nawet nie bardzo zabrano o zachowanie pozorów przywództwa, nie wątpliwą ilości. Pozostała nam na bez pociechę świadomość, że nie byliśmy przy tej operacji osamotnieni, jak w dobie rozbiorów. Do tego samego worka wrzucono przecież także Czechów, Węgrów, Rumunów, nie mówiąc już o narodach bałtyckich.

A obecnie, po dwudziestu pięciu latach? Nie łudźmy się. Gdyby doszło do trwałego *modus vivendi* między Sowietami i światem zachodnim, gdyby Moskwa przestała bródzić, gdzie tylko może, interweniować w konflikcie izraelskoarabskim, pchać się na Morze Śródziemne, i poszła na ucciwe porozumienie w sprawie rozbrojenia, nawet pies z kulawą nogą nie zakomlałby nad naszym losem. Stałbyśmy się wtedy niemiłym dysonansem, w niegrzeczny sposób zakłócającym harmonię przyjaźni.

Ale dialektyka historycznych procesów wygląda, na szczęście, inaczej. Nie wierzę w możliwość zarzucenia przez imperializm moskiewski planów strategicznych w skali globalnej. Ta swoista mieszanina nacjonalizmu starego typu z marksistowskim uniwersalizmem wytworzyła mentalność polityczną typu zupełnie nie znanego na zachodzie i dla tego tak często wprowadzającą w błąd. Rosjanie nie są rasistami w wulgarnym tego słowa znaczeniu, ale wierzą w swoją misję dziejową nosicieli prawdy. Dawniej mogło chodzić o prawosławie czy panteizm, dziś ambicje są bardziej uniwersalne: chodzi o rozszerzenie komunizmu na cały świat. A wszystko, co na tej drodze stanowi cokolwiek się lub zahamowanie, jest tylko wybiegiem taktycznym.

Marksizm w tym układzie

polityczno-ideowym stał się potężną siłą napędową, ale kożenie tkwią w bardzo oddalonej przez losie Ruś wiodzimmersko-suzdalska, a później moskiewska, była tylko jedną z prowincji rozległego imperium mongolskiego. Gdy Moskwa definitywnie rzuciła jarzmo Tatarów, natychmiast rozpoczęła podbój ziem należących do jej niedawnych panów. Znacząco to, że przejmując imperialne tradycje dżyngischanidów.

Gdy straszliwy Temudżyn rozpoczął swoje podboje, nie stawiał przed sobą celów ograniczonych. Wiedział, że od wschodu ład kończy się stosunkowo niedaleko i zaczyna się ocean; nie wiedział, jak daleko sięga ład w kierunku zachodnim, tyle tylko, że i tam dochodzi do innego morza i tam jest koniec świata. Wszystko, co znajduje się między dwoma wielkimi morzami, postanowił podbić. Zaraz po opanowaniu Chorezmu wysłał w kierunku wschodnim dwa tumeny pod dowództwem Subudaj-Bagad ura, późniejszego "szefa sztabu" u Batuchana. Na razie nie chodziło o podboje, był to głęboki rekonesans, mający na celu zorientowanie się, jak wyglądają kraje położone ku zachodowi od podbitego Chorezmu i ludy tam zamieszkałe. To wtedy doszło do bitwy nad rzeką Kałką, preludium do wielkiej wyprawy Batuchana w latach 1238-40.

Mongolskie podboje miały więc w samym założeniu charakter uniwersalny: ich celem był cały świat ówczesny. Ale, oczywiście, podjęła Moskwa, "Trzeci Rzym" — ta nazwa miała wydzwięk nie tylko religijny, w równym nasileniu także wydzwięk polityczny. Ale, oczywiście, strona religijna miała ogromne znaczenie, dawała uzasadnienie moralno-ideowe. Stalin nazwał kiedyś zmotoryzowanym Dżyngis-CHANEM; dodajmy: uzbrojonym w uniwersalną doktrynę, jakiej historyczny Dżyngis nie posiadał.

Tak więc imperializm sowiecki, posiadający solidne zaplecze historyczne i rozporządzający potężną bronią ideologiczną, nie jest zdolny do zrezygnowania z wytkniętych celów. Niezależnie od takich czy innych zakrętów taktycznych, jego strategia pozostaje niezmienna. Stąd antynominalna polityka Związku Sowieckiego, w zasadniczej swej treści niezmienna od cza-

sów Lenina, poprzez Stalina, Malenkowa, Chruszczowa, po dziś dzień. I tylko na tej antynomii przeciwstawiającej Sowiety wolnemu światu, możemy budować nasze nadzieje na przyszłość. Natomiast stałe *modus vivendi* musiałoby odebrać nam tę nadzieję na długi czas.

Analogicznie, Polska nie miała tak długo żadnych szans na odzyskanie niepodległości, dopóki między Petersburgiem i Berlinem istniały przyjazne stosunki; dopiero konflikt między zaborcami stworzył tę szansę, która też została całkowicie wykorzystana w latach pierwszej wojny światowej.

Mickiewicz nieomylnym instynktem wyczuł, że tylko wielka wojna może przywrócić Polakom niezawisły byt narodowy, więc modlił się o nadejście takiej wojny. Czy znaczy to, że mamy modlić się o wybuch trzeciej wojny światowej? Tej trzeciej wojny, która zdaniem wielu stałaby się zbiorowym samobójstwem ludzkości, jej nieodwołalna zagłada atomowa? Czy też istnieje możliwość wojny konwencjonalnej w której żadna ze stron nie zdecydowałaby się na użycie broni nuklearnych?

Nie mając powołania na proroka ograniczyć się do stwierdzenia, że wolny świat ma przed sobą tylko dwie drogi do wyboru: albo kapitulacja, albo czynne przeciwstawienie się sowieckiemu imperializmowi. To nie jest alternatywa natychmiastowa, ale do konfrontacji z nią przyjdzie prędzej czy później. I znów co to znaczy "czynne"? Gracza, stale bluffującego przy pokerze, należy jednak sprawdzić, czy się ryzykowało większą przegraną. Jeżeli nie od razu, to za którymś razem na pewno się go rozłoży. Rzecz w tym, że dotychczas Zachód ani razu na serio nie próbował, jeśli nie liczyć sprawy wyrzutu na Kubie. Sprawdzenie mogła być przyniesie wojna koreańska, powstanie węgierskie, inwazja Czechosłowacji. Wszystkie te okazje zostały zmarnowane w najgłupszy sposób i bezczelny sowiecki gracz bluffuje w dalszym ciągu.

Małodusznie, żeby nie powiedzieć tchórliwie, przecenia się sowiecka determinacja. Zdarzyło się przecież już nie raz, że tej determinacji zabrakło. Stalin jednak nie zawrzeszczął inwazji Jugosławii i przykładowego ukarania Tity-Broza za wykazaną niesubordynację. Nie doszło do pełnego zaangażowania się po stronie komunistycznej partyzantki w północnej Grecji, ani do otwartego poparcia komunizmu w perskim Azerbajdżanie. Bolszewicy zachowują się bezczelnie tylko wtedy, gdy są pewni bezkarności. Tak łatwo sprawdzić bluffującego gracza i nikt nie zdobywa się na decyzję!

A oczywiście, nasza polska szansa, podobnie, jak i wszystkich innych zniewolonych narodów, polega na zaostrożeniu istniejących konfliktów, a nie ich łagodzeniu. Można się modlić o wojnę, jak Mickiewicz przed przeszło stu laty, można modlić się o pokój. Ale pamiętajmy, że utrwalenie obecnego nikczemnego pokoju to zarazem utrwalenie naszej niewoli. "Tydzień Polski"

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów. Przyjaciół i dla Polonii wiele sukcesów
w następnych latach dla dobra Stanów Zjednoczonych
oraz całej Polonii — zasyła

JERRY J. BROUSIL

ADWOKAT

5710 W. Cermak Road

Cicero, Ill.

Tel. TO 3-3759

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKUDla Naszych Klientów, Przyjaciół, Znajomych,
Dla Towarzystw, Klubów, Grup, Organizacji
i Parafii Polskich oraz i całej Polonii — zasyła

Thomas Flora, B.S.J.D.

ATTORNEY AT LAW

5058 S. Ashland Avenue

33 N. La Salle Street

PR 6-5111

FI 6-0600

Chicago, Illinois

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
SKŁADAJĄ CAŁĄ POLONIĘ

Adwokat Stanley i Dr. Bruno

KRZEMIŃSKI

1351-53 WEST 51st STREET

VI 7-7367

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Składają Całą Polonię

Eugene G. PLACK

1117 N. Ashland Avenue

Frank J. WROBEL

Tel. ARmitage 6-3310

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
SKŁADA CAŁĄ POLONIĘ

CLEMENT P. GOSIEWSKI

ADWOKAT

5230 W. BELMONT

PE 6-1210

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i
Znajomym.
Wiele Szlachetnych
i Wzniosłych Poczynań
Dla Dobra Polonii
— zasyła —

Stephen A.
Kubiakowski

ADWOKAT

Biuro w śródmieściu:

32 W. Washington Ul.

Tel. 641-1228

Biuro na Zachodnio-Północnej

Stronie Miasta Chicago:

3233 N. Narragansett

Tel. 685-4341

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKUDla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i całej Polonii
w Nowym Roku

— zasyła —

POLSKIE BIURO ADWOKACKIE

WEAVER & WNOROWSKI

1431 West Chicago Avenue

Telefon MO 6-5577

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIAWESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKUWszystkim Klientom,
Przyjaciółom, Klubom,
Towarzystwom,
Organizacjom Polskim
— zasyła —

ADWOKAT

EDWARD P.

SKORKA

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów oraz dla Polonii

— zasyła —

DONALD J. BINIAK

ADWOKAT

oraz Prezes Polsko-Amerykańskiego Klubu Handlowego

5230 West Belmont Ave.

Telefon: PE 6-1210

GLORIA, GLORIA
IN EXCELSIS DEO

I ZNOWU, jak corocznie, przychodzimy do Was z opłatkiem, aby dzielić się Najserdeczniejszymi Życzeniami w największe święto roku. W stajence betlejemskiej rodzi się Bóg-Człowiek, przynosząc wszystkim "dobrą nowinę", że Wszyscy powinni być: Wolni, Równi i Uprawnieni do Szczęścia. Boże Narodzenie jest przypomnieniem Boga, światem Miłości Bratniej, światem Pokoju i Pojednania. Zapomnijmy o tym, co nas dzieliło, a pamiętajmy o wszystkim, co nas łączy. Łamiąc się tradycyjnym opłatkiem, ślemy Calej Polonii:—

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKUTOW. POLSKICH
ADWOKATÓW
W CHICAGO
(Advocates Society of Chicago)

ADMINISTRACJA NA ROK 1970

EDMUND A. GODULA ..... Prezes
THADDEUS S. WYROSKI ..... 1-szy Wiceprezes
RICHARD P. BOGUSZ ..... 2-gi Wiceprezes
EDWARD P. WISOWATY ..... 3-ci Wiceprezes
ANTHONY T. BUCKUN ..... Sekretarz
RAYMOND W. RYSZTOGI ..... Skarbnik
RITA K. DUBBS ..... Historyk

CZŁONKOWIE:

Adamowski Hon. Benjamin S.
Adamowski Gilbert L.
Adeleski Hon. Thaddeus V.
Andejeski. Ralph
Babiarz. Richard S.
Bachta. Marion J.
Bak. Alexander H.
Baron. Joseph M.
Barth. Francis
Bartley. Walter R.
Bartosch. Jr. Edward A.
Baruch. Marion N.
Basinski. Stanislaus E.
Bek. Corinne
Berg. Arthur W.
Bers. Thomas G.
Bielinski. Thomas C.
Biniak. Donald J.
Bishart. Mitchell A.
Blaszczanski (Cieslewicz)
Stephanie X.
Bogucki. Edward A.
Bogusiewicz. Anna R.
Bogusz. Richard P.
Bojanowski. Thaddeus
Bontkowski Thaddeus M.
Brandt. Henry J.
Briars. Eugene J.
Broton. Eugene F.
Buckun. Anthony T.
Budzinski. Henry A.
Burek. Anthony S.
Cebellin. Walter F.
Chaja. Michael
Chase. Thad. A.
Cherpeck. C. S.
Chowanec. Chester L.
Ciepl. Julian S.
Cieslak. Lee J.
Cocot. Joseph P.
Cudzik. Walter J.
Cwiklinski. Hon. Casimir V.
Czachorski. Eugene J.
Czachorski. Helen Fleming
Czekala. Edward J.
Dankowski. Chester J.
Dawes Theodore E.
Denzel. Ken
Depke. Joseph A.
Depke. S. Robert
Dowgialo. Vincent A.
Drymalski. Hon. Raymond P.
Dubbs (Kucharski). Rita K.
Dyczewski. (Von Stein)
Evelyn F.
Dzien. Kenneth E.
Fifielski. Hon. Edwin P.
Fisher. Barbara A.
Franczak. Walery J.
Galecki. T. W.
Gasiar. Joseph J.
Gawryla. Julian W.
Gembara. Edward S.
Glowacki. Hon. Francis
Godula. Edmund A.
Golniewicz. Francis X.
Gordon. Thomas S. Jr.
Gorski. Raymond J.
Gosiewski. Clement P.
Gratys. George
Gronekiewicz. Edmund
Herbert. T. Ronald
Hyde. Hon. Louis J.
Jablonski. Eugene R.
Jakala. Stanley H.
Jankowicz. Henry F.
Jankowski. Hon. Lester
Janoski. Alex
Jarecki. Robert A.
Jaroszewski. Walter
Jaskula. Hon. William A.
Jendryk. Chester J.
Jorzak. Hon. Richard H.
Kaganiec. Henry J.
Karwoski. Gerald S.
Kash. Bernard B.
Kaszuba. Valentine P.
Kilanski. Hon. Stanley H.
Klest. Albert A.
Kluczyński. Hon. Thomas E.
Kobielinski. Mitchell P.
Koenig Caesar C.
Kogut. Hon. Anthony J.
Kolby. Walter A.
Komosa. Edward J.
Kordowski. Charles H.
Kortas. Francis J.
Korzen. Hon. Bernard J.
Kostecki. Edward
Kostecki. Gabriel A.
Kowalik. John J.
Kowalski. Thaddeus L.
Koy. Stanley R.
Kozowski. Joseph J.
Krawiec. Walter F.
Krupa. Lawrence
Krzeminski. S. J.
Kubiakowski. Steve A.
Kudlick. Marion G. Sr.
Kutlowski. Thaddeus F.
Kull. Alexander E.
Kupeck. Leon A.
Kuras. Edward J.
Kusek. Laurence A.
Kusper. Stanley T., Jr.
Kuta. Hon. Frank J.
Lapka. Theodore A.
Laski. Cornell
Lasko. William E.
Leck. Lawrence W.
Libby. Max L.
Liss. Paul P.
Liss. Valentine J.
Lizak. Chester A.
Lorenz. Hon. Francis S.
Lupa. Edward M.
Lusak. John E.
Macie. Edward S.
Mackowiak. Victor
Majewski. Chester P.
Makar. Anton W.
Makowski. Chester W.
Malinowski. Arthur A.
Marek. Alice L.
Marsalek. Edward H.
Martwick. Robert S.
Matuga. Edward A.
Mazewski. Hon. Aloysius A.
Mazurk. Anthony B.
Merchut. Walter J.
Michal. Richard W.
Midowicz. Casimir E.
Miela. Michael W.
Mikol. Casimir J.
Mioduski. Hon. Joseph
Mirek. Walter A.
Mix. B. John Jr.
Morawski. Thaddeus J.
Mysogland. Edwin R.
Naborowski. Clarence T.
Nadowski. Conrad J.
Narko. Medard M.
Niemira. Thaddeus
Noga. Edwin M.
Novak. Theodore J.
Nowak. William J.
Nowicki. Ronald J.
Nowicki. Theodore E.
Oleszkiewicz. Martin J.
Oleszkiewicz Stephen M.
Orpe. Walter L.
Osajda. Joseph L.
Pach. Andrew J.
Palewicz. Richard A.
Pallasch. A. Maxim
Pallasch. Abdon M.
Paluch. Edward J.
Pank. Lawrence R.
Para. Michael
Pawlowski Paul L.
Pecyna. Daniel
Pelz. A. Wenzel
Piskiewicz. Eugene R.
Plack. Eugene G.
Plesniak. Walter J.
Plusdrak. Hon. Edward E.
Popko. Jerome G.
Poprawski. Leopold E.
Posanski. Roman E.
Powell. William H.
Przybylo. Chester
Ptak. Sylvester J.
Pulaski. Hon. Stanley R.
Rawski. Czeslaw L.
Remus. William J.
Rojek. Hon. Walter
Rojek. Charles J.
Rolewicz Peter C.
Roman. Edmund W.
Rozmarek (Komosa)
Hon. Marilyn
Rudnik. Thomas H.
Rysziogi. Raymond W.
Sadowski. Edmund H.
Sajewski. Edmund N.
Sawko. Victor J.
Sawyer. Chester W.
Scheffler. Hon. Edward S.
Scheffler. Henry E.
Sepanski. George A.
Sereda. John W.
Shableski. Edward T.
Shaw. Edward Jr.
Sieman. Michael
Siniarski Theodore A.
Skarzynski. Harry F.
Skłodowski. Robert L.
Skorka. Edward P.
Skryd. Thomas A.
Smigiel. Hon. Anton A.
Smigiel. Chester W.
Smitke. Raymond E.
Smoluch. Walter J.
Socha Jack A.
Sokal. Joseph F.
Springer. Olga M.
Stach. Adam P.
Staniec. Marjan P.
Stankiewicz. Michael E.
Stasack. Chester J.
Stefanowicz. Hon. Sigmund J.
Stepnowski. Edward L.
Strzalka. Hon. Chester J.
Sujack. Frank
Sulewski. Frank G.
Sulski. Hon. Robert J.
Sumnarski. Edmund J.
Swastek. Thaddeus M.
Szygowski. Mathew K.
Tondryk. Hon. Vincent W., Jr.
Urban. Edmund G.
Urbański. L. Eugene
Vaverka Donald J.
Wachowski. Casimir R.
Wachowski. Hon. Eugene L.
Walter. Alexander O.
Warchol. Louis C.
Warzala. Stanley W.
Weclew. Robert G.
Wegerzyn. John S.
Wesly. Chester R.
Wisek. Robert A.
Wiet. Mitchell J.
Winer. Paul J.
Wisniewski. Walter E.
Wisowaty. Edward P.
Wisowaty. Marion J.
Witt. Alphonse F.
Wojcik. Henry A.
Wosik. Hon. Joseph M.
Wrobel. Frank J.
Wyroski. Thaddeus S.
Zak. Kenneth M.
Zawadzki. B. William
Zbiegini. Theodore
Zelezinski. Hon. Arthur V.
Zmigrocki. James J.
Zukowski. John
Zurawski. Joseph J.
Zygmuntowicz. Joseph A.

*Past Presidents — Byli Prezeli

WESOŁYCH ŚWIAT
Wszystkim Klientom
i całej Polonii

— życzy —

LEON A.
KUPECK

ADWOKAT

1588 MILWAUKEE AVE.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom, Znajomym oraz całej Polonii

— składa —

Polskie Biuro Adwokackie

KOENIG & KOENIG

2630 Milwaukee Avenue, Chicago, Ill.

Telefon: EVerglade 4-1634

Rozmówcie się po polsku

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKUDla Klientów, przyjaciół,
znajomych i dla całej
Polonii — zasyłaALEKSANDER
JANOSKI

ADWOKAT

Były Prezes
Stow. Polsko-Amerykańskich
Adwokatów
Advocates SocietyŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół,
Znajomych, Grup, Organizacji
Klubów, Grup, Organizacji
i Parafii Polskich oraz dla
Przewielebnych Duchownictwa
i całej Polonii — zasyła

GENOWEFA A. ZACZEK

ADWOKAT

3929 W. 61-sza Ulica

Telefon 582-1382

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Składają Całą Polonię

TADEUSZ S.

WYROSKI

1-szy Wiceprezes Towarzystwa Adwokatów w Chicago

4362 Milwaukee Ave.

Tel. 725-7474

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Przyjaciół, Znajomych, Organizacjom Polskim,
Prasie Polskiej, Parafiom i Całej Polonii — zasyła

☆ **VITO** ☆
MARZULLO

DEMOKRATYCZNY ALDERMAN i KOMITYMAN
25-EJ WARDY

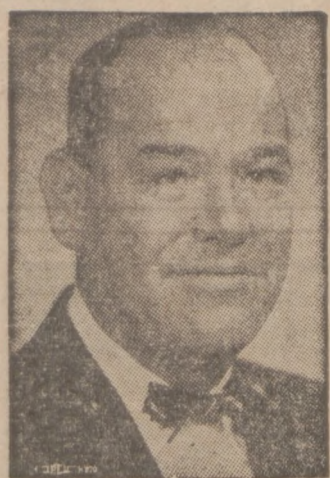
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych
oraz Całej Polonii
W dalszej pracy "Szczęść Wam
Boże".

Dziękuję serdecznie wszystkim
za poparcie i głosowanie na
moją osobę na to stanowisko.

CHESTER P. MAJEWSKI
TRUSTYS SANITARNEGO DYSTRYKTU

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dalszego Rozwoju
Dla Rodaków, Obywateli
Polskiego Pochodzenia
i Całej Polonii

Ted J. Zaremba
SUPERWIZOR MIASTA CICERO—SKARBNIK

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
— i —
Szczęśliwego
Nowego Roku 1971

Obywatelkom,
i Obywatelkom
45-ej Wardy
i Całej Polonii

— składa —

EDWIN P. FIFIELSKI

Alderman 45-ej Wardy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Obywateli, Przyjaciół, Znajomych, Dalszego Rozwoju
i Dalszej Zbożnej a Tak Owocnej Działalności We Wszelkich
Kierunkach i Poczynaniach Dla Dobra Sprawy Polskiej
i Całej Polonii — zasyła

Urzędnicy Miasta Cicero oraz
Republikańska Organizacja Township Cicero

John Karner

Town President

Gerald Resneck

Town Collector

Frank A. Murin

Town Assesor

John F. Kimbark

Town Clerk

Ted J. Zaremba

Town Supervisor

TRUSTYŚCI:

Otto F. Danek, Ben Darda

Frank A. Mungai i Joe Dolezal

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych,
Klientów i Dla Całej Polonii
Wiele Szczęścia i Zdrowia.
Niech Te Święta i Nowy Rok
Przyniosą Dla Was i Waszych
Rodzin.

Robert F. UMPOROWICZ

Były Kandydat
Na Reprezentanta
Do Legislatury Stanowej
27-go Dystryktu

WASZ SUPERINTENDENT 13-EJ WARDY

Wiesław Wohnout

Przeplataniec

Gdy w roku 1847 odbywał się w Berlinie proces 254 Polaków oskarżonych o przygotowanie w Wielkopolsce powstania, berliński mieszczanin wiwatowali na ich cześć. Niedługo potem, w marcu 1848, król pruski Fryderyk Wilhelm IV musiał ich uwolnić. Gdy uwolniony wódz spryszczenia Ludwik Mierosławski opuszczał więzienie, berlińczy wyprzedzili konie z jego powozu i sami się do niego przegłębli, a król stanął przed pałacem ("auf der Schlossrampe") oddał buntownikom honory...

To nie jest urywki z jakiejś literackiej fikcji, ale dosłowny cytat z wielkiego zachodniopolskiego tygodnika "Der Spiegel", odpowiadający ściśle historycznym faktom.

W przeddzień uderzenia na Polskę Hitler urządził odprawę swoich generałów i wyłożył im swój "program polski". Powiedział: "Celem wojny nie jest osiągnięcie jakichś określonych linii, lecz fizyczne zniszczenie przeciwnika. ("Physische Vernichtung"). Nie dozwolając widocznie twardości Wehrmachtu dodać, że SS stoi gotowa, by "niemiłosiernie i bez litości postąpić w śmierć" ("in den Tod zu schicken") pol-

skich mężczyzn, kobiety i dzieci", gdyż — "tylko tak zdobędziemy obszar życiowy ("Lebensraum"), którego potrzebujemy".

Także i ten cytat pochodzi ze "Spiegla".

Przytoczmy jeszcze kilka:

W czasie wojny polsko-rosyjskiej w roku 1830-31 — pisze papież dziewiętnastowiecznych historyków niemieckich Treitschke — "całe Niemcy drżały o los Polaków: wolność i sumienie Europy walczyły wtedy pod sztandarami z Białym Orłem". Heine, sam wówczas emigrant w Paryżu, układał wiersze o "najsłodszych dzieciach niemieckiej części" ("edleste Kinder des Unglücks") — a inni Niemcy pocli (Herder, Platen, Lennau, Eichendorff) zdobyli sławę swoimi pieśniami o Polsce. ("Polenlieder"). Eichendorff nauczył się nawet po polsku, myć mocz polską twórczość ludową.

Ale... Propolskie nastroje znacznej części liberalnego mieszczaństwa niemieckiego w połowie ubiegłego wieku nie zawsze były szczere, a tylko bardzo wyjątkowo — konsekwentne. Wstępne zebranie ogólnoniemieckiego parlamentu we Frankfurcie (w marcu 1848) zaraz na pierwszym posiedzeniu uznało wprawdzie za "święty obowiązek" odbudowanie Polski, lecz trzydniowa "debatę polską" w lipcu tego samego roku, mimo powodzi pięknych słów osiadła na mieliźnie: liberalny parlament nie wyłonił większości, która by miała odwagę powiedzieć, że Poznań winien należeć do Polski. Poznań...

Padły nawet głosy określające dążenie do odbudowania państwa polskiego jako "niemądry sentymentalizm". ("Schwachsinnige Sentimentalität").

Rewolucyjny fabrykant Fryderyk Engels, który przez lata utrzymywał Marksa (Marks, jak wiadomo nie lubił się parować pracą zarobkową), sformułował piękną tezę, że żaden naród nie może być naprawdę wolny jeżeli uciska inne narody — ale w parę lat później zmienił zdanie. W roku 1851 napisał do swego przyjaciela i mistrza: "Polacy nigdy w historii nie robili nic innego jak tylko karkołomne głupstwa. ("Kraakeluchte Dummheiten"). Nie można też znaleźć ani jednego wypadku, gdzie by Polska reprezentowała z powodzeniem postęp — nawet w stosunku do Rosji — bądź też uczyniła coś o dziejowym znaczeniu".

Jako wniosek z tych swoich rozważań historycznych zalecał Engels ni mniej ni więcej, tylko: "Polakom odjąć na Zachodzie co się tylko da (...) i w razie potrzeby "uruchomić" Rosjan ("die Russen zu bewegen"), by oni zmusili Polaków do ustępstw". No, no, tę dobrą radę należy zapamiętać.

Tradycja Engelsowego marksizmu w sprawie polskiej musiała wśród socjalistów niemieckich być żywa także na przełomie wieków, skoro w roku 1898 (a więc już po śmierci Engelsa) Ignacy Auer, członek zarządu niemieckiej partii socjaldemokratycznej w rozprawie z Różą Luksemburg wyznał: "My wszyscy pięciu w zarządzie partii uważamy niepodległość Polski za bezsens, za fantazję. (...) Nie można polskim robotnikom oddać większej przysługi jak ich zgermanizować. Ale nie można tego tym ludziom powiedzieć... Owych "pięciu" w zarządzie niemieckiej socja-

demokracji to nie byli tuzinkowi aparatczycy (nie było wtedy jeszcze ani tego pojęcia, ani takiej funkcji); to była elita niemieckiej klasy robotniczej i inteligencji; jednym z pięciu by August Bebel. Dopiero gdy się zna te tradycje, w których wychowało się starsze pokolenie współczesnych nam socjalistów niemieckich (Loebe, Schumacher, Ollenhauer) można ocenić niezwykłość ewolucji obecnego kierownictwa SPD (Brandt, Wehner, Carlo Schmid).

W swojej przeplatance historycznej "Spiegel" nie ogranicza się do wieku dziewiętnastego. Bardzo interesujące jest także to, co pisze o dawniejszej naszej historii. "Polacy nie zawsze byli męczennikami Europy. ("Martyrer"). W wieku XVI polska republika szlachecka z królem na czele uchodziła za kraj największej swobody intelektualnej w Europie. Humanizm, renesans i reformacja pojawiły się w Polsce jednocześnie. Polski parlament (sejm) już w roku 1552 zniósł sądownictwo kościelne, sejm z roku 1555 przyznał szlachcie wolność religijną. Było to pierwsze w Europie usankcjonowanie przez państwo tolerancji religijnej. Wyznaniowa różnorodność państwa polskiego uchodziła w oczach współczesnych za osiągnięcie bez precedensu".

Swego życzliwego obiektywizmu nie ograniczają anonimowi autorzy omawianego studium jedynie do czasów dawnych i do spraw przebrzmiałych, w stosunku do których wygasły namienności. Także o Polsce współczesnej piszą w kategoriach pragmatycznych, posługując się często beznamiętną a r g u m e n t a c j ą cyfr. Ganią na przykład długoletniego ambasadora Niemiec Karola Mewisa za to, że w rozmowach z Polakami wskazywał zbyt często na gospodarczą wyższość Niemieckiej Republiki Demokratycznej. "Pod względem rzeczowym to nie jest ścisłe — poucza p. Mewisa "Spiegel" — gdyż udział NRD w całkowitej produkcji Bloku Wschodniego, wynoszący w roku 1955 9,57%, ostatnio spadł i za rok 1970 wyniesie nieco ponad 7%, czyli niemal tyle samo co udział Polski w całkowitej produkcji Bloku". Czytamy od lat prasę gospodarczą wydawaną w Polsce. Ale w powodzi rozróżnionych pseudonaukowych dystryktacji na zadany temat, pisanych przeważnie w sposób życzliwy (ciąg dalszy na str. 12-iej)

Wszystkim Moim
Przyjaciół, Wyborcom,
Organizacjom
i Całej Polonii
— życze —
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
— i —
POMYSŁNEGO
NOWEGO ROKU

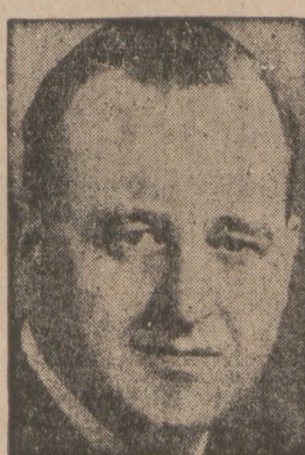
Charles S. Bonk
Komisarz Powiatu Cook

CHICAGO MEN'S WEAR

1727 W. Chicago Ave., Haymarket 1-1777

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Naszym Szanownym Odbiorcom
i Całej Polonii
— składają —
RODZINA BARABASOW
— i —
RODZINA LYTHCKE
właściciele

Val Janicki, Właściciel

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
— składa —

UNITED NOVELTY MFG. CO.

1148 Milwaukee Ave.
Chicago, Ill. 60622
Tel. BRUNSWICK 8-6211

Bardzo Serdecznie Dziękuję za zaufanie i wybranie mnie na stanowisko Senatora 15-go Dystryktu. Urząd ten spełnił będę ku najszerszemu Waszemu zadowoleniu i mieszkańców stanu Illinois.

Przysyłam Serdeczne Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —
RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Współobywateli, Przyjaciół,
Znajomych oraz Dla Całej Polonii
Wszystkiego najlepszego, wiele
sukcesów i powodzenia dla dobra
sprawy polskiej i całej Polonii.
Wydajnej pracy i dalszego rozwoju

THOMAS G. LYONS

THOMAS G. LYONS

KOMITYMAN i SENATOR 15-go DYSTRYKTU
WRAZ Z CAŁĄ

45-tą Wardą Regularnej Organizacji
Demokratycznej Partii
i Edwinem P. Fifielskim
Ald. 45-tej Wardy

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
— składa —
Całej Polonii

FRANK J. KUTA

ALDERMAN 23 WARDY

i Komityman Regularnej Demokratycznej
Organizacji 23 Wardy.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Przyjaciół i Znajomych,
Towarzystwom, Klubom,
Organizacjom Polskim
oraz Całej Polonii.
Oby Wasza Praca Wydała
Jak Najobfitsze Plony
— zasyła —

MITCHELL P. KOBELIŃSKI

Były Prezes Stow. Polsko-Amerykańskich Adwokatów —
Advocates Society
Wiceprzewodniczący Dyrekcji Parkway Bank & Trust Co.
oraz Adwokat Tęgoż Banku
1-szy Wiceprezes Wydziału Kongresu na Stan Illinois

Mitchell P. Kobeliński

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

oraz podziękowanie za
oddane nań głosy polonijne

— składa —

Anthony J. KOGUT

SEDZIA
SĄDU OKRĘGOWEGO

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych,
Obywateli
Polskiego Pochodzenia
Dalszego Rozwoju i Dalszej
Zbożnej, a Tak Owocnej Działalności we Wszelkich Kierunkach i Poczynaniach Dla Dobra Sprawy Polskiej i Całej Polonii — składają

WILLIAM LAURINO, Syn

Reprezentant
do
Legislatury Stanowej
14-go Dystryktu

Anthony C. LAURINO

Alderman i Komityman
39-ej Wardy
Wraz z Całą Organizacją
Demokratyczną 39-ej Wardy

Wielebnemu Duchowieństwu,
Wszystkim
Polsko-Amerykańskim
Organizacjom, Prasie
i Programom Radiowym
oraz Całej Polonii

Serdeczne Życzenia

Radosnych Świąt

Bożego Narodzenia

Błogosławieństwa

Bożego

w Nowym Roku

— składa —

THADDEUS V. ADESKO

SEDZIA SĄDU APELACYJNEGO
POWIATU COOK, STANU ILLINOIS

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt

Sklada Całej Polonii

WM. N. ERICKSON

KOMISARZ POWIATOWY

WM. N. ERICKSON

Przeplataniec

(dokończenie ze str. 11-ej)

nająco nieudolny (jeżeli mówić o stylu i języku) takiego nieopartego argumentu nie udało mi się tam spotkać. A o to przecież chodzi: siła czy słabość, postęp czy cofanie się — to są pojęcia względne; można je mierzyć tylko przez porównanie. Cieszy mnie że zdaniem niemieckich fachowców rozped gospodarczy NRD nieco osłabił, a Polska nie jest znow za nią tak daleko w tyle — jak się to ambasadorowi "bratniej" republiki wydawało.

Jeszcze jeden pikantny szczegół na temat stosunku Niemiec Wschodnich do Polski. Oto autorzy omawianej rozprawy przypominają, że w roku 1956-57 Ulbricht namawiał Moskwę by groźbą zmian terytorialnych na korzyść NRD (w okolicy Szczecina) okiełzała "reformistyczne" zapędy Warszawy.

Styszelimy i my o tym — w formie pogłosek. (Jak te rzeczy sprawdzić?) Nie jest chyba przypadkiem, że zachodniemiecki tygodnik, podkreslający od lat swoje dążenie do pojednania z Polską i popierający wytrwale i jak sadzę szczerze politykę kanclerza

Brandta, przypomina tę pogłoskę właśnie teraz, gdy rząd NRF parafował układ o nienaruszalności naszych granic. Czyżby to było ostrzeżenie? Ze prawdziwe niebezpieczeństwo, w jakiejś "sprzyjającej" sytuacji, może zagrozić Polsce nie z Bonn, a — z Moskwy?

Nigdy o takiej możliwości nie przestajemy myśleć.

***

Usiłując w jednym artykule dać syntetyczny rzut oka na tysiąc lat historii, autorzy muszą się z natury rzeczy ograniczać do przytoczenia jedynie faktów zasadniczych, naprawdę dla dziejów obu narodów najważniejszych. To wielka sztuka. Słusznie zauważył Paweł Zaremba we wstępie do swojej "Historii Polski" (tom I, Instytut Literacki, Paryż 1961) że "synteza bez interpretacji obejść się nie może. Często jednak interpretacja jest śmiertelnym wrogiem prawdy. Interpretacja faktów w służbie 'idei' lub polityki jest czynem niegodnym. Zmierzda do przeinaczenia historii po to, by dostarczyć argumentów doktrynie propagandowej. ... 'Święte słowa! Tego w szkicu publicystów "Śpiegla" nie spotykamy. Budzi mój podziw,

bezbłędnie erudycyjny i, co już zaznaczyłem, obiektywny wybór kluczowych wydarzeń. Jest o Mieszku i Chrobrym i ich "polityce zachodniej" (zwyczajnie wojny Mieszka z Ottonem II, ale i przyjaźń Chrobrego z Ottonem III) — jest o dynastycznej "polityce wschodniej" Chrobrego i jego wyprawie "interwencyjnej" na Kijów (z posiłkowymi oddziałami niemieckimi i węgierskimi), podkreślono "kooperację" polsko-niemiecką w obronie Śląska przed najazdem mongolskim (1241, Legnica), ale nie przemilczano roli Zakonu Krzyżackiego i odpowiedzialności Prus za inicjatywę rozbioru Polski. Przeplataniec! Złe i dobre, mrozące krew w żyłach i budzące nadzieje.

Im bliżej naszych czasów, tym bardziej barwy polsko-niemieckiej panoramy historycznej zaciemniają się. Bezpośrednich przyczyn współczesnego dramatu, historycy "Śpiegla" zdają się dopatrywać w polityce Bismarcka. Cytują jego powiedzenie: "Bijcie przecież Polaków aż im życie zbrzydni. Mam pełne współczucie dla ich sytuacji, ale nie możemy postępować inaczej, jak tylko ich wytrzebić".

Do tych historycznych słów poszukiwacze prawdy ze "Śpiegla" dodają taki komentarz: "Rozpoczęła się walka o język i ziemię; końcówką jej fałsz był hitlerowski mord na Polakach".

Jesteśmy u progu współczesności: bez bismarckowskich prolegomen nie mogłoby być Hitlera. Wydaje mi się, że to jest wniosek słuszny.

***

Ze wszystkich depesz z Warszawy i Bonn, które w ostatnich tygodniach zajmowały sporo miejsca w prasie światowej, najbardziej zainteresowała mnie wiadomość zamieszczona w ub. sobotę przez londyński "Daily Telegraph". Korespondent tego pisma (David Shears), dobrze zorientowany w klimacie politycznym Niemieckiej Republiki Federalnej, omawiając parafowany przed kilkoma dniami traktat polsko-niemiecki ryzykuje przepowiednię że traktat zostanie ratyfikowany przez parlament w Bonn jeszcze przed ratyfikacją traktatu sowiecko-niemieckiego, i że stanie się to szybko prawdopodobnie około

10 grudnia. Przepowiednie, zwłaszcza na tak krótki termin, są niebezpieczne. (Bo łatwo wpaść.) Skłonny jestem jednak podzielić ryzyko z p. Shearsem. Brandt znajdzie większość traktat zostanie ratyfikowany.

Na czym p. Shears (a z nim — ja) opiera swój optymizm? Píše: "Pomimo protestów (przeciwko traktatowi) instytucje badania opinii publicznej są zdania, że traktat cieszy się szerokim poparciem — "enjoys wide support" — i nie ma wątpliwości, że zostanie ratyfikowany".

A więc — opinia publiczna. W demokratycznych warunkach NRF oznacza to swobodnie wyrażoną wolę obywateli. Jeżeli tak jest przypuszcza korespondent "Daily Telegraph", jeżeli większość społeczeństwa w Niemczech Zachodnich wypowiada się rzeczywiście za traktatem (będziemy to mogli sprawdzić za dni kilkanaście) — to w takim razie będziemy świadkami wydarzenia o historycznej doniosłości. Może przeplataniec się skończy.

"Tydzień Polski"

Józef Stanisław Szafranec

Szpitalne Wizje...

Celę szpitalne mającące w dali... Ciche, miarowe kroki, białych wart... Krzyk chorych, w ciału stuka, wali... A w okół, całuny białych postaci, imiona nieznanych mi kart.

Linie korytarzy głębokich, kładące się pokotem, W kwadratowych smugach rozlepionych lamp — A okna, taflą kryształu promieni... słońca złotem. Gonią... po białych pokojach, tęczą seledynowych farb

Twarze znajomych, pochylone — ginące w malignie, Cieniem migoczą na pułapie biało — niebieskich ścian — Twarze — tak kiedyś? ... dobrze znane mi, pupile — Dziś, w gorące mch oczu, tańczą w okół, nieznani mi tan!

Uciekła rzeczywistość, spada w otchłań jak cmentarne mary Myśl ginie w kładce ostatnich napięć — monometru cizbie, Potwory gorących, nieprzespanych snów — eteru dary Kotłują się w chodnikach, ginącej myśli — izbie.

W czworokacie zegar, chodem przeciążony jakby drwił... z niedoli Przybyszów, zakutych lękiem... czerwonej, niezatartej blizny.

On jeden, lata stoi, na straży bólu... ludzkiej doli... Mierząc czas zapomniany, zamknięty w cyfrach doktorskiej siwizny.

Na mózgach ludzkich, pulsują taśmą nieznane klawisze Myśl — kiedyś pęd życia kalejdoskopu, dziś cicho ugania Po zakamarkach szpitalnych wyrw — w zapomniane niszce Skomlać po ciemnych kątach, do białego rana ! ! ! ! !

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku Dla Wszystkich Naszych Przyjaciół, Znajomych i Klientów oraz całej Polonii — zasyła

KAPLAN'S
DEPARTMENT Store

3910 West 26th Street, blisko Springfield
Telefon ROckwell 2-1305
JESZCZE MOŻEĆ U NAS ZAKUPIĆ
WIELE PREZENTÓW GWIAZDKOWYCH

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Oraz Wiele Szczęścia, Zdrowia i Dobrego Powodzenia
z Nowym Rokiem dla Naszych Odbiorców, Przyjaciół
i Klientów, oraz całej Polonii — zasyła

PRZYJACIEL

CELEM POPARCIA DIENNIKA ZWIĄZKOWEGO

Najserdeczniejsze życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Wiele szczęścia i pomyślności,
zdrowia i powodzenia dla
wszystkich Współobywateli
i moich Rodaków oraz
wszystkim Organizacjom,
Polskim Parafom, Prasie
Polskiej i całej Polonii
— składa —

**JOHN L. WANER-
WOJNAROWSKI**

KOMITMAN 23-EJ WARDY
wraz z całą Regularną
Republikańską Organizacją
23-ej Wardy

Kwatera: 5442 Archer Ave.
Nasz rodak Józef Potempa jest
kandydatem na aldermana 23-ej
wardy.

WM. J. CULLERTON

Kandydat na ten sam urząd

Wraz z Całą Regularną Demokratyczną Organizacją 38 Wardy

SERDECZNE PODZIĘKOWANIE

P. J. Cullerton jak najserdeczniej pragnie podziękować wszystkim obywatelom za oddanie swych głosów za jego osobą w ostatnich jesiennych wyborach na urząd Assessora Powiatu Cook. Zapewnia on, że urząd ten spełniać będzie dla dobra wszystkich obywateli.

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Oraz Wiele Szczęścia, Zdrowia i Dobrego Powodzenia z Nowym
Rokiem dla Przyjaciół, dla Obywateli Polskiego Pochodzenia,
oraz całej Polonii — zasyła

**JOHN
LEON**

Reprezentant Stanowego
14-go Dystryktu
Do Legislatury Stanu
Illinois

Bardzo serdecznie dziękuje obywatelom polskiego pochodzenia za poparcie i oddanie głosu na moją osobę na ów urząd podczas jesiennych ostatnich wyborów.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, moich Rodaków
Powodzenia we wszelkich poczynaniach i zamiarach, jak największych
sukcesów dla Sprawy Polskiej i całej
Polonii — życzy gotów zawsze na
Wasze usługi —

**JOHN G.
FARY**

Reprezentant do Legislatury Stanowej z 23-go Dystryktu

Serdecznie dziękuje za poparcie i Wasze głosy
w ostatnich wyborach.

Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego
Nowego Roku

Dla Przyjaciół, Znajomych,
Obywateli Polskiego
Pochodzenia.

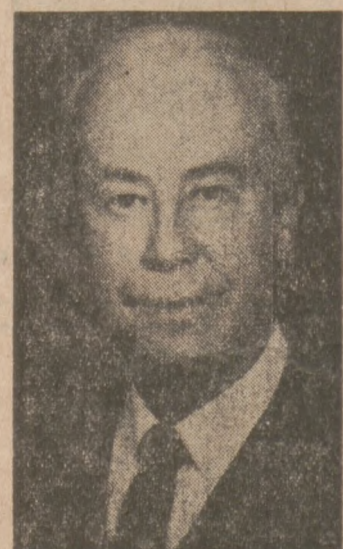
Powodzenia we Wszelkich
Poczynaniach oraz Wszelkich
Wysiłkach, Owocnej Pracy dla
Dobrej Polonii i Stanów. Zjedn.

— zasyła —

EMIL VACIN

Mayor Miasta Berwyn

Wrz z Wszystkimi
Urzednikami Tegoż Miasta

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU 1971

— składa —

**EDWARD E.
PLUSDRAK**

SĘDZIA

SĄDU OKRĘGOWEGO

Circuit Court Cook County

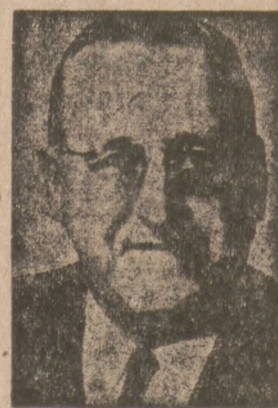
NAJSERDECZNIJSZE
ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół i Obywateli
Polskiego Pochodzenia

**WALTER
'Babe' McAVOY**

STATE REPRESENTATIVE
27th Representative District

Serdecznie dziękuje za zaufanie i
oddanie głosu podczas ostatnich
wyborów na moją osobę dla oby-
wateli z 27-go dystryktu.

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych i Klientów oraz całej Polonii
— zasyła —

Piękny Nowoczesny Sklep Mebli i Przyborów Elektrycznych

**KWAK APPLIANCE
& FURNITURE COMPANY**

FRANCISZEK KWAK, Właściciel

4620-26 South Ashland Ave. Telefon YArds 7-9555

Tu możecie się zaopatrzyć w wiele potrzebnych przedmiotów do
Waszego domu tak w zakresie umeblowania jak i w przybory
oraz aparaty telewizyjne wszelkiego rodzaju i inne przedmioty.

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Dla Naszych Przyjaciół, Obywateli Polskiego Pocho-
dzenia oraz Wszystkim Naszym Współobywatelom —
życząc dalszego sukcesu dla dobra sprawy polskiej,
całej Polonii i Stanów Zjednoczonych.

WM. J. CULLERTON

Kandydat na ten sam urząd

Wraz z Całą Regularną Demokratyczną Organizacją 38 Wardy

SERDECZNE PODZIĘKOWANIE

P. J. Cullerton jak najserdeczniej pragnie podziękować wszystkim obywatelom za oddanie swych głosów za jego osobą w ostatnich jesiennych wyborach na urząd Assessora Powiatu Cook. Zapewnia on, że urząd ten spełniać będzie dla dobra wszystkich obywateli.

Składamy Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I NOWEGO ROKU 1971

**DANIEL D.
ROSTENKOWSKI**

Kongresman 8-go Dystryktu
Stanu Illinois
Komitman Demokratyczny
32ej Wardy

**NORBERT
KOSINSKI**

Stanowy Senator III. Dystrykt 19

**TERRY
GABINSKI**

Alderman
32ej Wardy

Oraz Cała Regularna
Demokratyczna Organizacja 32 Wardy

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Błogosławieństwa Bożego
w Nowym Roku

Życzą

Jego Ekscelencja, Ks. Biskup
FRANCISZEK ROWIŃSKI,
Duchowieństwo i Świeccy Wyznawcy
Polskiego Narodowego Katolickiego
Kościoła.

Zapraszamy Polonię na Polskie Nabożeństwa
w Naszych Kościołach:

Katedra Wszystkich Świętych

2020 W. Dickens ulica

Pasterka o 12:00 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze św. o 8 i 9:15
suma.
Ks. Biskup Franciszek Rowiński, prob.
Ks. Stefan Włosinski, wikary

Kaplica Wszystkich Świętych

9101 Higgins Road, Park Ridge

Boże Narodzenie: Suma o 11:00 rano.

Parafia Ś.Ś. Cyryla i Metodego

5744 W. Diversey, przy Menard

Pasterka o 12:00 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze św. o 8, 9 i 11
rano suma.
Ks. Józef Kobylarz, prob.

Parafia Dobrego Pasterza

2550 W. Cortez, przy Rockwell

Pasterka o 12 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze święta o 10 rano.
Ks. Senior Daniel Cyganowski, prob.

Parafia Św. Jana Chrzciciela

4555 So. Kedzie ulica

Pasterka o 11 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze św. o 9:45 i
10:30 rano.
Ks. Tomasz Wesikowski, prob.

Parafia Najśw. Marii Panny

2235 So. Damen ulica

Pasterka o 8 wieczorem.
Boże Narodzenie: Suma o 8:30 rano
Ks. Tomasz Wesikowski, adm.

Parafia Św. Rodziny

5201 So. Justine ulica

8 wiecz. Pasterka
Boże Narodzenie o 10 rano suma.
Ks. Marcin Wachna, prob.

Parafia Słowa Bożego

3842 W. 57 ulica, przy Springfield

Pasterka o 12 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze święte o 9, 11 rano
suma.
Ks. Józef Tomczyk, prob.

Parafia Zesłania Ducha Św.

8152 S. Saginaw ulica

South Chicago, III.
Boże Narodzenie: Msze święte o 8, 10:30
rano suma.

Parafia Św. Jadwigi

3320 E. 134 ulica

Pasterka o 12 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze święte o 8:30 i 11
rano suma.
Ks. Bernard Wojdyla, prob.

Par. Św. Michała Archanioła

4916 Wegg ulica, East Chicago, Ind.

Pasterka o 12 w nocy.
Boże Narodzenie: Msze święte o 9, 10:30
rano suma.
Ks. Edward Brzostowski, prob.

Parafia Bożej Opatrzności

Gary, Ind.

Pasterka o 12 w nocy.
Boże Narodzenie: Suma 10 rano.
Ks. Biskup Elekt Józef Jaworski, prob.

Parafia Św. Franciszka

McHenry, Illinois (McCullom Lake)

11 rano suma.
Ks. Jan Strzałka, prob.

Parafia M. B. Różańcowej

1614 W. Sample Street

South Bend, Indiana.
12 w nocy — Pasterka
Boże Narodzenie: Msze św. 8 rano,
10 rano — Suma.
Ks. Józef Zawistowski, prob.